

Mötesbok: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (2024-10-23)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum: 2024-10-23

Plats: Saluten, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Tid: Onsdag 23/10 kl. 9.00-13.00, lokal: Saluten, Stadshuset

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

82/24 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - GVN oktober	3
83/24 Huvudmannens kvalitetsrapport 2023/2024 - Gymnasieskola	6
84/24 Yttrande över remiss från Finansdepartementet - Enklare att överblicka riktade statsbidrag - Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)	37
85/24 Yttrande över remiss från Skolverket - Förslag till ändringar inom barn- och fritidsprogrammet för att uppnå en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare	143
86/24 Åtterrappport av utredning gällande för- och nackdelar med en-förvaltningslösning respektive två-förvaltningslösning	182
87/24 Omarbetad delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Från beslutsdatum 2024, 2025, 2026	196
88/24 Revidering av arbetsordning för arbetsutskottet	233
89/24 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - GVN oktober 2024	276

Informationsärenden

90/24 Utbildningsdirektören informerar	278
91/24 Information om budget och verksamhetsplan	279
92/24 Uppföljning personalplanering	280
93/24 Uppföljning kvalitetsdeklarationer, Arbetsmarknad och integration	281
94/24 Gymnasievalet 2024/2025	282
95/24 Sökta statsbidrag	283

Tjänsteskrivelse

2024-10-14

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariernr: SK-2024/00005

Fastställande av dagordning och fråga om jäv – GVN oktober 2024

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar:

- att fastställa dagordningen
- att till protokollet notera att ingen person är jävig

Ärendebeskrivning

Föredragningslista till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga: Föredragningslista

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tid: Onsdagen den 23 oktober 2024 kl. 09:00

Plats: Saluten, Stadshuset

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

- 1 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - GVN oktober
- 2 Huvudmannens kvalitetsrapport 2023/2024 - Gymnasieskola
- 3 Yttrande över remiss från Finansdepartementet - Enklare att överblicka riktade statsbidrag - Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)
- 4 Yttrande över remiss från Skolverket - Förslag till ändringar inom barn- och fritidsprogrammet för att uppnå en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare
- 5 Återrapport av utredning gällande för- och nackdelar med en-förvaltningslösning respektive två-förvaltningslösning
- 6 Omarbetad delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Från beslutsdatum 2024, 2025, 2026
- 7 Revidering av arbetsordning för arbetsutskottet
- 8 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - GVN oktober 2024

Informationsärenden

- 9 Utbildningsdirektören informerar
- 10 Information om budget och verksamhetsplan
- 11 Uppföljning personalplanering
- 12 Uppföljning kvalitetsdeklarationer, Arbetsmarknad och integration

Kallelse/Föredragningslista

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Onsdagen den 23 oktober 2024 kl. 09:00

- 13 Gymnasievalet 2024/2025
- 14 Sökta statsbidrag

Tjänsteskrivelse

2024-10-14

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariennr: SK-2024/00448

Huvudmannens kvalitetsrapport 2023/2024 - Gymnasieskola

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att nämnden tagit del av *Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024*.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tar enligt fastställt årshjul del av huvudmannens kvalitetsrapport för Umeå Gymnasieskola (UGS). Syftet med rapporten är att beskriva gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete och ge huvudman en möjlighet att följa föregående läsårs resultat och analys av yttre kvalitet utifrån de prioriterade målen i gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhetsplan och styrkort.

För UGS är det fortsatt en stor utmaning att förbättra genomströmning och meritvärden på alla gymnasieprogram. Genomströmning påverkas i hög utsträckning av elevernas meritvärde från årskurs nio. På yrkesprogrammen ser vi att nästan alla program visar högre meritpoäng när eleverna lämnar gymnasiet än när de gick ut grundskolan. Även om de högskoleförberedande programmen har lägre meritvärde när de lämnar gymnasiet än efter grundskolan så ser vi en förbättrad genomströmning på ett flertal högskoleförberedande program läsåret 2023/2024.

Introduktionsprogrammen med elever som inte blivit godkända från grundskolan visar en fortsatt uppgång. Elever som väljer att avbryta sina studier och hamnar under det kommunala aktivitetsansvaret fortsätter även att öka under läsåret.

Frånvaron har minskat men är fortsatt för hög. Arbete att främja närvaro pågår på alla skolor.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00448

2024 års elevenkät visar generellt höga värden och över rikets medel i alla kategorier. Eleverna är nöjda med sin utbildning.

Umeå kommunala gymnasieskolor är fortfarande populära, cirka 80 procent av upptagningsområdets unga väljer någon av UGS gymnasieskolor och en hög andel av lärarna har lärarlegitimation.

Beslutsunderlag

Bilaga: Kvalitetsrapport på huvudmannanivå Gymnasiet läsåret 2023/2024.

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Andreas Moberg, kommunikatör

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Nicklas Wallmark
biträdande
utbildningsdirektör

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå

Umeå Gymnasieskola

2023/2024

Dokumenttyp: Kvalitetsrapport på huvudmannanivå	
Dokumentansvarig: Utbildningsstrateg	Datum: 2024-10-15
Godkänd av: Ann-Christine Gradin, utbildningsdirektör	DNR: SK-2024/00448

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tar enligt fastställt års hjul del av huvudmannens kvalitetsrapport för gymnasiet läsåret 2023/2024. Syftet med rapporten är att beskriva gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete och ge huvudmannen en möjlighet att följa föregående läsårs resultat och analys av yttre kvalité utifrån de prioriterade målen i gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhetsplan. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden formulerat tre gemensamma strategiområden för att stärka arbetet med grunduppdraget i den gemensamma utbildningskedjan.¹ De tre områdena är *ökad likvärdighet*, *förbättrade studieresultat* och *attraktiv utbildning* vilka visar hur såväl det kommunala som det nationellt lagstadgade uppdraget ska genomföras och förverkligas i ett långsiktigt perspektiv.

Fyra prioriterade mål från huvudman är genomströmning, förbättrade meritvärden, minskad frånvaro och det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet (trygghet, minskad stress, delaktighet och inflytande). I rapporten kan man utifrån dessa huvudrubriker följa utfall och analyser av detta arbete.

¹ De tre strategiområdena beslutas gemensamt 2016.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Syfte	5
Umeå gymnasieskolor	6
Anpassad gymnasieskola (AGY).....	7
Introduktionsprogram	7
Dragonskolan (DR).....	9
Forslundagymnasiet (FO)	10
Maja Beskowgymnasiet (MB).....	11
Midgårdsskolan (MD).....	11
Studie- och yrkesvägledning	12
Digitalisering	13
Resultat.....	14
Gymnasieexamen och genomströmning över 3 år	14
Analys av UGS programmens genomströmning och betygspoäng	15
Frånvaro och avhopp.....	17
Studieavbrott.....	18
Det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet	20
Elevhälsans arbete.....	20
Trygghet och delaktighet.....	20
Inflytande och delaktighet	21
Trygghet och trivsel	22
Diskriminering och kränkande behandling	23
Summering	24
<i>Bilaga 1</i>	25
<i>Bilaga 2</i>	26
<i>Bilaga 3</i>	27
<i>Bilaga 4</i>	28

Inledning

Rätten att lyckas i utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett gott liv och för att kunna påverka sin framtid och delta i ett demokratiskt samhälle. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ett utbildningssystem med hög kvalitet är en viktig del för kommunens kompetensförsörjning och en genomförd gymnasieutbildning ger individen förutsättning till studier och/eller arbete. Det övergripande målet är att andelen elever som får en gymnasieexamen ska öka. Delmålen utgår från tre strategiområden: attraktiv och likvärdig utbildning och förbättrade studieresultat.

Skollagens fjärde kapitel anger att huvudmän och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen samt fördela resurser till utbildningen.

Utbildning ska enligt lag vila på demokratisk grund, vilket innebär att den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna. Barnkonventionen gäller som svensk lag sedan 2020 och är inkorporerad i skollag och förordningar för svenskt skolväsende. Det innebär att ett barnrättsperspektiv ska beaktas.

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet Umeå växer tryggt och säkert. En aktivitetsplan för åren 2024 - 2026 har tagits fram där flera insatser är kopplade till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan samt tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Under läsåret har utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som pekats ut som särskilt viktigt inom samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

För andra läsåret pågår Up2 projektet (2023 - 2025) ett samverkansprojekt tillsammans med SKR och 25 andra kommuner med fokus på förbättrad skolnärvaro samt vägar tillbaka till skolan för unga som avbrutit sina studier.

Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden deltar även i ett treårigt ICLD² projekt (2024–2026) tillsammans med Cape Aghulas Municipality i Sydafrika rörande ungdomsdemokrati.

² ICLD = Internationellt centrum för lokal demokrati, (SIDA finansierat)

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Syfte

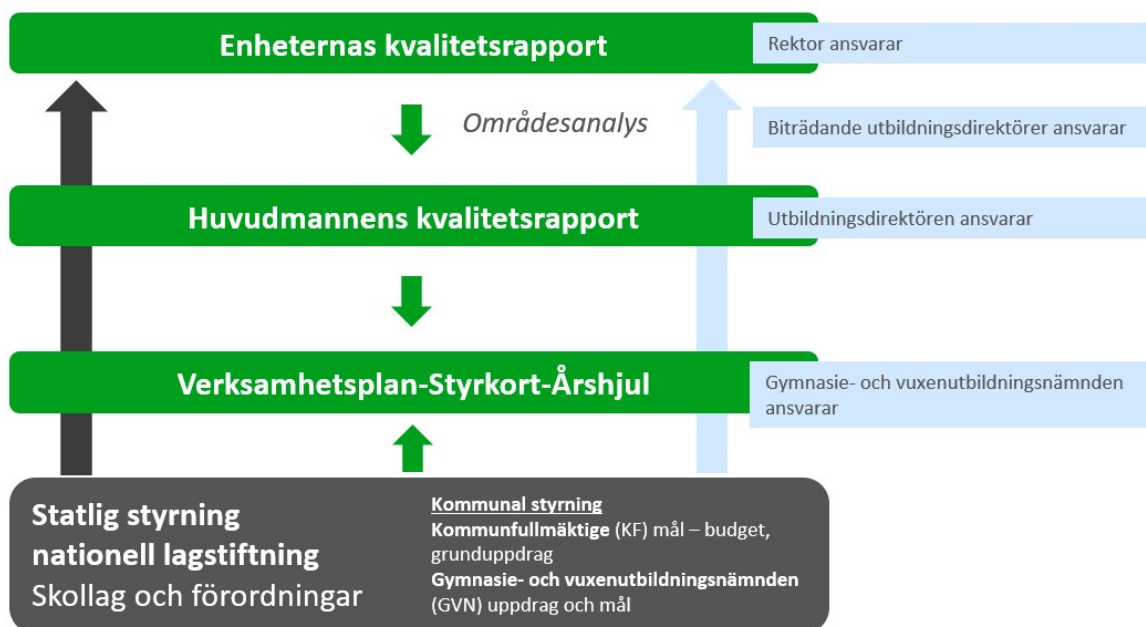
Huvudmannens kvalitetsrapports redogör för i vilken utsträckning målen för utbildningen nås samt identifierar behov och utvecklingsområden. För att kvalitetsarbetet ska ge effekt och kunna göra skillnad behöver analysarbete ske såväl på huvudmannanivå som enhetsnivå. Rektor ansvarar på enhetsnivå för det systematiska kvalitetsarbetet och ska involvera biträdande rektor, lärare, elever samt elevhälsan. På huvudmannanivå ansvarar utbildningsdirektör för arbetet.

Rapporten bygger på de kvalitetsbedömningar och analyser som respektive rektorsenhet genomfört i programaktivitetsplaner och kvalitetsdialoger under läsåret 2023/2024. Statistiskt underlag för det systematiska kvalitetsarbetet är betygsuppföljning, frånvarosammanställning och elevenkäten. I en aktivitetsplan presenteras kommande läsårs utvecklingsområden.

Figur 1: Illustrerar styrning och kvalitetsuppföljning inom Umeå Gymnasieskola (UGS).

Kvalitetsuppföljning SKA

- inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområden

Umeå gymnasieskolor

Gymnasieskolans verksamhet leds av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN). Inom förvaltningsorganisationen är högsta beslutande tjänsteperson utbildningsdirektören. Biträdande utbildningsdirektör har ansvar för gymnasiet och två områdeschefer har ett uppdelat ansvar för de fyra gymnasieskolorna samt personalansvar för rektorer.

Lsåret 2023/2024 började 3784 elever sina studier i någon av UGS skolor³. Under läsåret har viss rörlighet skett. Elever har under läsåret kommit och gått till och från friskolor, flyttat till annan kommun eller gjort skolavbrott och i juni 2024 är 3686 elever kvar i studier inom kommunala gymnasieskolan, vilket motsvarar cirka 80 procent av de gymnasieelever som finns inom Umeå kommuns upptagningsområde med kranskommuner inräknade. Programutbudet inom UGS är stort med ett stort antal yrkesprogram som även ges i lärlingsform och högskoleförberedande program, se figur 3.

Figur 2: Fördelning av elever inom UGS läsåret 23/24.

	Dragonskolan	Forslundagymnasiet	Maja Beskow-gymnasiet	Midgårdsskolan	Totalt
Antal elever	2043	203	799	739	3784

Figur 3: Umeå gymnasieskolors programutbud.

Programutbud UGS	
Anpassad gymnasieskola <ul style="list-style-type: none"> • Administration, handel och varuhantering • Fastighet, anläggning och byggnation • Hotell, restaurang och bageri • Skog, mark och djur • Individuella program 	Högskoleförberedande program <ul style="list-style-type: none"> • Ekonomiprogrammet • Estetiska programmet • Naturvetenskapsprogrammet • Samhällsvetenskapsprogrammet • Teknikprogrammet
Introduktionsprogram <ul style="list-style-type: none"> • Individuellt alternativ • Programriktat individuellt val • Språkintröduktion • Yrkesintroduktion 	Yrkesförberedande program <ul style="list-style-type: none"> • Barn- och fritidsprogrammet • Bygg- och anläggningsprogrammet • El- och energiprogrammet • Hantverksprogrammet • Industritekniska programmet • Naturbruksprogrammet • Restaurang- och livsmedelsprogrammet • VVS- och fastighetsprogrammet • Vård- och omsorgsprogrammet
Riksgymnasiet för rörelsehindrade	

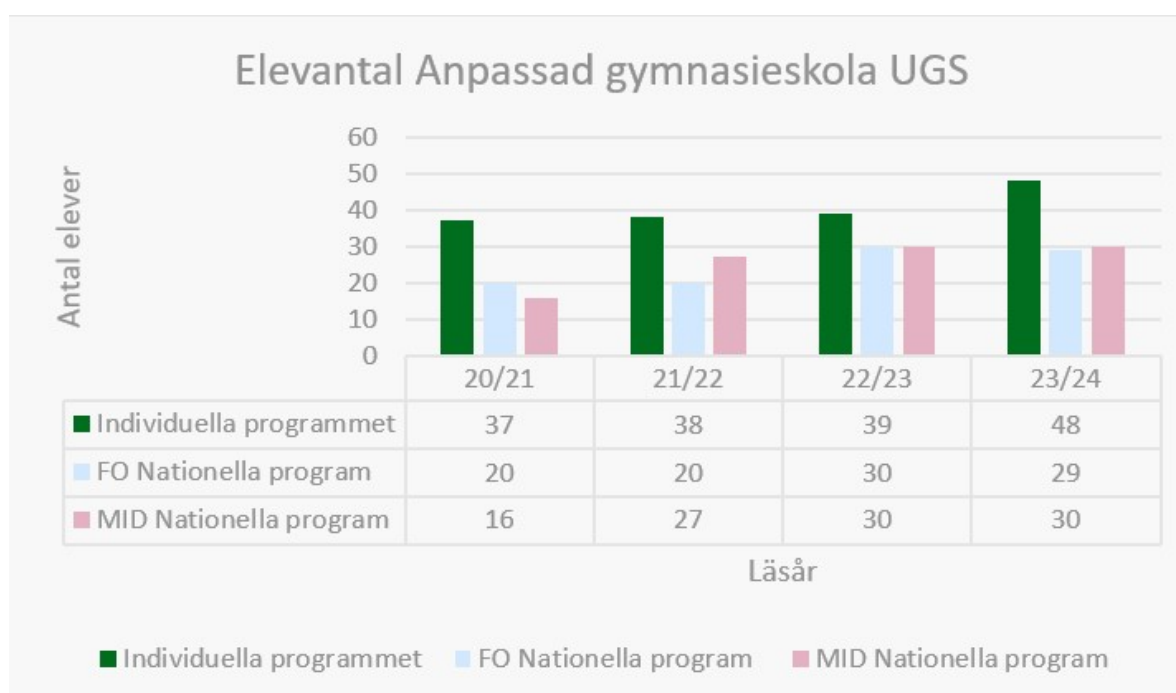
³ Statistik uttagen augusti 2024 Inom UGS ingår anpassad gymnasieskola och introduktionsprogrammen.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Anpassad gymnasieskola (AGY)

Gymnasieskolan växer och anpassad gymnasieskola växer proportionerligt utifrån tillväxten på hela gymnasiet och har läsåret 2023/2024 99 elever. Ökningen sker främst på de nationella programmen. Anpassad gymnasieskola finns på Dragonskolan med individuella programmet och de nationella programmen finns på Forslundagymnasiet med inriktningarna: *Skog, mark* och *djur* och *Fastighet, anläggning* och *byggnation* samt på Midgårdsskolan med inriktningarna: *Administration, handel* och *varuhantering* samt *Hotell, restaurang* och *bageri*.

Figur 4: Elevantal Anpassad gymnasieskola över tid.

Källa: Umeå kommun.

Eleverna läser under fyra år och läsåret 23/24 var genomströmningen 100 procent. Under året har bland annat arbete med språk och kommunikation där bildstöd, teckenkartor och med hjälp av digitala kommunikationsverktyg ökat elevernas förmåga att berätta och kommunicera kring det de lär sig. Fysiska aktiviteter med utelektioner och förståelse för att rörelser och motion är bra för inläring och hälsa har varit positivt för eleverna. Kollegialt lärande och specialpedagogisk kunskapspåfyllnad för alla assistenter har varit i fokus.

Introduktionsprogram

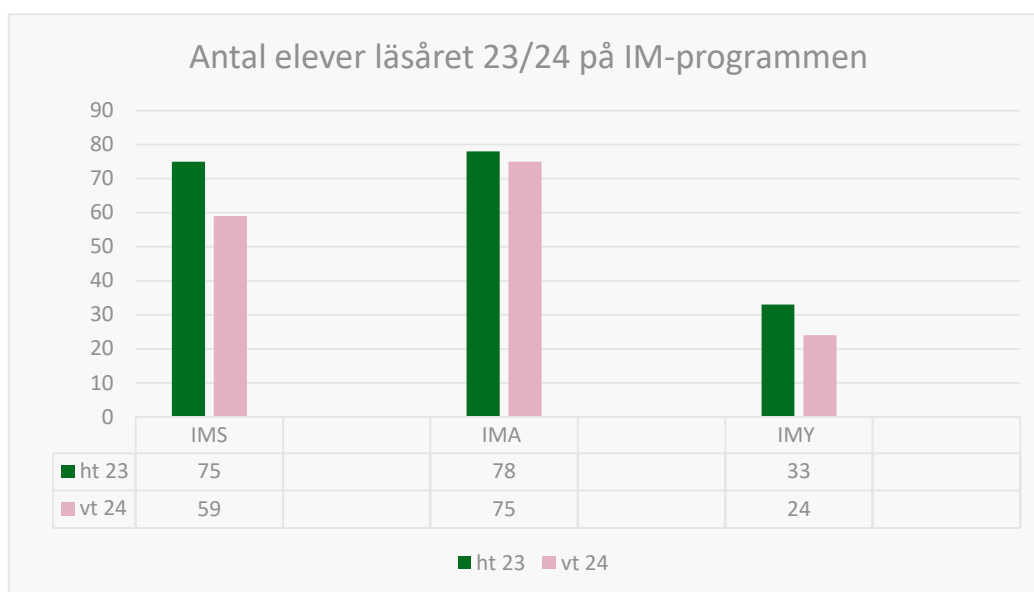
Syftet med introduktionsprogrammen (IM) är att ge obehöriga elever behörighet till gymnasiets nationella program, en annan utbildning eller möjlighet att få ett arbete.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Introduktionsprogrammen består av Individuellt alternativ (IMA), Språkintröduktion (IMS), Yrkesintröduktion (IMY) och Programinriktat val (IMV). Utbildningens längd varierar beroende på elevens individuella förutsättningar och mål.

De senaste åren har antalet elever som inte blivit behöriga till gymnasiet yrkesprogram varierat. Figur 4 visar hur antalet elever förändrats under läsåret genom avhopp eller att man kunnat påbörja gymnasieprogram eller börjat arbeta.

Figur 5: Elevstatistik IM-programmen läsåret 2023/2024.

Källa: Umeå kommun.

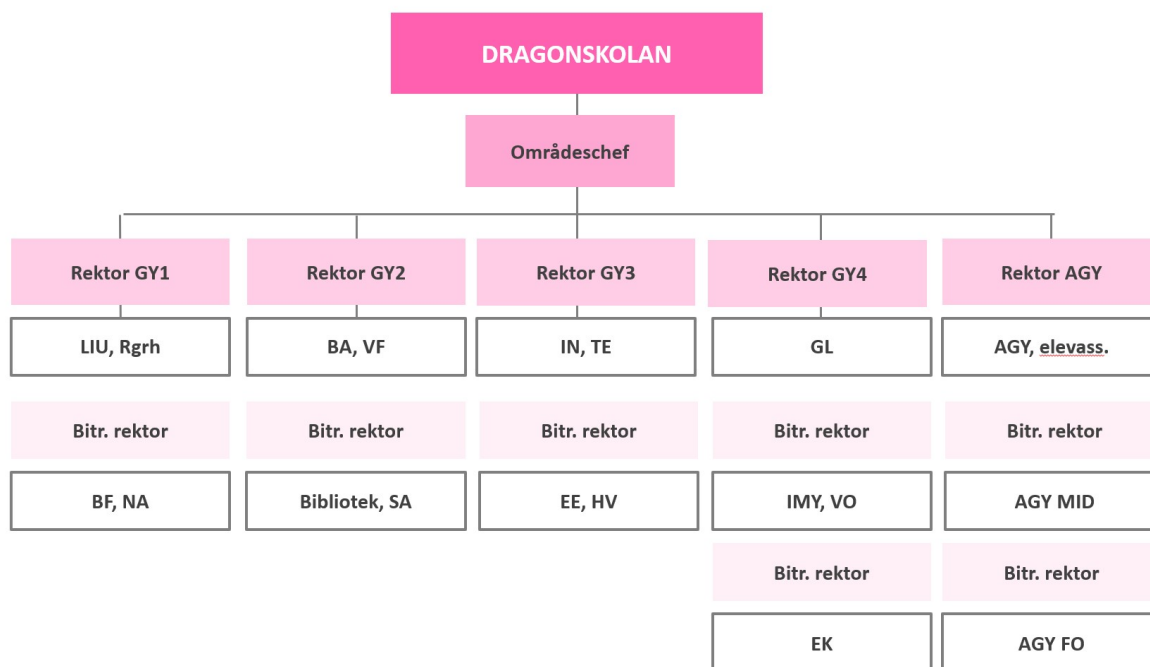
Fokus under läsåret har varit att arbeta med strukturer (tavelstruktur, tydliga scheman, regler kring mobiler med mera). Relationer och samtal för att skapa trygghet och en vilja att komma till skolan. Att minska elevernas stress har varit prioriterat. Många elever har skolmisslyckanden med sig från grundskolan och bär med sig latent stress.

33 elever har blivit behöriga till gymnasiet och 14 elever har gått över till IMY. 20 elever kommer fortsätta nästa läsår för att bli behöriga till gymnasiet. Elever har också valt att avbryta sina studier och några har flyttat. IM deltar på olika sätt i Up2 projektet.

Dragonskolan (DR)

Dragonskolans mångfald av program bidrar till dess popularitet. Läsåret 2023/2024, påbörjade 2043 elever något av följande program⁴. Dragonskolan har inför kommande läsår 24/25 genomgått en omorganisering (se nedan). Skolan är indelad i fyra rektorsenheter.

Figur 6: Dragonskolans organisation.

Riksgymnasiet för handikappade (Rgrh) finns på Dragonskolan och de eleverna går på ordinarie program inom UGS.

Förbättringsområden för hela skolan är *ökad genomströmning*, minskade avhopp och högre närvaro. BF, IMY och TE deltar i Up2 projektet för minskad närvaro.

Område Syd, GY1 har under läsåret påbörjat arbetet med fokus på struktur, kultur, strategi och utvecklingsorganisation. Där relationer – alla ska med, trivsel och trygghet, klasskartläggningar, och hur kan undervisning och förhållningssätt stödja detta.

Område Öst, GY 2 fokus är fortsatt arbete med närvaron som dock har förbättrats från föregående år. Trygghetsteam och kamratstödjare arbetar med eleverna kring förhållningssätt och relationer. BA och VF ser ett samarbete med branschen även kring värdegrundsfrågor som betydelsefullt. SA har arbetat främst med differentierad undervisning, delaktighet och närvaro.

Område Väst, GY 3 har under läsåret prioriterat arbetet att förbättra APL på yrkesprogrammen. Hur elever bemöter varandra och att öka elevaktiviteter och stimulans har varit i fokus

⁴ För att se förkortningarnas betydelse hänvisas till bilaga 4.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

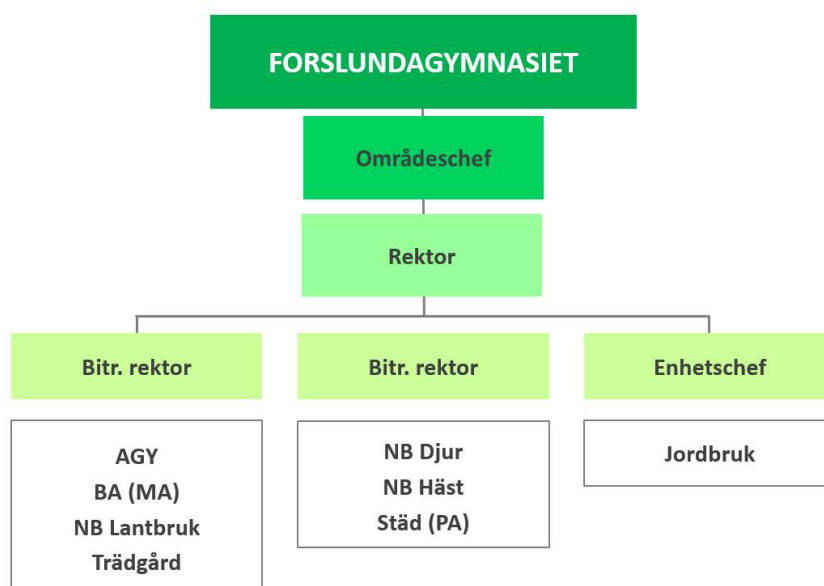
och en del i arbetet att öka närvaron. Tydligare koppling mellan teori och praktik samt samarbete mellan ämnen och övningar för att få grupperna att bli trygga med varandra.

Område Norr, GY 4 har under läsåret 23/24 prioriterat arbetet med att stärka samarbetet med branscherna genom studiebesök, auskultationer och gästföreläsningar av branschen. Ökad förståelse och samarbete mellan lärare och elevhälsa genom lektionsbesök har påbörjats. Stort fokus har lagts på närvaro- och måluppfyllelseuppföljning. Försök med tvålärarsystem har påbörjats för att kunna bedriva en mer flexibel undervisning med elevgrupperna.

Forslundagymnasiet (FO)

Forslundagymnasiet är det minsta gymnasiet inom UGS med elever från hela övre Norrland och läsåret 2023/2024, gick 203 elever på Naturbruksgymnasiet tre inriktningar och på Byggprogrammets inriktning Mark- och anläggning.

Figur 7: Forslundagymnasiet organisation.

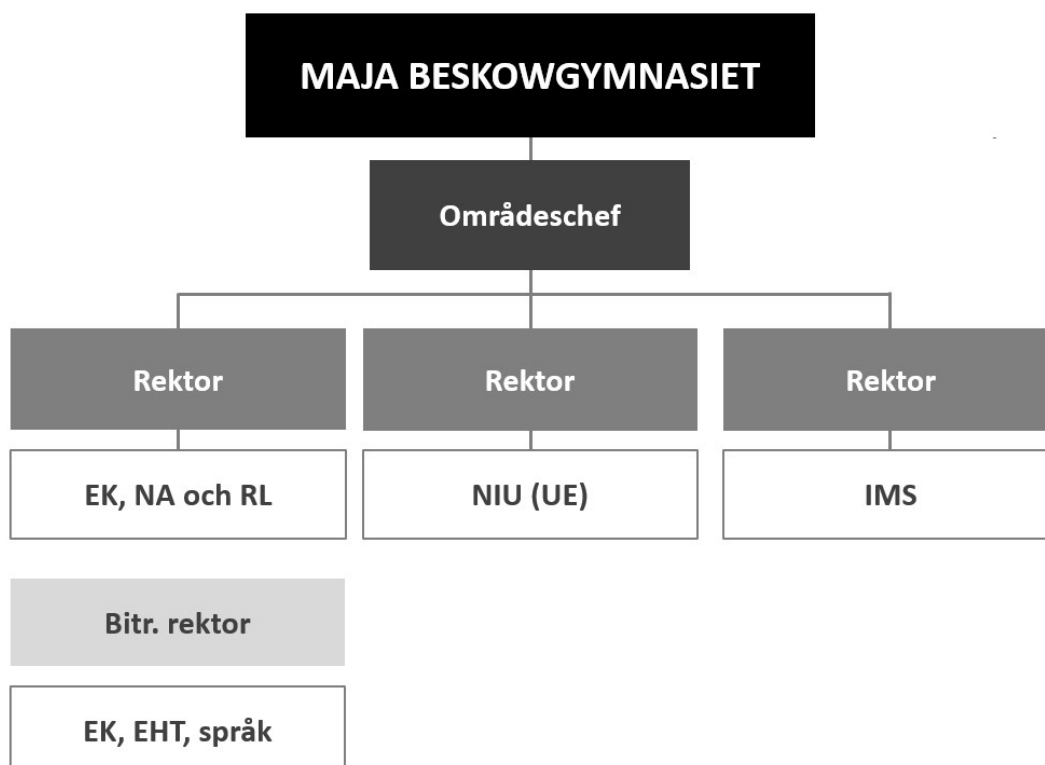
Forslunda har under året arbetat med struktur, ordning och reda gällande rutiner, riktlinjer för att lärare ska kunna arbeta med elevers lärande, undervisning och lärande är i fokus. Forslunda deltar också i Up2 projektet ökad närvaro.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Maja Beskowgymnasiet (MB)

Maja Beskowgymnasiet innefattar Maja Beskowgymnasiet, Språkintröduktion och Umeå Elit-idrottsgymnasium. Tillsammans har de tre enheterna läsåret 2023/2024 nästan 800 elever.

Figur 8: Maja Beskowgymnasiets organisation.

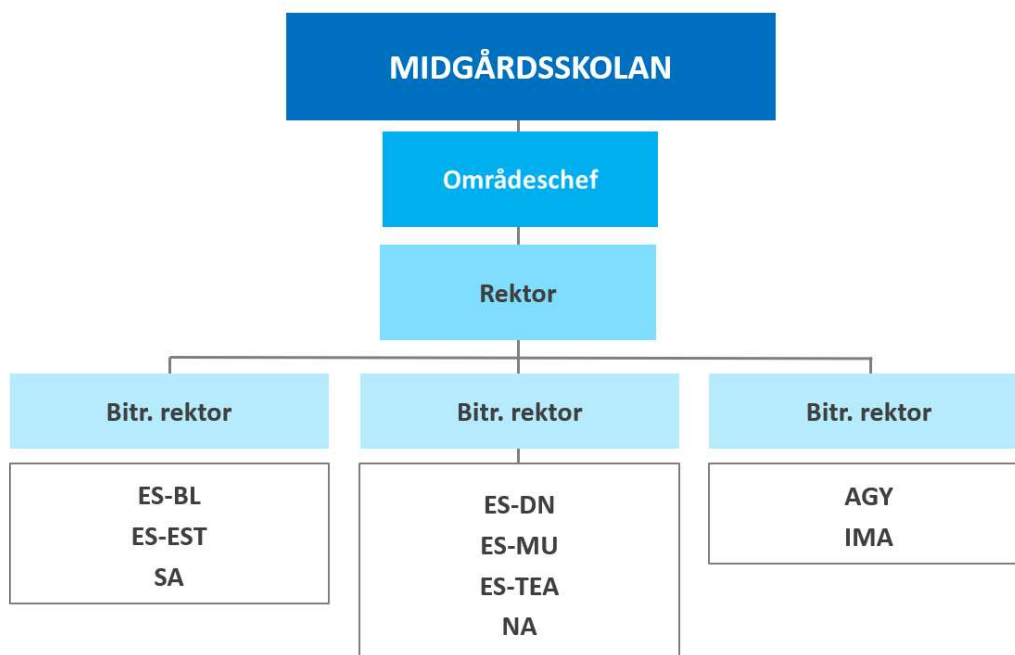
På Maja Beskowgymnasiets alla enheter har närvaro och studiero varit i fokus under läsåret 23/24 och det arbetet kommer att fortsätta vara prioriterat nästa läsår. Analys och utveckling av undervisning samt stöd till de som inte klarat en kurs har ökat genomströmningen.

Midgårdsskolan (MD)

Midgårdsskolan har cirka 740 elever läsåret 2023/2024. Skolan har en annan struktur, "Midgårdsmodellen", än de andra gymnasieskolorna. Midgårdsmodellen innebär att eleverna läser färre ämnen varje termin men med dubbel fart. Skolans gemensamma mål är; tydligare struktur, minskad stress, ökad trivsel och ökad delaktighet.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Figur 9: Midgårdsskolans organisation.

Uppföljning sker på individ, grupp och organisationsnivå. Genom arbete med progressionstrappor, trygghet, meningsfullhet och delaktighet försöker man arbeta med eleverna så att de ska tycka att det är meningsfullt att gå till skolan. Ett studietekniksprojekt och "Programberättelser" hjälper eleverna att förstå helheten av sin utbildning. Motivationen ökas genom återkoppling och att eleverna lär sig äga sitt eget lärande. Närvaron är fortfarande ett prioriterat område.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen inom UGS omfattar totalt 11,6 tjänster fördelat på de fyra gymnasieskolorna. SYV inom UGS ingår som en del i SYV-organisationen där även studievägledare inom grundskolan (tio tjänster) och vuxenutbildningen (nio tjänster) ingår. SYV-organisationen leds av en enhetschef.

Förutom samarbete med elevhälsoteam och ett nära samarbete med rektor har SYV ansvar för kontakten med handläggare inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och Arbetsförmedlingens ungdomssatsningar, i nuläget främst via projektet SamSTART⁵ och UP2."

⁵ Ett projekt via Arbetsförmedlingen för att ge unga med funktionsnedsättning en bra övergång från skola till arbetsliv.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Digitalisering

Alla elever inom UGS har tillgång till personliga digitala enheter; Chromebook, PC eller Mac utifrån de behov de olika programmen har på digitala enheter samt tillgång till lärplattform Unikum.

Via Unikum finns möjlighet att informera vårdnadshavare till unga under 18 år. Unikum samverkar med andra befintliga tjänster, till exempel Skola24, G Suite och Google Classroom. Google Classroom används för lektionsplanering och lektionsmaterial, det dagliga arbetet i klassrummet.

AI (artificiell intelligens) har kommit starkt under läsåret. Vi ser att AI-assistenter som kan hjälpa elever i olika kurser är ett bra stöd i klassrummet när läraren inte hinner hjälpa alla. Det är också ett stöd för elever som inte har föräldrar som kan hjälpa till med skolarbetet hemma. Ett förhållningssätt kring AI håller på att tas fram gemensamt av förvaltningen och skolorna. Dock är dataskyddsförordningen ett hinder och vi får inte använda till exempel ChatGPT utan att skriva ett personuppgiftsbiträdesavtal, PUB-avtal med företaget bakom. För att skapa ett chatbotkonto behöver man också vara 18 år. Den stora utmaningen är att hitta en väg att kunna använda AI till exempel AI assistenter med PUB-avtal i klassrummet.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

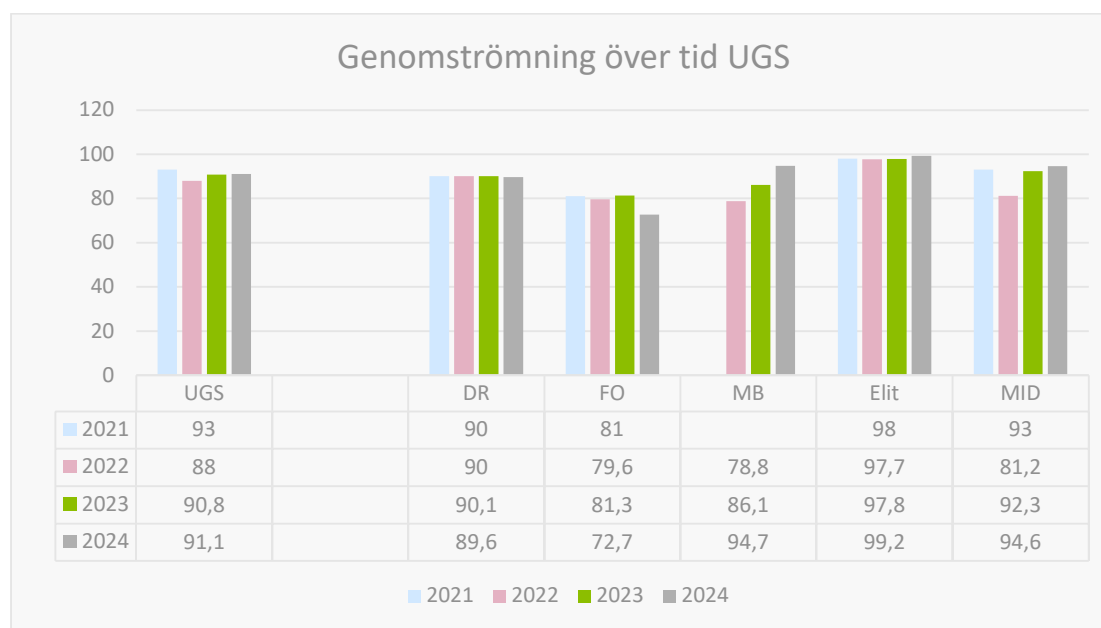
Resultat

Gymnasieexamen och genomströmning över 3 år

Forskning visar att en gymnasieexamen är den bästa skyddsfaktorn mot ett framtida utanförskap. Målet utgör en tydligt politiskt beslutad vision där genomströmning och förbättrade meritvärden under en längre tid varit i fokus.

I Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens verksamhetsplan och styrkort för läsåret 2023/2024 finns följande övergripande mål för gymnasiet: *Andel elever med fullföljd gymnasieutbildning inom tre år ska öka jämfört med föregående år.*

Figur 10: Jämförelse av genomströmning mellan UGS skolor.

Källa: Umeå kommun, 2024 08 01.

Genomströmningen har förbättrats för UGS som helhet och för flera av skolorna det senaste läsåret. Det här kan tyda på att den påverkan Covid-19 har haft tidigare har minskat.

Analys av UGS programmens genomströmning och betygspoäng

De gymnasieutbildningar som presterar lägst vid jämförelse med övriga program i UGS gör störst förbättringar avseende meritpoäng och genomströmning.

Det statistiska underlaget till jämförelsen av meritpoäng och genomströmning i de olika gymnasieprogrammen som visas i figur 11 nedan kommer från Umeå kommuns elevregister Edlevo⁶. I likhet med tidigare år finns en stor spridning mellan såväl gymnasieskolornas som programmens genomströmning och betygspoäng. Generellt genererar låga meritvärden från grundskolan ökad andel elever som inte når en gymnasieexamen trots att gymnasieprogrammen kan visa en stark progression utifrån den genomsnittliga meritpoängen.

Inom UGS är det främst bland yrkesprogrammen, där nästan alla program, har förbättrat sina betygspoäng från grundskolas slutbetyg till gymnasiets slutbetyg. 2024 har resultaten förbättrats i ännu högre utsträckning från det betyg som eleverna hade på grundskolan till det betygsvärde de fick när de tog gymnasieexamen tre år senare. På vård- och omsorgsprogrammet ökade betygspoängen med 2, 34 poäng, industriprogrammet visar en ökning på 2, 45 poäng och lärlingsutbildningen har sammantaget mer än tre poängs ökning av betygspoängen.

Dessvärre uppvisar inte de teoretiska programmen samma ökning gällande betygspoäng. På de högskoleförberedande programmen har eleverna, liksom föregående läsår, sämre betygsvärde när de tar gymnasieexamen än när de gick ut grundskolan.

Det program som visar nedåtgående siffror även i år är naturvetenskapsprogrammen på alla skolor där eleverna tappar mellan 1,4 och 1,8 betygspoäng under sin gymnasietid. Även på ekonomiprogrammen lyckas inte eleverna komma upp till den betygspoäng de hade när de lämnade grundskolan även om vi ser förbättringar detta läsår. Högskoleförberedande program är krävande och det kan vara en fortsatt negativ effekt av pandemin som vi ser här.

Många kurser på högskoleförberedande program kräver stöd av lärare för att elever ska kunna prestera på topp. Med den distansundervisning som drabbade dessa elever hårt har inte våra studenter fått möjlighet till stöd och stödundervisning. Positivt är att flera högskoleförberedande program visar bättre betygspoäng läsåret 23/24 än föregående läsår.

Lsåret 23/24 har fler gymnasieprogram 100 procents genomströmning⁷. VF och GL följs i år av följande program som också har 100 procent genomströmning; HV, IN, DI NA, Elit BF och EK samt ES Bild, Dans och Teater. Genomströmningen på gymnasieprogrammen har förbättrats och fler elever fick en gymnasieexamen i år. Det finns ett antal program som har under 90 procent genomströmning och behöver fortsätta sitt arbete med elevernas lärande.

⁶ Till skillnad från det resultat som redovisas i styrkortet som kommer från SKR Kolada för att möjliggöra en jämförelse med liknande kommuner som Umeå.

⁷ Källa genomströmning Umeå kommuns elevregister (även fjärdeårselever ingår).

Kvalitetsrapport på huvudmannnivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Figur 11: UGS-program: jämförelse av genomströmning, meritvärde och grundskolebetyg läsåren 21/22 och 22/23.

Rektorsenhet / Program	Antal avgångs elever	Index GR Medel av meritvärdet från Grundskolan (Delat med 17 ämnen)	Genomsnittligt betyg viktat mot lista poäng	Andel elever med Examesbevis = Genomströmning	Antal avgångs elever	Index GR Medel av meritvärdet från Grundskolan (Delat med 17 ämnen)	Genomsnittligt betyg viktat mot lista poäng	Andel elever med Examesbevis = Genomströmning	Antal avgångs elever	Index GR Medel av meritvärdet från Grundskolan (Delat med 17 ämnen)	Genomsnittligt betyg viktat mot lista poäng	Andel elever med Examesbevis = Genomströmning
Alla enheter Ut	1138	14,37	13,69	88,0%	1059	14,58	14,38	90,8%	1141	14,76	14,37	91,1%
DRAGON	673	14,32	13,88	90,0%	584	13,95	13,86	90,1%	633	14,49	14,09	89,6%
DR BA	53	12,19	13,04	90,6%	54	11,71	13,15	92,6%	58	12,39	13,42	93,1%
DR BF	62	12,10	11,70	80,6%	52	11,49	10,96	71,2%	31	12,38	12,06	77,4%
DR EE	64	13,17	14,32	96,9%	48	13,00	13,99	95,8%	59	13,25	14,04	96,6%
DR EK	123	14,99	14,09	92,7%	92	15,22	13,92	90,2%	110	16,21	14,68	91,8%
DR GL	29	12,32	13,61	86,2%	35	11,29	14,30	100,0%	27	12,86	13,89	92,6%
BF	5	10,85	13,86	100,0%	8	11,65	14,08	100,0%	4	11,88	12,79	100,0%
FT	9	10,34	11,84	66,7%	6	10,71	13,75	100,0%	5	14,38	15,84	100,0%
HA	1	10,74	12,03	100,0%	7	11,07	14,71	100,0%	7	12,02	13,23	85,7%
IN	6	12,57	13,59	100,0%	0				2	10,44	11,98	100,0%
RL	1	16,03	15,47	100,0%	8	13,73	15,25	100,0%	4	13,68	14,40	100,0%
VO	7	15,40	15,68	85,7%	6	8,38	13,39	100,0%	5	13,62	14,10	80,0%
DR HV	29	15,80	16,28	96,6%	31	14,77	15,54	96,8%	0			
HV Frisör									14	14,13	14,49	92,9%
HV Stylist									13	13,07	14,41	100,0%
DR IN	19	11,09	12,52	94,7%	18	10,19	12,64	94,4%	16	10,33	12,77	100,0%
DR NA	91	16,47	14,42	83,5%	54	16,52	14,49	74,1%	77	15,74	14,02	75,3%
DR SA	86	15,59	14,56	96,5%	94	15,01	14,05	95,7%	96	14,91	14,11	88,5%
DR TE	83	15,42	14,09	86,7%	67	15,83	14,71	94,0%	58	16,00	14,74	89,7%
DR VF	12	13,42	13,72	100,0%	12	12,87	13,71	100,0%	12	13,26	14,21	100,0%
DR VO	22	11,33	12,41	81,8%	27	12,49	14,83	85,2%	16	13,26	14,79	93,8%
DR DI									46	14,85	14,33	91,3%
DI BF									9	12,99	13,37	88,9%
DI EK									16	14,92	13,97	93,8%
DI NA									9	17,76	16,98	100,0%
DI SA									12	13,96	13,52	83,3%
FORSLUNDA	49	12,07	13,12	79,6%	48	12,38	13,36	81,3%	66	12,08	12,61	72,7%
FO	49	12,07	13,12	79,6%	48	12,38	13,36	81,3%	66	12,08	12,61	72,7%
BA	15	11,07	12,58	86,7%	14	10,99	11,91	78,6%	21	11,03	11,51	85,7%
NB	30	13,02	14,23	86,7%	34	12,95	13,96	82,4%	45	12,58	13,13	66,7%
MAJA	209	15,47	14,84	90,4%	207	15,75	15,00	93,7%	238	15,57	14,70	97,1%
MB Gy	80	14,44	13,70	78,8%	72	15,30	14,08	86,1%	113	15,25	14,11	94,7%
GL HA	15	13,99	15,40	100,0%	0				0			
GL RL	8	14,63	15,24	100,0%	0				0			
EK	24	13,64	11,98	66,7%	19	13,60	11,18	63,2%	45	14,37	12,90	95,6%
NV	15	17,51	15,11	80,0%	19	17,47	16,61	94,7%	28	17,37	15,57	92,9%
TE	18	13,54	12,73	66,7%	34	15,11	14,29	94,1%	40	14,80	14,44	95,0%
Umeå Elit	129	16,10	15,54	97,7%	135	15,98	15,49	97,8%	125	15,86	15,24	99,2%
BF	28	13,99	14,51	100,0%	29	13,45	14,37	96,6%	33	13,98	15,07	100,0%
EK	64	16,30	15,37	96,9%	59	15,86	14,97	98,3%	61	15,76	14,48	100,0%
NV	27	18,05	16,95	100,0%	32	18,34	17,71	100,0%	23	18,18	16,78	95,7%
TE	10	16,06	16,06	16,06	16,06	16,49	15,00	93,3%	8	17,81	17,22	100,0%
MIDGÅRD	207	15,00	14,18	81,2%	220	15,67	15,38	92,3%	204	15,52	15,42	94,6%
MID ES	137	14,81	14,43	83,9%	137	15,31	15,51	94,9%	115	14,62	15,05	93,9%
ESBIL	22	15,66	15,23	86,4%	29	15,21	14,84	86,2%	26	15,55	16,67	100,0%
ESDAN	13	14,62	13,68	84,6%	7	14,66	15,20	85,7%	9	14,07	15,41	100,0%
ESEST	31	13,40	12,58	77,4%	30	14,54	14,15	96,7%	28	14,93	14,62	96,4%
ESMUS	58	15,51	15,47	89,7%	57	15,67	16,35	98,2%	41	14,17	14,10	85,4%
ESTEÅ	13	13,69	13,66	69,2%	14	16,02	16,57	100,0%	11	13,86	15,55	100,0%
MID NA	32	16,20	14,43	84,4%	25	16,25	15,15	88,0%	29	17,15	15,72	100,0%
MID SA	38	14,67	13,06	68,4%	58	16,26	15,15	87,9%	60	16,43	15,97	93,3%

Källa: Umeå kommuns elevregister.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

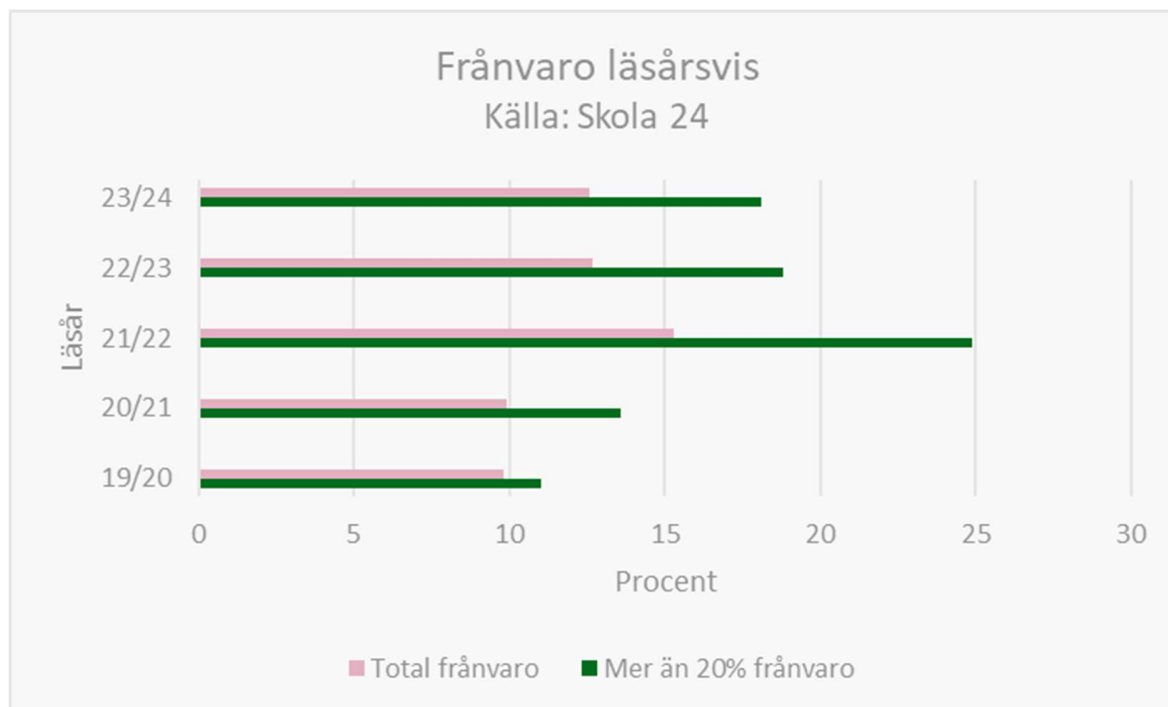
Genomströmningssiffrorna är svåra att hitta orsaker till. Det kan fortsatt vara en pandemieffekt även om vissa program återhämtat sig. Det kan vara så att vissa program har fler elever som har hög frånvaro som i sin tur gör det svårt att klara sin gymnasieutbildning på tre år. Både när det gäller meritvärden och genomströmning arbetar rektorer och lärare aktivt med stöd till elever som behöver det för att fler elever ska ta examen. Meritpoängen är särskilt betydelsefull för elever när de ska söka vidare till högre studier. Högre meritvärde ger bättre konkurrensmöjligheter till attraktiva högskoleutbildningar.

Frånvaro och avhopp

Mål i Uppdragsplan: Andelen elever med mer än 20 procent frånvaro ska minska.

Frånvaro i skolan påverkar genomströmning och betygspoäng. Ökad närvaro är ett prioriterat mål från såväl kommunfullmäktige som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Det finns en tydlig trend att frånvaron generellt ökar för varje årskurs vilket är oroväckande då den äldre elevgruppen närmar sig yrkeslivet. Rektor ansvarar för att en utredning kring frånvaro görs och att den dokumenteras i Pro Renata. Figur 12, visar hur frånvaro över 20% och total frånvaro har sett ut de senaste läsåren inom UGS.

Figur 12: Andel elever med mer än 20 % över tid UGS.

Källa: Skola 24, Umeå kommun, juni 2024.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Inom UGS finns tydligt utarbetade rutiner kring frånvarohantering, utredning och CSN-rapportering. Frånvaro förs i skola24 i samband med varje lektion. Vårdnadshavare till ej myndiga elever som är frånvarande ska få en avisering vid all frånvaro dagligen.

Studieavbrott

I de allra flesta fall har eleverna som gör studieavbrott haft en hög frånvaro innan avbrotten. Läsåret 2023/2024 är avbrotten fortsatt höga. 133 ungdomar skrivna i Umeå avbröt sina studier under läsåret.⁸

Hemkommunen ansvarar via det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för de ungdomar som inte går i gymnasiet eller anpassat gymnasium i ålder från 16 år tills de fyller 20 år. I första hand återupptar de sina gymnasiestudier och i andra hand får en annan sysselsättning. Statistik visar att antalet avhopp ökar. Orsaker till studieavbrotten är främst olika former av psykisk ohälsa (mer än 40%).

För att försöka öka andelen elever som återgår till studier har KAA startat Framtidsverkstan utifrån de erfarenheter *Mirai* – projektet gav. Erfarenheterna visar att det är viktigt att den här målgruppen fortsätter vistas i skolliknade miljö som rustar och förbereder för en tillbakagång till studier. Bland de som haft en insats via KAA har 52 procent återupptagit sina studier jämfört med den grupp som saknat sysselsättning är det bara 17 procent som påbörjar studier igen. Genom att vistas i ett socialt sammanhang ser vi att risken att bli hemmasittande minskar.

Figur 13: Antal elever skrivna i Umeå som är inrapporterade till KAA.

Källa: Umeå kommun Edlevo, KAA

⁸ Siffran innefattar också unga skrivna i Umeå som gått på friskolor eller i andra kommuner.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Vid vårterminens slut 2024 var cirka 400 ungdomar registrerade i det kommunala aktivitetsansvaret. En del av dessa ungdomar har genomgått gymnasiet men inte klarat en gymnasieexamen och kan senare via Komvux eller folkhögskola läsa in de kurser de saknar och få en gymnasieexamen.

KAA ansvarar för alla unga mellan 16–19 år folkbokförda i Umeå kommun och det prioriterade målet är att få så många unga som möjligt tillbaka till skolan och att de på sikt ska få en gymnasieexamen. Statistik visar att det är utmanande att få unga att återgå till studier och att slutföra dessa. Förhoppningsvis kan det arbete som genomförs i samverkan mellan skolan och KAA i Up2 projektet skapa bättre rutiner för överföringar mellan skolan och KAA och överlämningar från KAA till skolan. Det är av vikt för att kunna bygga vidare på den kunskap man har om de unga och förbättra samarbetet och stödet till målgruppen.

Det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet

Elevhälsans arbete

Elevhälsan inom UGS arbetar i tvärprofessionella team. Utgångspunkt för allt elevhälsoarbete är det förebyggande och främjande arbete som börjar i klassrummet i samarbete med pedagoger, elever och deras vårdnadshavare. Elevhälsoteam består av skolsköterska, kurator, specialpedagog/speciallärare, elevkonsulent och studie- och yrkesvägledare. Skolläkare och skolpsykologer finns tillgängliga för teamen. På alla gymnasieskolor är det rektor som leder elevhälsoteamen och på alla gymnasieskolor träffar elevhälsoteamen mentorer regelbundet för att följa upp elevernas studiesituation.

Gymnasieskolornas elevhälsa bedriver aktiv samverkan med Ungdomsmottagningen och Barn – och ungdomspsykiatrien för att bevara och utveckla samarbetsrutiner på organisatorisk nivå, inom till exempel fortbildning och erfarenhetsutbyten. Syftet med detta är att tillsammans skapa förutsättningar för att gemensamt kunna hjälpa elever som mår psykiskt dåligt eller upplever utanförskap.

Det är viktigt att vara medveten om att elevhälsans uppdrag i skolan inte är vårdande utan att arbeta förebyggande och hälsofrämjande med utgångspunkt från det salutogena, det friska. Kunskap om elevgruppens styrkor och behov står i fokus. Individuella kartläggningar görs inför beslut om särskilt stöd eller orsaker till frånvaro.

De utmaningar som lyfts fram i skolans pedagogiska verksamhet är bland annat svårigheten att stötta elever som kommer från "liten grupp" i grundskolan eller haft en stor del undervisning enskilt och hamnar i 32 elevers klass. Frånvaron över 20 procent är en stor utmaning och arbete med att öka skolnärvaron pågår kontinuerligt och Up2 – projektets arbete nästa läsår kommer förhoppningsvis bidra med kunskaper och erfarenheter kring hur skolnärvaron kan öka.

Trygghet och delaktighet

Varje år i februari genomförs elevenkäten som utgår från de frågor Skolinspektionens enkät har och därigenom kan resultatet jämföras på riksnivå⁹. I år (2024) var svarsfrekvensen

⁹ UGS resultat har anpassats till Rikets värde med så kallade *p-värden* från Skolinspektionen enkät 2023 därav jämförelse med Riket 2023.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

ungefär som föregående år 79,4%. Historiskt sett har yrkesprogram haft en högre nöjdhet i elevenkäten men de två senaste åren visar en allt större spridning bland program som har de bästa resultaten.

Bilaga 1–3 visar elevenkätens övergripande resultat och som diagrammen visar har UGS stabila eller marginellt förbättrade resultat jämfört med föregående år.¹⁰

Inflytande och delaktighet

I gymnasie- och vuxenutbildningens uppdragsplan finns det övergripande målet: ”Upplevelse av inflytande och delaktighet i elevers lärande ska öka.” Till målet finns ett antal resultatmått kopplade som redovisas i styrkortet.

Mål i Uppdragsplan: Andelen elever som känner att de kan påverka sin skola genom klassråd, elevråd, föreningar eller motsvarande ska öka.

Figur 14 visar fortsatt låga resultat på inflytande på arbetsformer och att kunna påverka genom att delta i klassråd och elevråd men har förbättrats sedan föregående år.

Figur 14: Elevers upplevelse av möjligheten att påverka lektioner samt påverka via klassråd och elevråd.

Elevenkät 2024	Tjej	Kille	Identifierar varken som tjej eller kille	Vill ej ange
Inflytande	5,6	6,2	5,3	5,9

Källa: Elevenkät 2024.

På alla skolor genomförs klassråd regelbundet och de frågor som rör programmet lyfts vidare till Program forum där elevrepresentanter från alla årskurser träffar rektor och diskuterar programgemensamma frågor. Frågor som rör hela skolan lyfts till Skolforum där alla skolans program deltar. Det här ett utvecklingsområde på alla skolor inom UGS. Fler elever behöver känna att de kan vara delaktiga och ha inflytande på sin skolgång.

¹⁰ Stress ska även redovisas men i 2024 års enkät kom inte frågan med.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Trygghet och trivsel

Mål i Uppdragsplan: Index för elevers upplevda trygghet i skolan ska öka jämfört med föregående mätning (genomsnittligt värde "trygg i skolan" - "trygg i min klass").

Årets resultat av upplevd trygghet är något lägre än förra året med 8,7 procent mot fjolårets 8,9 procent men resultatet är fortsatt mycket bra. Upplevelsen av att känna trygghet i skolan är högre jämfört med Rikets 8,4 procent. Tjejer och elevgruppen som inte identifierar sig som vare sig kille eller tjej upplever en något högre nivå av rädsla och otrygghet på en generell nivå än tjejer och killar.

Figur 15: Elevers upplevda trygghet UGS 2023.

Elevenkät 2024	Tjej	Kille	Identifierar varken som tjej eller kille	Vill ej ange
Trygghet	8,5	9,1	7,5	7,9

Källa: Elevenkät 2023.

Program som noterat särskilt låga resultat inom dessa frågor har följt upp upplevelsen av trygghet ytterligare med kompletterande enkäter och fokusintervjuer. Elevhälsan har frågat eleverna om de känner sig trygga på skolorna och det gör de allra flesta av eleverna även när det varit oroligheter på skolorna.

Figur 16: Elevers upplevelse av studiero.

Elevenkät 2024	Tjej	Kille	Identifierar varken som tjej eller kille	Vill ej ange
Studiero	6,8	7,1	6,3	6,6

Källa: Elevenkät 2024.

I juli 2022 kom ny lagstiftning rörande trygghet och studiero med utökade bestämmelser som gäller skolpersonals möjligheter att omhänderta föremål, ingripa fysiskt och vidta disciplinära åtgärder. Trygghet och studiero kan vara avgörande för hur eleverna lyckas med att nå målen för utbildningen. Enligt skollagen ska alla elever ha en trygg och stödjande skolmiljö. Elevers inflytande och arbetet med skolans värdegrund är viktiga delar att arbeta systematiskt med för att få både trygghet och studiero. Studiero når inte upp till samma höga siffra som trygghet utan ligger på 6,9 procent mot Rikets 6,3 procent.

Diskriminering och kränkande behandling

Figur 17: Bemötande lärare/elever och förhindrande av kränkningar.

Elevenkät 2024	Tjej	Kille	Identifierar varken som tjej eller kille	Vill ej ange
Bemötande - lärare	8,1	8,2	7,2	8,4
Bemötande - elever	7,6	8,2	7,5	7,9
Förhindra kränkningar	6,4	7,1	6	6,2

Källa: Elevenkät 2024.

Under läsåret 2023/2024 är det fortfarande få anmälningar rörande kränkande behandling som inkommit till huvudman via anmälningssystemet.¹¹ Trots fler anmälningar är det rimligt att anta att det finns ett mörkertal. Elevenkätens resultat jämförbart med Riket är 6,0 mot UGS 6,7 procent. Information till elever om hur anmälningar görs, kunskap om vilka rättigheter man har som elev samt delaktighet i utformandet av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling kan göra att fler anmäler kränkande behandling och/eller diskriminering.

Rektorerna arbetar aktivt för att minska kränkande särbehandling och diskriminering och i deras kvalitetsrapporter framkommer bland annat följande insatser; *Den goda skolstarten, Vuxennärvaro och goda relationer och Samverkan med elevhälsa*. Elevhälsan arbetar tillsammans med pedagoger i värdegrunds- och likabehandlingsfrågor utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Varje skolenhet har en likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling som rektor ansvarar för. Värdegrund ska utifrån skolans styrdokument genomsyra all verksamhet. I läroplanen för Gy11 framkommer att alla tendenser till diskriminering och kränkande behandling ska motverkas samt bemötas med kunskaper och insatser.

¹¹ 48 anmälningar 2023/2024, åtta fler än föregående läsår.

Summering

För UGS är det fortsatt en stor utmaning att förbättra genomströmning och meritvärden på alla gymnasieprogram samt öka närvaron. Det är viktigt att följa utvecklingen på program med såväl låga intagspoäng som för program med höga intagspoäng och inte enbart titta på slutprodukten. Inom UGS utmärker sig yrkesprogrammen med höga förädlingsvärden (eleverna förbättrar sina betyg). Genomströmning påverkas i hög utsträckning av elevernas meritvärde från årskurs nio. Även om de högskoleförberedande programmen har lägre meritvärde när de lämnar gymnasiet än efter grundskolan så ser vi förbättrad genomströmning på ett flertal högskoleförberedande program läsåret 2023/2024.

En annan utmaning är de elever som inte är godkända från grundskolan och går på något av våra introduktionsprogram samt den ökning av elever som avbryter sina gymnasiestudier och kommer till det kommunala aktivitetsansvaret. Det är av yttersta vikt att UGS lyckas få elever från IM behöriga till gymnasiet och de ungdomar som finns hos KAA motiverade att återuppta sina studier igen.

En tredje utmaning är frånvaron som fortsatt är för hög. Den behöver minska. Vi behöver få tillbaka elever på samma närvaronivå som före pandemin. Är eleverna i skolan har pedagoger och elevhälsa möjlighet att stötta elever i deras lärande.

Umeå kommunala gymnasieskolor är fortfarande populära, 80 procent av upptagningsområdets unga väljer någon av UGS gymnasieskolor. Mycket hög andel av lärarna har lärarlegitimation. Yrkesprogrammen har ett väl inarbetat samarbete med branscherna som möjliggör bra APL-platser för våra yrkeselever.

Elevenkäten 2024 visar generellt höga värden och ligger över rikets medel i alla kategorier. Eleverna är nöjda med sin skola och utbildning.

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Bilaga 1

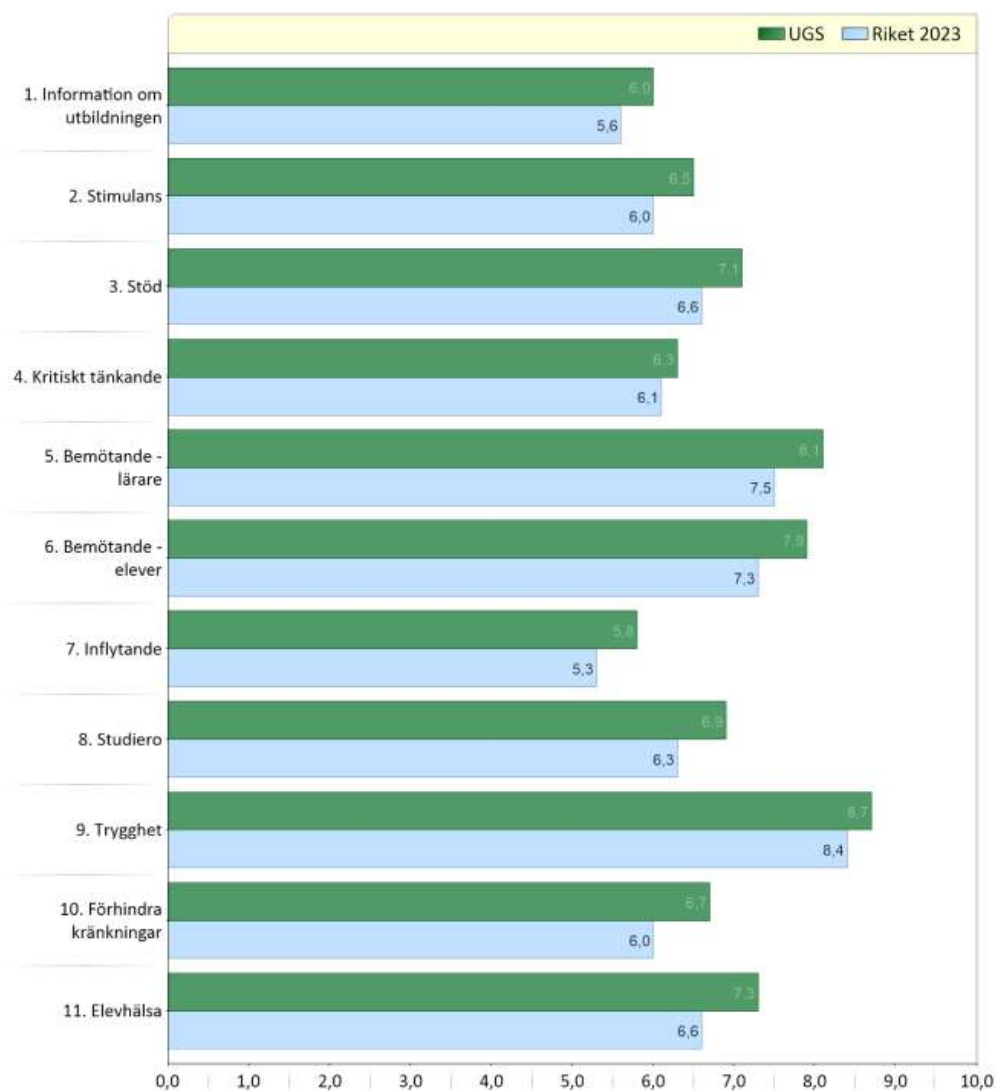

UGS
Antal svar: 2979 | Antal elever: 3751 | Svarsfrekvens: 79,4%

Resultat redovisat per frågeområde - diagram

Diagram med indexvärde (0-10) för respektive frågeområde. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

Grön stapel: UGS
Blå stapel: Riket 2023

Källa: Elevenkät UGS 2024

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Bilaga 2

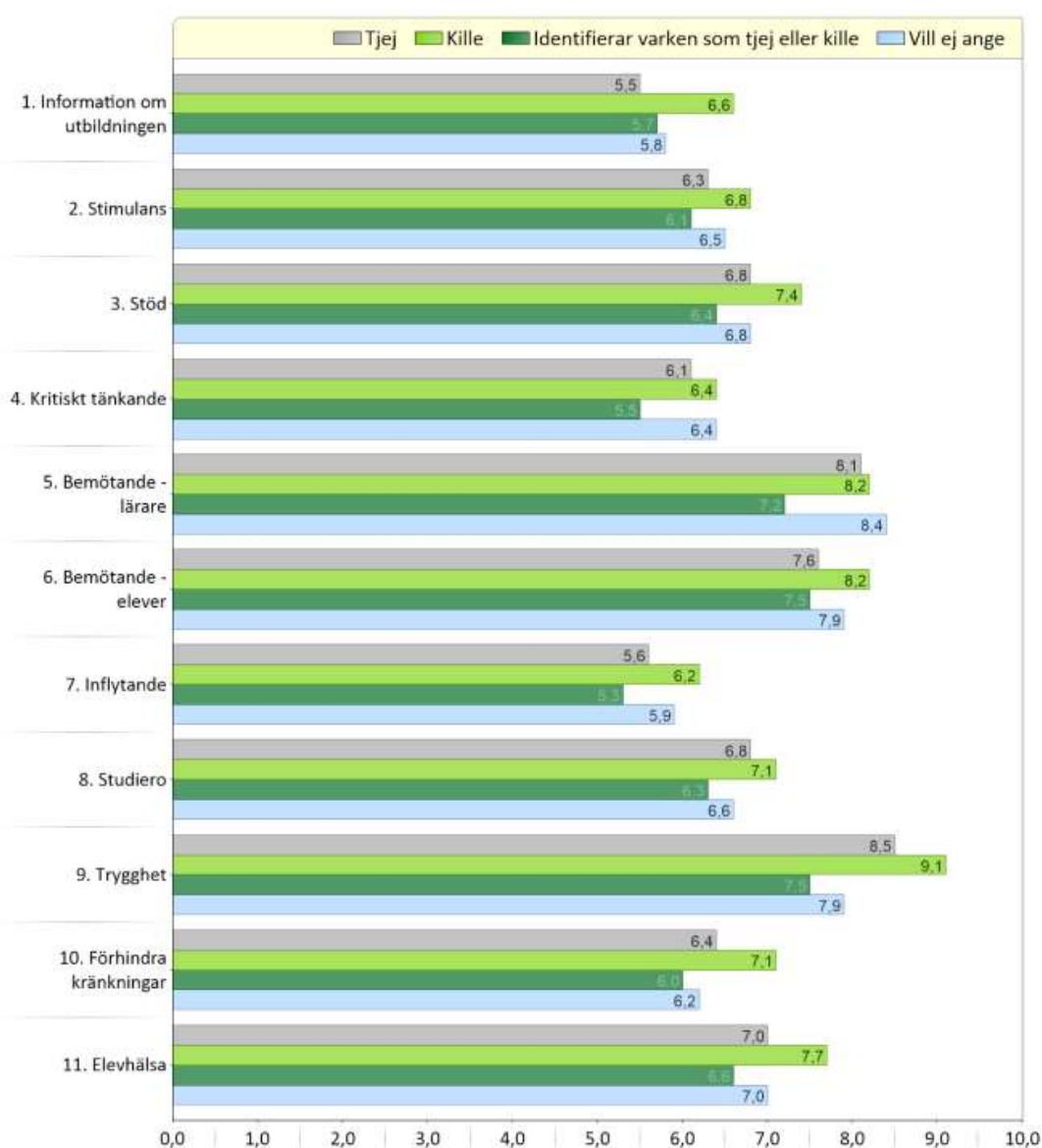
Diagram över UGS resultat på elevenkäten uppdelat på kön 2024.

UGS
Jämförelse på kön

Resultat redovisat per frågeområde - diagram

Diagram med indexvärde (0-10) för respektive frågeområde. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Resultatet presenteras med jämförelse på kön.

Källa: Elevenkät UGS 2024

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Bilaga 3

Indexjämförelse med UGS 2024 jämfört med samtliga skolenheter i riket 2023

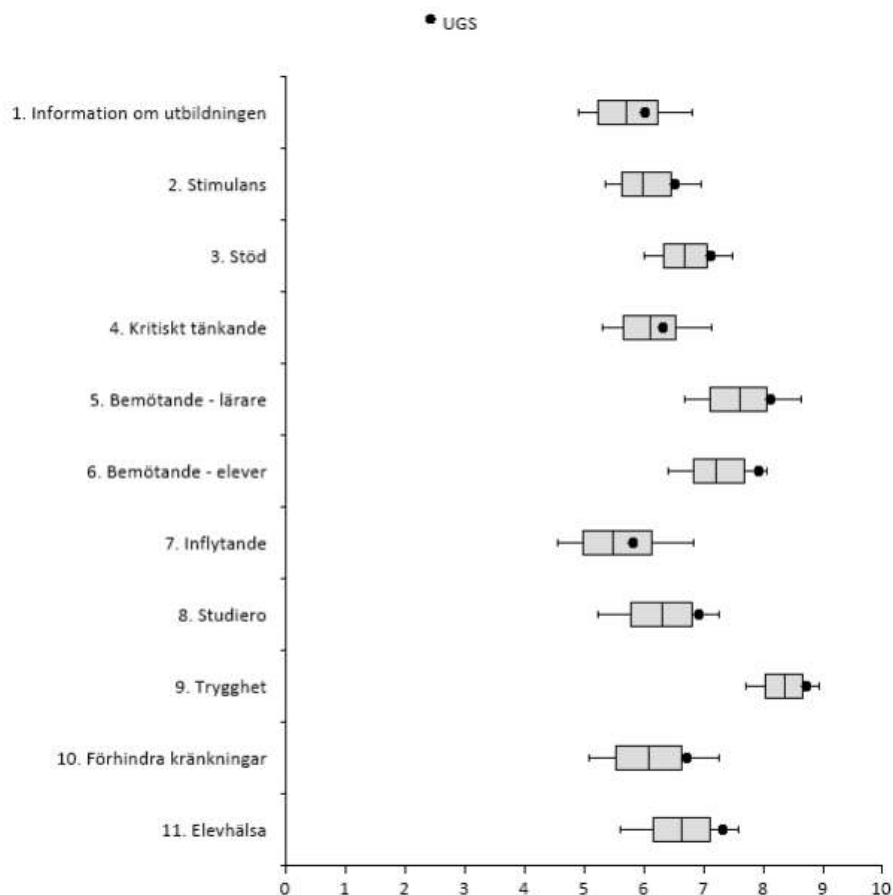
UGS

Antal svar: 2979 | Antal elever: 3751 | Svarsfrekvens: 79,4%

Spridning per frågeområde - jämförelser

Diagrammet nedan visar indexvärdena för UGS samtliga deltagande skolenheter jämfört med samtliga skolenheter i Riket 2023. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

För varje frågeområde (index) redovisas spridningen för samtliga skolenheter i Skolinspektionens enkät 2023 genom boxdiagrammet. Den 10:e percentilen är den nivå som 10 procent av skolenheterna ligger under och 90:e percentilen den nivå som 10 procent av skolenheterna ligger över. På motsvarande sätt uttolkas den nedre kvartilen, medianen och den övre kvartilen. Den svarta punkten visar genomsnittet för UGS samtliga deltagande skolenheter.

Källa: Elevenkät UGS 2024 och Skolinspektionens enkät 2023

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

Bilaga 4

Förkortning	Betydelse
UGS	Umeås kommunala gymnasieskolor
MID	Midgårdsskolan
DR	Dragonskolan
MB	Maja Beskowgymnasiet
FOR	Forslundagymnasiet
BA	Bygg- och anläggningsprogrammet
BF	Barn- och fritidsprogrammet
EE	El- och energiprogrammet
EK	Ekonomiprogrammet
	Estetprogrammet
HV (FRI+STY)	Hantverksprogrammet (frisör och sty- list)
IN	Industri tekniskas program- met
GL	Lärling eller gymnasielärling, en undervisningsform, innehåller flera program.
NA	Naturvetenskapliga programmet
SA	Samhällsvetenskapliga programmet
TE	Teknikprogram- met
VF	VVS- och fastighetsprogrammet
VO	Vård och omsorgsprogram- met
NB (DJU+LAN)	Naturbruksprogrammet

Kvalitetsrapport på huvudmannanivå, Gymnasiet läsåret 2023/2024

NIU, UE	Nationell idrottsutbildning, Umeå Elitidrottsutbildning
ES	Estetiska programmet; inriktningar (mu) musik, (dn)dans, (tea) teater, (est)estetik och media, (bl) bild
RH	Riksgymnasiet för rörelsehindrade (UGS avgångselever var alla inskrivna vid ett nationellt program och räknas in i respektive programs statistik).
LIU	Lokal idrottsutbildning
AGY	Anpassad gymnasieskola
IMA	Individuellt program
IMS	Språkintröduktion
IMY	Yrkesintröduktion

Tjänsteskrivelse

2024-09-23

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2024/00449

GVN: Yttrande över remiss från Finansdepartementet - Enklare att överblicka riktade statsbidrag - Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Statskontoret har på uppdrag av regeringen analyserat möjligheten att skapa en digital portal för att samla information om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. Det stora antalet bidrag gör det svårt för såväl kommuner och regioner som enskilda utförare att få en samlad överblick över och vetskap om vilka bidrag som finns. Syftet med en samlad informationsportal är att bidragen ska nå de som regeringen har avsett. Analysen visar att det finns behov och förutsättningar för en sådan portal, då nuvarande informationsspridning gör det svårt för kommuner och regioner att få en överblick över alla bidrag. En portal anses förbättra deras möjligheter att hitta och ansöka om bidrag, och gynna både stora och små kommuner

Statskontorets analys visar att det inte föreligger några tekniska eller juridiska hinder för att utveckla en gemensam portal. Kostnaderna för att utveckla och implementera portalen bedöms vara relativt låga i förhållande till den nytta och effektivitet som portalen skulle kunna tillföra kommuner och regioner.

Skolverket bedöms vara den myndighet som bäst kan ansvara för portalen, inklusive dess tekniska drift och samordning med andra myndigheter. För att säkra ett effektivt samarbete föreslås att regeringens krav på myndigheterna regleras i en förordning, och att Skolverket får uppdraget att utveckla portalen och rapportera dess tekniska utformning.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00449

Umeå kommun ges möjligheten att avge yttrande på remissens förslag och materialet i Statskontorets rapport. Regeringen efterfrågar särskilt synpunkter på förslaget till förordning om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner (bilaga 2).

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar Statskontorets uppfattning att den nuvarande ordningen, där bidragsinformation främst finns hos de ansvariga myndigheterna, försvårar för kommuner och regioner att få en överblick. Denna brist på samlad information ökar risken för att kommuner missar möjligheter att ansöka om bidrag, hanterar tillgängliga resurser ineffektivt samt har svårigheter att planera sin budget och verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till förslaget om en gemensam portal. Mindre kommuner har sämre förutsättningar än större kommuner att hantera statsbidrag. En gemensam portal skulle ge både kommuner och regioner en bättre överblick, minska risken att missa bidrag samt öka nyttjandet. Portalen skulle också bidra till en mer effektiv resursanvändning och stärka regeringens styrning genom riktade statsbidrag

Med omfattande erfarenhet av Skolverkets e-tjänst vill nämnden dock betona att en genomgripande översyn krävs för att säkerställa att portalen blir användarvänlig, transparent och sökbar, samt präglas av långsiktighet och framförhållning. Funktioner för att filtrera information är av särskild betydelse, samt kalenderfunktion och funktioner för att avisera nyheter och förändringar.

För att ytterligare förenkla processen och öka tillgängligheten vill nämnden framhålla att det vore önskvärt om portalen även möjliggjorde ansökan och uppföljning av samtliga ansökningar om statsbidrag. Detta är dock något som Statskontoret (s. 21) i nuläget inte bedömer som genomförbart.

Statskontorets bedömning är att portalen kan finansieras genom en omfördelning av medel från större riktade statsbidrag, för att täcka både Skolverkets kostnader och de kostnader som kan uppstå för berörda myndigheter. Kostnaden för att utveckla och införa portalen uppskattas uppgå till drygt 4 miljoner kronor. Till det kommer en kostnad för att förvalta och driva portalen, som uppskattas till cirka 2,6 miljoner kronor per år. Även om kostnaden för portalen uppskattas till mindre än 0,1 promille av samtliga riktade statsbidrag innebär det minskade medel i redan

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00449

befintliga statsbidrag. Nämnden vill även understryka att administrativa system och kostnader ofta tenderar att öka över tid, både i omfattning och i storlek. Det är därför av yttersta vikt att införandet av en portal inte blir mer kostsamt än beräknat och det blir viktigt att noggrant följa utvecklingen för att säkerställa att kostnaderna förblir hållbara på lång sikt och inte påverkar statsbidragens storlek negativt.

Nämnden håller med om bedömningen att en portal inte kommer att minska de administrativa kostnaderna som kommuner och regioner har för att hantera bidrag. Vidare vill nämnden betona på att kommuners och regioners hantering av bidrag leder till stora administrativa merkostnader och att många bidrag i olika storlek gör det svårare för kommuner och regioner att på ett effektivt sätt planera sin verksamhet och sin ekonomi.

Nämnden har inga invändningar mot Statskontorets författningsförslag (bilaga 2).

Beslutsunderlag

Bilaga: Remiss - Enklare att överblicka riktade statsbidrag -Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ks-diarium. Diarienummer: KS-2024/00828.

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Nicklas Wallmark
biträdande
utbildningsdirektör

Enklare att överblicka riktade statsbidrag

Statskontorets förslag till en
samlad informationsportal

2024:9

STATSKONTORET

MISSIV

DATUM
2024-05-27

ERT DATUM
2023-06-22

DIARIENR
2023/102-5

ER BETECKNING
Fi2021/03754
(delvis)
Fi2023/02075

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Uppdrag om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner

Regeringen gav den 22 juni 2023 Statskontoret i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet. Om vi bedömer att det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal ska vi lämna förslag på hur en sådan kan utformas och drivas, och förslå vilken statlig myndighet som bör ansvara för portalen.

Statskontoret överlämnar härmed rapporten *Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal* (2024:9).

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg, utredare Joel Degols, Maja Rhodin Edlund och Lena Birkelöf, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Lena Birkelöf

Innehåll

	Sammanfattning	7
1	Inledning	9
1.1	Så har vi tolkat och avgränsat uppdraget	11
1.2	Så har vi genomfört uppdraget	13
2	Statskontorets slutsatser och förslag för en samlad informationsportal	17
2.1	Det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal	17
2.2	Statskontorets förslag på hur en samlad informationsportal kan skapas	23
3	Nyttan av en samlad informationsportal	31
	Sammanfattade iakttagelser	31
3.1	Kommuner och regioner har svårt att på egen hand skaffa sig en samlad överblick	32
3.2	En portal skulle minska risken att kommuner och regioner missar vissa bidrag	41
3.3	En portal skulle göra att bidragen hanterades effektivare	42
3.4	En portal skulle leda till att regeringens styrning får större genomslag	44
3.5	En portal skulle inte lösa alla problem som är förknippade med riktade statsbidrag	45
3.6	Förutsättningarna för att införa ett system för all hantering av bidrag behöver utredas	46
4	Hur en samlad informationsportal kan utformas	49
	Sammanfattande iakttagelser	49
4.1	Alla bidrag bör vara med i en portal	49
4.2	Informationen om bidragen bör vara kortfattad och ha en likartad struktur	50
4.3	Portalen bör ha användarvänliga funktioner	53
4.4	Portalen kan bidra till ökad digitalisering – och Digg är ett stöd i detta arbete	56

5	Hur en samlad informationsportal kan införas och förvaltas	57
	Sammanfattande iakttagelser	57
5.1	Flera myndigheter kan införa och förvalta en samlad portal men Skolverket är mest lämpad	58
5.2	En portal kommer att kräva myndighetssamverkan	59
5.3	Myndigheterna behöver sätta kommuners och regioners behov i centrum	60
5.4	Viktigt med tydliga roller, uppgifter och ansvar för en samlad portal	61
5.5	Varje myndighet bör stå för sina egna kostnader	63
5.6	En av de bidragsgivande myndigheterna bör få ansvar för portalen	63
5.7	Ett fyrtiotal statliga myndigheter kommer att påverkas av portalen	69
5.8	Regeringen bör styra myndigheternas uppgifter och ställa krav på samverkan	72
	Referenser	75

Bilagor

1.	Regeringsuppdraget	77
2.	Statskontorets författningsförslag	83
3.	Enkät om kommuners behov av en informationsportal om riktade statsbidrag	87
4.	Lösningförslag för en samlad informationsportal	95

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet. Om vi bedömer att det finns förutsättningar ska vi lämna förslag på hur en sådan portal kan skapas och bland annat föreslå hur den ska utformas och drivas, vilken statlig myndighet som bör ansvara för den och hur uppgiften att tillhandahålla portalen ska finansieras. Regeringens syfte med att skapa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner är att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader för att hantera riktade statsbidrag och att de riktade statsbidragen når de mottagare som regeringen har avsett.

Det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal

Vår analys visar att de flesta kommuner och regioner i dag har ett behov av en portal som ger dem en överblick över alla riktade statsbidrag. Den nuvarande ordningen där information om bidragen i huvudsak finns hos de myndigheter som administrerar dem gör det svårt för kommuner och regioner att på egen hand skaffa sig en överblick. Det leder bland annat till att kommuner och regioner riskerar att missa att ansöka om vissa bidrag, och till att de inte kan använda sina egna resurser för att hantera bidragen på det mest effektiva sättet.

Vår analys visar även att det inte finns några tekniska eller juridiska hinder mot att skapa en enklare form av offentligt finansierad portal och att kostnaden för en sådan portal är relativt låg i förhållande till den nytta som kommuner och regioner kommer att ha av den. Med en enklare form av portal menar vi en portal som utgörs av en webbplats som innehåller kortfattad information om alla riktade statsbidrag och där informationen är strukturerad på ett likartat sätt och som innehåller vissa nyckelfunktioner, som filtrerings-, sök- och kalenderfunktion, samt länkar till de myndigheter som administrerar bidragen.

En portal skulle ge kommuner och regioner bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevaka bidrag. Det skulle i sin tur medföra att de kommuner och regioner som mest behöver bidragen får bättre förutsättningar än i dag att hitta och ansöka om dem. En portal skulle även medföra att regeringens politik kan få större genomslag om portalen innebär att kommuner och regioner i större utsträckning nyttjar bidragen. En portal skulle därtill underlätta för andra aktörer att på ett enkelt sätt skaffa sig en samlad överblick över alla riktade statsbidrag. Det kan exempelvis gälla forskare, politiker, intresseorganisationer och medborgare.

Skolverket har bäst förutsättningar för att ansvara för en samlad informationsportal

Vår analys visar att Skolverket är den myndighet som har bäst förutsättningar för att få uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal. Skolverkets uppgifter bör innefatta att ansvara för den tekniska driften och underhållet av portalen, och att portalen är användbar för kommuner och regioner och att den innehåller den information och de funktioner som de behöver. De bidragsgivande myndigheterna bör i sin tur ansvara för att lämna information om sina respektive bidrag till Skolverket. Skolverket bör även ansvara för att utforma en effektiv samverkansmodell som stödjer myndigheterna när de utför sin uppgift att lämna information om sina respektive bidrag.

Vår analys visar även att den mest lämpliga styrformen av myndigheternas arbete för en portal är att deras uppgifter och krav på samverkan regleras i en förordning. Regeringen bör i ett första skede ge Skolverket ett uppdrag om att införa portalen. Uppdraget bör bland annat omfatta att redovisa vilken teknisk utformning av portalen som myndigheten har valt och hur den tekniska lösningen kommer påverka de bidragsgivande myndigheterna.

1 Inledning

Regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet, och redovisa olika alternativa lösningar för att skapa en sådan portal. Om vi bedömer att det finns förutsättningar för att skapa en portal ska vi lämna förslag på hur en sådan bör skapas. Där ingår bland annat att:

- föreslå hur portalen ska utformas och drivas
- föreslå vilken statlig myndighet som bör ansvara för portalen
- bedöma vilka ändringar i lagar och förordningar, uppdrag till statliga myndigheter eller andra åtgärder som behöver genomföras för att få till stånd en portal
- föreslå hur uppgiften att tillhandahålla portalen ska finansieras.

Som en del i uppdraget ska Statskontoret även redovisa:

- vilka typer av riktade statsbidrag som ska finnas i portalen
- vilken information om dessa riktade statsbidrag som ska finnas i portalen
- vilka statliga myndigheter som skulle påverkas av en portal och på vilket sätt
- hur det ska säkerställas att informationen i portalen är korrekt
- hur det ska säkerställas att informationen uppdateras.

Statskontoret ska också översiktligt belysa förutsättningarna för att på sikt utveckla portalen så att all hantering av samtliga riktade statsbidrag blir mer samlad, till exempel genom att skapa ett system för bland annat ansökan, utbetalningar och återrapportering av bidragen. Dessutom ska Statskontoret registrera domännamn för portalen för att säkerställa att det finns ett lämpligt namn om regeringen bedömer att en portal bör skapas.

I bilaga 1 finns Statskontorets uppdrag i sin helhet.

Regeringen skriver i uppdraget att antalet riktade statsbidrag till kommuner och regioner har ökat under en längre tid och att det stora antalet bidrag gör det svårt för såväl kommuner och regioner som enskilda utförare att få en samlad överblick över och vetskap om vilka bidrag som finns. Regeringen pekar även på att Statskontoret och Kommunutredningen har visat på att detta bland annat leder till mer administration. Det leder också till att ett antal kommuner inte söker vissa bidrag, vilket får till följd att medel som staten har avsatt inte används till det staten tänkt att de ska användas till.¹

I budgetpropositionen för 2023 framgår att regeringen anser att den statliga styrningen ska vara samordnad och präglas av långsiktighet, god framförhållning och tydliga styrsignaler. Regeringen menar även att den statliga styrningen bör skapa utrymme för regionala och lokala anpassningar och inte försvåra effektivisering.² I det uppdrag som ligger till grund för denna rapport skriver regeringen att syftet med en samlad informationsportal är att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader, och att bidragen ska nå de som regeringen har avsett.

Regeringen anger att eftersom antalet bidrag och den ekonomiska omfattningen av bidragen har ökat över tid så finns det skäl att se till att bidragen används av de kommuner, regioner och enskilda utförare som har störst behov av dem, och att den administrativa bördan som följer av bidragen inte är större än nödvändigt. Statskontoret har i en tidigare rapport föreslagit att regeringen bör se till att staten inför en samlad statsbidragskalender, där kommuner och regioner kan få information om aktuella riktade statsbidrag. I rapporten föreslog Statskontoret även att regeringen bör utreda förutsättningarna för att på sikt samla ansökningar och återrapporteringar av samtliga riktade statsbidrag i en eller ett fåtal e-tjänster.³

¹ Se bland annat SOU (2020:8). *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget* och Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

² Proposition 2022/23:1. *Budgetpropositionen för 2023. Utgiftsområde 25. Allmänna bidrag till kommuner*.

³ Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

1.1 Så har vi tolkat och avgränsat uppdraget

Vi tolkar uppdraget som att det huvudsakligen blickar framåt, och att vi ska utreda om det går att nå regeringens syfte med att införa en samlad informationsportal, och i så fall hur. Det innebär att vi ska utreda om det finns förutsättningar för att införa en portal som uppnår regeringens syfte med en sådan, och om vi bedömer att det gör det, även utreda hur en portal kan utformas, införas och förvaltas.

1.1.1 Vi har undersökt vilken förväntad nytta som en samlad portal kan ge

För att utreda om det går att nå regeringens syfte med att införa en portal har vi bland annat undersökt vilken förväntad nytta som en portal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner kan ge upphov till. Det handlar till exempel om vilken nytta som en portal kan få för kommuners och regioners hantering av bidrag. Det kan exempelvis gälla hur en portal påverkar kommuners och regioners administrativa kostnader för att hantera och använda bidragen.

Vi har även undersökt vilken nytta som en portal kan få för regeringens styrning av kommunsektorn⁴ genom bidrag, och för de myndigheter som administrerar bidrag. Vi har också undersökt vilka kostnader som en portal kan ge upphov till för staten, och vi har utifrån dessa kostnader och den förväntade nyttan bedömt om det är motiverat att införa en portal.

1.1.2 Vi har undersökt hur en samlad portal kan utformas

Vi har undersökt vilka typer av bidrag och vilken information om dessa som bör finnas i en portal. Vi har även undersökt vilka funktioner som portalen bör innehålla för att den ska bli användbar. För att nå syftet med att införa en portal så behöver den vara utformad på ett sådant sätt att den i första hand är användbar för kommuner och regioner, inte andra intressenter. Men vi har undersökt hur statliga myndigheter som administrerar bidrag kan komma att påverkas om en portal införs.

⁴ Kommunsektorn är den gemensamma beteckningen på kommuner och regioner.

1.1.3 Vi har undersökt hur en samlad portal kan införas och förvaltas

För att utreda hur regeringens syfte med att införa en samlad informationsportal kan uppnås så har vi även undersökt hur en portal kan införas och förvaltas. Vi har bland annat undersökt vilka roller, ansvar och uppgifter som portalen kommer att medföra och hur dessa bör fördelas mellan de myndigheter som skulle påverkas. Det handlar bland annat om vilken myndighet som bör ansvara för en portal, och vad som följer av detta ansvar. Det handlar även om vilka andra myndigheter som skulle påverkas av portalen och på vilket sätt. Vi har även undersökt hur regeringen kan utforma styrningen av myndigheters arbete för en portal.

Vi har översiktligt kartlagt olika tekniska lösningar för portalen, eftersom detta har varit nödvändigt för att vi ska förstå hur portalen kan komma att påverka de myndigheter som administrerar bidrag, och för att uppskatta kostnaderna för att skapa portalen. Men vi lämnar ingen bedömning av vilken påverkan som den tekniska utformningen av en portal kan ha på respektive myndighet.

1.1.4 Vad vi menar med riktade statsbidrag

Vi definierar riktade statsbidrag som medel som staten tillför eller erbjuder kommuner och regioner och som de måste använda till en viss insats eller ett visst ändamål. Det går att se både riktade statsbidrag och kostnadsersättningar som riktade medel, eftersom medlen ska användas för vissa förutbestämda insatser eller en viss förutbestämd verksamhet. I rapporten använder vi genomgående begreppet riktade statsbidrag eller bidrag, och där räknar vi även in kostnadsersättningar, om vi inte skriver något annat. Vissa bidrag som riktar sig till kommuner och regioner kan även sökas av enskilda utförare. Dessa bidrag omfattas också av vår definition av riktade statsbidrag. Men bidrag som enbart kan sökas av enskilda utförare ingår inte.

Statskontorets uppdrag omfattar samtliga riktade statsbidrag och kostnadsersättningar och de statliga myndigheter som administrerar bidragen. Under 2023 var det ett fyrtiotal myndigheter som administrerade cirka 200 bidrag. Tillsammans betalade de ut cirka 110 miljarder kronor i

riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner.⁵ Vissa bidrag löper under många år medan andra är tillfälliga under ett eller ett par år.

Riktade statsbidrag har olika syften. Men ofta ska de underlätta för kommuner och regioner i en fråga som är särskilt nationellt prioriterad. Riktade statsbidrag är frivilliga för kommuner och regioner att ansöka om eller ta emot. Om de ansöker och tar del av medel måste de använda dem till en viss förutbestämd insats eller verksamhet. De riktade statsbidragen är i regel förenade med olika krav på kommuner och regioner som gäller ansökan, medfinansiering, redovisning och uppföljning. Bidragen kan vara ensidigt beslutade av regeringen, eller regleras genom en överenskommelse, vanligtvis mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Kostnadsersättningar är en särskild kategori av riktade medel som staten tillför kommunsektorn. Kostnadsersättningarna gäller specifika kostnader som kommuner eller regioner har fått på grund av att staten har beslutat att de är skyldiga att utföra eller tillhandahålla något. Till skillnad från riktade statsbidrag är kommuner eller regioner skyldiga att utföra eller tillhandahålla detta, oavsett om de får ersättning för det eller inte.

1.2 Så har vi genomfört uppdraget

Vår kartläggning och analys samt våra förslag bygger på flera olika underlag: en enkätundersökning, intervjuer med företrädare för kommuner, regioner och statliga myndigheter och dokumentstudier. Vi har också tagit hjälp av en it-konsultbyrå för att uppskatta kostnaderna för att skapa en portal.

Vi har genomfört en enkätundersökning till Sveriges samtliga kommuner för att undersöka hur kommunerna arbetar med att söka information om riktade statsbidrag och deras behov av en samlad portal. Av dessa svarade 244 kommuner, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 84 procent. När vi redovisar resultaten från enkätundersökningen har vi delat upp kommunerna i olika grupper baserat på antal invånare i kommunen. Syftet är att fånga

⁵ Uppgifterna kommer från en kommande rapport från Statskontoret som publiceras 5 juni 2024: *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll*.

eventuella skillnader mellan kommuner till följd av kommunernas olika behov och administrativa resurser. För en närmare beskrivning av hur vi har genomfört enkäten, se bilaga 3.

För att bland annat undersöka vilken nytta en portal kan ge har vi intervjuat företrädare för 13 kommuner och fyra regioner. Vi utgick från befolkningsmängd och geografisk placering för att få ett så brett urval som möjligt. I samma syfte har vi även intervjuat företrädare för SKR, SmåKom samt Friskolornas riksförbund.

Vi har även intervjuat företrädare för 13 myndigheter inom olika utgiftsområden och som administrerar olika många riktade statsbidrag i syfte att undersöka hur de skulle påverkas av en portal. Syftet med intervjuerna var också att samla in deras synpunkter på hur arbetet kring portalen bäst kan organiseras vad gäller till exempel ansvarsfördelning. Vi har haft återkommande kontakter med några av myndigheterna under utredningens gång. Dessutom har vi hämtat in synpunkter och erfarenheter kring bland annat digitala portaler och samverkan från ytterligare några myndigheter.

1.2.1 Projektgrupp och kvalitetssäkring

Statskontorets arbete har genomförts av en projektgrupp som har bestått av Lena Birkelöf (projektledare), Joel Degols och Maja Rhodin Edlund. En intern referensgrupp har varit knuten till projektet. Rapporten har kvalitetssäkrats genom Statskontorets interna rutiner.

En extern referensgrupp har också varit knuten till projektet. Referensgruppen har bestått av representanter från Skolverket, Socialstyrelsen, SKR, SmåKom och Myndigheten för digital förvaltning (Digg).

Finansdepartementet, Skolverket, Socialstyrelsen, SKR, Digg och Konkurrensverket har fått möjlighet att faktagranska delar av innehållet.

1.2.2 Rapportens upplägg och disposition

Vi redovisar våra slutsatser och förslag i kapitel 2. Våra slutsatser och förslag utgår från vårt uppdrag och grundar sig på vår kartläggning och analys i kapitel 3–5.

Kapitel 3–5 hänger ihop med varandra, och beskriver tillsammans om det finns förutsättningar för att införa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. Kapitlen beskriver även hur en sådan portal kan utformas och drivas.

I *kapitel 3* presenterar vi vår kartläggning och analys av den förväntade nyttan av en portal. Det handlar bland annat om den förväntade nyttan som en portal kan komma att få för kommuner och regioner och för regeringens styrning av kommuner och regioner genom riktade statsbidrag. Vi presenterar även vår översiktliga kartläggning och analys av förutsättningar för att på sikt utveckla ett system för all hantering av riktade statsbidrag.

I *kapitel 4* presenterar vi vår kartläggning och analys av hur en portal kan utformas för att den ska vara användbar och uppfylla kommuners och regioners behov. Det handlar bland annat om vilka typer av riktade statsbidrag och vilken information om dessa som ska finnas i portalen.

I *kapitel 5* presenterar vi vår kartläggning och analys av hur en portal kan införas och förvaltas. Det handlar bland annat om vilken statlig myndighet som bör ansvara för portalen, vilka statliga myndigheter som kan komma att påverkas av en portal och på vilket sätt. Det handlar även om hur det kan säkerställas att informationen i portalen är korrekt och uppdateras, och om vilka kostnader som en portal kan ge upphov till.

2 Statskontorets slutsatser och förslag för en samlad informationsportal

I detta kapitel redovisar vi våra slutsatser när det gäller om det finns förutsättningar för att införa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. Vi lämnar även förslag på hur en sådan portal kan utformas och drivas. Slutsatserna och förslagen bygger på våra kartläggningar och analyser i kapitel 3–5.

2.1 Det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal

Vi bedömer att det finns förutsättning för att skapa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. De flesta kommuner och regioner har i dag ett behov av en portal som ger dem en överblick över alla bidragen. Att samla information om bidrag i en portal skulle enligt vår analys vara till stor hjälp både för kommuner och regioner och för regeringens styrning genom riktade statsbidrag. Det skulle även underlätta för andra aktörer att på ett enkelt sätt kunna skaffa sig en samlad överblick över bidrag. Det kan exempelvis gälla forskare, politiker, intresseorganisationer och medborgare. En portal kan även bidra till att stödja de myndigheter som administrerar bidrag för en snabbare digitalisering av sina processer kring bidragen. Vi ser även att kostnaden för att skapa en portal är relativt liten i förhållande till den nytta som en portal skulle ge.

Att tillhandahålla information om bidrag i en portal handlar ytterst om att staten samlar sin information om bidrag på en plats, och långsiktigt garanterar att det finns korrekt, uppdaterad och öppen information om bidragen. På så sätt tar staten ansvar för att kommunerna och regionerna samt övriga aktörer får en samlad överblick över bidragen. Vi bedömer

även att en sådan samlad informationsportal ligger väl i linje med målet för den statliga förvaltningspolitiken och målet för digitaliseringspolitiken.⁶

2.1.1 Kommuner och regioner har ett behov av en samlad portal

Statskontoret har i en tidigare utredning visat att kommuner och regioner har ett behov av att staten tillhandahåller samlad information om de riktade statsbidragen.⁷ Vi bedömer också att majoriteten av kommunerna och regionerna har ett sådant behov.

Den nuvarande ordningen där information om bidrag i huvudsak finns hos de myndigheter som administrerar bidragen gör det svårt för kommuner och regioner att på egen hand skaffa sig en överblick över bidragen. Det leder bland annat till att kommuner och regioner riskerar att missa att ansöka om vissa bidrag, och till att de inte kan använda sina egna resurser för att hantera bidragen på det mest effektiva sättet. Det gör det även svårare för kommuner och regioner att planera sin budget och sin verksamhet.

Vi bedömer att alla kommuner i dag inte har samma förutsättningar för att hitta och bevaka riktade statsbidrag. Mindre kommuner har mindre resurser för att hitta och bevaka bidrag jämfört med större kommuner, samtidigt som mindre kommuner behöver bevaka information från lika många myndigheter. En portal där information om alla bidragen finns samlad skulle åtminstone delvis utjämna denna skillnad i förutsättningar mellan kommunerna.

Knappt tjugo procent av Sveriges kommuner abonnerar på en bevakningstjänst för bland annat riktade statsbidrag som tillhandahålls av en privat aktör. Det är vanligare att större kommuner använder denna tjänst, än att mindre kommuner gör det. Att det finns en privat aktör som erbjuder en samlad överblick över bidragen förstärker bilden av att kommuner i dag har ett behov av att få en samlad överblick.

⁶ Proposition 2009/10:175. *Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt* och Regeringen (2024). *Målet för digitaliseringspolitiken*. (Hämtad 2024-03-21). <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringspolitik/mal-for-digitaliseringspolitik/>

⁷ Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

2.1.2 En samlad portal skapar nytta för både kommunsektorn och regeringen

För kommuner och regioner skulle den största nyttan av en samlad informationsportal vara att den ger dem en samlad överblick över alla riktade statsbidrag. Vi bedömer att en portal skulle ge kommuner och regioner bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevaka bidrag. Det skulle i sin tur öka förutsättningarna för att de kommuner och regioner som mest behöver bidragen får bättre förutsättningar än i dag att hitta och ansöka om dem.

Vi bedömer inte att en portal skulle minska de administrativa kostnaderna som kommuner och regioner har för att hantera bidrag. Men en portal skulle leda till att kommuner och regioner kan använda sina resurser för att hantera bidrag på ett mer effektivt sätt än i dag. Det handlar i första hand om att de kan lägga mycket av de resurser som de i dag använder för att hitta och bevaka bidrag på andra delar av hanteringen, som att planera och förbereda insatser eller projekt kopplade till bidragen. Dessutom skulle en portal leda till att kommuner och regioner får bättre förutsättningar att planera in bidrag i sin verksamhet och sin budget.

Vi bedömer även att en portal skulle minska risken för att kommuner och regioner missar att ansöka om bidrag. Det skulle i sin tur kunna göra att bidragen nyttjas i större utsträckning. En förutsättning för att regeringens styrning av kommunsektorn genom bidrag ska kunna få genomslag är att kommuner och regioner ansöker om och nyttjar dem. När kommuner och regioner missar att ansöka om bidrag kan det påverka deras ekonomi negativt och att de får sämre möjligheter att utföra viss verksamhet. Det kan även påverka regeringens intentioner med de riktade statsbidragen negativt.

En portal bör kunna medföra att regeringens satsningar genom bidrag blir tydligare. Det skulle göra att kommuner och regioner får ökad kännedom om olika bidrag, inte minst tvärsektoriella bidrag. Det innebär att regeringens politik kan få större genomslag.

De bidragsgivande myndigheterna kommer enligt vår bedömning inte att kunna minska sina egna informationsinsatser kring bidragen. Men en portal skulle göra det enklare för dem att nå ut med information om bidrag till rätt målgrupper inom kommunerna och regionerna.

2.1.3 De grundläggande problemen med riktade statsbidrag kommer att kvarstå

Det finns ett antal problem och utmaningar med regeringens styrning av kommunsektorn genom riktade statsbidrag, något både Statskontoret och Riksrevisionen har pekat på tidigare.⁸ Det handlar bland annat om att kommuners och regioners hantering av bidrag leder till stora administrativa merkostnader för dem, att många och relativt små bidrag gör det svårare för kommuner och regioner att på ett effektivt sätt planera sin verksamhet och sin ekonomi, och att mindre kommuner har svårare att ta del av bidragen än större kommuner. Vi anser att en portal bara kan lösa en del av dessa problem. Vi bedömer inte att införandet av en portal innebär att regeringen kan bortse från tidigare förslag från Statskontoret om vilka åtgärder som regeringen behöver genomföra för att förbättra styrningen av kommunsektorn genom riktade statsbidrag. Men eftersom regeringen under överskådlig tid sannolikt kommer att styra kommunsektorn genom ett stort antal riktade statsbidrag anser vi att det behövs en ökad tydlighet från staten som underlättar kommuners och regioners hantering av bidragen. Vi bedömer att en portal är ett kostnadseffektivt verktyg för att åstadkomma detta.

2.1.4 Inga tekniska eller juridiska hinder för en samlad portal

Vår bedömning är att det inte finns några tekniska eller juridiska hinder mot att införa en enklare form av portal. Med detta menar vi en portal som utgörs av en webbplats som innehåller kortfattad information om alla riktade statsbidrag och där informationen är strukturerad på ett likartat sätt och som innehåller vissa nyckelfunktioner, som filtrerings-, sök- och kalenderfunktion. Vårt uppdrag har inte omfattat att föreslå hur portalen tekniskt bör utformas. Men vi har översiktligt kartlagt hur olika tekniska

⁸ Se bland annat Riksrevisionen (2022:1). *Statens finansiering av kommunerna – fördelningen av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag*; Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner* och Statskontoret (2023:7). *Att styra de självstyrande – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

lösningar kan komma att påverka myndigheterna. Vi bedömer att myndigheter i dag har de tekniska förutsättningarna för att en sådan portal ska kunna fungera, och att det inte bör ta längre tid än ett år att skapa portalen.

Valet av teknisk utformning av portalen kommer däremot, enligt vår bedömning, ha betydelse för hur och i vilken uträkning som myndigheterna kommer att påverkas av portalen. Men vi bedömer att myndigheternas nuvarande arbete med digitala verktyg och information om bidrag inte kommer att påverkas negativt. I stället ser vi att en portal skulle kunna underlätta för myndigheterna i deras arbete med att digitalisera processer kring hur de hanterar bidrag. En portal skulle även kunna leda till att myndigheterna i högre utsträckning harmoniserar hur de använder begrepp när det gäller informationen om bidrag.

Det skulle däremot kräva mycket större tekniska anpassningar för berörda myndigheter att vidareutveckla portalen till ett system som samlar all hantering av de riktade statsbidragen, till exempel ansökningar och återrapporteringar. Det skulle medföra en risk att myndigheters investeringar i egna e-tjänster går förlorade. Det skulle också ta mycket längre tid att få en sådan mer omfattande portal på plats. Flera aspekter av att utveckla och införa ett sådant system behöver också utredas närmare. Vår bedömning är därför att det i nuläget saknas förutsättningar för att införa ett system för all hantering av alla statsbidrag, trots att dess nytta skulle vara stor för kommuner och regioner.

Vi har inte funnit några juridiska hinder för att införa en portal. Vi har framför allt undersökt frågan om en statlig portal skulle snedvrída konkurrensen, eftersom det finns en privat aktör som tillhandahåller en bevakningstjänst för bland annat riktade statsbidrag till kommuner och kommunförbund. Staten bör inte erbjuda tjänster som erbjuds av privata aktörer på en fungerande marknad. Men vi bedömer inte att det finns några hinder för en statlig aktör att tillhandahålla kvalitetssäkrad information om statliga insatser till andra offentliga aktörer i form av en enklare form av portal.

En portal som drivs i privat regi kommer inte ha samma mål och förutsättningar som en portal som drivs av en statlig aktör. Det finns heller inga garantier för att marknaden fullt ut kan tillfredsställa de behov som

kommuner och regioner har och som vi beskriver ovan. En privat aktör som tillhandahåller information om riktade statsbidrag kan utforma sina tjänster på det sätt den vill och av den kvalitet den anser lämplig. I motsats till en portal i privat regi skulle en statlig portal innebära en långsiktig garanti för att information om alla riktade statsbidrag finns samlad, och för att informationen är korrekt, uppdaterad, avgiftsfri och öppen att ta del av för alla aktörer som är intresserade av informationen.

Om det senare framkommer behov av att portalen utvecklas till att innehålla andra tjänster än det vi föreslår i den här rapporten bör konsekvenserna av sådana tjänsters inverkan på konkurrensen utredas närmare.

2.1.5 Relativt låga kostnader för att utveckla och införa en samlad portal

Vi bedömer att kostnaden för att utveckla och införa en enklare form av portal är relativt låg i förhållande till den nytta som kommuner och regioner kommer ha av en sådan portal.

Vi uppskattar att kostnaden för att utveckla och införa portalen kommer att uppgå till drygt 4 miljoner kronor. Till det kommer en kostnad för att förvalta och driva portalen, som vi uppskattar till cirka 2,6 miljoner kronor per år. Vi bedömer att det går att finansiera portalen så att statens utgifter inte ökar, genom att omfördela medel för riktade statsbidrag till att finansiera portalen.

Även om införandet av en portal inte behöver öka statens utgifter bedömer vi att portalen kommer att öka kostnaderna för den myndighet som får i uppgift att ansvara för den. En samlad informationsportal kan även öka kostnaderna för de myndigheter som administrerar bidrag och som kommer påverkas av en portal. Vi bedömer att de flesta myndigheterna kan hantera de ökade kostnaderna inom sina nuvarande ekonomiska ramar, men att de myndigheter som får betydande merarbete som en konsekvens av portalen kan behöva tillskott av medel.

Vi bedömer även att regeringen kan genomföra en rad åtgärder för att se till att kostnaderna för en samlad informationsportal kan bli så låga som möjligt. Det handlar bland annat om att regeringen kan minska antalet bidrag, standardisera bidragen och fastställa principer för hur bidrag ska introduceras och utformas.

2.2 Statskontorets förslag på hur en samlad informationsportal kan skapas

I följande avsnitt redogör vi närmare för våra förslag på hur en samlad informationsportal om alla riktade statsbidrag till kommuner och regioner kan skapas. Vissa av dessa bidrag kan även sökas av enskilda utförare. Portalen ska även omfatta dessa enskilda utförare. Vi har i förslagen strävat efter att i möjligaste mån utgå från en lösning som är effektiv för alla berörda parter.

En viktig utgångspunkt för våra förslag har varit att skapa en så tydlig och lättöverskådlig fördelning av ansvaret för portalen som möjligt, för att garantera att lösningen blir stabil och långsiktig. En annan viktig utgångspunkt för våra förslag har varit att tillgodose kommuners och regioners behov av en bra överblick över bidragen i en portal. Vi har även registrerat tre domännamn för portalen för att säkerställa att det finns ett lämpligt namn om regeringen bedömer att en portal bör skapas.

Statskontoret föreslår att regeringen ska:

- ge Skolverket i uppgift att ansvara för en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner
- ge de myndigheter som administrerar riktade statsbidrag i uppgift att lämna information om riktade statsbidrag till Skolverket
- reglera myndigheternas uppgifter när det gäller den samlade informationsportalen i en ny förordning och i Skolverkets instruktion
- ge Skolverket ett särskilt regeringsuppdrag om att införa en samlad informationsportal
- ge Skolverket och vissa bidragsgivande myndigheter medel för ökade kostnader till följd av införandet av en samlad informationsportal.

2.2.1 Ge uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal till Skolverket

Vi anser att Skolverket är den mest lämpliga myndigheten för att få uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal. Vi baserar det på att Skolverket är den myndigheten som har bäst förutsättningar för att kunna införa, driva och förvalta en portal. Vi har övervägt att föreslå att någon annan myndighet än Skolverket ska få i uppgift att ansvara för portalen, bland annat Socialstyrelsen. Vi bedömer att Skolverket och Socialstyrelsen i många hänseenden har ungefär likvärdiga förutsättningar för att kunna införa, driva och förvalta en portal. Men Skolverket har något bättre förutsättningar. Vi ser inte heller att det finns några fördelar med att två eller flera myndigheter får ett gemensamt ansvar för portalen.

Vi anser att Skolverkets uppgifter bör innefatta att ansvara för den tekniska driften och underhållet av portalen, och att portalen är användbar för kommuner och regioner och att den innehåller den information och de funktioner som de behöver. I detta ligger att kontinuerligt utveckla portalens utformning och innehållet i den, så att den möter kommunernas och regionernas behov. Vi anser även att Skolverket bör ansvara för att utforma en effektiv samverkansmodell som stödjer de myndigheter som administrerar riktade statsbidrag när de utför sin uppgift att lämna information om sina respektive bidrag i portalen.

Vi har även övervägt alternativa lösningar för hur ansvaret för en portal kan utformas. Vi har exempelvis analyserat om regeringen bör ge delar av de ovanstående ansvarsområdena till de myndigheter som administrerar bidrag, eller att flera myndigheter gemensamt ska ansvara för portalen. Men vi bedömer att arbetet med portalen blir mindre effektivt om det samlade ansvaret inte tilldelas en myndighet. Det skulle även kunna göra att det blir otydligt vilken myndighet som har vilken roll och vilket ansvar.

Som vi nämner ovan har vi registrerat tre domännamn för en samlad informationsportal som Skolverket kommer att kunna ta över. De tre domännamnen är statsbidragswebben.se, statsbidragskalendern.se och statsbidragskalender.se. Användarna kommer alltså att nå portalen direkt utan att gå via Skolverkets ordinarie webbplats.

2.2.2 Ge de myndigheter som administrerar riktade statsbidrag i uppgift att lämna information om riktade statsbidrag till Skolverket

En av de viktigaste delarna för att den samlade informationsportalen ska fylla sin funktion för kommuner och regioner är att informationen om de riktade statsbidragen är korrekt och uppdaterad. Vi anser att det mest lämpliga alternativet för att se till detta är att de myndigheter som administrerar bidrag får i uppgift att ansvara för att lämna korrekt och uppdaterad information om sina respektive bidrag till Skolverket.

Vi har övervägt alternativet att Skolverket ska ansvara för att hämta in information om bidrag från de myndigheter som administrerar bidrag och ansvara för att informationen är korrekt och uppdaterad. Men vi bedömer att en sådan lösning varken är lämplig eller kostnadseffektiv. Det främsta skälet till detta är att det är de bidragsgivande myndigheterna som har den kunskap och kompetens som krävs för att garantera att information om bidragen i portalen är korrekt och uppdaterad.

2.2.3 Uppgifterna för portalen bör regleras i en ny förordning och i Skolverkets instruktion

Vi anser att myndigheternas uppgifter för en samlad informationsportal och krav på samverkan bör regleras i en ny förordning. Den nya förordningen bör innehålla bestämmelser om uppgifterna för både Skolverket och de myndigheter som administrerar riktade statsbidrag. Den bör även innehålla en bestämmelse om att Skolverket ska samverka med de myndigheter som administrerar bidrag samt bistå dem när de utför sina uppgifter för portalen. För att underlätta för Skolverket att genomföra sina uppgifter för portalen så anser vi att myndigheten bör få möjlighet att kunna ställa detaljkrav på hur myndigheterna ska lämna information om sina respektive bidrag. Vi anser att regeringen bör fastställa Skolverkets möjlighet att ställa sådant krav genom att i den nya förordningen bemyndiga Skolverket att få utfärda föreskrifter för detta ändamål. Vi har inte undersökt om det finns ett behov av att genomföra ytterligare författningsändringar för att reglera myndigheternas uppgifter för portalen eller för att Skolverket ska kunna bemyndigas att utfärda föreskrifter. Regeringen kan därför behöva närmare undersöka behovet av ytterligare författningsändringar.

Vi har övervägt alternativet att placera bestämmelser om uppgifter för en portal i förordningar som redan finns. Men vi bedömer att de bestämmelser som krävs för att reglera uppgifterna som Skolverket och de myndigheter som administrerar bidrag bör ha inte kan ses som att de kompletterat bestämmelser om myndigheternas uppgifter som redan finns. I stället anser vi att de bestämmelser som krävs för att reglera myndigheternas uppgifter för en portal bör ses som fristående bestämmelser som ska underlätta för kommuner och regioner att få en samlad överblick över bidragen.

Utöver den nya förordningen anser vi att Skolverkets instruktion bör kompletteras med en bestämmelse om att myndigheten har i uppgift att ansvara för en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. I bestämmelsen i Skolverkets instruktion bör det även finnas en hänvisning till att ytterligare bestämmelser om myndighetens ansvar finns i den nya förordningen. Att komplettera Skolverkets instruktion med en ny bestämmelse om portalen medför också att myndigheten i årsredovisningen ska återrapporera om arbetet med portalen, vilket vi bedömer kommer underlätta för regeringen att följa upp arbetet med den.

Se bilaga 2 för Statskontorets författningsförslag.

2.2.4 Skolverket ska få ett särskilt regeringsuppdrag om att införa en samlad informationsportal

Vi anser att regeringen i ett första skede bör ge Skolverket ett uppdrag om att införa portalen. Det främsta skälet till detta är att myndigheten bör ha infört portalen innan den nya förordningen och ändringen i myndighetens instruktion träder i kraft. Ett annat skäl är att vi bedömer att regeringen under införandet av portalen kommer att behöva ytterligare underlag för att bland annat kunna bereda och besluta om den nya förordningen och eventuella tillskott av medel till vissa bidragsgivande myndigheter.

Vi bedömer att regeringens behov av ytterligare underlag kan tillgodoses genom att Skolverket får ett uppdrag om att införa en portal där det bland annat ingår att redovisa Skolverkets val av teknisk utformning av portalen, vilken påverkan som valet av tekniska lösning kommer att ha på de bidragsgivande myndigheterna samt de kostnader som kan uppstå hos myndigheterna.

Uppdraget att införa portalen bör innehålla vissa specifika krav

I uppdraget bör det anges att Skolverket med utgångspunkt i denna rapport ska införa en samlad portal. Det innebär bland annat att utgångspunkten ska vara att:

- alla riktade statsbidrag till kommuner och regioner ska finnas med i portalen
- informationen om bidragen i portalen ska vara kortfattad och strukturerad på ett likartat sätt
- portalen ska vara användbar för kommuner och regioner och att den ska innehålla den information och de funktioner som de behöver.

I uppdraget bör det även anges att utgångspunkten ska vara att portalen inte ska leda till stora kostnadsökningar för staten, när portalen senast ska vara införd och vid vilken tidpunkt som Skolverket ska slutredovisa uppdraget. Vi bedömer att uppdraget kommer att ta ett år att genomföra.

Vi bedömer därtill att uppdraget till Skolverket bör omfatta följande delar som myndigheten ska delredovisa:

- Skolverket ska redovisa vilka bidragsgivande myndigheter som ska omfattas av den nya förordningen. Statskontoret publicerar årligen en rapport om utvecklingen av den statliga styrningen av kommuner. I rapporten redovisar vi bland annat hur många statliga myndigheter som administrerar riktade statsbidrag till kommuner och regioner. Rapporten kan utgöra en bra informationskälla för Skolverket. För att ta tillvara Statskontorets kunskap inom detta område och för att underlätta för Skolverket att genomföra denna del av uppdraget kan Statskontoret ge stöd till myndigheten, om Skolverket behöver det.
- Skolverket ska redovisa vilken teknisk utformning av portalen myndigheten har valt och hur den tekniska lösningen kommer påverka de bidragsgivande myndigheterna. Denna del omfattar att undersöka olika digitala och automatiserade metoder för att göra överföringen av information mellan myndigheterna så säker och effektiv som möjligt. Digg ska ge Skolverket stöd i denna del av uppdraget. Samtliga bidragsgivande myndigheter ansvarar för att göra en analys utifrån Skolverkets val av teknisk utformning, och redovisa denna analys till Skolverket.

Analysen bör bland annat omfatta vilka eventuella åtgärder som myndigheterna kommer att behöva genomföra och vad det kommer kosta.

- Skolverket ska redovisa en modell för samverkan med de bidragsgivande myndigheterna. Denna del av uppdraget omfattar att undersöka hur en modell för samverkan mellan Skolverket och de bidragsgivande myndigheterna kan utformas. Samverkan mellan myndigheterna kommer att vara central för att portalen ska kunna ge den nytta som det är tänkt. Samverkan kommer både att vara viktig i arbetet med att ta fram och införa en portal, och i arbetet med att fortlöpande utveckla utformningen av portalen.

2.2.5 Skolverket och vissa bidragsgivande myndigheter ska tillföras medel

Vi bedömer att kostnaden för att utveckla och införa en samlad informationsportal kommer att uppgå till drygt 4 miljoner kronor. Vi bedömer att kostnaderna för att sedan förvalta och driva portalen kommer att uppgå till cirka 2,6 miljoner kronor per år. Kostnaden för portalen uppskattas alltså till mindre än 0,1 promille av alla riktade statsbidrag.⁹

Vi föreslår att regeringen tillför Skolverket både tillfälliga och permanenta medel för att utveckla, införa, förvalta och driva portalen. Medlen bör tillföras via en egen anslagspost, som på sikt kan flyttas över till myndighetens förvaltningsanslag. Att medel ges via en egen anslagspost innebär att det blir enklare för både myndigheten och regeringen att följa upp de kostnader som hänger samman med portalen. Det blir också enklare för regeringen att vid behov anpassa anslagspostens storlek. Kostnaden för att utveckla, införa, förvalta och driva portalen kommer att påverkas av vilken teknisk lösning för portalen som Skolverket väljer och det är viktigt att regeringen tillför myndigheten medel för de faktiska kostnaderna som portalen kommer att medföra. Den kostnadsuppskattning som vi har

⁹ Enligt Statskontorets kartläggning av riktade statsbidrag till kommunsektorn, betalade staten cirka 63 miljarder kronor under 2023 (exklusive kostnadsersättningar), se Statskontoret (2024). *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll* (kommande).

redovisat bör därför ses som preliminär. Att medel ges via en egen anslagspost ger också en säkerhet i att denna uppgift inte nedprioriteras i förhållande till Skolverkets andra uppdrag och uppgifter.

Vi bedömer att portalen kan finansieras genom att regeringen omfördelar medel från de större riktade statsbidragen, både för Skolverkets kostnader och för de kostnaderna som en portal kan medföra för de myndigheter som administrerar bidragen. Vi bedömer att finansiering genom att använda delar av de riktade statsbidragen inte kommer att ha någon negativ påverkan på statens styrning, och heller inte påverka kommuners och regioners nyttjande av de riktade statsbidragen.

Vi föreslår att regeringen tillför medel till de bidragsgivande myndigheter som får betydande merarbete till följd av att portalen införs. Även Skolverket kan få sådana ökade kostnader, eftersom de också administrerar många bidrag. Detta tillskott från regeringen kan finansieras genom att myndigheterna får använda en viss del av de riktade statsbidragen till administration, eller genom att omfördela delar av de riktade statsbidragen. Vi bedömer däremot att merarbetet för en majoritet av myndigheterna kommer vara relativt begränsat, och att eventuella kostnadsökningar för de flesta myndigheter kommer att kunna rymmas inom myndigheternas nuvarande ramanslag.

2.2.6 Det är viktigt att regeringen planerar för hur portalen ska införas

Regeringen bör se till att både Skolverket och de berörda bidragsgivande myndigheterna får förutsättningar för att kunna utföra sina uppgifter kring den samlade informationsportalen. Det är därför viktigt att regeringen ger myndigheterna tid till att anpassa sina verksamheter utifrån de uppgifter som de tilldelas. Se Tabell 1 för förslag på plan för införandet av en samlad informationsportal.

Tabell 1. Förslag på plan för införandet av en samlad informationsportal.

Steg	Insats	Ansvarig
1	Besluta om uppdrag till Skolverket om att införa en samlad informationsportal, samt ett tillfälligt tillskott för att utveckla portalen.	Regeringen
2	Börja arbetet med att införa en samlad informationsportal i enlighet med regeringsuppdraget.	Skolverket
3	Delredovisa uppdraget om att införa en samlad informationsportal.	Skolverket
4	Bereda ny förordning om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner och ändring i Skolverkets instruktion och bereda eventuella tillskott till vissa bidragsgivande myndigheter.	Regeringen
5	Besluta om permanent tillskott till Skolverket för förvaltning av portalen och eventuella tillskott till vissa bidragsgivande myndigheter.	Regeringen
6	Besluta om en ny förordning om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner, och ändring i Skolverkets instruktion.	Regeringen
7	Slutredovisa uppdrag om att införa en samlad informationsportal.	Skolverket

3 Nyttan av en samlad informationsportal

I detta kapitel presenterar vi vår kartläggning och analys av den förväntade nyttan som en samlad informationsportal kan ge upphov till. Som en del av detta redogör vi för vilken förväntad nytta som vi bedömer att en portal kan komma att få för kommuner och regioner. Vi redogör även för den förväntade nytta som vi bedömer att en portal kan komma att få för regeringens styrning av kommuner och regioner genom riktade statsbidrag.

Sammanfattade iakttagelser

- Kommuner och regioner har ett behov av att ha en samlad överblick över de riktade statsbidragen. Men de flesta kommuner har svårt att på egen hand skaffa sig en sådan överblick. Mindre kommuner har sämre förutsättningar för detta än större kommuner. Med en portal skulle kommuner och regioner ha bättre och mer likartade förutsättningar att få en överblick över bidragen.
- En portal skulle minska risken för att kommuner och regioner missar att ansöka om riktade statsbidrag, vilket kan öka nyttjandet av bidragen.
- En portal leder sannolikt inte till att kommuners och regioners administrativa kostnader för att hantera riktade statsbidrag minskar. Men en portal skulle kunna leda till att kommuner och regioner kan använda de resurser som de i dag använder för att hantera bidrag mer effektivt.
- En portal kan öka genomslaget för regeringens styrning av kommuner och regioner genom riktade statsbidrag, särskilt inom vissa politikområden.

3.1 Kommuner och regioner har svårt att på egen hand skaffa sig en samlad överblick

Under 2023 var det ett fyrtiotal myndigheter som administrerade riktade statsbidrag.¹⁰ Det innebär att kommuner och regioner behöver bevaka information om bidrag från ett stort antal myndigheter. Vi bedömer att detta är den största orsaken till att kommuner och regioner i dag har svårt att på egen hand skaffa sig en samlad överblick över bidragen. Dessutom behöver kommuner och regioner även bevaka information om bidrag från SKR och regeringen, vilket vi bedömer ytterligare försvårar för kommuner och regioner att skaffa sig en överblick över bidragen. Flera av de företrädare för kommunsektorn som vi har intervjuat anser att många kommuner och regioner även behöver en samlad överblick över alla tillgängliga EU-bidrag. Vi har inte närmare utrett de behoven eller förutsättningarna för att skapa en sådan portal, eftersom det inte ingår i vårt uppdrag.

I vår enkät till kommunerna uppgav cirka 95 procent av dem som svarade att det skulle vara användbart med en statlig informationsportal som samlar information om riktade statsbidrag. Cirka 75 procent uppgav att en informationsportal skulle hjälpa dem att få en överblick över vilka riktade statsbidrag som finns att söka, en överblick som de inte har i dag. Det var bara ett fåtal kommuner, 12 av de 244 som svarade på enkäten, som ansåg att de inte har ett behov av att staten tillhandahåller samlad information om bidragen.

Vi bedömer att mindre kommuner har sämre förutsättningar än större kommuner och regioner att på egen hand skaffa sig en samlad överblick. Skälet till det är att mindre kommuner har mer begränsade resurser för att bevaka bidrag. Knappt hälften av kommunerna uppgav i vår enkät att de inte har tillräckligt med administrativa resurser för att bevaka bidrag på det sätt som de önskar. När det gäller detta ser vi en tydlig skillnad beroende på kommunens storlek. I stort sett alla kommuner med färre än 10 000 invånare svarade att de inte har tillräckligt med administrativa

¹⁰ Om respektive länsstyrelse räknas som en egen myndighet uppgick antalet myndigheter under 2023 till knappt sextio, se Statskontoret (2024). *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll* (kommande).

resurser för att bevaka bidrag på det sätt som de önskar, medan knappt en femtedel av kommunerna med fler än 100 000 invånare svarade det. Vi har fångat eventuella skillnader mellan kommuner till följd av kommunernas olika behov och administrativa resurser genom att dela in kommunerna i grupper, baserat på antal invånare.¹¹

Flera kommuner som vi har intervjuat säger också att de ser ett stort värde av en portal för att få ett helhetsperspektiv och kunna överblicka de tillgängliga bidragen. Om portalen skulle ge information om kommande bidrag på ett tydligt sätt säger kommunerna att de skulle kunna planera bättre för bland annat att ansöka om bidragen. Det skulle göra att de skulle kunna använda sina resurser effektivare, och de skulle slippa bevaka flera olika aktörer som regeringen, myndigheter och SKR.

Inom skolområdet behöver även enskilda utförare bevaka information om riktade statsbidrag. Företrädare för friskolornas riksförbund säger att enskilda utförare har liknande behov som kommuner när det gäller en portal. Det handlar bland annat om att få information om bidragen samlat på en plats, och att informationen ska vara lättillgänglig och uppdaterad. Företrädare för friskolornas riksförbund säger även att små enskilda utförare – precis som mindre kommuner – har begränsade resurser för att bevaka bidragen, och att de i dag har svårt att skaffa sig information och få en överblick över bidragen.

3.1.1 Kommuner och regioner har svårt att veta vilka myndigheter som administrerar bidrag

Kommuner och regioner använder sig av olika informationskanaler för att få information från de myndigheter som de vet administrerar bidrag. De bevakar till exempel löpande myndigheters webbplatser eller statsbidragsportaler, för att bland annat få information om det har tillkommit nya bidrag eller om befintliga bidrag har förändrats. Med myndigheters statsbidragsportaler menar vi här de e-tjänster som vissa myndigheter har tagit fram för bland annat ansökan och återrapportering av bidrag. De prenumererar även på myndigheters nyhetsbrev eller andra typer av informationsutskick om bidrag. Företrädare för kommuner och regioner

¹¹ Se bilaga 3 för mer information om indelningen av kommunerna.

säger i våra intervjuer att denna form av bevakning ger dem en överblick över de bidrag som de vet att en viss myndighet administrerar. De säger samtidigt att detta förutsätter att de känner till vilka myndigheter som administrerar vilka bidrag, och att denna bevakning inte ger dem en heltäckande överblick över vilka bidrag som riktar sig mot ett visst verksamhetsområde.

Samtliga företrädare för kommuner och regioner som vi har intervjuat säger att de ständigt har en känsla av att de kan ha missat bidrag. De säger även att det skulle kräva allt för mycket resurser att systematiskt gå in på alla relevanta enskilda myndigheters webbplatser för att försöka ta reda på om myndigheterna administrerar bidrag eller inte.

Företrädare för kommuner säger att de inom till exempel skolområdet känner de sig trygga i att de genom att bevaka information från Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten får en överblick över de bidrag som dessa myndigheter administrerar. De säger däremot samtidigt att de i dag har svårt att få en överblick över de bidrag som riktar sig till skolområdet men som inte administreras av dessa myndigheter. Det kan till exempel vara bidrag som administreras av Kulturrådet eller Migrationsverket.

Detsamma gäller inom området hälso- och sjukvård och social omsorg, där företrädare för kommuner och regioner säger att de i dag har svårt att få en överblick över de bidrag som finns inom detta område men som inte administreras av Socialstyrelsen.

Våra intervjuer med företrädare för kommuner visar att det inte är någon tydlig skillnad mellan mindre och större kommuner när det gäller hur många myndigheters webbplatser eller statsbidragsportaler som de bevakar. Företrädare för mindre kommuner svarade däremot att de inte har resurser till att bevaka fler myndigheters webbplatser eller statsbidragsportaler än i dag, något som även bekräftas i svaren i vår enkät till kommunerna.

Kommuners och regioners bevakning av bidrag är till stor del personberoende

Företrädare för kommuner och regioner säger i våra intervjuer att deras bevakning av information om bidrag från myndigheter till stor del är beroende av att enskilda medarbetare har byggt upp god kunskap om vilka myndigheter som administrerar vilka bidrag, och att medarbetarna själva

har utvecklat effektiva arbetssätt kring bevakningen. Att bevakningen på detta sätt hänger på enskilda medarbetares upparbetade kunskaper och rutiner gör att arbetet med att söka statsbidrag blir sårbart, till exempel om medarbetare slutar. De säger även att detta medför en risk att de missar att ansöka om bidrag.¹²

Kommuner och regioner har ett ansvar för att se till att det finns dokumenterade rutiner för bevakning av bidrag, på samma sätt som för andra arbetsuppgifter inom deras verksamheter. Ansvaret gäller bland annat för att minska personberoendet och förenkla när uppgiften att bevaka bidrag överförs mellan medarbetare. Men vi bedömer att det kan vara svårt för kommuner och regioner att se till att rutiner för bevakning av bidrag ständigt uppdateras och hålls aktuella. Det beror bland annat på att det är ett stort antal myndigheter som administrerar bidrag, att myndigheterna använder sig av olika informationskanaler och att information om bidrag kan komma när som under ett budgetår. Men det beror även på att många kommuner och regioner inte har tillräckligt med administrativa resurser för att bevaka bidrag och för att löpande kunna uppdatera rutinerna för bevakningen.

3.1.2 Kommuner och regioner behöver även bevaka information från SKR och regeringen

Det är fler aktörer än de myndigheter som administrerar bidrag som förmedlar information om bidrag. SKR ger bland annat information genom sina specificeringar av vissa bidrag, och om de överenskommelser som SKR och regeringen har träffat inom olika verksamhetsområden. Regeringen ger information om bidrag via exempelvis budgetpropositioner, ändringsbudgetar och andra regeringsbeslut. Därutöver kan regeringen sprida information om bidrag via pressträffar eller andra informationskanaler. Det ges även information om bidrag via olika typer av nätverk som medarbetare vid kommuner och regioner deltar i.

¹² Liknande iakttagelser har gjorts i tidigare utredningar och rapporter. Se bland annat Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner.*

Företrädare för kommuner och regioner säger i våra intervjuer att de även behöver bevaka information från SKR och regeringen, för att kunna ha en så bra överblick över bidragen som möjligt. Den främsta anledningen till detta är att myndigheterna som administrerar bidrag bara ger information om de bidrag som de själva administrerar, och att denna information ofta kommer i nära anslutning till att en ansökningsperiod börjar. Kommuner och regioner säger att de har svårt att få en överblick över kommande bidrag eller stora förändringar av befintliga bidrag inom deras olika verksamhetsområden om de inte även bevakar information från SKR och regeringen. Att inte bevaka information från SKR och regeringen gör till exempel att de får svårt att få en överblick över hur förändringar av bidrag som en myndighet administrerar påverkar andra bidrag som finns inom ett särskilt område. Det gör även att de inte får tillräckligt med information om bidrag för att de på ett bra sätt ska kunna planera in bidrag i sin verksamhetsplanering och budgetering.

Det kräver resurser att bevaka information från många aktörer

Kommunerna och regionerna säger att det medför flera problem att de måste bevaka information från flera olika aktörer. Dels måste de se till att de inte har missat information från en viss aktör, dels måste de själva sätta samman information från flera olika aktörer. Men de säger även att de är osäkra på om de har tolkat information från olika aktörer på rätt sätt. Ett exempel som flera kommuner och regioner tar upp i våra intervjuer är att de utifrån budgetpropositionen, information från SKR och myndigheter själva måste lägga ihop ett pussel för att få en så bra överblick som möjligt. Men de säger också att de trots detta är mycket osäkra på att de har hittat all den information om bidrag som de skulle behöva.

Vår analys visar tydligt att mindre kommuner generellt har mindre resurser än större kommuner för att bevaka information om bidrag från myndigheterna, och att de även har mindre resurser för att bevaka information från SKR och regeringen. I vår enkät uppgav exempelvis fyra av fem kommuner med färre än 5 000 invånare att de inte har tillräckligt med administrativa resurser för att bevaka riktade statsbidrag på det sätt de önskar, jämfört med en av fem kommuner med fler än 100 000 invånare.

Våra intervjuer med företrädare för kommuner visar att det i mindre kommuner kan det vara enstaka medarbetare som har till uppgift att bevaka information om bidrag, och då som en del av sin tjänst. I större kommuner är det i stället inte ovanligt att flera medarbetare inom olika förvaltningar eller verksamhetsområdena ägnar större del av sin arbetstid till att bevaka bidragen och arbeta med övriga uppgifter kring dem.

Företrädare för mindre kommuner säger i våra intervjuer att detta medför att de har sämre överblick över bidragen än de större kommunerna. Företrädare för friskolornas riksförbund säger i vår intervju att många friskolor har likande förutsättningar som mindre kommuner att bevaka bidrag och att det vid små förskolor och skolor är vanligt att det är rektorn själv som bevakar och ansöker om bidrag.

Företrädare för både mindre och större kommuner säger i våra intervjuer att de ibland får information om riktade statsbidrag via olika typer av nätverk som medarbetare deltar i. Men de anser att detta inte är en säker källa för information, eftersom den lämnas utan systematik. De säger också att information från sådana källor blir som en bonus.

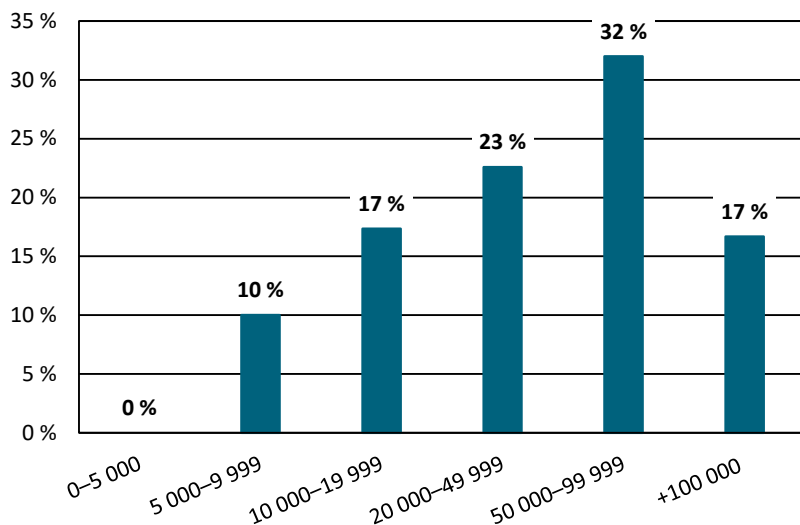
3.1.3 Vissa kommuner använder idag en privat tjänst för att bevaka bidrag – men majoriteten gör det inte

Det finns i dag en bevakningstjänst som drivs av en privat aktör och som riktar sig till kommuner och kommunförbund. Tjänsten innehåller bland annat information om statsbidrag, EU-bidrag och bidrag från stiftelser och organisationer.¹³ Tjänsten innehåller även vissa administrativa stöd-funktioner.

I vår enkät uppgav knappt tjugo procent av kommunerna att de använder den här tjänsten, men det skiljer sig åt beroende på hur stor kommunen är. Det är vanligare att större kommuner använder tjänsten, än att mindre kommuner gör det. Exempelvis använder ingen av kommunerna med färre än 5 000 invånare tjänsten, jämfört med en tredjedel av kommunerna med 50 000 till 100 000 invånare som använder tjänsten (se Figur 1).

¹³ Statsbidragsportalen. *Förenkla bevakningen och hanteringen av bidrag*. (Hämtad 2024-02-23). <https://statsbidragsportalen.se/>

Figur 1. Andel kommuner som använder en privat bevakningstjänst för statsbidrag, fördelat på invånarantal i kommunerna.

I bevakningstjänsten ingår flera typer av bidrag, inte bara riktade statsbidrag. Av de kommuner i vår enkät som använder tjänsten svarade cirka 90 procent att de använder den för att söka information om riktade statsbidrag, knappt 70 procent att de använder den för att söka information om EU-bidrag och knappt 60 procent att de använder den för att söka information om bidrag från stiftelser och organisationer. Cirka 65 procent svarade också att de använder tjänsten till att dela information inom kommunen om olika bidrag.

När det kommer till att söka information om EU-bidrag visar resultaten från enkäten att alla kommuner med fler än 100 000 invånare använder tjänsten till det, medan bara hälften av kommunerna med färre än 20 000 invånare gör det.¹⁴ En förklaring skulle kunna vara att mindre kommuner i första hand behöver söka information om riktade statsbidrag, inte andra typer av bidrag. Det skulle också kunna bero på att mindre kommuner har begränsat med administrativa resurser och därför inte har möjlighet att använda tjänsten till annat än riktade statsbidrag.

¹⁴ Se vidare i bilaga 3 för mer resultat från enkätundersökningen (fördelat på olika kommungrupper, baserat på invånarantal).

En storstadskommun som vi har intervjuat och som använder bevakningstjänsten säger att tjänsten i dagsläget uppfyller deras behov av att få en överblick över de riktade bidragen, och att de därför inte har ett behov av en statlig portal. De menar samtidigt att de har ett stort behov av att någon aktör tillhandahåller samlad information om olika typer av bidrag, inte bara riktade statsbidrag. De anser också att det inte vore möjligt för deras medarbetare att sammanställa den information om bidrag som tillhandahålls via den privata tjänsten.

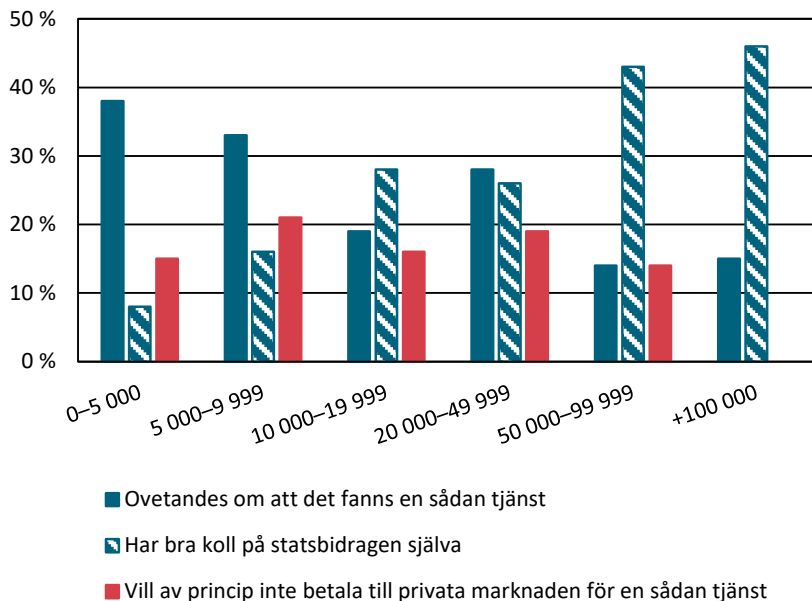
Majoriteten av kommunerna använder inte en privat bevakningstjänst

Vi har också kartlagt orsakerna till att majoriteten av kommunerna inte använder sig av den privata tjänsten. Av de som svarade på enkäten uppgav 75 procent att kommunen inte använder tjänsten, och drygt fem procent uppgav att de inte vet om deras kommun använder den. Kommunerna fick ange vilka påståenden som stämde in på deras kommun om varför de inte använder tjänsten. Det var möjligt att markera flera påståenden.

- Knappt 40 procent svarade att de har bedömt att nyttan med en sådan tjänst inte motiverar kostnaderna. En fjärdedel av dessa svarade att de har bra koll själva.
- Cirka 25 procent svarade att de inte kände till att det fanns en sådan tjänst.
- Drygt 20 procent svarade att de är osäkra på om alla riktade statsbidrag ingår eller att de är osäkra på om informationen uppdateras när det görs ändringar i bidragen.
- Drygt 15 procent svarade att de av principiella skäl inte vill betala för en privat tjänst, varav hälften av dessa svarade att de var osäkra på informationen i portalen.
- Flera av de mindre kommunerna svarar i fritext att de inte har de ekonomiska resurserna till att betala för en privat tjänst.

Dessa resultat är ett genomsnitt för alla kommuner som har svarat att de inte använder en privat bevakningstjänst. Men vissa orsaker är vanligare i mindre kommuner och ovanligare i större kommuner, och vice versa (se Figur 2).

Figur 2. Orsaker till att kommuner inte använder en privat bevakningstjänst, fördelat på invånarantal i kommunerna.

Det är exempelvis vanligare att större kommuner anger att de inte använder en privat bevakningstjänst för att de har koll på de riktade statsbidragen själva. 46 procent av kommunerna med fler än 100 000 invånare svarade att de har koll på de riktade statsbidragen själva, jämfört med 8 procent av kommunerna med färre än 5 000 invånare. På motsvarande sätt är det mycket vanligare att mindre kommuner anger att en orsak till att de inte använder en privat bevakningstjänst är för att de inte känner till att det finns en sådan på marknaden. 38 procent av kommunerna med färre än 5 000 invånare angav detta, medan motsvarande siffra för kommuner med fler än 100 000 invånare är 15 procent. Resultaten stämmer väl överens med de svar som vi har fått i våra intervjuer med företrädare för kommuner.

3.2 En portal skulle minska risken att kommuner och regioner missar vissa bidrag

Vi bedömer att en samlad informationsportal skulle minska risken för att kommuner och regioner missar att ansöka om vissa riktade statsbidrag. Det gäller främst de bidrag som administreras av myndigheter som inte har en tydlig koppling till ett visst verksamhetsområde. Men det gäller även de bidrag som riktar sig till flera olika verksamhetsområden och som berör fler än en förvaltning inom kommunerna.

I vår enkät till kommunerna svarade drygt en fjärdedel av kommunerna att de har missat att ansöka om bidrag för att de inte visste om bidraget eller att de fick informationen för sent. Svaren i enkäten visar tydligt att det var vanligare att mindre kommuner har missat att söka bidrag än att större kommuner har det. Exempelvis svarade drygt fyrtio procent av kommunerna med färre än 10 000 invånare att de har missat att ansöka om bidrag för att de inte visste om att det fanns, eller att de fick reda på det för sent. För kommuner med fler än 100 000 invånare är motsvarande siffra drygt tio procent.

I våra intervjuer med företrädare för kommuner och regioner säger de att de känner sig trygga i att de inte missar att ansöka om bidrag där det är välkänt vilken myndighet som administrerar bidragen och där myndigheten har en tydlig koppling till ett visst verksamhetsområde. Men de säger samtidigt att de ser en risk för att de kan missa att ansöka om bidrag som riktar sig till ett visst verksamhetsområde men som administreras av myndigheter som inte har en tydlig koppling till just det området.

I våra intervjuer med regionerna säger flera av dem att de har en central funktion som ansvarar för att samordna bevakningen av bidrag. Men bland de kommuner som vi har intervjuat är det bara i undantagsfall som en sådan central funktion finns. I stället ligger ansvaret för att bevaka bidrag på deras olika förvaltningar, och där respektive förvaltning bara ansvarar för att bevaka bidrag inom sitt specifika verksamhetsområde.

De flesta av företrädarna för kommuner säger i våra intervjuer att de kan se ett stort mervärde om det inom deras kommuner skulle finnas en central funktion som skulle samordna arbetet med att bevaka bidrag. Men de säger samtidigt att de i dag inte har resurser till att ha en sådan central samordning.

Det nuvarande arbetssättet inom kommunerna där ansvaret för att bevaka bidrag ligger på varje enskild förvaltning leder enligt kommunerna till att det blir otydligt vilken förvaltning som ansvarar för att bevaka bidrag som berör flera förvaltningar. Det leder i sin tur till att det finns en risk att de missar att ansöka om dessa bidrag. Företrädarna för dessa kommuner säger samtidigt att det är vanligt att medarbetare inom olika förvaltningar tipsar varandra om bidrag, men att de inte har några tydliga rutiner för detta, utan att detta sker mer slumpartat. Enligt kommunerna skulle en samlad portal kunna underlätta deras bevakning av bidrag som berör flera förvaltningar, och ge dem bättre förutsättningar att samordna arbetet med att ansöka om dessa bidrag.

3.3 En portal skulle göra att bidragen hanterades effektivare

Vi bedömer att en samlad informationsportal skulle leda till att kommuner och regioner utnyttjar de resurser de i dag använder för att hantera riktade statsbidrag mer effektivt. Det skulle även ge dem bättre förutsättningar att planera. Vi bedömer samtidigt att en portal sannolikt inte skulle leda till att kommuners och regioners administrativa kostnader för att hantera bidrag skulle minska.

3.3.1 Kommuner och regioner skulle kunna använda resurserna för att hantera bidrag mer effektivt

Företrädare för kommuner och regioner framför i både intervjuer och i fritextsvaren i enkäten att det inte är bevakningen av bidragen som kräver mest resurser i deras hantering av bidragen. Det mest resurskrävande i hanteringen är i stället att sätta sig in i villkoren för ett visst bidrag, att samordna arbetet internt och att ansöka om och återrapportera bidrag. Enligt de kommuner och regionerna som vi har intervjuat ingår det i tjänsten för de medarbetare som arbetar med bidrag att kontinuerligt bevaka bidrag inom det verksamhetsområde som de ansvarar för. Ingen av kommunerna och regionerna säger att de skulle kunna minska antalet medarbetare som arbetar med att hantera bidrag om staten tillhandhöll en portal.

Däremot anser företrädare för kommuner och regioner att deras bevakning av bidrag kan bli mer effektiv om staten tillhandhöll en portal. Det handlar bland annat om att deras medarbetare skulle behöva lägga mindre tid än

i dag på att bevaka bidrag, vilket kan frigöra tid för annat arbete. Det skulle även minska risken för dubbelarbete i bevakningen av bidrag. Men enligt kommunerna och regionerna är en förutsättning för detta att de kan lita på att informationen om bidrag i en portal är korrekt och uppdaterad.

3.3.2 En portal kan ge kommuner och regioner bättre förutsättningar att planera

Flera företrädare för kommuner och regioner som vi har intervjuat anser att information om bidrag ofta kommer så sent att kommunernas och regionernas egna budgetar och verksamhetsplaner redan är beslutade. Ibland kommer information även mitt i eller i slutet av ett budgetår. Enligt kommunerna och regionerna gör detta det svårt för dem att på ett effektivt sätt kunna planera sin verksamhet och sin ekonomi. Det gör det även svårt för dem att hinna planera och sätta i gång med insatser eller projekt som bidrag ska användas till.¹⁵

De flesta företrädare för kommuner och regioner som vi har intervjuat anser även att en portal skulle kunna ge dem bättre förutsättningar för att ha en överblick över bidragen, vilket i sin tur skulle medföra att de skulle få bättre förutsättningar att planera in bidrag i sina verksamheter och budgetar.

Det handlar dels om att de bättre skulle kunna bedöma hur bidrag påverkar budgeten, dels om att de bättre skulle kunna samordna arbetet internt och hinna planera in och sätta i gång med insatser och projekt som bidrag ska användas till. Det handlar även om att de skulle få bättre förutsättningar för att se till deras egna verksamheters behov och göra strategiska prioriteringar utifrån de bidrag som finns tillgängliga för dem att ansöka om.

Enligt kommunerna och regionerna skulle till exempel en mer effektiv bevakning av bidragen via en portal medföra att de kan lägga mer resurser än i dag på att planera och förbereda insatser eller projekt som är kopplade till bidrag. Dessutom skulle exempelvis verksamhetschefer och

¹⁵ Liknande iakttagelser har gjorts i tidigare utredningar och rapporter. Se bland annat Riksrevisionen (2016:29). *Statens styrning genom riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården*; SOU (2020:8). *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget* och Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

verksamhetsnära personal i ett tidigare stadium än i dag kunna få information om bidrag, och på så sätt få bättre förutsättningar för att planera för hur bidragen ska kunna användas i deras verksamheter. Sammantaget skulle det öka effektiviteten i genomförandet av de insatser som regeringen vill främja genom bidragen.

3.4 En portal skulle leda till att regeringens styrning får större genomslag

En förutsättning för att regeringens styrning av kommunsektorn genom riktade statsbidrag ska kunna få genomslag är att kommuner och regioner får information om bidrag och ansöker om dem. Vi bedömer att informationen om vissa bidrag inte når alla som skulle kunna ansöka om dem. Det beror på att de bidragsgivande myndigheterna inte alltid når ut med information om bidrag till kommunerna och regionerna. Detta gäller inte minst till mindre kommuner. Det leder i sin tur till att vissa kommuner eller regioner inte vet om att det finns medel som de kan ansöka om.

Mot bakgrund av detta bedömer vi att en portal skulle leda till att fler kommuner och regioner än i dag skulle nås av information om bidrag. Det skulle i sin tur sannolikt leda till att kommuner och regioner ansöker om fler bidrag. Det skulle i sådana fall medföra att bidragen nyttjas i större utsträckning, och därmed också att regeringens intentioner med styrning genom riktade statsbidrag skulle få större genomslag.

De bidragsgivande myndigheterna som vi har intervjuat säger att de utöver att förmedla information om bidrag via sina webbplatser eller statsbidragsportaler, även genomför olika former av riktade informationsinsatser riktade till kommuner och regioner för att nå ut med information om de bidrag som de administrerar. Det kan till exempel handla om digitala informationsträffar eller att myndigheterna sprider information via olika typer av nätverk.

De flesta av de bidragsgivande myndigheterna som vi har intervjuat säger att de i dag tycker att det är svårt att nå ut till rätt målgrupp inom kommunen eller regionen, och att de bedömer att en portal skulle förenkla deras arbete med att nå ut med information. Det gäller särskilt de bidrag som riktar sig mot flera förvaltningar inom kommunerna, och de bidrag som riktar sig till ett visst område, som klimat, hållbarhet och våldsförebyggande arbete,

men där det inte är välkänt bland kommunerna och regionerna vilken myndighet som administrerar bidragen. Dessa bidragsgivande myndigheter säger även att en portal skulle förenkla för nya myndigheter som får i uppgift att administrera bidrag att nå ut med information till kommuner och regioner.

3.5 En portal skulle inte lösa alla problem som är förknippade med riktade statsbidrag

Vi bedömer att en samlad informationsportal bara kan lösa en del av de problem som tidigare studier visar på när det gäller styrning av kommunsektorn genom riktade statsbidrag.

Styrning av kommunsektorn genom riktade statsbidrag innebär att staten tillför resurser till kommuner och regioner. Tidigare studier inom detta område visar däremot på ett antal problem med denna styrningsform. Det handlar bland annat om att riktade statsbidrag leder till administrativa merkostnader hos kommuner och regioner, att riktade statsbidrag försvårar för kommuner och regioner att effektivt planera sin verksamhet och ekonomi, och att mindre kommuner har svårare att ta del av riktade statsbidrag än större kommuner.¹⁶

Likt tidigare utredningar och rapporter visar även vår analys att skälen till att kommuner och regioner inte ansöker om vissa bidrag i första hand är andra än att de saknar information om bidrag. Men något som flera kommuner och regioner påpekar i våra intervjuer är att all extern finansiering är viktig för dem, och att de vill ansöka om alla riktade statsbidrag som de bedömer passar för deras verksamheter.

¹⁶ Se bland annat Riksrevisionen (2016:29). *Statens styrning genom riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården*; Riksrevisionen (2017:30). *Riktade statsbidrag till skolan – nationella prioriteringar men lokala behov*; Riksrevisionen (2022:1). *Statens finansiering av kommunerna – fördelningen av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag*; SOU (2018:47). *Med tillit växer handlingsutrymmet – tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn*; SOU (2020:8). *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget*; Statskontoret (2019:2). *Utveckling av den statliga styrningen av kommuner och landsting – en analys* och Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

Både myndigheter och utredningar har föreslagit olika åtgärder som regeringen bör vidta för att åtgärda problemen med styrning av kommunsektorn genom riktade statsbidrag. Statskontoret och Riksrevisionen har i tidigare rapporter och granskningar bland annat föreslagit att antalet riktade statsbidrag bör minska, och ersättas av färre men större och bredare bidrag än i dag.¹⁷ Även Kommunutredningen har föreslagit att antalet statsbidrag bör minska, och att denna styrform inte ska vara statens primära sätt att styra kommunernas verksamheter.¹⁸

Försöksverksamhetskommittén har i sitt slutbetänkande föreslagit en försöksverksamhet med riktade statsbidrag för ett antal kommuner med få invånare. Förslaget innebär att dessa kommuner får ett generellt statsbidrag i stället för ett antal riktade statsbidrag, motsvarande det sammanlagda beloppet som de enskilda kommunerna hade kunnat få av de riktade statsbidragen. Enligt förslaget ska bidraget betalas ut utan att kommunerna behöver ansöka, rekvirera eller liknande. Det ska inte heller ställas några särskilda krav på hur bidraget ska användas.¹⁹ Vi bedömer inte att genomförandet av Försöksverksamhetskommitténs förslag skulle påverka kommunernas och regionernas behov av en samlad informationsportal.

3.6 Förutsättningarna för att införa ett system för all hantering av bidrag behöver utredas

Vi har översiktligt analyserat nyttan och förutsättningarna för att på sikt utveckla en samlad informationsportal så att all hantering av samtliga riktade statsbidrag blir mer samlad. Med en mer samlad hantering av bidragen menar vi här ett system som bland annat ska hantera kommuners och regioners ansökningar, rekvireringar och åiterrapporteringar, samt de bidragsgivande myndigheternas handläggning av bidragen. Ett sådant

¹⁷ Se bland annat Riksrevisionen (2017:30). *Riktade statsbidrag till skolan – nationella prioriteringar men lokala behov* och Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

¹⁸ SOU (2020:8). *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget*.

¹⁹ SOU (2023:94). *Förändring genom försök – Försöksverksamhet i den kommunala sektorn*.

system skulle alltså både bestå av en e-tjänst för kommuner och regioner för att ansöka, rekvirera och återrapportera, och ett systemstöd för de bidragsgivande myndigheternas handläggning av samtliga bidrag.

Vår översiktliga analys visar att det skulle ta mycket längre tid och vara mycket mer komplicerat att utveckla och införa ett sådant system än att bara skapa en samlad informationsportal. Innan det kan bli aktuellt att utveckla ett system för all hantering av bidragen behöver även ett antal delar av förutsättningarna utredas närmare. Till exempel kan regeringen utreda möjligheterna för att utveckla och likrikta sin styrning av de riktade statsbidragen, och myndigheterna kan undersöka hur de kan digitalisera och samordna sina processer i större utsträckning.

Dessutom behöver det göras en närmare analys av nyttan i förhållande till kostnaderna, och hur kostnaderna för ett sådant system ska fördelas och finansieras. En sådan analys behöver ta hänsyn till myndigheternas investeringar i egna e-tjänster. Dessutom bör det utredas hur de juridiska och tekniska förutsättningarna ser ut för att kunna införa ett gemensamt systemstöd för de bidragsgivande myndigheterna. I detta ligger bland annat att närmare analysera hur myndigheters förmåga att dela data kan påverka nyttan och kostnaderna, samt hur behörighetsstyrningen i en e-tjänst som bland annat begränsar olika användares tillgång till uppgifter och funktioner bör utformas.

3.6.1 Ett samlat system skulle minska den administrativa bördan för kommuner och regioner

Vår analys visar att ett samlat system för all hantering av riktade statsbidrag skulle minska kommuners och regioners administrativa kostnader för att hantera bidrag. Företrädare för kommuner och regioner säger vid våra intervjuer att deras hantering skulle bli effektivare och bli mindre personberoende om de bara behövde använda en e-tjänst för att ansöka om samtliga bidrag och för att återrapportera dem. Som det är i dag behöver de ansöka och återrapportera via respektive bidragsgivande myndighets e-tjänster eller via blanketter, vilket medför att de behöver många olika arbetsrutiner. Det gör det svårare för medarbetare vid kommunerna och regionerna att lämna över arbetsuppgifter mellan sig, vilket ökar risken att de missar att ansöka om bidrag. De behöver även ofta lämna samma uppgifter till olika myndigheter, eftersom insamlingen av uppgifter från

kommuner och regioner inte är samordnad. Kommunerna och regionerna anser att detta leder till onödigt administrativt arbete.²⁰

Vår analys visar även att ett system för all hantering av bidragen också skulle kunna användas för att ge regeringen ett mer samlat underlag om exempelvis i vilken utsträckning bidragen nyttjas. Det kan till exempelvis handla om statistiska underlag om hur specifika kommuner, regioner eller kommun- och regiongrupper nyttjar samtliga bidrag, eller hur bidrag inom vissa verksamhets- eller politikområden nyttjas. Ett sådant underlag skulle kunna vara till nytta för regeringen vid till exempel beslut om nya bidrag eller förändringar av befintliga. I en årlig rapport om utvecklingen av den statliga styrningen av kommuner och regioner redovisar Statskontoret bland annat hur mycket medel staten betalat ut till kommuner och regioner genom riktade statsbidrag. Rapporten innehåller däremot inte uppgifter om hur mycket medel staten betalat ut till enskilda kommuner, regioner eller och kommun- och regiongrupper.

I en rapport från 2023 föreslog Statskontoret att regeringen ska ta initiativ till att utreda och skapa en gemensam databas över statligt stöd till företag och juridiska personer, vilket skulle inkludera kommuner och regioner. I databasen ska det enligt förslaget finnas uppgifter om utbetalningar, skulder och vilka som tar emot stöd.²¹ Om regeringen genomför förslaget skulle det innebära att regeringen kan få statistiska underlag om i vilken utsträckning riktade statsbidrag nyttjas av till exempel enskilda kommuner och regioner. Det innebär även att regeringens behov av sådant underlag skulle kunna tillgodoses på annat sätt än att införa ett system för all hantering av bidrag.

²⁰ Liknande iakttagelser har gjorts i tidigare utredningar och rapporter. Se bland Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner*.

²¹ Statskontoret (2023:19). *Korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer*.

4 Hur en samlad informationsportal kan utformas

I detta kapitel kartlägger och analyserar vi hur en samlad informationsportal kan utformas för att den ska vara användbar och möta kommunernas och regionernas behov. Vi redogör bland annat för vilka typer av riktade statsbidrag och vilken information om dessa som ska finnas i portalen.

Sammanfattande iakttagelser

- Alla riktade statsbidrag behöver vara med i en portal för att den ska vara användbar för kommuner och regioner. Att bara inkludera vissa bidrag skulle inte möta kommuners och regioners behov av att ha en samlad överblick över bidragen.
- Informationen om de riktade statsbidragen i portalen behöver vara kortfattad och strukturerad på ett likartat sätt, samt vara presenterad på ett sådant sätt att kommuner och regioner kan göra en första bedömning om de ska ansöka om ett visst bidrag eller inte.
- Portalen behöver innehålla ett antal nyckelfunktioner som gör att den är användarvänlig. Det handlar bland annat om filtreringsfunktioner, en sökfunktion och en kalenderfunktion.
- Digg:s rekommendationer och stöd kring digitalisering i den offentliga förvaltningen bör vara vägledande i utformningen av portalen för att denna ska bli effektiv och användarvänlig.

4.1 Alla bidrag bör vara med i en portal

Vi bedömer att alla riktade statsbidrag bör vara med i en samlad informationsportal för att den ska kunna vara användbar för kommuner och regioner, och för att portalen ska kunna fylla sin funktion på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

Att införa en portal som bara innehåller vissa typer av bidrag, till exempel bidrag inom ett eller flera sektorsområden, skulle enligt vår bedömning inte uppfylla de behov som kommuner och regioner har av att ha en samlad överblick över bidragen. Nyttan av att införa en sådan portal skulle därför vara begränsad.

4.2 Informationen om bidragen bör vara kortfattad och ha en likartad struktur

Vi anser att den största nyttan med en samlad informationsportal är att den ska ge kommuner och regioner en samlad överblick över de riktade statsbidragen. För att en portal ska kunna ge dem detta bedömer vi att all information om bidragen i portalen bör vara strukturerad på ett likartat sätt.

Företrädare för kommuner och regioner som vi har intervjuat säger de att de i första hand skulle använda en portal till att skanna av vilka bidrag som riktar sig till deras olika verksamheter och göra en första bedömning om ett visst bidrag är relevant för dem att ansöka om. De ser därför ett behov av att det finns samma typ av information om alla bidrag och att det inte är allt för mycket information om varje bidrag.

Dessa företrädare säger även att de i dag tycker att det är svårt att snabbt skaffa sig information om bidrag från flera olika myndigheter. Det beror i första hand på att myndigheterna ofta använder sig av olika begrepp för att beskriva bidrag, och att informationen om bidrag på myndigheters webbplatser och statsbidragsportaler är strukturerad på olika sätt. Detta visar på att det är viktigt att information om bidrag i portalen presenteras på ett liknande sätt för alla bidrag.

4.2.1 Vilken typ av information om bidragen som den samlade portalen bör innehålla

Många av företrädarna för kommuner och regioner som vi har intervjuat säger att de tycker att Skolverkets och Socialstyrelsens webbplatser innehåller den information om bidrag som de skulle vilja se i en samlad informationsportal. Utifrån våra intervjuer och efter att ha undersökt Skolverkets och Socialstyrelsens webbplatser bedömer vi att en portal bör innehålla dessa kategorier av information:

- syftet med bidraget
- den tiden bidraget gäller
- vad bidraget får användas till
- villkoren för bidraget
- vem som kan få bidraget
- hur stort bidraget är
- viktiga datum under handläggningen av bidraget
- vilken myndighet som administrerar bidraget.

Syftet med bidraget

Det bör finnas en kort och övergripande beskrivning av syftet med bidraget. Om det är möjligt bör det även finnas exempel på vilken typ av verksamheter, insatser eller aktiviteter som statsbidraget ska stödja eller bidra till.

Tiden som bidraget gäller

Det bör finnas information om hur lång tid som bidraget gäller. Det vill säga det bör finnas information om under hur många budgetår som den som vill söka bidraget kan ansöka om det, eller information om att det är ett tillfälligt bidrag för ett visst budgetår.

Vad bidraget får användas till

Det bör finnas information om vad bidraget får användas till. Om möjligt bör det även finnas information om vad bidraget inte får användas till. Det sistnämnda kan till exempel handla om att ett bidrag inte får användas till att anställa personal. I förordningar som reglerar statsbidrag finns denna information oftast under rubriken ”Förutsättningar för statsbidrag”.

Villkoren för bidraget

Det bör finnas information om vilka villkor som gäller för bidraget och vilka de styrande dokumenten för villkoren för bidraget är. Det bör även finnas länkar till dokumenten. Om medfinansiering är ett villkor för att få bidraget behöver detta framgå. Det bör även finnas information om hur bidraget ska återrapporteras.

Vem som kan få bidraget

Det bör finnas information om vilken typ av aktör som kan ansöka om bidraget. Inom vissa verksamhetsområden bör det även vara tydligt vilken underaktör som kan ansöka om bidraget. Inom skolområdet kan det till exempel vara information om vilken typ av huvudman som kan ansöka om bidraget.

För enskilda utförare måste det vara tydligt om de kan ansöka om bidraget själva eller om det är kommunen eller regionen som ska ansöka och därefter fördela medel till enskilda utförare. Samma sak gäller för bidrag som kommuner eller regioner söker gemensamt. Det bör även finnas information om samtliga kommuner eller regioner kan ansöka om bidraget, eller om bara vissa kan söka bidraget.

Information bör även finnas om bidraget betalas ut utan ansökan och utan att det krävs någon aktiv åtgärd, eller om kommuner och regioner aktivt behöver rekvirera bidraget.

Hur stort bidraget är

Det bör finnas information om bidragets totala belopp och information om hur bidraget kommer att fördelas. Det kan till exempel vara information om att det finns en redan förutbestämd fördelning av bidraget eller om det kommer att fördelas utifrån de ansökningar som kommit in till myndigheten som administrerar bidraget, eller ett urval av dessa.

Viktiga datum under handläggningen av bidraget

Det bör finnas information om viktiga datum för ansökningsprocessen. Där ingår bland annat information om när ansökan öppnar, under vilken tidsperiod det går att ansöka och sista datum för att ansöka. Det bör även finnas information om hur lång handläggningstiden förväntas bli, när myndigheten räknar med att den kan lämna ett beslut och när bidraget förväntas betalas ut.

För bidrag som betalas ut utan att målgruppen behöver ansöka och utan att det krävs någon aktiv åtgärd av den som ska få det bör det finnas information om när bidraget betalas ut. För bidrag som inte kräver en ansökan men som kommuner och regioner behöver rekvirera, bör det finnas information om när de behöver göra det. Det bör även finnas information om viktiga datum för återrapportering.

Vilken myndighet som administrerar bidraget

Det bör finnas information om vilken myndighet som administrerar bidraget och information om att det är hos den myndigheten som kommunen eller regionen ska ansöka, rekquirera, återrapportera och återbetala. Det bör även finnas en länk till myndighetens webbplats eller e-tjänst där kommuner och regioner kan få mer information och ansöka om bidraget.

4.2.2 Portalen bör innehålla information om alla nya bidrag eller förändringar inom olika politikområden

Kommuner och regioner har i dag svårt att skaffa sig information om förändringar av bidragen utifrån budgetpropositionen, ändringsbudgetar eller andra regeringsbeslut (se även kapitel 3). De myndigheter som administrerar statsbidrag fokuserar dessutom sin information på de specifika bidrag som de själva administrerar. Men kommuner och regioner behöver även övergripande information om nya eller stora förändringar av bidragen inom olika politik- och verksamhetsområden, exempelvis inom skolområdet. Vi bedömer därför att det ska finnas information om detta i portalen. Det kan även handla om att det i portalen annonseras om att en ny myndighet har fått i uppgift att administrera bidrag inom ett visst område eller om att ett bidrag flyttar från en myndighet till en annan.

4.3 Portalen bör ha användarvänliga funktioner

Det ingår inte i vårt uppdrag att föreslå hur en samlad informationsportal tekniskt ska utformas. Vi har i stället översiktligt kartlagt hur portalen bör fungera för att den ska vara användbar för kommuner och regioner. Vi har bland annat undersökt vilka funktioner som portalen behöver ha. Flera av de företrädare för kommuner och regioner som vi har intervjuat har varit mycket tydliga med hur viktigt det är för dem att portalen blir användarvänlig, lätt att navigera i och att den känns modern.

Om portalen inte uppfyller kommuners och regioners behov i tillräckligt stor utsträckning så bedömer vi att det finns risk för att de inte kommer använda sig av portalen, utan i stället håller fast vid sina nuvarande arbetsätt för att hitta och bevaka statsbidrag. Det kommer i sin tur leda till att nyttan av portalen blir begränsad, och att de kostnader som portalen medför för staten därför inte kommer vara motiverade.

Vi bedömer även att en förutsättning för att portalen ska kunna innehålla funktioner som gör den till ett användarvänligt och effektivt hjälpmedel är att informationen om bidragen är strukturerad på ett likartat sätt. En förutsättning för detta är i sin tur att det finns tydliga krav på hur information om bidrag ska struktureras samt lämnas in till portalen. Enligt experter på webbplatser som vi har talat med är sådana krav även grunden för att kunna bygga en välfungerande webbplats med sorterings-, filtrerings- och sökmöjligheter.

4.3.1 Det finns ett antal nyckelfunktioner som är viktiga

En portal som innehåller information om alla bidrag riskerar att bli svår att använda om den inte har bra möjligheter att filtrera informationen som finns, en tydlig logik för hur användaren ska navigera, sökfunktioner och en möjlighet att sortera bidragen i en kalender.

Följande funktioner har de företrädare för kommuner och regioner som vi intervjuat lyft fram som nyckelfunktioner:

- filtreringsfunktioner
- sökfunktion
- kalenderfunktion
- funktioner för att avisera nyheter och förändringar.

Denna uppräknig är inte uttömmande, utan kan snarare ses som miniminivån av de funktioner som portalen bör innehålla.

Filtreringsfunktioner

Företrädare för kommunerna och regionerna säger att de vill kunna filtrera bidragen i portalen utifrån ett antal parametrar. De vill till exempel snabbt kunna få fram vilka bidrag som de kan ta del av, och filtrera bort de bidrag som de inte kan ta del av.

En annan parameter som de säger kommer att vara viktig är möjligheten att kunna filtrera bidrag utifrån vilket verksamhetsområde som bidragen riktar sig till, samt underkategorier inom de olika områdena. För kommuner kan det till exempel handla om att få fram de bidrag som riktar sig till skolområdet, och underkategorier som biblioteksverksamhet eller gymnasieutbildning.

Företrädare för kommuner och regioner säger också att det även kommer vara viktigt att kunna filtrera bidrag utifrån olika tematiska områden som bidragen riktar sig till. Det kan exempelvis handla om områden som miljö och klimat, jämställdhet eller våldsförebyggande arbete.

Ytterligare parametrar som företrädarna säger kommer vara viktiga är att kunna filtrera bidrag utifrån om medfinansiering är ett villkor för bidraget, samt om bidragen riktar sig till specifika projekt.

Sökfunktion

Företrädare för kommuner och regioner säger att de vill kunna fritextsöka på bidragen. Det kan till exempel handla om att enkelt kunna söka efter bidrag utifrån bidragens kortnamn eller andra nyckelord, eller utifrån verksamhetsområden som bidragen riktar sig till.

Kalenderfunktion

De flesta som vi har intervjuat tycker att Skolverkets respektive Socialstyrelsens webbplatser och kalenderfunktioner är väldigt användbara. De som vi har intervjuat säger att de i en samlad portal vill kunna ha en likande kalenderfunktion, som bland annat låtar dem se vilka bidrag som är öppna för ansökan sorterat på månad. En sådan kalenderfunktion skulle enligt dem göra det enklare för dem att kunna planera sitt arbete med ansökningar. Det skulle också minska risken för att de missar att ansöka om bidrag.

Funktioner för att avisera nyheter och förändringar

Att kunna få aviseringar eller nyhetsutskick via e-post är en annan funktion som företrädare för kommuner och regioner säger skulle kunna göra det enklare för dem att planera sitt arbete. Det kan exempelvis handla om att få information om när ansökan öppnar, när sista dag för ansökan närmar sig och datum för sista dagen att ansöka. De vill gärna även kunna få liknande information för andra viktiga datum eller information om återrapportering av bidrag. De säger även att de skulle vilja få information om förändringar om bidrag inom ett visst verksamhetsområde eller tematiskt område.

4.4 Portalen kan bidra till ökad digitalisering – och Digg är ett stöd i detta arbete

Vår analys visar att införandet av en samlad informationsportal om riktade statsbidrag skulle göra att det går att öka digitaliseringen inom den statliga förvaltningen. Vissa myndigheter har i dag digitaliserat administrationen av bidrag fullt ut. Men det gäller långt ifrån alla myndigheter.

För att portalen ska bli ett kostnadseffektivt verktyg för staten och för att nyttorna med portalen ska kunna realiseras på bästa sätt, både på kort och lång sikt, bedömer vi att portalen behöver utvecklas enligt de rekommendationer och de standarder som finns för digitala tjänster, datadelning och samverkan. Det är också viktigt att den myndighet som utvecklar portalen tar hänsyn till nuvarande och kommande lagstiftning, samt riktlinjer kring den gemensamma digitala infrastrukturen för statsförvaltningen. Digg stödjer den offentliga förvaltningen i frågor om förvaltningens fortsatta digitala omställning, och tillhandahåller bland annat kunskap och stöd i detta arbete. Digg har bland annat tagit fram vägledningar för myndigheter som syftar till att ge offentliga aktörer bättre förutsättningar att på ett effektivt sätt dela och använda data.²² Digg ansvarar även för Ena – Sveriges digitala infrastruktur.²³

²² Myndigheten för digital förvaltning. *Kunskap och stöd*. (Hämtad 2024-04-04).

<https://www.digg.se/kunskap-och-stod>

²³ Myndigheten för digital förvaltning. *Ena – Sveriges digitala infrastruktur*.

(Hämtad 2024-04-25). <https://www.digg.se/ledning-och-samordning/ena---sveriges-digitala-infrastruktur>

5 Hur en samlad informationsportal kan införas och förvaltas

I detta kapitel redovisar vi vår kartläggning och analys av hur en samlad informationsportal kan införas och förvaltas. Vi redogör bland annat för vilken statlig myndighet som bör ansvara för portalen och varför. Vi redogör även för vilka andra statliga myndigheter som kommer att påverkas av portalen och på vilket sätt. Vi redogör också för hur det kan säkerställas att informationen i portalen är korrekt och uppdaterad. Därtill redogör vi för vilka åtgärder som regeringen kommer att behöva vidta för att få till stånd en portal och vilka kostnader som en portal kan medföra.

Sammanfattande iakttagelser

- Skolverket har bäst förutsättningar att kunna införa och förvalta en portal.
- Den myndighet som får i uppgift att vara den portalansvariga myndigheten bör ansvara för både portalen och utformningen av portalen. De bidragsgivande myndigheterna bör ansvara för att lämna information i portalen om de riktade statsbidrag som de administrerar.
- Regeringen bör ge den portalansvariga myndigheten mandat att ställa krav på de bidragsgivande myndigheterna i hur de ska lämna information om de riktade statsbidragen som de administrerar.
- Samverkan mellan den portalansvariga myndigheten och de bidragsgivande myndigheterna kommer att vara central för att portalen ska bli användbar för kommuner och regioner.
- Alla myndigheter som administrerar riktade statsbidrag till kommuner och regioner kommer att påverkas av en portal som innehåller samtliga bidrag. Det innebär att ett fyrtiotal myndigheter kommer att påverkas av portalen.

- De bidragsgivande myndigheterna kommer att påverkas i olika stor utsträckning beroende på hur många riktade statsbidrag som respektive myndighet administrerar och den tekniska utformningen av portalen.
- Myndigheter som administrerar ett stort antal riktade statsbidrag och där förändringar av bidragen sker ofta kan komma att behöva kompenseras för ökade kostnader, men vi har inte kunnat uppskatta hur stora kostnaderna kan bli.
- Vi uppskattar att kostnaden för att utveckla och införa portalen kommer att uppgå till drygt fyra miljoner kronor. Den årliga kostnaden för förvaltning och drift av portalen uppskattar vi till cirka 2,6 miljoner kronor.
- Myndigheternas uppgifter för portalen och krav på samverkan bör regleras i förordning, för att säkerställa att myndigheternas arbete blir långsiktigt och att portalen blir en stabil plattform.

5.1 Flera myndigheter kan införa och förvalta en samlad portal men Skolverket är mest lämpad

Vår analys visar att flera myndigheter har den erfarenhet, kunskap och kapacitet som krävs för att införa och förvalta en samlad informationsportal. Flera myndigheter har även tagit fram och utvecklat egna statsbidragsportaler. Dessa portaler är uppskattade och används av kommuner och regioner.

Det är främst två myndigheters statsbidragsportaler som företrädare för kommuner och regioner lyfter fram som de mest användbara. Det är Skolverkets och Socialstyrelsens respektive portal för riktade statsbidrag. Vår kartläggning av de bidragsgivande myndigheternas webbplatser och statsbidragsportaler visar även att dessa två myndigheter har tagit fram och utvecklat mer användbara portaler än de andra bidragsgivande myndigheterna.

5.1.1 Skolverket är något bättre lämpad för att införa och driva en samlad portal

Vår analys visar att Skolverket och Socialstyrelsen på många sätt är likvärdiga för uppgiften. De har likvärdig erfarenhet, kunskap och

kapacitet för att införa och driva en portal. Men vår analys visar att Skolverket har något bättre förutsättningar att lyckas med uppgiften. Det handlar främst om att Skolverket har något mer erfarenhet och kunskap om att ta fram och utveckla webbplatser och digitala tjänster. Vid våra intervjuer med företrädare för kommuner och regioner framhålls även Skolverkets statsbidragsportal som väldigt användbar och att det är den statsbidragsportal som i högst utsträckning möter de behov som kommuner och regioner har. Vidare har Skolverket mer kunskap om enskilda utförare och deras behov av information om bidrag. Det finns exempelvis närmare 3 000 huvudmän inom förskola, grundskola och gymnasieskola som kan ansöka om bidrag.²⁴

5.2 En portal kommer att kräva myndighetssamverkan

Vi bedömer att en samlad informationsportal kommer att kräva att myndigheter samverkar. Det kan exempelvis handla om att tillsammans verka för att uppnå ett visst syfte eller att myndigheter genomför gemensamma åtgärder för att skapa en större nytta än vad respektive myndighets verksamhet på egen hand kan åstadkomma.²⁵ Myndighetssamverkan i detta fall syftar till att förenkla för kommuner och regioner att få tillgång till samlad information om riktade statsbidrag.

Vi bedömer att samverkan mellan de inblandade myndigheterna kommer att vara central för att portalen ska kunna ge den nytta som det är tänkt. Vi bedömer även att samverkan kommer att vara viktig i arbetet med att ta fram och införa en portal. Det kommer också att finnas ett behov av att fortlöpande utveckla utformningen av portalen, vilket i sin tur kommer att medföra att myndigheterna kommer att behöva samverka även fortsättningsvis.

²⁴ Friskolornas riksförbund (2024). *Fakta om friskolor 2024*.

²⁵ Se bland annat Statskontoret (2023:2). *Små mått på stora värden – Förslag på indikatorer för att följa upp det förvaltningspolitiska målet* och Statskontoret (2020). *En innovativ och samverkande förvaltning – 10 år med det förvaltningspolitiska målet*.

Vi har utifrån tidigare rapporter om samverkan och vägledning inom området identifierat förutsättningar för att samverkan mellan myndigheter ska fungera bra.²⁶ Vår undersökning pekar ut tre centrala förutsättningar:

- Det måste vara tydligt för myndigheterna vad de ska samverka om och det behöver finnas ett tydligt gemensamt mål.
- Myndigheterna behöver ha en samsyn om den övergripande styrningen av samverkan och det måste vara tydligt vilken roll, uppgift och ansvar som respektive myndighet har.
- Det måste finnas en tydlig modell för hur samverkan finansieras.

5.3 Myndigheterna behöver sätta kommuners och regioners behov i centrum

En förutsättning för en bra samverkan är att det är tydligt vad de inblandade myndigheterna ska samverka om och att det finns ett tydligt gemensamt mål för samverkan. Det innebär att myndigheterna behöver ha samma bild över vad de tillsammans ska uppnå. Vi bedömer att myndigheternas gemensamma mål med en samlad informationsportal bör vara att kommuner och regioner ska få överblick över de riktade statsbidragen. Därför behöver myndigheterna sätta kommuners och regioners behov av överblick i centrum och låta detta behov bli vägledande i hur portalen utformas och utvecklas. Kommuner och regioner kan även behöva ges möjlighet att delta eller lämna input i arbetet med att utforma och utveckla portalen.

Att myndigheterna sätter kommuners och regioners behov i centrum innebär att de kommer att behöva se och agera utanför sina egna primära uppgifter. Ekonomistyrningsverket lyfter fram ett antal olika framgångsfaktorer för välfungerande samverkan, varav en är att samhällsnyttan och inte enskilda myndigheters uppdrag är vägledande när myndigheter samverkar.²⁷

²⁶ E-delegationen (Version 4.1, 2015-05-28). *Vägledning för digital samverkan – Vägledning från E-delegationen*; Ekonomistyrningsverket (2023-02-23). *Vad är samverkan?* (Hämtad 2024-02-26). <https://forum.esv.se/verksamhetsutveckling/samverkan/vad-ar-samverkan/> och Statskontoret (2020). *En innovativ och samverkande förvaltning – 10 år med det förvaltningspolitiska målet*.

²⁷ Ekonomistyrningsverket (2023-02-23). *Vad är samverkan?* (Hämtad 2024-02-26). <https://forum.esv.se/verksamhetsutveckling/samverkan/vad-ar-samverkan/>

5.4 Viktigt med tydliga roller, uppgifter och ansvar för en samlad portal

En annan förutsättning för en bra samverkan är att de samverkande parterna har samsyn om vilken roll, uppgift och ansvar som respektive part har. De måste också ha samsyn om den övergripande styrningen av samverkan.

Vi bedömer att en samlad informationsportal i huvudsak kommer att innefatta två uppgifter. Den första är att ansvara för portalen, det vill säga att utforma och driva den. Den andra är att ansvara för information om bidrag i portalen, det vill säga att säkerställa att informationen är korrekt och uppdaterad.

Vi bedömer vidare att en portal kommer att infatta två olika typer av roller för de samverkande myndigheterna. Den ena rollen handlar om att leda och driva samverkan. Den andra rollen handlar om att aktivt delta i samverkan. Vi bedömer att följande fördelning av uppgifter och ansvar mellan de två olika rollerna är det mest lämpliga alternativet för att skapa en portal på ett kostnadseffektivt sätt.

Den portalansvariga myndigheten

- har i uppgift att ansvara för portalen och för att leda och driva myndighetssamverkan.

De bidragsgivande myndigheterna

- har i uppgift att ansvara för lämna information om bidrag i portalen och för att aktivt delta i myndighetssamverkan.

5.4.1 Vad som bör ingå i de olika myndigheternas uppgifter och ansvar

En central faktor för att portalen ska vara användbar för kommuner och regioner är att den innehåller den information och de funktioner som de behöver. Vi bedömer att det mest lämpliga är att lägga ansvaret för detta på den portalansvariga myndigheten. Den myndigheten skulle då få ansvara för att information om bidrag och funktioner i portalen möter kommuners och regioners behov. I detta ligger även att fortlöpande

utveckla utformningen och innehållet i portalen. Vi bedömer även att den portalansvariga myndigheten bör ansvara för förvaltningen samt den tekniska driften och underhållet av portalen.

En annan central faktor för att portalen ska vara användbar för kommuner och regioner är att information om bidrag i portalen är korrekt och uppdaterad. Vi bedömer att det mest lämpliga och kostnadseffektiva alternativet för att säkerställa detta är att de bidragsgivande myndigheterna får i uppgift att ansvara för att lämna information om sina respektive bidrag i portalen. I det ingår att säkerställa att informationen är korrekt och uppdaterad. Vår bedömning grundas bland annat på att det är dessa myndigheter som har den kunskap och kompetens som krävs för att säkerställa att informationen om bidragen är korrekt och uppdaterad.

Vi bedömer att det kan underlätta för den portalansvariga myndigheten att utföra sin uppgift genom att myndigheten får mandat att kunna ställa detaljkrav på de bidragsgivande myndigheterna på hur de ska lämna information om sina respektive bidrag. Det kan exempelvis handla om krav på vilken information om bidrag som ska lämnas, hur och i vilket format informationen ska vara utformad, hur och under vilken eller vilka tidsintervall som de ska kvalitetsgranska och säkerställa att informationen är korrekt och uppdaterad. Det kan även handla om krav på länkar till myndigheters webbplatser eller statsbidragsportaler. Det kan också handla om att myndigheterna ska lämna den information som är nödvändig för att möjliggöra nödvändiga funktioner i portalen.

På motsvarande sätt bedömer vi att det är viktigt att den portalansvariga myndigheten genomför nödvändiga och lämpliga åtgärder för att underlätta för de bidragsgivande myndigheterna att utföra sina respektive uppgifter. Enligt företrädare för bidragsgivande myndigheterna som vi har intervjuat är det viktigt att de blir involverade i arbetet med att ta fram och förvalta detaljkraven. Det handlar både om att den portalansvariga myndigheten bör väga in de bidragsgivande myndigheternas olika förutsättningar att utföra sin uppgift samt ta tillvara alla myndigheters kunskaper och erfarenheter av att förmedla information till kommuner och regioner. Enligt företrädare för bidragsgivande myndigheter är det däremot viktigt att den portalansvariga myndigheten har mandat att fatta de slutgiltiga besluten om detaljkraven. Annars riskerar arbetet med att ta fram dessa krav att bli alltför omständligt och tidskrävande.

I den portalansvariga myndighetens ansvar bör det därför ingå att utforma en effektiv samverkansmodell som stödjer de bidragsgivande myndigheterna när de utför sin uppgift att lämna information om bidrag och att säkerställa att informationen är korrekt och uppdaterad. På motsvarande sätt bör det i bidragsgivande myndigheternas ansvar ingå att aktivt delta i myndighets-samverkan och bidra till arbetet med att skapa och löpande utveckla portalen.

5.5 Varje myndighet bör stå för sina egna kostnader

En ytterligare förutsättning för en bra samverkan är att det finns en tydlig modell för finansiering. Finansieringen kan se olika ut i olika faser av samverkan. En modell är att varje myndighet helt och hållet står för sina egna kostnader om det inte finns några gemensamma kostnader att fördela. Om det finns gemensamma kostnader att fördela mellan de myndigheter som berörs behöver det finnas en modell för att fördela kostnader med hänsyn till myndigheters ansvar, finansiella möjligheter och förväntad nytta. I det här fallet bedömer vi att det inte kommer att finnas några gemensamma kostnader att fördela och att varje myndighet därför bör stå för sina egna kostnader.

5.6 En av de bidragsgivande myndigheterna bör få ansvar för portalen

Vi bedömer det mest lämpliga alternativet är att en bidragsgivande myndighet får i uppgift att ansvara för en samlad informationsportal. Vi har även övervägt alternativet där en myndighet som i dag inte administrerar riktade statsbidrag får denna uppgift. Det handlar i så fall om myndigheter vars grunduppdrag är förenligt med uppgiften, exempelvis Ekonomi-styrningsverket eller Statskontoret. Vi har även övervägt olika alternativ där två eller flera myndigheter får ett gemensamt uppdrag.

5.6.1 Inget mervärde att ge ett gemensamt uppdrag till flera myndigheter

Vi bedömer att uppgiften att vara portalansvarig myndighet inte kommer att vara så omfattande att det behövs fler än en myndighet. Vår analys visar att många myndigheter både har kunskap och de tekniska förutsättningarna

för att utveckla, införa och förvalta en samlad informationsportal. Vi anser därför inte att det finns något mervärde som motiverar att två eller flera myndigheter får ett gemensamt uppdrag.

Om två eller fler myndigheter får ett gemensamt uppdrag måste det finnas en tydlig nytta eller tydligt mervärde som motiverar detta. Det kan till exempel handla om att en myndighet har kunskap om ett visst område medan en annan myndighet har de tekniska förutsättningarna. Det kan också vara att myndigheter behöver utbyta information med varandra, att deras grunduppdrag inom ett visst område skiljer sig men tillsammans kan ge mervärde. Då kan det vara motiverat med ett gemensamt uppdrag för två eller flera myndigheter.

Det finns även flera fördelar med att det är endast en myndighet som får i uppgift att vara portalansvarig. Det handlar bland annat om att det blir tydligare vem som ansvarar för portalen och att myndighetssamverkan blir bättre när en myndighet har den drivande rollen. Vår genomgång av tidigare rapporter om samverkan och myndigheters vägledningar på området visar att en framgångsfaktor för en bra myndighetssamverkan är att en myndighet utses till att vara drivande och ansvara för att samordna och koordinera arbetet.²⁸ Även många av de företrädare för bidragsgivande myndigheter som vi har intervjuat anser att det mest lämpliga är att en myndighet har den drivande rollen.

5.6.2 Fördelarna med att en bidragsgivande myndighet får ansvar för portalen överväger nackdelarna

Det finns flera fördelar med att en bidragsgivande myndighet får i uppgift att vara portalansvarig. En sådan myndighet har till exempel både god kunskap och erfarenhet av att administrera bidrag och att förmedla information om bidrag. En annan fördel är att en bidragsgivande myndighet har god kunskap om kommuners och regioners behov av information om

²⁸ E-delegationen (Version 4.1, 2015-05-28). *Vägledning för digital samverkan – Vägledning från E-delegationen*; Ekonomistyrningsverket (2023-02-23). *Vad är samverkan?* (Hämtad 2024-02-26). <https://forum.esv.se/verksamhetsutveckling/samverkan/vad-ar-samverkan/> och Statskontoret (2020). *En innovativ och samverkande förvaltning – 10 år med det förvaltningspolitiska målet*.

bidrag. Vi bedömer att dessa kunskaper och erfarenheter kommer att vara viktiga i arbetet med att skapa och driva en portal. Vi bedömer också att dessa kunskaper och erfarenheter kommer att vara viktiga i arbetet med att ta fram och förvalta detaljkraven för hur de andra bidragsgivande myndigheterna ska lämna information om sina respektive bidrag.

Om portalen på sikt ska utvecklas till ett system för all hantering av alla bidrag bedömer vi att det även finns fördelar med att den portalansvariga myndigheten har erfarenhet av ett liknande system. Företrädare för både bidragsgivande och icke bidragsgivande myndigheter som vi har intervjuat uppger att de bedömer att ansvaret för portalen då bör ligga på en bidragsgivande myndighet.

Men det kan även finnas nackdelar med att en bidragsgivande myndighet får uppgiften att vara portalansvarig. Den främsta nackdelen är att en bidragsgivande myndighet riskerar att agera utifrån sin myndighets behov eller intressen och inte utifrån den större nyttan som portalen syftar till att ge. Myndigheten skulle alltså kunna utforma portalen utifrån de bidrag som myndigheten administrerar och inte utifrån det övergripande syftet eller målet med portalen. Denna risk skulle inte uppstå om en icke-bidragsgivande myndighet får uppgiften. Men vi bedömer att fördelarna med att en bidragsgivande myndighet får uppgiften överväger denna risk. Vidare bedömer vi att risken inte är särskilt stor att en bidragsgivande myndighet utformar portalen utifrån dennes eget intresse. Vår erfarenhet är att myndigheter som får en ny uppgift eller ställer om sin verksamhet utifrån nya politiska inriktningar eller samhällsutmaningar generellt sett snabbt tar sig an nya uppgifter och mobiliserar när de behöver ställa om.²⁹

Vissa företrädare för bidragsgivande myndigheter som vi har intervjuat bedömer att uppgiften att vara portalansvarig inte kräver en myndighet som har god kunskap och erfarenhet av att administrera bidrag. De anser inte heller uppgiften måste ges till en myndighet som har en verksamhet som riktar sig till kommuner och regioner. Det beror på att kommuner och regioner inte är en homogen målgrupp, utan består av flera olika verksamheter och förvaltningar som de bidragsgivande myndigheterna riktar sig

²⁹ Statskontoret (2023). *När myndigheter ställer om – Erfarenheter av snabba omställningar*.

till. De uppger även att myndighetssamverkan troligen skulle kunna förenklas om det inte är en bidragsgivande myndighet som driver arbetet. Samtidigt uppger andra företrädare att det troligen skulle vara lättare för en bidragsgivande myndighet att ta fram detaljkrav på hur information om bidrag ska lämnas och utforma en portal som möter kommuners och regioners behov.

5.6.3 En portal kommer att medföra kostnader för utveckling och förvaltning

Vi bedömer att uppgiften att vara portalansvarig myndighet kommer att öka kostnaderna för den aktuella myndigheten. Kostnaderna för portalen består av två kategorier: utvecklingskostnader och förvaltningskostnader. Utvecklingskostnaderna är av engångskaraktär medan förvaltningskostnaderna är löpande kostnader som uppstår efter att informationsportalen är införd.

Det finns vissa utmaningar med att beräkna kostnaderna för både utveckling och förvaltning av portalen. Framför allt beror detta på att kostnaderna hänger tätt samman med valet av teknisk utformning. De kostnader som vi redovisar i detta avsnitt är därför uppskattningar och inte exakta beräkningar.

Det är även svårt för de myndigheter som vi har varit i kontakt med att uppskatta kostnaderna i det här skedet. Men myndigheterna har ändå fått kommentera våra uppskattningar, och de anser att uppskattningarna är rimliga utifrån den bedömning som de kan göra i dagsläget. I Tabell 2 sammanfattar vi kostnaderna för att utveckla och förvalta en portal.

Tabell 2. Sammanfattning av uppskattade kostnader för utveckling och förvaltning av en samlad informationsportal, miljoner kronor.

Kostnader	År 1	År 2 och framåt*
Utvecklingskostnad		
Utveckla och införa portalen	2,0	-
Projektledning och samverkan	2,2	-
Förvaltningskostnad		
Driva portalen	-	1,1
Teknisk drift och underhåll av portalen	-	1,5
Summa	4,2	2,6

Anm.: Våra kostnadsuppskattningar är baserade på att portalen innehåller information om samtliga riktade statsbidrag och att den har liknande funktioner som vi redogör för i kapitel 4.
*Kostnaderna för första året är engångskostnader för att utveckla och införa portalen, medan kostnaderna för andra året och framåt är årligt löpande kostnader för att förvalta och driva portalen.

Drygt fyra miljoner kronor för utvecklingskostnader

Vi uppskattar att den totala utvecklingskostnaden kommer att uppgå till drygt fyra miljoner kronor. Utvecklingskostnaden består av kostnader för att utveckla och införa en portal och kostnader för myndighetens interna arbete för bland annat projektledning och samverkan med andra myndigheter.

Vi uppskattar att kostnaden just för att utveckla och införa portalen uppgår till cirka två miljoner kronor. Vi baserar vår uppskattning bland annat på ett underlag från en it-konsultbyrå som är specialiserade på organisationer som arbetar med digital transformation. De har beräknat hur mycket det skulle kosta att utveckla och införa portalen.³⁰

Vi uppskattar att myndighetens kostnader för internt arbete, projektledning och samverkan uppgår till ytterligare drygt två miljoner kronor. Vi baserar vår uppskattning på att arbetet med att utveckla och införa portalen kommer att pågå i ett år och kräva cirka två årsarbetskrafter. Vi har beräknat kostnaderna utifrån uppgifter från Skolverket om en genomsnittslön på 50 000 kronor i månaden för personer som i dag arbetar med administration,

³⁰ Se Bilaga 4 för lösningsförslag baserat på it-konsultbyråns utformning av en portal.

kommunikation och projektledning vid myndigheten. Vi har också inkluderat ett påslag för overheadkostnader på 20 procent och ett lönekostnadspåslag på 56 procent.³¹

Cirka 2,6 miljoner kronor årligen för förvaltningskostnader

Vi uppskattar att de löpande förvaltningskostnaderna årligen kommer att uppgå till cirka 2,6 miljoner kronor. Förvaltningskostnaderna består av kostnader för myndighetens arbete för att driva portalen och för att förvalta den tekniska driften och underhållet av portalen. I arbetet med att driva portalen ingår både att utveckla utformningen av portalen så att den är användbar för kommuner och regioner och att leda myndighetssamverkan mellan de bidragsgivande myndigheter. Det kommer också att krävas en viss del redaktionellt arbete i en samlad informationsportal.

Vi uppskattar att kostnaden för att driva portalen kommer att uppgå till drygt en miljon kronor per år. Vår uppskattning är baserad på att arbetet med att driva portalen kommer att kräva cirka en årsarbetskraft.

På samma sätt som för utvecklingskostnaderna ovan har vi beräknat kostnaderna utifrån en genomsnittslön på 50 000 kronor i månaden, med ett påslag för overheadkostnader på 20 procent och ett lönekostnadspåslag på 56 procent.³²

Vi uppskattar att kostnaden för förvaltningen av den tekniska driften och underhållet av portalen kommer att uppgå till cirka 1,5 miljon kronor. Kostnaden består av kostnader för it-drift, licenser och serverkapacitet. Vi baserar vår uppskattning på samma underlag från it-konsultbyrån som vi har använt för att uppskatta utvecklingskostnaderna.

³¹ Två årsarbetskrafter = $2 \times 50\,000 \times 12 \times 1,2 \times 1,56 = 2\,246\,400$ kronor.

³² En årsarbetskraft = $1 \times 50\,000 \times 12 \times 1,2 \times 1,56 = 1\,123\,200$ kronor.

5.7 Ett fyrtiotal statliga myndigheter kommer att påverkas av portalen

Alla myndigheter som administrerar riktade statsbidrag till kommuner och regioner kommer att påverkas av en samlad informationsportal som innehåller samtliga riktade statsbidrag.³³ Vår kartläggning visar att de bidragsgivande myndigheterna inte kommer att kunna minska sitt nuvarande arbete med att förmedla information om bidrag till kommuner och regioner via exempelvis deras egna webbplatser och statsbidragsportaler. Det innebär att myndigheterna kommer behöva fortsätta arbeta med sina egna informationskanaler till kommuner och regioner, och att portalen kommer att bli ett tillägg till deras nuvarande arbete. Det gäller även den myndighet som får uppgiften att vara portalansvarig. Myndigheternas egna webbplatser respektive statsbidragsportaler för bidrag kommer alltså att finnas kvar.

Vi bedömer att det är två centrala faktorer som kommer styra i vilken utsträckning de bidragsgivande myndigheterna kommer att påverkas av en samlad informationsportal. Dessa två faktorer är hur många bidrag som en myndighet administrerar respektive den tekniska utformningen av portalen.

5.7.1 Myndigheter som administrerar många bidrag och där bidragen ändras ofta kan få ökade kostnader

Vår analys visar att de myndigheter som administrerar riktade statsbidrag till kommuner och regioner kommer att behöva införa nya arbetssätt och ta fram egna rutiner för att kunna lämna information om sina respektive bidrag i en portal. Ju fler bidrag som en myndighet administrerar, desto mer resurser behöver den lägga på att lämna information om bidrag och att se till att den information de lämnar är korrekt och uppdaterad. Även hur ofta bidragen ändras kommer att påverka hur mycket resurser arbetet kommer kräva. De myndigheter som administrerar ett stort antal bidrag och där förändringar sker ofta kommer alltså att påverkas mer än de myndigheter som administrerar få bidrag och där bidragen sällan förändras.

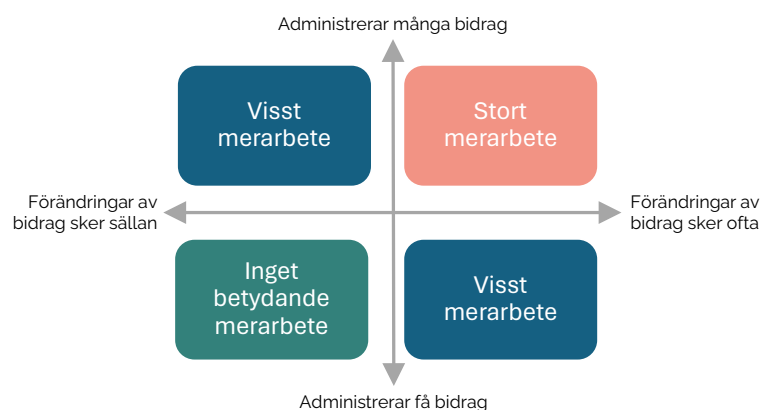
³³ Se Statskontoret (2024). *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll* (kommande) för förteckning av de riktade statsbidrag och de myndigheter som under 2023 administrerade bidragen.

Baserat på intervjuer med företrädare för bidragsgivande myndigheter har vi definierat fyra grupper av myndigheter:

1. Myndigheter som administrerar många bidrag, och där förändringar av bidragen sker ofta.
2. Myndigheter som administrerar många bidrag, men där förändringar av bidragen sker sällan.
3. Myndigheter som administrerar få bidrag, men där förändringar av bidragen sker ofta.
4. Myndigheter som administrerar få bidrag, och där förändringar av bidragen sker sällan.

Grupperna kan kategoriseras i tre nivåer utifrån hur mycket merarbete som en portal skulle kunna innebära för myndigheterna (Figur 3).

Figur 3. Hur mycket merarbete bidragsgivande myndigheter kan komma att få av en samlad informationsportal.

För de myndigheter som administrerar många bidrag och där bidragen förändras ofta kan uppgiften att lämna information om bidrag innebära ett stort merarbete. För de myndigheter som har få bidrag men där bidragen förändras ofta kommer uppgiften att lämna information om bidrag sannolikt bara att medföra ett visst merarbete. På motsvarande sätt kan det innebära visst merarbete för myndigheter som har många bidrag men där bidragen sällan förändras. Att lämna information om bidrag kommer troligen inte att medföra något betydande merarbete alls för de myndigheter som administrerar få bidrag och där bidragen förändras sällan.

Hur mycket merarbete myndigheterna eventuellt får beror alltså på hur många bidrag de administrerar och hur ofta statsbidragen förändras. Myndigheternas kostnader för att lämna information om bidrag kommer i sin tur bero på vilket merarbete portalen kommer att medföra för dem. Vi har inte kunnat uppskatta hur stora kostnader som myndigheterna kan komma att få för sitt eventuella merarbete. Vi bedömer däremot att kostnaderna för de myndigheter där portalen kan medföra ett stort merarbete kan vara så pass höga att de kan få svårt att utföra uppgiften att lämna information om bidrag om dessa myndigheter inte tillförs medel för detta.

5.7.2 Den tekniska utformningen av portalen styr i vilken utsträckning myndigheterna påverkas

Vi bedömer att den tekniska utformningen av portalen kommer att styra i vilken utsträckning en portal kommer att påverka de bidragsgivande myndigheterna. Vårt uppdrag omfattar inte att föreslå hur portalen tekniskt ska utformas. Vi har därför bara översiktligt kartlagt hur olika tekniska lösningar kan komma att påverka myndigheterna.

Vår kartläggning visar att manuellt redaktionellt arbete på kort sikt troligen är den mest kostnadseffektiva och genomförbara lösningen för att de bidragsgivande myndigheterna ska kunna utföra sin uppgift att ansvara för att lämna information om bidrag i portalen. Manuella uppdateringar av informationen kommer att behöva ske kontinuerligt, till exempel när villkoren för bidragen förändras. Regeringsbeslut om sådana förändringar kan ibland komma med kort varsel, och kommuner och regioner vill generellt ha bättre framförhållning kring bidragen.³⁴ Men även med bättre framförhållning från statens sida blir det ändå en stor utmaning att hålla portalen uppdaterad med korrekt information.

Manuell hantering medför en risk för att myndigheter missar att lämna eller uppdatera information, på grund av den mänskliga faktorn. Ett möjligt alternativ som skulle kunna göra informationsöverföringen säkrare och mer effektiv är att myndigheterna bygger automatiska kopplingar från sina webbplatser eller it-system till portalen. På så sätt skulle portalen automatiskt uppdateras när myndigheterna ändrar sin information.

³⁴ Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner.*

Vår kartläggning visar att det eventuellt går att kombinera manuella och automatiserade metoder, och att olika metoder kan bli aktuellt under olika delar av utvecklingen av en portal. Vi bedömer däremot att de bidrags-givande myndigheterna kan behöva anpassa och utveckla sina it-system för att göra automatiska kopplingar möjliga. Myndigheternas kompetens och resurser på it-området kan därför ha en inverkan på i vilken utsträckning som de påverkas av en samlad informationsportal. Statskontoret har till exempel i tidigare rapporter konstaterat att myndigheter behöver använda mycket tid och resurser när de ska utveckla eller koppla ihop sina it-system för att kunna återanvända information och få systemen att kommunicera med varandra.³⁵ Som vi tidigare nämnt kan Digg vara ett stöd för myndigheterna i deras digitala omställning. Vi noterar även att regeringen för närvarande bereder de förslag som har lämnats av utredningen om interoperabilitet vid datadelning om hur bland annat datadelning inom den offentliga förvaltningen kan förbättras.³⁶

5.8 Regeringen bör styra myndigheternas uppgifter och ställa krav på samverkan

Vi bedömer att regeringen bör styra de berörda myndigheterna när det gäller vilka uppgifter de kommer ha för en samlad informationsportal och ställa krav på att myndigheterna ska samverka. En portal kommer att beröra ett stort antal myndigheter på olika sätt. De flesta av departementen inom Regeringskansliet kan också behöva engagera sig i styrningen av myndigheterna, eftersom myndigheter inom nästan samtliga utgiftsområden administrerar bidrag.³⁷ Vi anser därför att det behövs en tydlig och lättöverskådlig styrningsform av myndigheterna, så att myndigheternas arbete blir långsiktigt och för att portalen ska kunna bli en stabil plattform.

³⁵ Statskontoret (2023:10). *Enklare för företag? Uppföljning av myndigheternas tillämpning av förordning (2018:1264) om inhämtande av uppgifter från företag.*

³⁶ SOU (2023:96). *En reform för datadelning.*

³⁷ Statskontoret (2024). *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll* (kommande).

5.8.1 Myndigheternas uppgifter för portalen bör regleras i förordning

Vi bedömer att den mest lämpliga styrningsformen för myndigheternas uppgifter för portalen är att reglera uppgifterna i förordning. Uppgiften att ansvara för portalen kommer att innebära att den myndighet som får detta ansvar också får en ny uppgift. Den nya uppgiften kommer att vara en permanent uppgift som kommer att ligga utanför den ansvariga myndighetens direkta verksamhetsområde. Vi bedömer också att uppgiften att lämna information om bidrag i portalen kommer att innebära att den portalansvariga myndigheten och de andra bidragsgivande myndigheterna kommer att behöva ändra hur de förmedlar information om de bidrag som de administrerar. Det kan även ske förändringar över tid av vilka myndigheter som har i uppgift att administrera bidrag till kommuner och regioner.

5.8.2 Även krav på samverkan bör regleras i förordning

Vi bedömer att regeringen kommer att behöva ställa krav på att myndigheterna ska samverka. Vi bedömer att den mest lämpliga styrningsformen är att reglera detta i förordning.

Alla förvaltningsmyndigheter har ett generellt men inte obegränsat krav på samverkan

Att myndigheter ska samverka framgår av bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) och myndighetsförordningen (2007:515). Det är också en central del i det övergripande förvaltningspolitiska målet.³⁸ Det förvaltningspolitiska målet och bestämmelserna i förvaltningslagen och myndighetsförordningen medför att myndigheter har en generell – men inte obegränsad – samverkansskyldighet. Det innebär att en myndighet inte är skyldig att delta i en viss myndighetssamverkan om regeringen inte uttryckligen har ställt ett sådant krav på myndigheten. Men regeringen kan ställa krav på att myndigheter ska samverka i en viss situation genom att skriva in det i en författning. Regeringen kan även ställa krav på att myndigheter ska samverka genom särskilda regeringsbeslut eller genom myndigheternas regleringsbrev. Men regeringen behöver inte alltid styra

³⁸ Proposition 2009/10:175. *Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt.*

myndigheters samverkan. En stor del av den samverkan som sker i statsförvaltningen är frivillig och drivs av myndigheterna själva.³⁹

Det finns en risk för att myndigheterna får svårare att samverka om inte regeringen ger dem ett tydligt uppdrag att samverka

Att regeringen ger berörda myndigheterna ett tydligt samverkansuppdrag är en framgångsfaktor för en bra myndighetssamverkan.⁴⁰ Det visar vår genomgång av tidigare rapporter om samverkan och av myndigheters vägledningar inom detta område. Det handlar både om att regeringen ger en myndighet ett tydligt uppdrag och mandat att samordna och koordinera arbetet, och att de andra myndigheterna får ett tydligt uppdrag att samverka. Att detta är en framgångsfaktor bekräftar även våra intervjuer med bidragsgivande myndigheter. De vi intervjuade bedömer att regeringen måste ge myndigheterna ett tydligt uppdrag att samverka, och att detta bland annat är viktigt för att det måste vara tydligt för dem varför de ska samverka och vad de ska samverka om.

Vi bedömer även att om det saknas tydlig styrning från regeringen i frågan om myndighetssamverkan kan det leda till att myndigheter väljer att prioritera ner detta uppdrag till förmån för andra delar av myndigheternas verksamheter.

³⁹ Statskontoret (2017). *Frivillig samverkan mellan myndigheter – några exempel*.

⁴⁰ E-delegationen (Version 4.1, 2015-05-28). *Vägledning för digital samverkan – Vägledning från E-delegationen*; Ekonomistyrningsverket (2023-02-23). *Vad är samverkan?* (Hämtad 2024-02-26) <https://forum.esv.se/verksamhetsutveckling/samverkan/vad-ar-samverkan/> och Statskontoret (2020). *En innovativ och samverkande förvaltning – 10 år med det förvaltningspolitiska målet*.

Referenser

E-delegationen (Version 4.1, 2015-05-28). *Vägledning för digital samverkan – Vägledning från E-delegationen.*

Ekonomistyrningsverket (2023-02-23). Vad är samverkan? (Hämtad 2024-02-26).

<https://forum.esv.se/verksamhetsutveckling/samverkan/vad-ar-samverkan/>

Friskolornas Riksförbund (2024). *Fakta om friskolor 2024.*

Myndigheten för digital förvaltning. *Ena – Sveriges digitala infrastruktur.* (Hämtad 2024-04-25). <https://www.digg.se/ledning-och-samordning/ena--sveriges-digitala-infrastruktur>

Myndigheten för digital förvaltning. Kunskap och stöd. (Hämtad 2024-04-04). <https://www.digg.se/kunskap-och-stod>

Proposition 2009/10:175. *Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt.*

Proposition 2022/23:1. *Budgetpropositionen för 2023. Utgiftsområde 25. Allmänna bidrag till kommuner.*

Regeringen (2024). Målet för digitaliseringspolitiken. (Hämtad 2024-03-21). <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringspolitik/mal-for-digitaliseringspolitik/>

Riksrevisionen (2016:29). *Statens styrning genom riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården.*

Riksrevisionen (2017:30). *Riktade statsbidrag till skolan – nationella prioriteringar men lokala behov.*

Riksrevisionen (2022:1). *Statens finansiering av kommunerna – fördelningen av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag.*

SOU (2018:47). *Med tillit växer handlingsutrymmet – tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn.*

SOU (2020:8). *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget.*

SOU (2023:94). *Förändring genom försök – Försöksverksamhet i den kommunala sektorn.*

SOU (2023:96). *En reform för datadelning.*

Statsbidragsportalen. *Förenkla bevakningen och hanteringen av bidrag.* (Hämtad 2024-02-23). <https://statsbidragsportalen.se/>

Statskontoret (2017). *Frivillig samverkan mellan myndigheter – några exempel.* (Om offentlig sektor 31).

Statskontoret (2019:2). *Utveckling av den statliga styrningen av kommuner och landsting – en analys.*

Statskontoret (2020). *En innovativ och samverkande förvaltning – 10 år med det förvaltningspolitiska målet.* (Om offentlig sektor 39).

Statskontoret (2022:9). *Administrativa kostnader i kommunsektorn – En analys av statens styrning av kommuner och regioner.*

Statskontoret (2023). *När myndigheter ställer om – Erfarenheter av snabba omställningar.* (Om offentlig sektor 48).

Statskontoret (2023:2). *Små mått på stora värden – Förslag på indikatorer för att följa upp det förvaltningspolitiska målet.*

Statskontoret (2023:7). *Att styra de självstyrande – En analys av statens styrning av kommuner och regioner.*

Statskontoret (2023:10). *Enklare för företag? Uppföljning av myndigheternas tillämpning av förordning (2018:1264) om inhämtande av uppgifter från företag.*

Statskontoret (2023:19). *Korrekt utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer.*

Statskontoret (2024). *Statens styrning med statsbidrag till kommuner och regioner 2023 – antal, omfattning och innehåll (kommande).*

Bilaga 1

Regeringsuppdraget

Regeringen

Regeringsbeslut

III 14

2023-06-22

Fi2021/03754 (delvis)
Fi2023/02075

Finansdepartementet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet. Statskontoret ska redovisa olika alternativa lösningar för att införa en sådan portal.

Om Statskontoret bedömer att det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal ska Statskontoret lämna förslag på hur en sådan bör skapas och bl.a.

- föreslå hur informationsportalen ska utformas och drivas,
- föreslå vilken statlig myndighet som bör ansvara för informationsportalen,
- bedöma vilka författningsändringar, uppdrag till statliga myndigheter eller andra åtgärder som behöver genomföras för att få till stånd en samlad informationsportal, samt
- föreslå hur uppgiften att tillhandahålla portalen ska finansieras.

Statskontoret ska senast den 27 maj 2024 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Bakgrund

Administrationn i kommuner och regioner har ökat till följd av den statliga styrningens utveckling. Detta får till följd att tid och resurser behöver läggas på administration i stället för på verksamheten. Samtidigt finns det

Telefonväxel: 08-405 10 00

Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

utmaningar när det gäller personal- och kompetensförsörjningen i kommunernas och regionernas verksamheter. Genom att minska den administration som uppstår till följd av statens styrning kan tid och resurser frigöras i kommuner och regioner. Även statliga myndigheter och enskilda utförare skulle gynnas av en minskad administration.

Det finns riktade statsbidrag som kategoriseras som kostnadsersättningar där kommuner och regioner får ersättning för vissa kostnader t.ex. för läkemedel och flyktingmottagande. I flertalet fall kräver det av kommuner och regioner att de ansöker om eller aktivt rekviderar medlen. Det finns också bidrag och ersättningar där medlen betalas ut utan att det krävs någon aktiv åtgärd. Samtliga riktade statsbidrag omfattas av detta uppdrag.

Riktade statsbidrag till kommuner och regioner har ökat under en längre tid och uppgick 2022 till 206 i antal (inklusive 26 kostnadsersättningar) enligt Statskontorets rapport om utvecklingen av den statliga styrningen av kommuner och regioner 2022. Det stora antalet riktade statsbidrag medför svårigheter för såväl kommuner och regioner som enskilda utförare att få en samlad överblick över och vetskap om vilka bidrag som finns. Som bl.a. Statskontoret, Kommunutredningen i betänkandet Starkare kommuner (SOU 2020:8) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) pekat på leder detta bl.a. till ökad administration och även till att ett antal kommuner inte söker vissa bidrag, vilket får till följd att avsatta statliga medel inte används till avsett ändamål.

I budgetpropositionen för 2023 uttalar regeringen att inriktningen är att den statliga styrningen ska präglas av långsiktighet och god framförhållning samt samordnade och tydliga styrsignaler (prop. 2022/23:1 utg. omr. 25). Den bör skapa utrymme för regional och lokal anpassning och inte försvåra effektivisering.

En stor del av statens bidrag till kommunsektorn sker genom generella statsbidrag. Regeringen anser att det även finns ett fortsatt behov av att staten ersätter kommunerna och regionerna för kostnader inom vissa områden och i viss utsträckning riktar statsbidrag till specifika områden, bl.a. områden med stora utvecklingsbehov.

Mot bakgrund av att antalet riktade statsbidrag har ökat över tid, liksom den ekonomiska omfattningen av bidragen, finns det skäl att säkerställa att riktade statsbidrag används av de kommuner, regioner och enskilda utförare

som har störst behov av dem och att den administrativa börda som följer av dessa inte är onödigt betungande.

Statskontoret konstaterar i sin rapport om administrativa kostnader i kommunsektorn (2022:9) att varken regeringen, de statliga myndigheterna eller SKR tillhandahåller någon samlad och aktuell kalender med information om och datum för samtliga riktade statsbidrag. Det finns enligt Statskontoret i dagsläget sektorsvis samlad information hos vissa statliga myndigheter, som t.ex. Statens skolverk och Socialstyrelsen. Riktade statsbidrag finns dock inom ett stort antal olika verksamhetsområden, och det saknas möjlighet för kommuner, regioner och enskilda utförare att på ett enkelt sätt få en samlad aktuell överblick över vilka bidrag som går att söka, antalet bidrag och den ekonomiska omfattningen av bidragen. Syftet med att redovisa riktade statsbidrag på en plats är enligt Statskontoret främst att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader för att bevaka nya och förändrade bidrag och minska risken för att någon går miste om ett bidrag som de har möjlighet att ansöka om. Detta gäller inte minst mindre kommuner och enskilda utförare. En samlad informationsportal skulle enligt Statskontoret frigöra arbetstid för kommuner, regioner och enskilda utförare samt sannolikt höja nyttjandegraden av bidragen. Även statliga aktörer, forskare och andra intressenter kan ha nytta av en samlad uppdaterad informationsportal om alla riktade statsbidrag.

Närmare om uppdraget

Syftet med en samlad informationsportal är att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader och att de riktade statsbidragen når de som regeringen avsett.

Samtliga riktade statsbidrag inklusive kostnadsersättningar omfattas av uppdraget. Statskontoret ska särskilt beakta möjligheterna att använda sig av befintliga informationspunkter inom olika verksamhetsområden, som t.ex. information på Statens skolverks hemsida, och om det finns liknande informationspunkter inom andra sektorsövergripande områden som kan ligga till grund för Statskontorets analys och förslag.

Myndigheten ska redovisa

- vilka typer av riktade statsbidrag som ska finnas i portalen,
- vilken information om dessa statsbidrag som ska finnas i portalen,

- vilka statliga myndigheter som skulle påverkas av en portal och på vilket sätt,
- hur det ska säkerställas att informationen i portalen är korrekt samt
- hur det ska säkerställas att informationen uppdateras.

Myndigheten ska inte föreslå hur informationsportalen tekniskt ska utformas. Det ingår inte heller i uppdraget att lämna författningsförslag. Kostnaderna för myndighetens förslag ska beräknas.

Statskontoret ska bedöma hur statliga myndigheters nuvarande arbete med digitala verktyg och information om riktade statsbidrag påverkas av en samlad informationsportal och eftersträva en lösning som är effektiv för alla berörda parter. Statskontoret ska också registrera domännamn för portalen för att säkerställa att det finns ett lämpligt namn om regeringen bedömer att en portal bör skapas.

Statskontoret ska även översiktligt belysa förutsättningarna för att på sikt utveckla informationsportalen så att all hantering av samtliga riktade statsbidrag blir mer samlad, t.ex. när det gäller ansökan, utbetalningar och återrapportering.

Statskontoret ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om genomförandet av uppdraget. Statskontoret ska inhämta synpunkter från berörda statliga myndigheter och föra en dialog med kommuner, regioner, SmåKom och SKR. Myndigheten ska även inhämta synpunkter från Myndigheten för digital förvaltning när det gäller aspekter som rör den digitala infrastrukturen.

På regeringens vägnar

Erik Slottner

Henrik Källsbo

Kopia till

Arbetsförmedlingen

Boverket

Försäkringskassan

Havs- och vattenmyndigheten

Migrationsverket

Myndigheten för digital förvaltning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Naturvårdsverket

Post- och Telestyrelsen

SmåKom

Socialstyrelsen

Statens Skolverk

Trafikverket

Sveriges Kommuner och Regioner

5 (5)

Bilaga 2

Statskontorets författningsförslag

Förslag till förordning om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner

Statskontoret föreslår följande.

1 § Denna förordning gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen som delar ut riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner.

Bestämmelserna i denna förordning syftar till att underlätta för kommuner och regioner att ha en samlad överblick över de riktade statsbidragen och kostnadsersättningarna som riktar sig till kommuner och regioner.

Om en lag eller en förordning innehåller en bestämmelse som avviker från denna förordning, gäller den bestämmelsen.

2 § Den myndighet som regeringen bestämt ska ansvara för en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner. Myndigheten ska ansvara för

1. den tekniska driften av informationsportalen, och
2. att informationsportalen är användbar för kommuner och regioner och att den innehåller den information och de funktioner som de behöver.

3 § En förvaltningsmyndighet under regeringen som delar ut riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner ska, inom ramen för sitt ansvarsområde, lämna den information som behövs till den myndighet som regeringen bestämt för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt 2 §.

4 § Den myndighet som regeringen bestämt ska ansvara för informationsportalen ska vid utförandet av sina uppgifter enligt 2 § samverka med och bistå myndigheterna när de utför sin uppgift enligt 3 §.

5 § Den myndighet som regeringen bestämt ska ansvara för informationsportalen får meddela närmare föreskrifter om verkställighet av 3 § i denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk

Statskontoret föreslår att 18 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

Myndigheten ska

1. ha ett samlat ansvar (sektorsansvar) för funktionshindersfrågor inom ramen för sitt verksamhetsområde och – i den mån det inte är en uppgift för Specialpedagogiska skolmyndigheten – inom ramen för detta ansvar vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter,

2. ansvara för frågor inom ramen för sitt verksamhetsområde som rör nyanlända personer,

3. verka för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling,

4. ha ett samlat ansvar (sektorsansvar) för frågor om de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken inom ramen för sitt verksamhetsområde vilket innefattar att verka samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till berörda parter,

5. främja användningen och utvecklingen av validering inom kommunal vuxenutbildning,

6. inom ramen för sitt verksamhetsområde stödja kommuner och andra huvudmän i arbetet med säkerhet och krisberedskap, *och*

6. inom ramen för sitt verksamhetsområde stödja kommuner och andra huvudmän i arbetet med säkerhet och krisberedskap,

7. ha ett samlat ansvar (sektorsansvar) inom ramen för sitt verksamhetsområde när det gäller de statliga insatserna för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet, vilket innefattar att vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda myndigheter och andra relevanta parter.

7. ha ett samlat ansvar (sektorsansvar) inom ramen för sitt verksamhetsområde när det gäller de statliga insatserna för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet, vilket innefattar att vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda myndigheter och andra relevanta parter, *och*

8. ansvara för en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner och för att samordna arbetet med informationsportalen. Ytterligare bestämmelser om myndighetens ansvar finns i förordningen (2025:xx) om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner.

Myndigheten ska i fråga om sitt miljöarbete enligt första stycket 3 rapportera till Naturvårdsverket och samråda med myndigheten om vilken rapportering som behövs.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

Bilaga 3

Enkät om kommuners behov av en informationsportal om riktade statsbidrag

Denna bilaga redogör för den enkät som Statskontoret har genomfört för att kartlägga bland annat kommuners behov av en samlad informationsportal om riktade statsbidrag.

Enkätens missiv

Kommuners behov av en informationsportal för riktade statsbidrag

Har er kommun behov av en informationsportal som innehåller information om alla riktade statsbidrag? Vilken nytta skulle en sådan informationsportal ha för er kommun?

Statskontoret har fått i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet. Syftet med att införa en digital informationsportal är att minska kommuners och regioners administrativa kostnader för hantering av riktade statsbidrag och att säkerställa att de riktade statsbidragen i högre grad än i dag används i enlighet med avsatt ändamål.

Vi vill få en bred bild av vilket behov kommuner har av en informationsportal, och vilken nytta en sådan kan ge. Vi skickar därför ut en kort enkät till samtliga kommuner i Sverige. Parallellt intervjuar vi också ett antal kommuner och regioner.

Enkäten består av fyra frågor. Ni avgör själva vem eller vilka personer i er kommun som ska besvara frågorna. Vi tror dock att det kan röra sig om någon som är administrativt ansvarig, stabschef eller ekonomichef i er kommun. Den eller de som besvarar enkäten bör ha god kunskap om kommunens arbete med riktade statsbidrag. Vi är tacksamma om enkäten skickas vidare till berörd person.

Er medverkan i undersökning är helt frivillig. Men för undersökningens tillförlitlighet och för att bäst kunna beskriva kommuners behov av en eventuell informationsportal för riktade statsbidrag är varje svar mycket viktigt.

Enkätfrågor

Vilka påståenden stämmer in på er kommun? Markera alla alternativ som stämmer in.

- En informationsportal skulle hjälpa vår kommun att få en överblick över vilka statsbidrag som finns att söka (en överblick som vi idag *inte* har).
- Vi har inte tillräckligt med administrativa resurser för att bevaka riktade statsbidrag så som vi önskar.
- Vi har missat att ansöka statsbidrag för att vi inte visste om dem vid ansökningstillfället eller fick information om statsbidragen för sent.
- Vi har bra koll över vilka riktade statsbidrag som finns, men en informationsportal skulle ändå vara användbar för oss.
- Vi har bra koll på de riktade statsbidrag som vi är intresserade av, vi har därför *ingen eller litet* behov av en informationsportal.
- Vi får information om gällande riktade statsbidrag från en privat bevakningstjänst för statsbidrag (såsom www.statsbidragsportalen.se).
- Inget påstående stämmer in.
- Vet inte.

Det finns privata tjänster som bevakar och samlar information om statsbidrag som kommuner kan söka, exempelvis www.statsbidragsportalen.se. Den har information om bland annat statsbidrag, föreningsbidrag och EU-bidrag.

Använder er kommun någon sådan tjänst som bevakar statsbidrag i dagsläget?

- Ja.
- Nej.
- Vet inte.

Vid ja: Vad använder ni tjänsten till? Markera alla alternativ som stämmer in.

- Söka information om riktade statsbidrag.
- Söka information om bidrag från stiftelser och organisationer.
- Söka information om EU-bidrag.
- Dela information inom kommunen om olika statsbidrag.
- Inget av ovanstående.
- Vet inte.

Vid nej: Varför använder ni inte en sådan tjänst? Markera alla alternativ som stämmer in.

- Visste inte att det fanns någon sådan tjänst.
- Vi har bra koll på statsbidragen själva.
- Vi söker endast statsbidrag från Skolverket eller Socialstyrelsen.
- Vi vill av princip inte betala till privata marknaden för en sådan tjänst.
- Vi har bedömt att nyttan för en sådan tjänst inte är större än kostnaden.
- Vi är osäkra på om all information finns med i privat portal, eller om informationen uppdateras när det görs ändringar i statsbidragen.
- Vi har haft en sådan tjänst tidigare, men vi var inte nöjda och har därför inte en sådan tjänst i dagsläget.
- Inget påstående stämmer in.
- Vet inte.

Bedömer ni att en statlig informationsportal för riktade statsbidrag skulle vara användbar för att bevaka och söka information om riktade statsbidrag för er kommun?

- Ja.
- Nej.
- Vet ej.

Vid nej: Varför inte?

Fritext

Vill ni lägga till eller kommenterar något?

Fritext

Svarsfrekvens

Enkäten skickades ut till alla kommuner i Sverige. Av 290 kommuner svarade 244 kommuner på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 84 procent. Vi delade in kommunerna i sex olika grupper baserat på antal invånare för att fånga eventuella skillnader mellan kommuner till följd av kommunernas olika behov och administrativa resurser. Svarsfrekvens är hög i varje grupp, över åttio procent, se tabell B1 nedan.

Tabell B1. Svarsfrekvens.

Kommungrupp baserat på invånare	Antal kommuner	Antal svar	Svarsfrekvens
Under 5 000	16	14	88 %
5 000–9 999	57	50	88 %
10 000–19 999	93	75	81 %
20 000–49 999	74	62	84 %
50 000–99 999	31	25	81 %
100 000 och fler	19	18	95 %
Samtliga	290	243	84 %

Resultat

I tabell B2 redovisar vi ett svar för samtliga kommuner som har svarat på enkäten (första kolumnen), och ett svar för varje kommungrupp (baserat på invånare i kommunerna).

Tabell B2. Redovisning av enkätsvar, svar fördelat på antal invånare per kommun.

	Samtliga	0–5 000	5 000– 9 999	10 000– 19 999	20 000– 49 999	50 000– 99 999	+100 000
Skulle det vara användbart med en statlig informationsportal?							
Ja	95 %	86 %	100 %	93 %	98 %	96 %	89 %
Nej eller vet ej	5 %	14 %	0 %	7 %	2 %	4 %	11 %
Vilka påstående stämmer in på er kommun?							
En informationsportal skulle hjälpa vår kommun att få en överblick över vilka statsbidrag som finns att söka (en överblick som vi idag inte har)	74 %	86 %	78 %	72 %	74 %	72 %	67 %
Vi har inte tillräckligt med administrativa resurser för att bevaka riktade statsbidrag så som vi önskar	45 %	79 %	64 %	45 %	35 %	32 %	17 %
Vi har missat att ansöka statsbidrag för att vi inte visste om dem vid ansökningstillfället eller fick information om statsbidragen för sent	28 %	43 %	42 %	28 %	18 %	28 %	11 %
Vi har bra koll över vilka riktade statsbidrag som finns, men en informationsportal skulle ändå vara användbar för oss	55 %	43 %	46 %	56 %	53 %	64 %	78 %

	Samtliga	0–5 000	5 000– 9 999	10 000– 19 999	20 000– 49 999	50 000– 99 999	+100 000
Vi har bra koll på de riktade statsbidrag som vi är intresserade av, vi har därför inget eller litet behov av en informationsportal	5 %	7 %	2 %	8 %	3 %	0 %	11 %
Vi får information om gällande riktade statsbidrag från en privat bevakningstjänst för statsbidrag	13 %	0 %	8 %	9 %	19 %	28 %	11 %
Använder ni en privat tjänst som bevakar statsbidrag?							
Ja	18 %	0 %	10 %	17 %	23 %	32 %	17 %
Nej	75 %	93 %	86 %	76 %	69 %	56 %	72 %
Vet ej	7 %	7 %	4 %	7 %	8 %	12 %	11 %
Vad använder ni tjänsten till? (fråga till kommuner som använder privat tjänst)							
Söka information om riktade statsbidrag	91 %		100 %	77 %	93 %	100 %	100 %
Söka information om bidrag från stiftelser och organisationer	58 %		80 %	38 %	71 %	50 %	67 %
Söka information om EU-bidrag	67 %		60 %	46 %	79 %	75 %	100 %
Dela information inom kommunen om olika statsbidrag	65 %		60 %	69 %	50 %	88 %	67 %
Varför använder ni inte en sådan tjänst? (fråga till kommuner som inte använder privat tjänst)							
Visste inte att det fanns någon sådan tjänst	25 %	38 %	33 %	19 %	28 %	14 %	15 %
Vi har bra koll på statsbidragen själva	26 %	8 %	16 %	28 %	26 %	43 %	46 %

	Samtliga	0–5 000	5 000– 9 999	10 000– 19 999	20 000– 49 999	50 000– 99 999	+100 000
Vi söker endast statsbidrag från Skolverket eller Socialstyrelsen	9 %	8 %	0 %	16 %	7 %	21 %	0 %
Vi vill av princip inte betala till privata marknaden för en sådan tjänst	16 %	15 %	21 %	16 %	19 %	14 %	0 %
Vi har bedömt att nyttan för en sådan tjänst inte är större än kostnaden	39 %	31 %	33 %	49 %	33 %	50 %	31 %
Vi är osäkra på om all information finns med i privat portal, eller om informationen uppdateras när det görs ändringar i statsbidragen	21 %	23 %	19 %	18 %	26 %	36 %	8 %
Inget påstående stämmer in	8 %	0 %	2 %	7 %	14 %	7 %	23 %
Vet inte	8 %	15 %	14 %	5 %	5 %	7 %	0 %

Bilaga 4

Lösningförslag för en samlad informationsportal

Här redovisar vi ett förslag på hur en samlad informationsportal kan utvecklas. Förslaget utgår från ett lösningförslag från en it-byrå som vi konsulterat för att beräkna utvecklingskostnaderna för en portal.

En samlad informationsportal för riktade statsbidrag kan utformas på olika sätt och det går att välja ambitionsnivå beroende på om regeringen prioriterar ett snabbt införande, kostnad eller funktionalitet. Nedan beskriver vi tre alternativ som representerar olika ambitionsnivåer för en samlad portal:

1. Informationsportal med manuell uppdatering av information om statsbidrag.
2. Informationsportal med automatisk hämtning av information om statsbidrag från respektive myndighet.
3. En e-tjänstportal som, utöver information om statsbidrag, också ger möjlighet att logga in och nyttja olika e-tjänster (ansöka, rekvirera och återrapportera statsbidrag).

Det viktigaste för användarna av portalen är att informationen om bidrag är samlad, korrekt och uppdaterad. Den första ambitionsnivån möter detta behov utan att bygget blir alltför tekniskt komplicerat eller kostsamt. Samtidigt ger det en stabil grund för fortsatt utveckling av mer avancerade funktioner.

De andra två alternativen som innebär högre ambitionsnivåer har potential att skapa större nytta för användarna samt förenkla vissa delar av förvaltningen av portalen. Men att till exempel integrera många olika myndigheters webbplatser och system för att få till en automatisk hämtning av information kan vara en komplex och tidskrävande utmaning. Utveckling av gemensamma e-tjänster kräver dessutom ytterligare och mer noggrann utredning och är förenat med betydligt högre kostnader. Lösningförslaget som presenteras nedan utgår därför från den första ambitionsnivån.

Lösningförslag för en informationsportal med manuell uppdatering av information

Nedan följer ett förslag på funktioner, organisering av arbetsuppgifter och projektplanering i en samlad portal med manuella uppdatering av information, det vill säga ambitionsnivå 1 enligt listan ovan.

Funktioner i portalen

Grundläggande funktionalitet

För att uppfylla användarnas behov och förväntningar behöver portalen utrustas med en rad grundläggande funktioner. Portalens primära uppgift kommer att vara att vägleda användaren till rätt bidragstyp. Att filtrera och söka i portalen kommer därför vara de viktigaste funktionerna. En intuitiv sökfunktionalitet är avgörande för att säkerställa att användarna enkelt kan navigera genom portalens innehåll och hitta de statsbidrag som är mest relevanta för deras specifika behov. Att investera i en användarvänlig design och smarta sökalgoritmer kommer att vara nyckeln till att uppnå detta mål.

Filtrerad sökning

En del av lösningen för att åstadkomma detta är att lagra informationen om varje bidragstyp i en databas och sedan tagga informationen med etiketter eller nyckelord som beskriver dess innehåll, kategori eller andra relevanta attribut. Därefter används dessa metadata för att skapa flexibla och kraftfulla filtreringsmekanismer, vilket möjliggör för användare att söka, sortera och filtrera information baserat på specifika kriterier. Detta gör det möjligt att effektivt extrahera och visa relevant information från databasen baserat på användarens behov. Filtrering kan till exempel handla om:

- kommuner/regioner
- uppdelat på myndigheter och dess bidragstyper
- utgångsdatum för ansökan och andra viktiga datum för respektive statsbidrag
- statsbidragstyper/gruppering.

Fritextsökning

Fritextsökning är effektivt för att snabbt hitta relevanta resultat som är baserade på användarens söktermer. Sökningen är heller inte begränsad till specifika fält eller kategorier inom databasen, utan tar hänsyn till tillgängliga textdata.

Aviseringar eller nyhetsutskick

Det är viktigt att kommuner och regioner blir uppdaterade om viktiga datum och ändringar i statsbidragen. I portalen ska användaren effektivt navigera i utbudet av statsbidrag och sedan slussas vidare till ansvarig myndighet när de identifierat en relevant statsbidragstyp.

Med detta upplägg kommer varje myndighet att ha ansvar för att hantera sina egna aviseringar och nyhetsutskick. På så sätt säkerställer vi att informationen är så direkt och relevant som möjligt, samtidigt som portalen fokuserar på att vara en effektiv vägledare till rätt myndighet och statsbidrag.

Kalenderfunktion

Viktiga datum som till exempel när ansökan för ett bidrag stängs visualiseras i en kalender och kan filtreras beroende på bidragstyp.

Vanliga frågor

En sida som besvarar vanligt förekommande frågor. Sidan bör även vara sökbar.

Möjliga tilläggsfunktioner

Favoritmarkering

Denna funktion gör det möjligt för användare att markera och spara innehåll i portalen för enkel åtkomst i framtiden. Genom att använda så kallade kakor kan portalen komma ihåg användarens valda favoriter, vilket underlättar återbesök genom att direkt erbjuda snabb åtkomst till tidigare markerade objekt.

Dela med en kollega

Eftersom användare kan vilja tipsa kollegor eller andra intressenter om statsbidrag kan en så kallad ”dela med en kollega”-knapp läggas till på varje sida. Denna funktion gör det enkelt att dela intressant material direkt från portalen.

AI-chatt

En AI-chatt skulle kunna underlätta sökningar och navigering bland statsbidragen i portalen. Kortfattat kan man säga att chatten möjliggör en naturlig dialog om innehållet i portalen och dess databas. Användaren kan således fråga sig fram till relevant innehåll och dessutom få vägledning och information som omfattar mer än svaret på den specifika frågan.

Redaktörsarbete och ansvar

Nedan följer ett förslag på en stegvis plan för att införa och förvalta portalen samt förslag på ansvarsfördelning vad gäller att uppdatera informationen i portalen. Den slutgiltiga modellen för samverkan och förvaltning behöver dock arbetas fram utifrån myndigheternas förutsättningar.

1. Initialt innehållsarbete

Ansvar: En central projektgrupp.

Uppdrag: Samla in och organisera information om alla bidragen från berörda myndigheter. Gruppen ansvarar också för att standardisera presentationen av informationen (inklusive metadata) för att säkerställa konsistens och tillgänglighet i portalen.

2. Utveckling och publicering

Ansvar: Leverantör tillsammans med den centrala projektgruppen.

Uppdrag: Utveckla portalens struktur och gränssnitt baserat på den insamlade informationen. Säkerställa att all funktionalitet, inklusive sök- och filteringsmöjligheter fungerar korrekt inför lansering.

3. Utnämning av myndighetsspecifika redaktörer

Ansvar: Den centrala projektgruppen i samarbete med respektive myndighet.

Uppdrag: Välja ut och utse personer inom varje myndighet som ansvarar för att uppdatera och underhålla sin myndighets statsbidragsinformation på portalen.

4. Utbildning av myndighetsspecifika redaktörer

Ansvar: Leverantör.

Uppdrag: Lösningen byggs för direktredigering på webbsidan. Detta gör att man inte behöver logga in i webbprogrammets redaktörsläge, vilket är ett mer komplext förfarande. Utbildningen klaras av på cirka två timmar och efter den kan de utnämnda redaktörerna hantera sina uppgifter effektivt och självständigt.

5. Löpande underhåll och support

Ansvar: En central supportenhet.

Uppdrag: Erbjud teknisk support till myndighetsspecifika redaktörer. Hantera större uppdateringar, såsom tillägg av nya statsbidragstyper eller omfattande förändringar i portalens funktion eller design.

6. Översyn och uppdatering

Ansvar: Den centrala projektgruppen tillsammans med myndighetsspecifika redaktörer.

Uppdrag: Regelbundet granska portalens innehåll och funktion för att säkerställa att informationen är aktuell och att portalen möter användarnas behov. Genomföra nödvändiga uppdateringar baserade på återkoppling och nya krav.

Projektplanering

Lösningförslaget nedan utgår från att portalen realiserar i en myndighets befintliga CMS-verktyg. CMS står för Content Management System, vilket är ett innehållshanteringssystem. Kortfattat är det ett verktyg för att hantera och publicera olika former av information på en webbplats. Att använda de befintliga verktygen gör att det inte uppstår nya licenskostnader. Men om myndigheten som ska ansvara för portalen endast har licenser för de webbplatser de har i dag, kommer det att uppstå nya licenskostnader eftersom portalen blir ytterligare en webbplats.

Projektgenomförandet omfattar totalt cirka 2 000 timmar. Projektmetoden bygger på fem generella faser:

1. Projektinitiering, cirka 100 timmar.
2. Koncept och design inklusive en teknisk förstudie, cirka 580 timmar.
3. Utveckling, cirka 500 timmar (plus 200 timmar för AI-chatt).
4. Driftsättning, tester, dokumentation och utbildning, cirka 160 timmar.
5. Överlämning till förvaltning och projektavslut, cirka 40 timmar.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

§ 57

Diarienum: SK-2024/00449

GVN: Yttrande över remiss från Finansdepartementet - Enklare att överblicka riktade statsbidrag - Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)

Arbetsutskottets beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen yttrande enligt nedan.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Statskontoret har på uppdrag av regeringen analyserat möjligheten att skapa en digital portal för att samla information om riktade statsbidrag till kommuner och regioner. Det stora antalet bidrag gör det svårt för såväl kommuner och regioner som enskilda utförare att få en samlad överblick över och vetskap om vilka bidrag som finns. Syftet med en samlad informationsportal är att bidragen ska nå de som regeringen har avsett. Analysen visar att det finns behov och förutsättningar för en sådan portal, då nuvarande informationsspridning gör det svårt för kommuner och regioner att få en överblick över alla bidrag. En portal anses förbättra deras möjligheter att hitta och ansöka om bidrag, och gynna både stora och små kommuner

Statskontorets analys visar att det inte föreligger några tekniska eller juridiska hinder för att utveckla en gemensam portal. Kostnaderna för att utveckla och implementera portalen bedöms vara relativt låga i förhållande till den nytta och effektivitet som portalen skulle kunna tillföra kommuner och regioner.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

Skolverket bedöms vara den myndighet som bäst kan ansvara för portalen, inklusive dess tekniska drift och samordning med andra myndigheter. För att säkra ett effektivt samarbete föreslås att regeringens krav på myndigheterna regleras i en förordning, och att Skolverket får uppdraget att utveckla portalen och rapportera dess tekniska utformning.

Umeå kommun ges möjligheten att avge yttrande på remissens förslag och materialet i Statskontorets rapport. Regeringen efterfrågar särskilt synpunkter på förslaget till förordning om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner (bilaga 2).

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar Statskontorets uppfattning att den nuvarande ordningen, där bidragsinformation främst finns hos de ansvariga myndigheterna, försvårar för kommuner och regioner att få en överblick. Denna brist på samlad information ökar risken för att kommuner missar möjligheter att ansöka om bidrag, hanterar tillgängliga resurser ineffektivt samt har svårigheter att planera sin budget och verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till förslaget om en gemensam portal. Mindre kommuner har sämre förutsättningar än större kommuner att hantera statsbidrag. En gemensam portal skulle ge både kommuner och regioner en bättre överblick, minska risken att missa bidrag samt öka nyttjandet. Portalen skulle också bidra till en mer effektiv resursanvändning och stärka regeringens styrning genom riktade statsbidrag

Med omfattande erfarenhet av Skolverkets e-tjänst vill nämnden dock betona att en genomgripande översyn krävs för att säkerställa att portalen blir användarvänlig, transparent och sökbar, samt präglas av långsiktighet och framförhållning. Funktioner för att filtrera information är av särskild betydelse, samt kalenderfunktion och funktioner för att avisera nyheter och förändringar.

För att ytterligare förenkla processen och öka tillgängligheten vill nämnden framhålla att det vore önskvärt om portalen även möjliggjorde ansökan och uppföljning av samtliga ansökningar om statsbidrag. Detta är

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

dock något som Statskontoret (s. 21) i nuläget inte bedömer som genomförbart.

Statskontorets bedömning är att portalen kan finansieras genom en omfördelning av medel från större riktade statsbidrag, för att täcka både Skolverkets kostnader och de kostnader som kan uppstå för berörda myndigheter. Kostnaden för att utveckla och införa portalen uppskattas uppgå till drygt 4 miljoner kronor. Till det kommer en kostnad för att förvalta och driva portalen, som uppskattas till cirka 2,6 miljoner kronor per år. Även om kostnaden för portalen uppskattas till mindre än 0,1 promille av samtliga riktade statsbidrag innebär det minskade medel i redan befintliga statsbidrag. Nämnden vill även understryka att administrativa system och kostnader ofta tenderar att öka över tid, både i omfattning och i storlek. Det är därför av yttersta vikt att införandet av en portal inte blir mer kostsamt än beräknat och det blir viktigt att noggrant följa utvecklingen för att säkerställa att kostnaderna förblir hållbara på lång sikt och inte påverkar statsbidragens storlek negativt.

Nämnden håller med om bedömningen att en portal inte kommer att minska de administrativa kostnaderna som kommuner och regioner har för att hantera bidrag. Vidare vill nämnden betona på att kommuners och regioners hantering av bidrag leder till stora administrativa merkostnader och att många bidrag i olika storlek gör det svårare för kommuner och regioner att på ett effektivt sätt planera sin verksamhet och sin ekonomi.

Nämnden har inga invändningar mot Statskontorets författningsförslag (bilaga 2).

Beslutsunderlag

Bilaga: Remiss - Enklare att överblicka riktade statsbidrag -Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9)

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ks-diarium. Diarienummer: KS-2024/00828.

Tjänsteskrivelse

2024-10-06

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariennr: SK-2024/00485

Yttrande över remiss från Skolverket - Förslag till ändringar inom barn- och fritidsprogrammet för att uppnå en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att avge yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Skolverket har mottagit ett regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246) att se över och föreslå förändringar i barn- och fritidsprogrammets inriktning pedagogiskt och socialt arbete, i syfte att säkerställa en mer ändamålsenlig utbildning för barnskötare. Syftet är också att tydliggöra kompetensen efter fullföljd utbildning eller, alternativt, föreslå en ny inriktning för detta yrke. Skolverket ska också se över hur den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom kommunal vuxenutbildning ska innehålla ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

Umeå Kommun ges möjlighet att avge yttrande över konsekvensutredningen, inklusive förslag till en ny programstruktur för barn- och fritidsprogrammet med en ny inriktning mot barnskötaryrket, samt utkast till två nya ämnesplaner.

Yttrande

Skolverkets förslag bedöms generellt som välmotiverade. Den ökade enhetligheten på nationell nivå betraktas som en fördel, och ambitionen att stärka barnskötarens yrkestitel ses som ett viktigt steg framåt. I konsekvensutredningen lyfts farhågor som kommunen delar, t.ex. att barn- och fritidsprogrammet i närtid genomgått en rad förändringar och att en ny inriktning mot barnskötare kan innebära förändringar i söktryck till andra inriktningar, vilket under en period kan skapa utmaningar kring dimensionering och planering.

Umeå kommun välkomnar de föreslagna justeringarna för Svenska 1 eller motsvarande. Dessa förändringar bedöms nödvändiga för att bättre möta

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00485

elevernas behov och stärka deras språkliga kompetenser i linje med dagens utbildningskrav.

Kommunen vill även framhålla att de nya ämnesplanerna överlag upplevs som väl genomtänkta och ser dem som ett viktigt steg mot att höja utbildningskvaliteten. Kursen "Språk och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshem" bedöms som en betydelsefull komponent med tanke på förskolans ansvar att språkligt förbereda barn inför skolstarten. Behovet av kursen "Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering" bedöms mer tveksamt, eftersom liknande innehåll redan behandlas i befintliga kurser inriktade på förskolan.

Däremot påpekas att kursen "Aktivitetsledarskap" saknas i de föreslagna yrkespaketen. Denna kurs anses bidra betydligt, särskilt genom sitt fokus på utomhuspedagogik, vilket gör den till en väsentlig komponent att inkludera. Utan denna kurs riskerar utbildningen att inte ge tillräcklig vikt åt kompetenser inom utomhuspedagogik, vilket kan påverka elevernas utveckling och deras förmåga att möta framtida krav på arbetsmarknaden. Vidare vill Umeå kommun lyfta att kursen "Grundläggande vård och omsorg" upplevs som för specifik i sitt nuvarande format. Kommunen föreslår att den ersätts med ett mer allmänt ämne, såsom "Aktivitetsledarskap", som skulle kunna ge en bredare pedagogisk bas och ökad flexibilitet inom utbildningen.

Sammanfattningsvis stödjer Umeå kommun de föreslagna förändringarna, men rekommenderar att hänsyn tas till ovanstående synpunkter för att säkerställa att utbildningen i största möjliga mån anpassas till både elevernas och arbetsmarknadens behov.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag till en ny programstruktur för BF med en ny inriktning som utbildar till barnskötare.

Bilaga 2: Utkast avseende en ny ämnesplan för ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet.

Bilaga 3: Utkast avseende en ny ämnesplan för ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering.

Bilaga 4: Bilaga 4: Utkast avseende en ändrad programstruktur med de två nya ämnesplanerna_BF25

Bilaga 5: Konsekvensutredning avseende förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag Dnr U2023/01741 och U2024/01246.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00485

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

uppdrag.barnskotare@skolverket.se, ange dnr 2024:1688.

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2024/00887

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Nicklas Wallmark
biträdande
utbildningsdirektör

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

Barn- och fritidsprogrammet

Gymnasiegemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Engelska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100
Historia	Nivå 1a1	50
Idrott och hälsa	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 1a	100
Naturkunskap	Nivå 1a1	50
Religionskunskap	Nivå 1	50
Samhällskunskap	Nivå 1a1	50
Svenska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100

Programgemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Hälsopedagogik	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 1a2	50
Pedagogik	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Samhällskunskap	Nivå 1a2	50
Specialpedagogik	Nivå 1	100

Ämnen i inriktningarna och nivåer i dessa ämnen

Barnskötare

Ämne	Nivå	Poäng
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
	Nivå 3	100
Pedagogik	Nivå 1	200
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	100
Socialt arbete	Nivå 2	100

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Fritid och hälsa

Ämne	Nivå	Poäng
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Pedagogik	Nivå 3	100

Pedagogiskt och socialt arbete

Ämne	Nivå	Poäng
Pedagogik	Nivå 3	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Individuellt val (200 poäng)

Gymnasiearbete (100 poäng)

Ämnen och nivåer i dessa ämnen som får erbjudas som programfördjupning inom programmet

Ämne	Nivå	Poäng
Aktiviteter och upplevelser	Nivå 1	100
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Bevakning	Nivå 1	200
Bild	Nivå 1b	100
Brandskydd	Nivå 1	200
Dansorientering	Nivå 1	100
Digitalt skapande	Nivå 1	100
Engelska	Nivå 2	100
Entreprenörskap	Nivå 1	100
Estetisk kommunikation	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Guidning i naturbruksmiljöer	Nivå 1	100
Historia	Nivå 1a2	50
Hälsa och välbefinnande	Nivå 1	100
Idrott och hälsa	Nivå 2	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Massage	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 2a	100
Musik	Nivå 1	100
Människans säkerhet	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 2	100
Naturturism	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering	Nivå 1	100
Psykologi	Nivå 1	50
	Nivå 2	50
Service och bemötande	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Sociologi	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
Svenska	Nivå 3	100
eller		
Svenska som andraspråk	Nivå 3	100
Svenskt teckenspråk för hörande – grund	Nivå 1	100
Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare	Nivå 1	100
Tillämpad programmering	Nivå 1	100
Tillämpad psykologi	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Tävlingsidrott	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

Exempel på yrkesutgångar

Barnskötare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100

Elevassistent

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Personal inom bad och idrott

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100

Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

Personal inom funktionshinderområdet

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Väktare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Bevakning	Nivå 1	200
Brandskydd	Nivå 1	200

FÖRSLAG

Förslag till en ny programstruktur med en ny inriktning som utbildar till barnskötare

Bilaga 1

FÖRSLAG

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet

Ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet har sin grund i pedagogik och didaktik med fokus på språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt i den pedagogiska yrkesverksamheten. Ämnet behandlar hur barns kommunikativa förmågor kan stärkas genom läsning av barnlitteratur samt berättande och samtal om det lästa och upplevda.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolans och fritidshemmets verksamheter. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att möta, stödja och leda barn på ett etiskt, jämställt och pedagogiskt sätt som gynnar deras lärande och språkutveckling. Högläsning och samtal om det lästa kan utveckla barns språk, fantasi och föreställningsförmåga samt deras förmåga att uttrycka egna tankar och förstå sin omvärld. Därför ska eleverna utveckla förmåga att stödja och stimulera barns intresse för läsning genom högläsning av skönlitteratur och sakprosa anpassad för barn, samtal om det lästa och andra aktiviteter kopplade till barnens läsoplevelser. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur interaktion och kommunikation kan bidra till barns utveckling av det svenska språket.

Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att planera och genomföra olika former av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter för och tillsammans med barn. De ska också ges möjlighet att utveckla förmåga att välja och anpassa aktiviteterna och arbetssätten utifrån olika situationer och utifrån barnens intressen, förutsättningar och behov. Dessutom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmåga att utvärdera och dokumentera aktiviteterna och arbetssätten.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att samtala om det lästa och upplevda i verksamheten med vårdnadshavare samt att förmedla högläsningens betydelse för barnens språk- och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet och tilltro till den egna förmågan att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling. Praktiskt arbete och problemlösande arbetssätt ska ingå i undervisningen. I undervisningen ska eleverna också ges tillfälle att reflektera över och samtala om egna och andras attityder och handlingar inom området.

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och fritidshemmet.
- Förmåga att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

- Förmåga att kommunicera och samverka med andra för att stödja barns språk- och kunskapsutveckling i olika situationer.

Nivåer i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Centrala begrepp och teorier om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för barn, däribland fonologisk medvetenhet.
- Strategier för högläsning, däribland hur betoning, intonation, röststyrka och ansiktsuttryck påverkar och förstärker det lästa.
- Hur interaktion och kommunikation kan bidra till barns utveckling av det svenska språket.
- Hur flerspråkighet, vid sidan av svenskan, kan ses som en resurs för lärande.
- Val, planering och genomförande av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter utifrån målgrupp, uppgift och situation.
- Utvärdering och dokumentation av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt.
- Läsning av och samtal om skönlitteratur och sakprosa på svenska för barn, till exempel bilderböcker, pekböcker, sagor, fabler, faktaböcker, rim och ramsor samt kapitelböcker.
- Läsning av och samtal om barnlitteratur från olika delar av världen.
- Dialogisk läsning, före, under och efter läsning, däribland genom att förutsäga innehållet, förklara ord och begrepp och sammanfatta innehållet samt att ställa frågor om texten.
- Systematiskt arbete med ord, begrepp och meningsskapande samtal på svenska, däribland fokusord, omformulering, upprepning, bildstöd och tecken som stöd.
- Olika språklekar för att öva fonologisk medvetenhet.
- Högläsningens betydelse för språk- och kunskapsutveckling och hur det på ett pedagogiskt sätt kan förmedlas till vårdnadshavare och andra.
- Hur vårdnadshavare och andra närstående kan uppmuntras till högläsning och kommunikation om det lästa tillsammans med barnen.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **godtagbart** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **enkelt** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **viss säkerhet**.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **gott** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **utvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **säkerhet**.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **mycket gott** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **välutvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **god säkerhet**.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering möjliggör en fördjupning inom ett valt kunskapsområde inom pedagogiskt och socialt arbete. Fördjupningen kan ske inom olika pedagogiska och sociala kunskapsområden, till exempel inom barnomsorgen, skolan och funktionshinderområdet.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden utifrån en demokratisk och jämställd helhetssyn. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att möta och stödja barn, ungdomar eller vuxna i deras utveckling. Eleverna ska också ges möjlighet att planera, genomföra och pedagogiskt leda aktiviteter och insatser inom valt kunskapsområde på ett hälsofrämjande, säkert, ergonomiskt och yrkesetiskt sätt. Genom undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla förmåga att dokumentera och utvärdera aktiviteterna och insatserna samt ge förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar kunskaper om utvecklingsbehov och kvalitetsarbete inom pedagogiskt eller socialt arbete. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att kommunicera och samverka med andra på ett yrkesetiskt sätt samt att anpassa sin kommunikation till sammanhanget. Därigenom ska undervisningen stimulera eleverna till att resonera om, reflektera över och ta ställning i olika frågor inom området. Undervisningen ska även leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Genom fältstudier eller genom att medverka i olika verksamheter ska eleverna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av arbetsuppgifter kopplade till valt kunskapsområde. Initiativförmåga, självständighet, personligt ansvarstagande, problemlösning och handlingsberedskap ska stimuleras i undervisningen. Undervisningen ska också ge eleverna möjlighet att granska och värdera ny kunskap inom området.

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förmåga att leda, stödja eller handleda människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde.
- Förmåga att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera samt pedagogiskt leda aktiviteter och insatser på ett yrkesetiskt sätt inom det valda kunskapsområdet.
- Förmåga att möta och stödja människor i olika situationer samt att anpassa sin kommunikation till mottagare och sammanhang.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

- Kunskaper om hur systematiskt kvalitetsarbete kan påverka kvaliteten i det dagliga stödet och omsorgen.
- Förmåga att arbeta på ett säkert sätt samt i enlighet med lagar och andra bestämmelser relevanta för kunskapsområdet.

Nivåer i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Nivå 1, 100 poäng, som bygger på nivå 3 i ämnet pedagogik, nivå 1 i ämnet pedagogiskt arbete, nivå 2 i ämnet socialt arbete eller nivå 2 i ämnet specialpedagogik.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Teorier och begrepp inom valt kunskapsområde.
- Genomförande av pedagogiska eller sociala aktiviteter och insatser anpassade till individen.
- Anpassning av metoder och arbetssätt utifrån individ, grupp eller verksamhet.
- Hur delaktighet och självbestämmande kan motiveras på ett målgruppsanpassat sätt.
- Planering, genomförande och dokumentation av aktiviteter och insatser på ett yrkesmässigt sätt.
- Hur aktiviteter och insatser kan ledas på ett pedagogiskt sätt.
- Utvärdering, analys, diskussion och problematisering av pedagogiska eller sociala situationer.
- Etiska frågeställningar inom valt kunskapsområde.
- För uppgiften relevant informationsteknik.
- Samverkan med andra yrkesgrupper och verksamheter samt med vårdnadshavare och närstående för ökad kvalitet inom valt kunskapsområde.
- Bemötande av människor utifrån ett yrkesetiskt förhållningssätt.
- Metoder och former för samtal och kommunikation i pedagogiska och sociala verksamheter inom valt kunskapsområde.
- Hur det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till utveckling av det dagliga stödet och omsorgen. Rapportering av avvikelser samt analys av orsaker till avvikelserna.
- Ergonomiska och säkra arbetsmetoder utifrån valt kunskapsområde.
- Lagar och andra bestämmelser som gäller arbetet inom valt kunskapsområde.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **godtagbart** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **godtagbart** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **enkelt** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **gott** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **gott** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **utvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **goda** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **mycket gott** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **mycket gott** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **välutvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **mycket god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Barn- och fritidsprogrammet

Gymnasiegemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Engelska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 1a1	50
Historia	Nivå 1a1	50
Idrott och hälsa	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 1a	100
Naturkunskap	Nivå 1a1	50
Religionskunskap	Nivå 1	50
Samhällskunskap	Nivå 1a1	50
Svenska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100

Programgemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Hälsopedagogik	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 1a2	50
Pedagogik	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Samhällskunskap	Nivå 1a2	50
Specialpedagogik	Nivå 1	100

Ämnen i inriktningarna och nivåer i dessa ämnen

Fritid och hälsa

Ämne	Nivå	Poäng
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Pedagogik	Nivå 3	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Pedagogiskt och socialt arbete

Ämne	Nivå	Poäng
Pedagogik	Nivå 3	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Individuellt val (200 poäng)

Gymnasiearbete (100 poäng)

UTKAST

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Ämnen och nivåer i dessa ämnen som får erbjudas som programfördjupning inom programmet

Ämne	Nivå	Poäng
Aktiviteter och upplevelser	Nivå 1	100
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Bevakning	Nivå 1	200
Bild	Nivå 1b	100
Brandskydd	Nivå 1	200
Dansorientering	Nivå 1	100
Digitalt skapande	Nivå 1	100
Engelska	Nivå 2	100
Entreprenörskap	Nivå 1	100
Estetisk kommunikation	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Guidning i naturbruksmiljöer	Nivå 1	100
Historia	Nivå 1a2	50
Hälsa och välbefinnande	Nivå 1	100
Idrott och hälsa	Nivå 2	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Massage	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 2a	100
Musik	Nivå 1	100
Människans säkerhet	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 2	100
Naturturism	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering	Nivå 1	100
Psykologi	Nivå 1	50
	Nivå 2	50
Service och bemötande	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Sociologi	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
Svenska	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 3	100
Svenskt teckenspråk för hörande – grund	Nivå 1	100
Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare	Nivå 1	100
Tillämpad programmering	Nivå 1	100
Tillämpad psykologi	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Tävlingsidrott	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Exempel på yrkesutgångar

Barnskötare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Elevassistent

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
---	--------	-----

Personal inom bad och idrott

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100

Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Personal inom funktionshinderområdet

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Väktare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Bevakning	Nivå 1	200
Brandskydd	Nivå 1	200

Konsekvensutredning avseende förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246)

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Sammanfattning av Skolverkets förslag

Enligt Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2024¹ ska Skolverket i enlighet med betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67) se över och föreslå förändringar i barn- och fritidsprogrammets inriktning pedagogiskt och socialt arbete för att säkerställa en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare. Med en ändamålsenlig utbildning stärks och tydliggörs vilken kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning. Alternativt kan en ny inriktning som utbildar till yrket föreslås. I översynen ska även den befintliga yrkesutgången till barnskötare ses över. Skolverket ska också se över hur den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom kommunal vuxenutbildning ska innehålla ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

Denna konsekvensutredning avser förslag till förändring i barn- och fritidsprogrammet i enlighet med detta uppdrag.

I denna konsekvensutredning presenteras följande förslag:

- Ny programstruktur för barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan med en ny inriktning som utbildar till barnskötare.

För att åskådliggöra förslaget följer en bilaga med förslag till en ny programstruktur för barn- och fritidsprogrammet med den nya inriktningen som utbildar till barnskötare. Vidare bifogas utkast till två nya ämnesplaner som Skolverket redan är i gång med att ta fram inom ramen för regeringsuppdraget att, i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen, förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasial utbildning (Gy25).

Skolverket avser att remittera de två nya ämnesplanerna och den ändrade programstrukturen med de båda nya ämnena i början av 2025. Därmed remitteras de inte i samband med denna remissomgång. Dessa två ämnen är tänkta att ingå såväl i förslaget med den nya inriktningen som utbildar till barnskötare som i en ny programstruktur som kommer att gälla från och med den 1 juli 2025. Skolverket bifogar även utkast avseende den ändrade programstruktur där de båda nya ämnena ingår.

Skolverkets förslag om en ny inriktning gäller under förutsättning att regeringen fattar nödvändiga beslut. Först efter att erforderliga beslut har fattats kan Skolverket göra följdändringar i myndighetens föreskrifter.

¹ *Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statens skolverk, Regeringens dnr. U2023/01741 och U2024/01246, punkt 22.*

1. Bakgrund

1.1 Uppdraget

Enligt Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2024² ska Skolverket i enlighet med betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67) se över och föreslå förändringar i barn- och fritidsprogrammets inriktning pedagogiskt och socialt arbete för att säkerställa en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare. Enligt regeringen innebär detta att utbildningen behöver bli mer anpassad till det arbete som väntar de studerande efter utbildningen samt att variationen på de utbildningar till barnskötare som finns i dag behöver bli mindre. Med en ändamålsenlig utbildning stärks och tydliggörs vilken kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning. Alternativt kan en ny inriktning som utbildar till yrket föreslås. I översynen ska även den befintliga yrkesutgången till barnskötare ses över. Skolverket ska också se över hur den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom kommunal vuxenutbildning ska innehålla ämnet svenska eller svenska som andraspråk. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 2 december 2024.

1.2 Inriktningen pedagogiskt och socialt arbete

I betänkandet *En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning*, föreslog gymnasieutredningen den 31 oktober 2016³ att inriktningarna pedagogiskt arbete och socialt arbete skulle slås samman och att programmet framöver skulle bestå av två inriktningar, pedagogiskt och socialt arbete samt fritid och hälsa. I ändring av regleringsbrev, den 12 oktober 2017⁴ fick Skolverket i uppdrag att förbereda och föreslå ändringar avseende en sammanslagning av barn- och fritidsprogrammets inriktningar pedagogiskt arbete och socialt arbete. Skolverket redovisade uppdraget till regeringen den 30 maj 2018. I myndighetens redovisning till regeringen⁵ anges att de två inriktningarna, pedagogiskt arbete och socialt arbete, har stora beröringspunkter och delvis utbildar mot samma arbetsmarknad. I redovisningen beskriver Skolverket att inriktningen socialt arbete har en relativt liten elevvolym och att huvudmännen därför inte alltid erbjuder den, varför Skolverket menade att en gemensam inriktning med ett större gemensamt innehåll skulle vara att föredra ur såväl elev- som kompetensförsörjningsperspektiv. Från och med den 1 juli 2021 förändrades barn- och fritidsprogrammet och två inriktningar slogs ihop till en – inriktningen pedagogiskt och socialt arbete.⁶

1.3 Arbete som barnskötare

Barnskötare arbetar med barn inom förskolan eller andra pedagogiska verksamheter. I dag är nästan 86 procent av alla barn i åldern ett till fem år inskrivna i förskolan och spenderar många timmar där.⁷ Enligt 8 kap. 2 § skollagen ska förskolan: stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetsyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. På så vis blir barnen rustade för skolan och för livet. I en rapport från Kommu-

² *Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statens skolverk*, (Regeringens dnr. U2023/01741 och U2024/01246, punkt 22).

³ SOU 2016:77, s. 727.

⁴ Skolverkets dnr. 112–2017:1585.

⁵ *Redovisning av uppdrag om förändringar av nationella program i gymnasieskolan samt av förslag utifrån propositionen Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program* (Skolverkets dnr. 2018:00570).

⁶ Regeringen beslutade genom förordning (2019:1266) om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039), utfärdad den 11 december 2019, och Skolverket beslutade den 11 mars 2020 om föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (2010:38) om kurser för barn- och fritidsprogrammet (SKOLFS 2020:37).

⁷ Kommunal, *Barnskötarnas roll, utbildning och yrkesutveckling – för en likvärdig förskola*, 2023, s. 13. [Barnskötarnas roll, utbildning och yrkesutveckling, För en likvärdig förskola del 2, uppdaterad WEBB 0.pdf \(kommunal.se\)](#).

nal från 2023 beskrivs hur kvaliteten mellan förskolor skiljer sig åt.⁸ En skillnad som beskrivs i rapporten handlar om hur stor del av personalen som har examen från relevant utbildning för att arbeta inom förskolan. Enligt läroplanen för förskolan har förskollärare ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen men barnskötare, som ingår i arbetslaget tillsammans med förskollärare, har också i uppdrag att erbjuda varje barn en trygg omsorg samt främja barns utveckling och lärande.⁹ Enligt betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska*¹⁰ förekommer bristande språkkunskaper i svenska hos förskolepersonal i många förskolor, inte minst i de förskolor där det finns en stor andel flerspråkiga barn. Utredningen beskriver också i betänkandet vikten av att barnskötare har goda kunskaper i svenska och förmåga att arbeta språk- och kunskapsutvecklande med barnen för att alla barn ska ha med sig en god språklig grund inför skolstarten.

1.4 Ämnesbetygsreformen

Skolverket har i uppdrag av regeringen att, i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen, förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasial utbildning (Gy25). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 10 januari 2025. Med anledning av uppdraget har Skolverket redan tagit fram och beslutat om nya och ändrade föreskrifter, däribland ämnesplaner, behörighetsföreskrifter och programstrukturer. Regeringen har även beslutat om vissa ändringar i examensmål för de nationella programmen i gymnasieskolan. Inom ramen för Gy25 har Skolverket, för att säkerställa att innehållet i utbildningen blir mer anpassat till de kompetenskrav och det arbete som väntar eleverna efter utbildningen, sett över programstrukturen för barn- och fritidsprogrammet och den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom komvux.

1.4.1 Förändringar som Skolverket har genomfört inom ramen för Gy25

Den förändrade programstrukturen för barn- och fritidsprogrammet

I dag är en relativt stor del av utbildningen till barnskötare inom barn- och fritidsprogrammet valbar, vilket har föranlett att utbildningens innehåll kan se olika ut. I den nuvarande programstrukturen för barn- och fritidsprogrammet omfattar de gymnasiegemensamma, programgemensamma och inriktningsgemensamma ämnena 1 800 poäng på programmet och inriktningen pedagogiskt och socialt arbete. I Skolverkets nuvarande exempel på yrkesutgång barnskötare finns kurser från programfördjupningen om 400 poäng. Vidare läser eleverna 200 poäng inom individuellt val och 100 poäng för gymnasiearbetet. Det totala antalet poäng som elever inom barn- och fritidsprogrammet läser i dag är 2 700 poäng.

I den programstruktur för barn- och fritidsprogrammet, som ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025, har det totala antalet poäng för gymnasiegemensamma, programgemensamma och inriktningsgemensamma ämnen utökats med 100 poäng, det vill säga till 1 900 poäng.

För att åskådliggöra det som beskrivs ovan finns en tabell under avsnitt 2 *Skolverkets överväganden och förslag*.

I samband med arbetet med Gy25 har Skolverket redan sett över, utarbetat och genomfört förändringar i inriktningen pedagogiskt och socialt arbete samt i yrkesutgången mot barnskötare som leder till en mer ändamålsenlig utbildning. Dessutom planerar Skolverket ytterligare förändringar i yrkesutgången barnskötare. Dessa förändringar beskrivs närmare nedan. I arbetet har utgångspunkten varit att barn- och fritidsprogrammet fortsatt ska ha

⁸ Kommunal 2023, s. 17 – 21.

⁹ Förordning om läroplan för förskolan (SKOLFS 2018:50).

¹⁰ SOU: 2020:67, s. 23.

två inriktningar, fritid och hälsa samt pedagogiskt och socialt arbete. Varje inriktning har utökats med 200 poäng till 500 poäng. När det gäller inriktningen pedagogiskt och socialt arbete beror utökningen av inriktningen på att nivå 2 i det nya ämnet *socialt arbete* finns bland inriktningsämnena i den nya programstrukturen medan motsvarande kurs (*socialt arbete 2*) i den befintliga programstrukturen finns i programfördjupningen. Utökningen beror också på att nivå 3 i det nya ämnet *pedagogik* finns bland inriktningsämnena i den nya programstrukturen. En konsekvens av det är att utrymmet för valfrihet inom programfördjupningen minskar vilket Skolverket bedömer leder till mer ändamålsenliga utbildningar, däribland för barnskötare, då utbildningens innehåll blir mer styrt än tidigare och därmed bidrar till en mer likvärdig utbildning för barnskötare. En konsekvens av att nivå 3 i det nya ämnet *pedagogik* från den 1 juli 2025 kommer att ges som inriktningsämne och därmed ligga senare i utbildningen är att det på ett tydligare sätt kommer att gå att anpassa ämnet till den yrkesutgång som eleven väljer att läsa.

Förändringar i inriktningen pedagogiskt och socialt arbete

I samband med övergången till ämnesbetyg har Skolverket tagit fram nya och, utifrån samhälls- och teknikutveckling, uppdaterade ämnesplaner. Nedan redovisas de ämnen med nivåer som ingår i inriktningen från den 1 juli 2025:

- *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng
- *pedagogiskt arbete*, nivå 1, 200 poäng
- *socialt arbete*, nivå 1, 100 poäng
- *socialt arbete*, nivå 2, 100 poäng

Det nya ämnet *pedagogik* är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *pedagogik*. Ämnet blir nu ett tydligare huvudämne i utbildningen och ett mer renodlat ämne med innehåll från de nuvarande kurserna *barns lärande och växande*, 100 poäng, *kommunikation*, 100 poäng, *lärande och utveckling*, 100 poäng, *pedagogiska teorier och praktiker*, 100 poäng samt *pedagogiskt ledarskap*, 100 poäng. Eftersom delar av det centrala innehållet i nämnda kurser överlappar varandra har Skolverket bedömt att det är möjligt att föra samman kvarvarande innehåll i det nya ämnet *pedagogik* och rymma detta inom 300 poäng. Innehållet i den nuvarande kursen *människors miljöer*, 100 poäng, som även den idag är en kurs inom ämnet *pedagogik*, kommer att återfinnas i flera nya ämnen inom programmet, däremot inte inom det nya ämnet *pedagogik*. Den nuvarande kursen *aktivitetsledarskap*, 100 poäng, också den idag en kurs inom ämnet *pedagogik*, blir ett eget ämne som återfinns i programfördjupningen samt som ett ämne i inriktningen fritid och hälsa. Ämnet *pedagogik*, nivå 1 och nivå 2 om 100 poäng vardera finns bland de programgemensamma ämnena för barn- och fritidsprogrammet medan *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng ligger i programinriktningen.

Det nya ämnet *pedagogiskt arbete* behandlar bland annat hur språk och kommunikation kan användas som pedagogiskt redskap samt hur språkutveckling kan stödjas och stimuleras genom olika aktiviteter och arbetssätt. Dessa delar i ämnesplanen är i enlighet med betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67).

Det nya ämnet *socialt arbete* är framskrivet utifrån att det ska användas inom utbildningen till såväl sociala som pedagogiska yrken inom programmet. Det är viktigt att barnskötare har en förståelse av och kunskap om de frågor som ämnet behandlar.

Med dessa förändringar i inriktningen har ambitionen varit att sammanhållningen av utbildningen ska öka och dessutom bidra till att elever på ett tidigare stadium i utbildningen upplever en tydligare koppling till yrkeslivet.

1.4.2 Förändringar som Skolverket förbereder för inom ramen för Gy25

Två nya ämnen tas fram

Inom ramen för Gy25 finns det ett pågående arbete där Skolverket tillsammans med ämnesexperter tar fram två nya ämnesplaner, ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet* samt ämnet *pedagogiskt och socialt arbete – specialisering*. Båda ämnena kommer att remitteras under början av 2025 och planeras att beslutas och finnas med i programförordningsdelen i den programstruktur för barn- och fritidsprogrammet som gäller från den 1 juli 2025. Ämnena ska också vara möjliga att läsa för elever på yrkesintroduktion. Dessutom planeras de att finnas för den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom komvux.

Förslagen till ämnesplaner för de båda nya ämnena finns som bilagor¹¹ till denna konsekvensutredning. För att åskådliggöra det som Skolverket avser att remittera under början av 2025 finns dessutom den, i samband med Gy25, beslutade programstrukturen med tillägget av de två nya ämnesplanerna i programförordningen som bilaga.¹²

Det nya ämnet – språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet

Enligt flera studier har de barn som har gått i förskola bättre språkliga färdigheter än andra barn.¹³ Vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och möter kanske det svenska språket enbart i förskolan, som för dessa barn kan vara den enda plats där de har möjlighet att lära sig svenska.¹⁴ Det innebär att många blivande barnskötare kommer att arbeta i en barngrupp där barnen kan behöva stöd i sin utveckling i det svenska språket. Därför är det viktigt att eleverna efter sin utbildning till barnskötare har goda kunskaper i det svenska språket med sig in i arbetslivet. Barnskötare behöver också ha en egen språklig medvetenhet för att på ett systematiskt sätt kunna arbeta med språkutvecklande aktiviteter och arbetssätt med barnen. För att alla barn ska få en så god språkutveckling som möjligt är det viktigt att läs- och skrivfrämjande aktiviteter påbörjas redan i förskolan. Läsning är en mycket viktig språkutvecklande aktivitet även för de minsta barnen och då är det främst högläsning som är aktuellt. Dessutom är det viktigt att barnen tidigt ges möjlighet att utveckla sin fonologiska medvetenhet.¹⁵ Ett flerspråkigt barn bör också få möjlighet att använda och utveckla sitt modersmål eftersom det bidrar till att stärka såväl barnets identitet som språkliga utveckling.¹⁶ Vidare är samverkan mellan förskolepersonal och vårdnadshavare viktig för barns möjlighet att utvecklas på bästa sätt i förskolan, bland annat när det gäller det språkliga.¹⁷ Därför ska dessa delar behandlas i det nya ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet*.

Ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet* behandlar språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskola och fritidshem och föreslås ha en nivå om 100 poäng. Ämnet är tänkt att erbjudas inom programförordningen och föreslås ingå i all utbildning till barnskötare på gymnasial nivå. Därför planeras det att finnas i Skolverkets exempel på yrkesutgång mot barnskötare och i den sammanhållna yrkesutbildningen mot barnskötare inom komvux. Dessutom planeras ämnet att finnas i Skolverkets exempel på yrkesutgång mot elevassistent och i den sammanhållna yrkesutbildningen mot elevassistent inom komvux. Skolverket bedömer att förslaget till det nya ämnet ligger väl i linje med det som anförs i betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre*

¹¹ Bilaga 2 och Bilaga 3.

¹² Bilaga 4.

¹³ Björk-Willén m.fl. (2018) och Folkhälsomyndigheten & Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (2017) refererad i SOU 2020:67, s 66.

¹⁴ SOU 2020:67, s 23.

¹⁵ Ulrika Wolff, Göteborgs universitet (2017), *Fonologisk medvetenhet*, Skolverkets lärportal. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/P03WCPLAR149333>.

¹⁶ Institutet för språk och folkminnen, (21 oktober 2021), *Modersmålsundervisning* [Modersmålsundervisning | Institutet för språk och folkminnen \(isof.se\)](https://www.sof.se/Modersmaalsundervisning).

¹⁷ Björk-Willén m.fl. (2018) och Vetenskapsrådet (2015) refererad i SOU 2020:67, s. 67.

*språkutveckling i svenska*¹⁸ om att fler förskollärare och barnskötare behöver ha bättre kompetens om barns språkutveckling i svenska.

Skolverkets avsikt är att ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet* ska klassificeras som ett så kallat vissa ämne¹⁹ eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Det nya ämnet – pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Ämnet *pedagogiskt och socialt arbete – specialisering* möjliggör en fördjupning inom ett valt kunskapsområde inom pedagogiskt och socialt arbete. Fördjupningen kan ske inom olika pedagogiska och sociala kunskapsområden, till exempel inom barnomsorgen, skolan och funktionshinderområdet. Ämnet är tänkt att ha en nivå om 100 poäng och erbjudas inom programfördjupningen. Skolverket tar fram ämnet med anledning av ett behov av ett fördjupningsämne inom sammanhållna yrkesutbildningar som utbildar mot pedagogiska och sociala yrken inom kommunal vuxenutbildning. Ämnet ska också vara möjligt att läsa för elever på yrkesintroduktionen.

Skolverkets avsikt är att ämnet *pedagogiskt och socialt arbete – specialisering* ska klassificeras som ett yrkesämne. Kriterierna för detta föreslagna ämne kommer att remitteras tillsammans med ämnesplanen under början av 2025 i Skolverkets föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

Översyn av den befintliga yrkesutgången till barnskötare

I samband med det pågående arbetet med Gy25 ser Skolverket över, utarbetar och beslutar om förändringar i de olika gymnasieprogrammets yrkesutgångar, däribland yrkesutgången till barnskötare inom barn- och fritidsprogrammet. Under arbetets gång har det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet, ämnesexperter och verksamheter inom området förespråkat en sammanslagning av yrkesutgång *barnskötare* och yrkesutgång *elevassistent*. De främsta skälen till detta är att de ämnen som anses relevanta och värdefulla för utbildningarna är desamma samt att en sammanslagning av yrkesutgångarna skulle gynna elevernas anställningsbarhet. Flera rektorer, huvudmän och lärare samt verksamheter inom området har lyft att barnskötare och elevassistenter ofta har liknande arbetsuppgifter och anställs på samma premisser. Skolverket har dock funnit att en sammanslagning av yrkesutgångarna inte bör genomföras. Skolverket ser inte att en sammanslagning av de båda yrkesutgångarna skulle gynna målet att ta fram en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare där den kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning stärks och tydliggörs. Myndigheten har därför arbetat fram det exempel som beskrivs nedan. Det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet har involverats i det ändrade upplägget för de båda yrkesutgångarna. En yrkesutgång innehåller en viss kombination av ämnen inom programfördjupningen. I det exempel på yrkesutgång barnskötare som Skolverket håller på att ta fram finns det också ett programfördjupningspaket som har utökats med 100 poäng, till 500 poäng. Det betyder att det exempel på yrkesutgång till barnskötare som Skolverket föreslår kommer att ha ett större fokus på relevanta ämnen för yrkesutgången.

Skolverkets exempel på ämnen och nivåer i ämnen som, från den 1 juli 2025, planeras att finnas i yrkesutgången till barnskötare är:

¹⁸ SOU 2020:67, s. 22–23.

¹⁹ Vissa ämnen innebär i denna konsekvensutredning ämnen som regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2024:600) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan. Vissa ämnen är ur behörighetshänseende ämnen som inte kan ingå i en ämnesläraresexamen, och som inte heller är yrkesämnen. En lärare som redan är behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan eller i anpassad gymnasieskola kan få behörighet att undervisa i ett eller flera vissa ämnen genom att visa relevant kompetens för ämnet eller ämnena. Relevant kompetens i ett ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

- *förskolans och fritidshemmets arbete*, nivå 1, 100 poäng
- *grundläggande vård och omsorg*, nivå 1, 100 poäng
- *kost och hälsa*, nivå 1, 100 poäng
- *specialpedagogik*, nivå 2, 100 poäng
- *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet*, nivå 1, 100 poäng (se bilaga 2)

Förskolans och fritidshemmets arbete är ett nytt ämne med en nivå om 100 poäng. I det nya ämnet ingår delar från den nuvarande kursen *barns lärande och växande* från ämnet *pedagogik* samt de nuvarande kurserna *dramapedagogik* och *skapande verksamhet* från det nuvarande ämnet *pedagogiskt arbete*. Det nya ämnet har ett tydligt fokus på arbete i förskolan och fritidshemmet.

Ämnet *grundläggande vård och omsorg*, nivå 1 finns med utifrån ett identifierat behov av kunskaper om dessa områden inom yrkesområdet. Eftersom de arbetsuppgifter som en barnskötare har handlar mycket om omvårdnad är det viktigt att eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om grundläggande vård och omsorg. Det handlar bland annat om att eleverna behöver ha grundläggande kunskaper om vanligt förekommande sjukdomar, smitta och smittspridning samt grundläggande kunskaper om vanliga läkemedel och läkemedelsanvändning.

Kost och hälsa är ett nytt ämne med en nivå om 100 poäng. Kursen *kost och hälsa* finns idag och ingår i det nuvarande ämnet *hälsa*. Ämnet *hälsa* kommer att upphävas i samband med implementeringen av Gy25. Vid flera samråd med referenslärare, i arbetet med ämnesexperter och det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet under hösten 2022 samt i remissyttranden har behov lyfts av ett eget ämne som behandlar kostvanors, levnadsvanors och livsvillkors påverkan på hälsa och välbefinnande inom barn- och fritidshemmet. Skolverket har valt att ta fram ämnet eftersom det hälsofrämjande arbetet ska vara centralt inom programmet. Ämnet är viktigt, inte minst när det gäller utbildningen till barnskötare. I betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska*²⁰ beskrivs att: ”Förskolan har stor potential att kompensera för skillnader i barns uppväxtvillkor och bidra till mer likvärdiga förutsättningar inför skolstart.” Måltiderna på förskolan kan användas som ett pedagogiskt verktyg, till exempel för att lära barnen om hållbar livsstil och hälsa.

Ämnet *specialpedagogik*, nivå 2 finns också i Skolverkets nya exempel på yrkesutgång barnskötare. Skillnaden mot det nuvarande exemplet på yrkesutgång barnskötare är att i samband med Gy25 har nivå 1 i ämnet *specialpedagogik* lagts in i den programgemensamma delen av programstrukturen. Skälet till detta har varit att Skolverket har gjort bedömningen att ämnet är relevant för alla som läser barn- och fritidsprogrammet, eftersom kunskaper om olika funktionsnedsättningar och förmåga att tillämpa olika specialpedagogiska arbetsätt och hjälpmedel är viktigt i de yrken som programmet utbildar för. Det betyder att alla elever som läser barn- och fritidsprogrammet efter den 1 juli 2025 redan kommer att ha med sig nivå 1 i ämnet när det börjar läsa yrkesutgången mot barnskötare. Därmed kommer dessa elever att få med sig både nivå 1 och nivå 2 om 100 poäng vardera i ämnet.

Det nya ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet* beskrivs ovan.

Ämnet svenska eller svenska som andra språk införs i utbildningen till barnskötare inom komvux på gymnasial nivå

Skolverket tar fram förslag på sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux. I arbetet med Gy25 tar Skolverket fram nya nivåutformade sammanhållna yrkesutbildningar. Ambitionen är att de sammanhållna yrkesutbildningarna och de föreslagna yrkesutgångarna inom gymnasieskolan ska vara så likvärdiga som möjligt. Barnskötare bidrar tillsammans med

²⁰ SOU 2020:67, s. 131.

förskollärare dagligen till barns utveckling och lärande. I läroplanen för förskolan²¹ beskrivs såväl förskollärarens som arbetslagets ansvar. Barnskötare ingår i arbetslaget och det finns skillnader mellan vad en barnskötare och en förskollärare ansvarar för, även om de arbetar tillsammans. I betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska*²² konstateras att förskolepersonalens språkliga och pedagogiska kompetens är avgörande för kvaliteten i förskolan och för barnens språk- och kunskapsutveckling. Inte minst i de områden där många av barnen har ett annat modersmål än svenska. Bristande kunskaper i svenska förekommer främst hos personal inom förskolan som saknar utbildning för arbete med barn, men också hos utbildade barnskötare och då främst bland de som har genomgått en barnskötareutbildning inom komvux.

För att elever som läser gymnasial utbildning till barnskötare ska få med sig tillräckliga kunskaper i svenska har Skolverket föreslagit att nivå 1 i ämnet *svenska*, 100 poäng eller nivå 1 i ämnet *svenska som andraspråk*, 100 poäng, ska ingå i Skolverkets exempel på sammanhållen yrkesutbildning till barnskötare inom kommunal vuxenutbildning. Skolverkets exempel på yrkespaketet utgör ett stöd för huvudmän och är frivilliga att använda.

2. Skolverkets överväganden och förslag

Enligt aktuellt regeringsuppdrag redovisar Skolverket i denna konsekvensutredning förslag till en ny inriktning som utbildar till barnskötare inom barn- och fritidsprogrammet. Skolverket föreslår att inriktningen ska benämnas *barnskötare*.

Tabellen nedan visar tre olika programstrukturer för barn- och fritidsprogrammet samt Skolverkets exempel på yrkesutgång barnskötare för att åskådliggöra myndighetens överväganden och förslag.

I den andra kolumnen i tabellen nedan och i Skolverkets exempel på yrkesutgång barnskötare samt i den tredje kolumnen i tabellen nedan och i Skolverkets förslag till en ny inriktning som utbildar till barnskötare finns även förslaget till det nya ämnet *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidsbarnet* med (se den förklarande texten markerad med *).

Nu gällande programstruktur (Gy11) Skolverkets exempel på yrkesutgång barnskötare samt övriga yrkesutgångar.		Kommande programstruktur (Gy25, utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025) Skolverkets exempel på yrkesutgång barnskötare samt övriga yrkesutgångar.		Skolverkets förslag till programstruktur med en ny inriktning mot barnskötare Skolverkets exempel på yrkesutgång barnskötare samt övriga yrkesutgångar.	
<i>Gymnasiegemensamma ämnen – 900 p</i>		<i>Gymnasiegemensamma ämnen – 900 p</i>		<i>Gymnasiegemensamma ämnen – 900 p</i>	
Ämne/kurs	Poäng	Ämne	Poäng	Ämne	Poäng
Engelska 5	100	Engelska, nivå 1	100	Engelska, nivå 1	100
Engelska 6	100	Engelska, nivå 2	100	Engelska, nivå 2	100
Historia 1a1	50	Historia, nivå 1a1	50	Historia, nivå 1a1	50
Idrott och Hälsa 1	100	Idrott och Hälsa, nivå 1	100	Idrott och hälsa, nivå 1	100
Matematik 1a	100	Matematik, nivå 1a	100	Matematik, nivå 1a	100

²¹ Förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan.

²² SOU 2020:67, s. 206.

Naturkunskap 1a1	50	Naturkunskap, nivå 1a1	50	Naturkunskap, nivå 1a1	50
Religionskunskap 1	50	Religionskunskap, nivå 1	50	Religionskunskap, nivå 1	50
Samhällskunskap 1a1	50	Samhällskunskap, nivå 1a1	50	Samhällskunskap, nivå 1a1	50
Sve/sva 1	100	Sve/sva, nivå 1	100	Sve/sva, nivå 1	100
Sve/sva 2	100	Sve/sva, nivå 2	100	Sve/sva, nivå 2	100
Sve/sva 3	100	Sve/sva, nivå 3	100	Sve/sva, nivå 3	100
<i>Programgemensamma ämnen – 600 p</i>		<i>Programgemensamma ämnen – 500 p</i>		<i>Programgemensamma ämnen – 500 p</i>	
Hälsopedagogik 1	100	Hälsopedagogik, nivå 1	100	Hälsopedagogik, nivå 1	100
Naturkunskap 1a2	50	Naturkunskap, nivå 1a2	50	Naturkunskap, nivå 1a2	50
Kommunikation	100	Pedagogik, nivå 1	100	Pedagogik, nivå 1	100
Lärande och utveckling	100	Pedagogik, nivå 2	100	Pedagogik, nivå 2	100
Människors miljöer	100	Samhällskunskap, nivå 1a2	50	Samhällskunskap, nivå 1a2	50
Pedagogiskt ledarskap	100	Specialpedagogik, nivå 1	100	Specialpedagogik, nivå 1	100
Samhällskunskap 1a2	50				
<i>Inriktning – Fritid och hälsa, 300p</i>		<i>Inriktning – Fritid och hälsa, 500 p</i>		<i>Inriktning – Fritid och hälsa, 500 p</i>	
Fritids- och friskvårdsverksamheter	200	Aktivitetsledarskap, nivå 1	100	Aktivitetsledarskap, nivå 1	100
Fritids- och idrottskunskap	100	Fritid och friskvård, nivå 1	200	Fritid och friskvård, nivå 1	200
		Fritidskunskap, nivå 1	100	Fritidskunskap, nivå 1	100
		Pedagogik, nivå 3	100	Pedagogik, nivå 3	100
<i>Inriktning – Pedagogiskt och socialt arbete, 300 p</i>		<i>Inriktning – Pedagogiskt och socialt arbete, 500 p</i>		<i>Inriktning – Pedagogiskt och socialt arbete, 500 p</i>	
Pedagogiskt arbete	200	Pedagogik, nivå 3	100	Pedagogik, nivå 3	100
Socialt arbete 1	100	Pedagogiskt arbete, nivå 1	200	Pedagogiskt arbete, nivå 1	200
		Socialt arbete, nivå 1	100	Socialt arbete, nivå 1	100
		Socialt arbete, nivå 2	100	Socialt arbete, nivå 2	100
				<i>Förslag på en ny inriktning – Barnskötare, 800 p*</i>	
				Förskolans och fritidshemmet	100

				arbete, nivå 1	
				Pedagogik, nivå 3	100
				Pedagogiskt arbete, nivå 1	200
				Socialt arbete, nivå 1	100
				Socialt arbete, nivå 2	100
				Specialpedagogik, nivå 2	100
*Dessutom föreslås nivå 1 i ämnet <i>språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet</i> (100 poäng) läggas till i inriktningen. Myndigheten avser att remittera förslag till förändrade föreskrifter i början av 2025.					
<i>Individuellt val – 200 p</i>		<i>Individuellt val – 200 p</i>		<i>Individuellt val – 200 p</i>	
<i>Gymnasiearbete – 100 p</i>		<i>Gymnasiearbete – 100 p</i>		<i>Gymnasiearbete – 100 p</i>	
<i>Yrkesutgång – barnskötare, 400 p</i>		<i>Yrkesutgång – barnskötare, 500 p *</i>		<i>Yrkesutgång – barnskötare, 200 p</i>	
Barns lärande och växande	100	Förskolans och fritidshemmets arbete, nivå 1	100	Grundläggande vård och omsorg, nivå 1	100
Pedagogiska teorier och praktiker	100	Grundläggande vård och omsorg, nivå 1	100	Kost och hälsa, nivå 1	100
Skapande verksamhet	100	Kost och hälsa, nivå 1	100		
Specialpedagogik 1	100	Specialpedagogik, nivå 2	100		
*Dessutom föreslås nivå 1 i ämnet <i>språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet</i> (100 poäng) läggas till i yrkesutgången. Myndigheten avser att remittera förslag till förändrade föreskrifter i början av 2025.					
<i>Övriga yrkesutgångar</i>		<i>Övriga yrkesutgångar</i>		<i>Övriga yrkesutgångar</i>	
Elevassistent		Elevassistent		Elevassistent	
Bad/sporthallspersonal		Personal inom bad- och idrott		Personal inom bad- och idrott	
Personal inom idrotts- och fritidsanläggningar		Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar		Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar	
Personlig assistent		Personal inom funktionshinderområdet		Personal inom funktionshinderområdet	
Personlig tränare		Väktare		Väktare	
Stöd och service inom funktionshinderområdet					
Väktare					

2.1 Problembeskrivning och den förändring Skolverket eftersträvar

Yrkesutbildning till barnskötare på gymnasial nivå finns inom gymnasieskolans barn- och fritidsprogram och som sammanhållen yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. I nuläget skiljer sig innehållet i dessa utbildningar till viss del åt såväl mellan varandra som inom respektive skolform, vilket beskrivs nedan.

När det gäller kommunal vuxenutbildning har Skolverket tagit fram exempel på en sammanhållen yrkesutbildning till barnskötare. Kommuner och regioner har dock möjlighet att

skapa egna lokala eller regionala yrkespaket. Mot bakgrund av detta kan elever som utbildar sig till barnskötare inom komvux ha olika innehåll i sin utbildning och därmed få olika kompetens med sig ut i arbetslivet.

I gymnasieskolan läser elever till barnskötare genom att gå barn- och fritidsprogrammet med inriktningen pedagogiskt och socialt arbete. Skolverket har i dag fem exempel på yrkesutgångar inom inriktningen:

- barnskötare
- elevassistent
- personlig assistent
- stöd och service inom funktionshinderområdet
- väktare

De olika yrkesutgångarna innehåller förslag på en viss kombination av kurser och ämnen inom programfördjupningen. Eftersom dessa endast är exempel har skolhuvudmän möjlighet att erbjuda andra kurser och ämnen från programfördjupningen. Det kan leda till att eleverna som läser inriktningen pedagogiskt och socialt arbete och yrkesutgången barnskötare ändå läser olika kurser och ämnen från programfördjupningen.

2.1.1 Beskrivning av vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas
Syftet med den förändring som Skolverket föreslår är att den ska leda till att utbildningen till barnskötare har ett innehåll som tydligare återspeglar det som förväntas av en barnskötare i arbetslivet samt att den kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning stärks och tydliggörs genom en större enhetlighet och styrning. Oavsett om Skolverket hade fått i uppdrag att lämna förslag på en ny inriktning som utbildar till barnskötare eller inte hade myndigheten arbetat vidare med de åtgärder som, inom ramen för Gy25, redan har genomförts, de som pågår och de som planeras att genomföras för att utbildningen till barnskötare ska bli mer ändamålsenlig.

2.2 Redogörelse för Skolverkets förslag

I enlighet med regeringsuppdraget redovisar Skolverket nedan ett förslag med en ny inriktning som utbildar till barnskötare inom barn- och fritidsprogrammet. Skolverket föreslår att inriktningen benämns *barnskötare*.

En ny inriktning på barn- och fritidsprogrammet som utbildar till barnskötare

Skolverket gör bedömningen att en ny inriktning mot barnskötare skulle leda till att utbildningens innehåll på ett tydligare sätt återspeglar det som förväntas av en barnskötare i arbetslivet samt att den kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning skulle stärkas och tydliggöras. Det skulle leda till en tydligare nationellt enhetlig utbildning. Se utförligare beskrivning av detta nedan. Eftersom fokuset på den nya inriktningen enbart skulle vara just på utbildning till barnskötare skulle det vara möjligt att i högre grad styra utbildningen mot yrket.

Skolverket föreslår att följande ämnen, som kommer att finnas på barn- och fritidsprogrammet från och med den 1 juli 2025, ska finnas i den nya inriktningen:

- *förskolans och fritidsbemmets arbete*, nivå 1, 100 poäng
- *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng
- *pedagogiskt arbete*, nivå 1, 200 poäng
- *socialt arbete*, nivå 1, 100 poäng
- *socialt arbete*, nivå 2, 100 poäng
- *specialpedagogik*, nivå 2, 100 poäng
- *språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidsbemmets*, nivå 1, 100 poäng (se bilaga 2)

Dessa ämnen beskrivs närmare ovan under avsnitt 1.4 *Ämnesbetygsreformen*.

Av barn- och fritidsprogrammets 2 700 gymnasiepoäng ska 1 500 poäng erbjudas som karaktärsämnen enligt bilaga 2 till skollagen. 500 poäng av dessa ämnen utgörs av de programgemensamma ämnena enligt bilaga 1 till gymnasieförordningen. Skolverket föreslår att den nya inriktningen ska omfatta 800 poäng. Det skulle innebära att antalet gymnasiepoäng för den nya inriktningen barnskötare skulle utökas med 300 poäng jämfört med inriktningen pedagogiskt och socialt arbete såsom den kommer att se ut från hösten 2025.

Skolverket föreslår också en ny yrkesutgång mot barnskötare inom ramen för den nya inriktningen. Skolverket föreslår att följande ämnen och nivåer i ämnen från programförordningen ingår i en sådan yrkesutgång:

- *grundläggande vård och omsorg*, nivå 1, 100 poäng
- *kost och hälsa*, nivå 1, 100 poäng

Båda dessa ämnen beskrivs ovan i avsnitt 1.4 *Ämnesbetygsreformen*.

I tabellen ovan åskådliggörs detta förslag närmare. I bilaga till denna konsekvensutredning finns Skolverkets förslag till ny programstruktur för barn- och fritidsprogrammet där den nya inriktningen ingår (se bilaga 1).

Skolverket gör bedömningen att det, för att säkerställa en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare, även hade varit möjligt att föreslå en tillbakagång till det upplägg, när det gäller barn- och fritidsprogrammets inriktningar, som fanns innan den 1 juli 2021. Det vill säga att dela upp den nu sammanslagna inriktningen pedagogiskt och socialt arbete i två separata inriktningar, pedagogiskt arbete och socialt arbete. Då hade yrkesutgångarna till såväl barnskötare som elevassistent, som båda utbildar mot pedagogiska yrken, funnits under en och samma inriktning. Som framgår ovan, under avsnitt 1.4.2 *Förändringar som Skolverket förbereder för inom ramen för Gy25*, är de ämnen som anses relevanta och värdefulla för dessa båda utbildningar, i stort sett, desamma. Det hade därför varit en fördel att samla yrkesutgångarna inom ramen för en och samma inriktning. En nackdel med ett sådant alternativ är dock att inriktningen socialt arbete har haft en relativt liten elevvolym och att huvudmännen därför inte alltid har erbjudit den. En stor anledning till att inriktningen slogs ihop handlade om ett kompetensförsörjningsperspektiv och Skolverket bedömer att en liknande situation skulle kunna bli aktuell igen vid en uppdelning av de båda inriktningarna. I betänkandet *En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning*²³ lyftes att arbetslivsföreträdare var oroliga över att inriktningen socialt arbete ofta hamnade i skymundan eftersom det var relativt vanligt att skolor erbjöd inriktningen pedagogiskt arbete, men inte inriktningen socialt arbete. De menade att utbildade från yrkesutgångarna som utbildar mot funktionshinderområdet inom inriktning socialt arbete är viktiga för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

2.3 Redogörelse för konsekvenserna av förslaget om en ny inriktning

2.3.1 Påverkan på den nuvarande inriktningen pedagogiskt och socialt arbete samt på de yrkesutgångar som blir kvar inom inriktningen

Skolverket bedömer att en ny inriktning som utbildar till barnskötare skulle leda till en mer ändamålsenlig utbildning till yrket men det finns också konsekvenser och risker för programmet som helhet som behöver beaktas.

Om en ny inriktning till barnskötare tas fram finns det en risk att samma skäl som ledde till att inriktningarna pedagogiskt arbete och socialt arbete slogs ihop återuppstår, det vill säga att elevvolymen på de kvarstående utbildningarna inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete blir relativt liten, se närmare förklaring under avsnitt 1.2 *Inriktning pedagogiskt och*

²³ SOU 2016:77, s. 455.

socialt arbete. Det skulle kunna ge upphov till en risk för att färre huvudmän erbjuder inriktningen pedagogiskt och socialt arbete. Färre elever skulle då erbjudas möjligheten att utbildas inom de yrkesutgångar som då finns kvar (se tabellen under avsnitt 2) vilket skulle kunna leda till att antalet utbildade inom dessa yrkesgrupper minskar i samhället. Å andra sidan kan den nya regleringen om planering och dimensionering av gymnasial utbildning²⁴ som gäller från och med den 1 juli 2025 motverka denna risk.

Även om en ny inriktning till barnskötare leder till en mer ändamålsenlig utbildning för just barnskötare bedömer Skolverket att de delar som blir kvar inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete (se tabellen ovan under avsnitt 2) inte blir mer ändamålsenliga vid en sådan förändring. Skolverket gör den bedömningen med utgångspunkt i att hopslagningen av inriktningarna pedagogiskt arbete och socialt arbete den 1 juli 2021 ledde till att de ämnen som efter det ingår i den sammanslagna inriktningen behövde anpassas till hopslagningen av de olika utbildningarna till skillnad från hur det var tidigare. Då var inriktningarna uppdelade och därmed var de ämnen som ingick i respektive inriktning mer relevanta utifrån de då aktuella respektive inriktningarna. Den anpassning och kompromiss som behövde göras var relevant utifrån de skäl som ledde till att inriktningarna slogs ihop, se avsnitt 1.2 *Inriktningen pedagogiskt och socialt arbete*. Däremot ser Skolverket att de elever som väljer att läsa de utbildningar som finns kvar i inriktningen riskerar att behöva läsa ämnen som bygger på kompromisser om inriktningen lämnas oförändrad. En konsekvens, med utgångspunkt i att dagens ämnen är framtagna utifrån den nuvarande konstruktionen med de två nuvarande inriktningarna, är att om en ny inriktning tas fram kan vissa ämnens innehåll och struktur behöva göras om för att bli mer anpassade till de delar som blir kvar inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete. Hur och på vilket sätt detta, i så fall, bör genomföras behöver analyseras närmare.

2.3.2 Flera förändringar inom programmet på kort tid

Barn- och fritidsprogrammet har genomgått förändringar under de senaste åren och kommer fortsatt att genomgå förändringar med anledning av Gy25 och de förändringar som kommer att ske i och med att ämnesbetyg införs från och med den 1 juli 2025. Om en ny inriktning på barn- och fritidsprogrammet införs finns det en risk att de som berörs av förändringar i programmet, till exempel skolledare, lärare och studie- och yrkesvägledare på grund av detta får ökad arbetsbelastning och utmaningar med att skapa långsiktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare skulle det kunna leda till att berörda, utöver att arbeta med att utveckla programmets innehåll och kvalitet samt implementeringen av Gy25, behöver lägga fokus på hantering av ytterligare förändringar genom att till exempel arbeta med nya informations- och implementeringsinsatser, ändra i tjänstefördelningar, anställningar, upplägg av undervisning och så vidare. Många nya förändringar på kort tid och det arbete som krävs för att kommunicera och implementera förändringarna kan leda till stressade arbetsförhållanden och ökad arbetsbelastning.²⁵

Dessutom kommer följdändringar att krävas i myndighetens föreskrifter om programstrukturen för programmet samt ytterligare förändringar i examensmålen, förutom de som görs i samband med uppdraget *Översyn av examensmål i gymnasieskolan och program mål i anpassade gymnasieskola*.²⁶ Förändringarna handlar om att examensmålen behöver justeras utifrån att formuleringar om den nya inriktningen och vilka kunskaper den nya inriktningen ska ge samt att vilken typ av arbete som inriktningen kan leda till då ska finnas med.

²⁴ Se bland annat 2 kap. 2 a – b §§, 15 kap. 30 a - b §§, 15 kap. 31 a § och 15 kap. 32 a § skollagen.

²⁵ Mikael. Bergling (7 mars 2024), *Forskaren: Så kan lärarnas stress minska*. Vi lärare. [Forskaren: Så kan lärarnas stress minska | Nyheter \(vilarare.se\)](#).

²⁶ Regeringens dnr. U2023/01741 och U2024/01246.

2.3.3 Ämnet svenska eller svenska som andraspråk i all utbildning till barnskötare på gymnasial nivå

Det har under en längre tid förts diskussioner, bland annat i det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet, såväl innan som i samband med det pågående uppdraget om införande av ämnesbetyg, gällande andra alternativ än att ämnet *svenska* eller *svenska som andra språk* ska ingå i Skolverkets exempel på sammanhållen yrkesutbildning till barnskötare inom komvux. Diskussionerna har handlat om hur eleverna kan ges så goda förutsättningar som möjligt för att klara sitt uppdrag som barnskötare.²⁷ Detta med anledning av att flera rektorer och huvudmän med ansvar för utbildningen och lärare samt verksamheter inom området menar att ämnet *svenska som andraspråk* inte är det mest ändamålsenliga ämnet för just denna utbildning. De menar att vissa moment inom ämnet är för teoretiska och att fokuset i stället borde vara tydligare riktat mot det specifika yrkesspråket. Något som i flera sammanhang har lyfts och diskuterats är till exempel om någon form av yrkessvenska skulle kunna vara ett alternativ. Det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet har diskuterat²⁸ aktuella utredningar när det gäller krav på kunskaper i svenska språket inom området, däribland utredningen *Språkrav för personal i äldreomsorgen*²⁹ och utredningen *Fler vägar till arbetslivet*.³⁰ Programrådet enades om att dessa utredningar kan leda till nya öppningar även för utbildningen till barnskötare och att det därför är viktigt att följa utvecklingen av utredningarna. Eftersom det inte finns något utarbetat alternativ i nuläget är det ämnet *svenska* eller *svenska som andraspråk* som Skolverket lägger in i den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare.

3. Analys av de förslag som lämnas

Vilka berörs av förslaget?

Enligt Skolverkets statistik³¹ var det drygt 501 000 barn inskrivna i förskolan 2023. Andelen inskrivna barn i förskolan har ökat med 0,8 procentenheter jämfört med föregående år. Omkring 86 procent av landets alla barn i åldern ett till fem år är inskrivna i förskolan. Barn finns inskrivna vid 9 129 förskoleenheter i landet och av dessa drivs 7 av 10 av en kommunal huvudman.

I Skolverkets statistik³² framgår också att barn- och fritidsprogrammet finns vid 248 skolenheter varav 190 bedriver utbildning inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete under läsåret 2023/24. Totalt studerar 10 812 elever på barn- och fritidsprogrammet läsåret 2023/24 varav 4 698 elever studerar inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete och 2056 elever inom inriktningen fritid och hälsa. För 207 elever saknas det uppgifter om vilken inriktning de läser.³³

Vidare visar Skolverkets statistik³⁴ att det inom komvux år 2022 var 3 852 elever som läste nationella yrkespaket inom barn och fritid. Av dessa studerade 2 997 elever baspaketet mot barnskötare medan 1 317 elever läste påbyggnadspaketet mot barnskötare. 3 997 elever studerade på ett regionalt yrkespaket inom barn- och fritid (uppgifter för de regionala pake- ten finns inte uppdelade på olika yrkesinriktningar). Uppgifter uppdelat på nationella yrkes-

²⁷ Kommunal, *Barnskötarnas roll, utbildning och yrkesutveckling – för en likvärdig förskola*, s. 9. 2023. [Barnskötarnas roll, utbildning och yrkesutveckling, För en likvärdig förskola del 2, uppdaterad WEBB 0.pdf \(kommunal.se\)](#).

²⁸ Protokoll, 14 februari 2024, Skolverkets dnr. 2022:1908.

²⁹ Regeringens dnr. 2023: 44.

³⁰ Regeringens dnr. 2022:74.

³¹ Barn och personal i förskola – hösten 2023, Skolverket (2024), dnr. 2024:867.

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/beskrivande-statistik/2024/barn-och-personal-i-forskola---hosten-2023>

³² [siris.skolverket.se.xlsx \(live.com\)](https://www.skolverket.se/siris)

³³ <https://www.skolverket.se/download/18.428add44188761fb6b61e0/1685704168539/pdf11580.pdf>.

paket finns inte publicerad för 2023 men totalt bedrev 99 huvudmän utbildningen barn och fritid på komvux år 2023.

3.1 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Om regeringen beslutar om en ny inriktning bedömer Skolverket att förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över organiseringen av utbildningarna och bemanningen av lärare i samband med förändringarna inom programmet. Det kan till exempel handla om att planera för att under en övergångsperiod bedriva utbildningar i dubbla system där nya elever läser inom den nya inriktningen som utbildar till barnskötare medan elever som har påbörjat utbildningen tidigare läser kvar inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete där utbildningen till barnskötare finns idag. Skolverket bedömer också att det kommer att innebära vissa kostnadmässiga konsekvenser för såväl offentliga som enskilda huvudmän som ansvarar för undervisning inom gymnasieskolans barn- och fritidsprogram avseende till exempel informationsmaterial och kompletterande implementeringsinsatser. Myndigheten bedömer att dessa kostnader är sådant som redan ryms inom ramen för huvudmannens normala ansvar.

Förslaget om en ny inriktning innebär också konsekvenser för de enskilda huvudmän som vill bedriva utbildningen. Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan under vissa angivna förutsättningar godkännas som huvudman för viss utbildning inom gymnasieskolan. Ansökan ska enligt 2 kap. 4 § gymnasieförordningen innehålla uppgift om bland annat vilket nationellt program och i förekommande fall vilken nationell inriktning huvudmannen vill anordna. De enskilda huvudmän som idag har godkännanden från Skolinspektionen för att bedriva utbildning mot barnskötare på barn- och fritidsprogrammet med inriktning pedagogiskt och socialt arbete torde vid införande av en ny inriktning mest lämpligt hanteras genom ett ansökningsförfarande om godkännande som huvudman för den nya inriktningen på barn- och fritidsprogrammet. Frågan om det mest lämpliga sättet för detta ansökningsförfarande, inkluderat även frågan om avgift för en sådan ansökan, behöver hanteras och regleras i författning om regeringen väljer att gå vidare med förslaget om en ny inriktning. Även de befintliga tillstånd som Skolinspektionen redan har fattat beslut om för enskilda huvudmän avseende barn- och fritidsprogrammet med inriktning pedagogiskt och socialt arbete kan behöva hanteras om enskilda huvudmän endast avser erbjuda utbildning inom inriktningen barnskötare.

3.2 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser

Barn- och elevrättsligt perspektiv

Skolverket bedömer att förslagen är förenliga med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen (2010:800) om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Skolverket bedömer att barn som kan bli berörda av förslagen är de minderåriga elever i gymnasieskolan som utbildar sig till barnskötare. De kommer sannolikt att gynnas av förslagen genom att deras etablering på arbetsmarknaden kan gynnas genom ett införande av en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare. Det kommer dock ställas högre krav på elevernas kunskaper i svenska och språkutveckling. Sammantaget är bedömningen dock att förslagen gäller en förbättring av den nuvarande utbildningen och kan främja elevernas etablering på arbetsmarknaden genom att det på ett tydligare sätt framgår vilken kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning, vilket syftar till att uppfylla rätten till en god utbildning enligt artiklarna 28 och 29 i barnkonventionen.

Ytterligare en kategori av barn som berörs av förslagen är de barn i förskolan som kommer mötas av de barnskötare som genomgått sin utbildning i enlighet med förslagen. De bedöms gynnas på så vis att deras rätt till svenska språket och till en utbildning som till-

handahålls av personal med goda pedagogiska och sociala kunskaper kommer stärkas, vilket också syftar till att uppfylla rätten till en god utbildning enligt artiklarna 28 och 29 i barnkonventionen.

I bedömningen av barnets bästa enligt artikel 3 har barn i förskolan rätt till en god utbildning vägt tungt. Intresset för de elever som utbildar sig till barnskötare bedöms ligga i linje med intresset hos barnen i förskolan.

Jämställdhet

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2022/23³⁵ var könsfördelningen 65 procent flickor och 35 procent pojkar inom barn- och fritidsprogrammet. Statistiken visar också att 64 procent av eleverna på programmet läste inriktningen pedagogiskt arbete eller inriktningen pedagogiskt och socialt arbete³⁶, medan 29 procent läste inriktningen fritid och hälsa. För övriga 7 procent saknas information om vilken inriktning eleverna har läst. Vid en jämförelse mellan flickor och pojkar inom inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete*, där yrkesutgången barnskötare finns, var fördelningen mellan flickor och pojkar 78 procent respektive 22 procent. Inriktningen *fritid och hälsa* attraherar fler pojkar än flickor men den inriktningen har, precis som siffrorna ovan visar, betydligt färre elever. Av det totala antalet elever som läste inriktningen *fritid och hälsa* läsåret 2023/24 var 36 procent flickor och 64 procent pojkar.

Skolverket bedömer att det är möjligt att en ny inriktning mot barnskötare skulle kunna innebära att det skapas en inriktning som attraherar en ännu större andel flickor. Detta har framgått vid samtal med några experter och lärare som menar att deras bild är att få pojkar väljer barn- och fritidsprogrammet utifrån en önskan om att utbilda sig just till barnskötare och att det främst är andra utbildningar inom programmet som leder till valet. De menar att ett intresse för yrket däremot kan väckas under pågående studier inom inriktningen pedagogiskt och socialt arbete, eftersom eleverna då ges möjlighet att göra arbetsplatsförlagt lärande (apl) inom olika verksamheter inom inriktningen, till exempel inom förskolan.

Funktionsnedsättningar och de nationella minoriteterna

Skolverket har beaktat perspektiven gällande funktionshinder och nationella minoriteter och anser att förslaget inte medför några negativa effekter för dessa perspektiv. Skolverket bedömer däremot att förslaget leder till positiva effekter för dessa perspektiv.

För att alla elever som läser gymnasial utbildning till barnskötare ska få med sig tillräckliga kunskaper i svenska har Skolverket beslutat att ämnet *svenska* eller *svenska som andraspråk*, från och med den 1 juli 2025, ska ingå i den sammanhållna yrkesutbildningen till yrket inom komvux. Detta beslut kan vara positivt för barn som tillhör de nationella minoriteterna och kan ha ett annat modersmål än svenska eller vara tvåspråkiga. I betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska*³⁷ konstateras att förskolepersonalens språkliga och pedagogiska kompetens är avgörande för kvaliteten i förskolan och för barnens språk- och kunskapsutveckling. Inte minst för barn som har ett annat modersmål än svenska.

3.3 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Skolverket har lämnat en redogörelse för de åtgärder som har genomförts och planeras att genomföras i den befintliga inriktningen pedagogiskt och socialt arbete på barn- och fri-

³⁵ [siris.skolverket.se/xlsx \(live.com\)](https://siris.skolverket.se/xlsx/live.com).

³⁶ Från och med höstterminen 2021 slogs de båda inriktningarna pedagogiskt arbete och socialt arbete ihop till en och samma inriktning. Det betyder att de elever som påbörjade sina studier innan höstterminen 2021 finns med i statistiken för läsåret 2022/23. Därmed anges både inriktning pedagogiskt arbete och inriktning pedagogiskt och socialt arbete här.

³⁷ SOU 2020:67, s. 206.

tidsprogrammet för att göra anpassningar med anledning av införandet av ämnesbetyg samt för att nå en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare.

Syftet med det förslag på en ny inriktning, i enlighet med det aktuella regeringsuppdraget, som Skolverket presenterar är att föreslå de mest nödvändiga förändringarna för att skapa en mer ändamålsenlig och nationellt styrd utbildning på inriktningsnivå. Detta för att bidra till en större likvärdighet och en mer ändamålsenlig utbildning utan att föreslå så långtgående förändringar, exempelvis i språkkunskaper, att det skulle begränsa möjligheterna för elever att leva upp till kraven. Målsättningen har varit att förslaget och dess utformning inte ska vara mer långtgående till kostnader eller begränsningar än nödvändigt. Skolverket avser exempelvis att bistå med implementeringsinsatser för att minska arbete och därigenom kostnader för skolorna.

3.4 När kan föreslagen ändring införas i gymnasial utbildning?

Skolverket bedömer att myndighetens förslag om en ny inriktning, barnskötare, på barn- och fritidsprogrammet bör införas tidigast inför läsåret 2028/29 under förutsättning att regeringen fattar erforderliga beslut. Det finns flera aspekter som bör beaktas när det gäller tidpunkten för när en ny inriktning på programmet kan införas. Förslaget om en ny inriktning kommer att innebära att Skolverket behöver genomföra följdändringar i myndighetens föreskrifter. Dessa behöver meddelas i god tid, bland annat för att enskilda huvudmän ska hinna ansöka och få rätt att bedriva den nya inriktningen. Enligt 2 kap. 1 § gymnasieförordningen ska en ansökan om godkännande som enskild huvudman för en viss utbildning i gymnasieskolan ha inkommit till Skolinspektionen senast den 31 januari kalenderåret innan utbildningen ska starta. Befintliga godkännanden för barn- och fritidsprogrammet med inriktning pedagogiskt och socialt arbete kan också behöva justeras inför att en ny inriktning på programmet införs.

Det är viktigt att de elever som står inför att göra sitt val av utbildning i gymnasieskolan får information om den nya inriktningen i god tid så att de ges möjlighet att göra välgrundade val. För att eleverna ska få den informationen behöver också huvudmän ta fram relevant information om de utbildningar som de erbjuder så att elever får korrekt information om vad utbildningen kan leda till när det gäller etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier. Huvudmän behöver också få information om förändringar i program och inriktningar i god tid för att kunna planera och dimensionera utbudet av gymnasial utbildning.

I samband med uppdraget om ett införande av ämnesbetyg i gymnasial utbildning planerar och genomför Skolverket just nu flera kommunikations- och implementeringsinsatser, och dessa kommer fortsatt att pågå under större delen av 2025. Skolverket anser att det är viktigt att det blir tydligt för huvudmännen vilka förändringar som genomförs i utbildningen och att huvudmännen får goda förutsättningar att förbereda sig för de förändringar som sker och eventuellt kommer att ske inom programmet. Om regeringen går vidare med Skolverkets förslag om en ny inriktning som utbildar till barnskötare inom barn- och fritidsprogrammet avser Skolverket att stödja huvudmän med informations- och implementeringsinsatser.

3.5 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Skolverket lämnar i den här konsekvensutredningen förslag till förändring i barn- och fritidsprogrammet och konsekvenser av detta förslag. Om regeringen går vidare med Skolverkets förslag och beslutar om en ny inriktning på programmet genom ändringar på förordningsnivå kommer Skolverket att göra erforderliga förändringar i myndighetens föreskrifter. Skolverket förvaltar alla sina myndighetsföreskrifter. Bedömning av ändring och utveckling av dessa styrdokument ingår i Skolverkets instruktionsenliga uppdrag.³⁸ Med

³⁸ 5 § Förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

det följer minst en gång per år en övergripande och systematisk kontroll av dokumenten så att de är korrekta, aktuella och ändamålsenliga.

4. Bedömning av om förslaget inskränker den kommunala självstyrelsen

Förslaget bedöms få effekter för kommuner och regioner. Skolverket bedömer att förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över organiseringen av utbildningarna och att planera för kommunikation och implementering. Dessutom behöver huvudmännen arbeta med planering och dimensionering av utbildningsplatser.

Den kommunala självstyrelsen regleras bland annat i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip. Förslagen som omfattas av den här konsekvensutredningen bedöms inte innebära några utökade skyldigheter för de kommunala huvudmännen och alltså inte någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen, då de ligger inom ramen för huvudmannens normala ansvar.

5. Bedömning av om förslaget överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att förslaget inte berör de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6. Samråd

Samråd vid genomförandet av detta regeringsuppdrag

Skolverket har inom ramen för regeringsuppdraget samrått med det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet, ämnesexperter och de referensskolor som Skolverket har överenskommelser med samt med andra lärare och rektorer inom utbildning i gymnasieskola och inom komvux. Synpunkter har dessutom inhämtats från Nationellt centrum för svenska som andraspråk (NC). Myndigheten har även samrått med Skolinspektionen. Dessutom har Skolverket haft löpande avstämningar med Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om uppdraget.

Tidigare samråd

Tidigare samråd i samband med uppdraget att förbereda för ett införande av ämnesbetyg i gymnasial utbildning (Gy25) är också relevanta och kommer att beaktas i det här uppdraget. Dessa beskrivs i *Konsekvensutredning avseende förslag med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskola, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå*³⁹, *Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå*⁴⁰ samt i *Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasial utbildning*.⁴¹

³⁹ Skolverkets dnr. 2022:55.

⁴⁰ Skolverkets dnr. 2023:21 och 2020:1822.

⁴¹ Skolverkets dnr. 2023:1355 och 2020:1822.

Tjänsteskrivelse

2024-10-15

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariennr: SK-2024/00321

Återrapport av utredning gällande för- och nackdelar med en-förvaltningslösning respektive två-förvaltningslösning

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar:

- att uppdraget att genomföra en utredning anses vara genomfört
- att nämnden har tagit del av sammanfattningen som beskriver för- och nackdelar med en-förvaltningslösning respektive två-förvaltningslösning
- att nämnden godkänner sammanfattningen enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Utifrån nämndsinitiativ från Hans Lindberg (S) beslutade kommunstyrelsen att uppdra till för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att utreda för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en två-förvaltningslösning och därefter återkomma till kommunstyrelsen med eventuellt förslag till förändrad förvaltningsorganisation (KS-2024/00468).

Uppdraget att utreda för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en två-förvaltningslösning har givits av stadsdirektör Margaretha Alfredsson till stadsledningskontoret HR. Utsetta processledare är Ingrid Andersson och Marie-Louise Gäärd.

Upplägg av utredningen består av

- dialog i fokusgrupper med personer som representerar olika verksamhetsområden inom för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- dialog i fokusgrupp med personer som representerar förvaltningens samverkansgrupp (FSG)
- en möjlighet att besvara en enkät individuellt (digitalt) i anslutning till respektive fokusgruppsstillfälle.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00321

Utredningsuppdraget har sammanfattats utifrån ovanstående aktiviteter, som belyser för- och nackdelar med de två alternativen på framtida organisationslösning.

Sammanfattning av genomförd utredning

Utifrån genomförda fokusgruppsdialoger och synpunkter från enkätsvaren så har de flesta fokusgrupperna uttryckt såväl fördelar som nackdelar med båda alternativen på organisation. De finns dock grupper som uttrycker att de "enbart kan se en av organiseringarna som en möjlig lösning".

De fördelar som bland annat kommit fram med enförvaltningslösningen är att det innebär en inarbetad organisation där samordning och helhetsbild finns. Den sammanhållna utbildningskedjan lyfts liksom effektivare beslutsvägar, likvärdig kvalitet och god samverkan. Stordriftsfördelar nämns återkommande som en fördel kopplat till gemensamma arbetssätt och effektivt resursnyttjande vilket bland annat bidrar till ekonomiska fördelar med denna organisering. En röd tråd beskrivs där alla funktioner, som är nödvändiga för målgruppen, är samlade under samma organisatoriska enhet.

De nackdelar som bland annat kommit fram med enförvaltningslösningen är långa beslutsvägar vilket innebär en svårighet när det gäller implementering av processer och beslut. Några lyfter flexibilitet och otydlighet gällande mandat och delegation. De mindre verksamheterna påtalar en risk att de får stå tillbaka och man nämner bland annat att kommunikationen inte omfattar alla målgrupper. Från flera grupper nämns att det råder en brist vad gäller representation i nuvarande organisering i viktiga forum. Det beskrivs som svårt att fördela gemensamma funktioner och att rättvisetänk uppstår återkommande.

När det gäller potentiella fördelar med en tvåförvaltningslösning så nämns generellt att respektive verksamhet och skolform skulle kunna få större utrymme, mandat och fokus för sina frågor. En fördel skulle vara att styrkedjan blir tydligare med en högre grad av påverkansmöjlighet. Fördelningen av gemensamma resurser uttrycks kunna bli tydligare. Uppföljning och analys ses underlättas. Målgruppsanpassad kommunikation och retorik ses kunna förbättras i en två-förvaltningslösning. En bättre överblick beskrivs kunna uppnås då det är lättare med helhetssyn i en mindre organisation.

När det gäller potentiella nackdelar med en tvåförvaltningslösning så nämns den sammanhållna utbildningskedjan riskeras att gå förlorad. Vidare finns en risk att gemensamma strategier försvinner och incitament för samarbete ses kunna minska. Ekonomiskt kan organiseringen bli mer

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00321

resurskrävande vilket kan innebära en kvalitetssänkning om medel inte tillskjuts. En farhåga som lyfts är ogynnsam konkurrens om resurser mellan skolformer. Sårbarhet ses som en risk då arbetsgrupperna blir mindre vilket kan bli utmanande vid frånvaro. Den fackliga samverkan i frågor som spänner över hela området riskerar kompliceras.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Sammanfattning

Bilaga 2: Protokollsutdrag KS 240514 §79

Beredningsansvariga

Ingrid Andersson, processledare

Marie-Louise Gäärd, processledare

Margaretha Alfredsson

stadsdirektör

Sammanfattning av synpunkter gällande för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning

Hösten 2024

Ingrid Andersson, SLK HR

Marie-Louise Gärd, SLK HR

1. Inledning och bakgrund

Detta dokument avser en del av uppdrag KS-2024/00468. Utifrån nämndinitiativ från Hans Lindberg (S) beslutade kommunstyrelsen 2024-05-07 att uppdra till för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att utreda för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning och därefter återkomma till kommunstyrelsen med eventuellt förslag till förändrad förvaltningsorganisation.

I nämndinitiativet framgår att kommunstyrelsen enligt kommunfullmäktiges reglemente har ansvar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. För att möta framtidens kompetensförsörjningsutmaning krävs strategiska satsningar på yrkesutbildning, vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. För att ge goda förutsättningar för en sådan utveckling finns behov av att se över nuvarande ordning med en enda gemensam utbildningsförvaltning som är underställd för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

1.1 Uppdrag, avgränsning och syfte

Detta dokument är en sammanfattning av de synpunkter som framkommit genom fokusgruppsdialoger och enkätsvar gällande fördelar och nackdelar (utmaningar) med nuvarande enförvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning.

Stadsdirektör har varit uppdragsgivare och resurser inom stadsledningskontorets HR- avdelning, med inriktning mot organisation och ledarskap, har nyttjats som processledare. Uppdragets syfte har varit att ge utbildningsförvaltningens olika verksamheter möjlighet att delge sina synpunkter inför fortsatt process utifrån nämndinitiativet.

Sammanfattningen värderar eller förordar inte något av alternativen. Inte heller görs någon samlad analys gällande ändamålsenlighet och/eller effektivitet med en- respektive tvåförvaltningslösning.

2. Metod och genomförande

För att inhämta synpunkter från verksamheterna har upplägget bestått av:

- dialog i fokusgrupper med personer som representerar olika verksamhetsområden inom ör- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt förvaltningens samverkansgrupp, FSG
- erbjudande till deltagarna i fokusgrupperna att fylla i en kompletterande individuell enkät.

2.1 Fokusgrupper

Sex fokusgrupper som representerar förvaltningen har genomfört dialoger i enlighet med nedanstående frågeställningar. En av dessa har bestått av förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

2.2 Frågeställningar som givits inför dialog i fokusgrupp

2.2.1 Enförvaltningslösning

1. Vilka fördelar finns det med att fortsätta med nuvarande enförvaltningslösning?
2. Vilka eventuella utmaningar finns med att fortsätta i nuvarande enförvaltningslösning? I vilken del av styrkedjan finns potentiella utmaningar? (Ge gärna exempel på sakfrågor och/eller arbetsmoment där dessa utmaningar kan uppstå.)
3. Om utmaningar är identifierade: Vilka åtgärder skulle behövas för att hantera dessa utmaningar?
4. Sammanfattningsvis utifrån fråga 1–3; vad blir extra viktigt utifrån ett organisatoriskt perspektiv om nuvarande enförvaltningslösning bibehålls?

2.2.2 Tvåförvaltningslösning

1. Vilka potentiella fördelar finns det med en tvåförvaltningslösning?
2. Vilka eventuella utmaningar finns det med att övergå till en tvåförvaltningslösning? I vilken del av styrkedjan finns potentiella utmaningar? (Ge gärna exempel på sakfrågor och/eller arbetsmoment där dessa kan uppstå.)

3. Om utmaningar är identifierade: Vilka åtgärder skulle behövas för att hantera dessa utmaningar?
4. Sammanfattningsvis utifrån fråga 1–3; vad blir extra viktigt utifrån ett organisatoriskt perspektiv vid en förändring till en tvåförvaltningslösning?

2.3 Frågeställningar som givits i individuell enkät

1. Vilka fördelar ser du med nuvarande enförvaltningslösning kopplat till att vara en skolhuvudman, det kommunala grunduppdraget, hålla samman utbildningskedjan och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet?
2. Vilka utmaningar ser du med nuvarande enförvaltningslösning kopplat till att vara en skolhuvudman, det kommunala grunduppdraget, hålla samman utbildningskedjan och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet?
3. Vilka fördelar ser du med en tvåförvaltningslösning kopplat till att vara en skolhuvudman, det kommunala grunduppdraget, hålla samman utbildningskedjan och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet?
4. Vilka utmaningar ser du med en tvåförvaltningslösning kopplat till att vara en skolhuvudman, det kommunala grunduppdraget, hålla samman utbildningskedjan och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet?
5. Har du några övriga tankar eller synpunkter?

3. Sammanfattning, enförvaltningslösning

3.1 Fördelar med enförvaltningslösning

Vilka fördelar finns det med att fortsätta med nuvarande enförvaltningslösning?

En av de tydligaste fördelarna som nämns är en sammanhållen utbildningskedja från litet barn till vuxen. Det beskrivs finnas en röd tråd med det livslånga lärandet och att hela ”kedjan” kan täckas vilket ger en tydligare överblick och helhetssyn inom verksamheten.

Gemensamma mål och strategier lyfts som betydelsefulla när det gäller att stärka likartade arbetssätt och processer mellan nämnderna. Vidare anses det viktigt att kompetensförsörjningsfrågorna utgår från ett helhetsperspektiv och där utgör bland annat upparbetade gemensamma avtal med universitet en viktig del.

Ekonomiskt ses det som en fördel att olika funktioner kan samnyttjas och det beskrivs finnas möjlighet att frigöra resurser mellan verksamheter och stordriftsfördelar anses generellt kunna uppnås.

En enhetlig avtalsstolkning i arbetsgivarfrågor ses som en styrka i ett samverkansperspektiv.

3.2 Utmaningar med enförvaltningslösning

Vilka eventuella utmaningar finns med att fortsätta i nuvarande enförvaltningslösning?

En utmaning i nuvarande organisering uttrycks vara olika grad av otydlighet gällande roller, ansvar, delegation och mandat. Några verksamheter anser sig vara underrepresenterade i olika processer. Den bristande representationen beskrivs ge en avsaknad av kunskap om verksamheterna där perspektiv inte lyfts fram tillräckligt vilket kan leda till otillräckliga beslutsunderlag.

En utmaning kopplad till nuvarande enförvaltningslösning är att det finns så många viktiga frågor som ska hanteras. Det beskrivs råda en obalans mellan hur mycket utrymme de olika verksamheterna nyttjas i relation till nämndernas uppdrag. Återkommande beskrivs Arbetsmarknad och integration (AMI) som mer eller mindre synliga i nuvarande organisering.

Tempot i olika arbetsprocesser beskrivs vara otillfredsställande då frågor inte hanteras i tid på grund av långa beslutsvägar. Detta beskrivs av flera av grupper skapa ineffektivitet vid exempelvis implementering av processer.

3.2.1 Medskick från fokusgrupperna kopplat till utmaningar vid enförvaltningslösning

- Viktigt att se över roller, ansvar, mandat och delegation.
- Öka samarbetet mellan verksamheter.
- Klargöra hur gemensamma resurser nyttjas och fördelas mellan verksamhetsområden.
- Säkerställa representation och delaktighet i olika forum.
- Se över AML:s organisatoriska sammanhang.
- Stärka och utveckla de delar i organiseringen som i nuläget inte anses fungera.

4. Sammanfattning, tvåförvaltningslösning

4.1 Fördelar med tvåförvaltningslösning

Vilka potentiella fördelar finns det med en tvåförvaltningslösning?

En av de främsta fördelarna beskrivs vara att det skulle leda till tydligare uppdrag, smidigare processer och kortare beslutsvägar. En större flexibilitet uttrycks kunna uppnås med mer ändamålsenliga lösningar utifrån specifika behov.

När det gäller mandat kopplat till uppdrag beskrivs det bättre kunna hänga ihop i en tvåförvaltningslösning. En starkare representation av olika verksamhetsområden anses kunna uppnås vilket ger förutsättningar för ökad kompetens.

Det beskrivs bli enklare med såväl uppföljning som helhetsyn i en mindre organisation. Möjlighet finns också för fler verksamheter att i högre utsträckning få fokus för sina frågor.

Exempel på ekonomiska fördelar är att en större kontroll skulle kunna uppnås med ökat resursutnyttjande. Utifrån en lösning med två förvaltningar finns också möjlighet till ökad resurstilldelning.

4.2 Utmaningar med tvåförvaltningslösning

Vilka eventuella utmaningar finns det med att övergå till en tvåförvaltningslösning?

En potentiell utmaning är att en tvåförvaltningslösning skulle komma att kosta mer då stordriftsfördelar kan gå förlorade. Flera av grupperna påtalar en risk för kvalitetssänkning i kärnverksamheterna om inte medel tillskjuts för omorganisering.

Gemensamma strategier anses kunna försvagas vilket kan innebära att ett ökat "stuprörstänkande" kan uppstå. Det beskrivs redan idag finnas ett avstånd mellan olika skolformer och en farhåga är att detta avstånd riskerar öka.

Utmaningar nämns när det gäller kompetensförsörjning och man beskriver skillnader i attraktivitet mellan verksamheter och skolformer. Detta kan leda till ogynnsam konkurrens om personal.

Den fackliga samverkan vid frågor som spänner över hela området riskerar att innebära fler möten. Vidare beskrivs en skevhet kunna uppstå beroende på olika villkor och avtalstolkningar för samma yrkesgrupper.

4.2.1 Medskick från fokusgrupperna kopplat till utmaningar vid tvåförvaltningslösning

- Tydliggöra roller och ansvar kring vad som ska lyftas i vilket forum.
- Utveckla en organisation där tydliga beröringspunkter finns mellan förvaltningarna.
- Det behövs skapas arenor för samarbete och samordning.
- En av skolnämnderna behöver utses med ansvar att samordna och vid behov företräda som skolhuvudman.
- Se till att det finns rätt nivåer kopplade till struktur för samverkan.
- Det behöver tillskapas förväntansdokument när det gäller olika funktioner.

5. Sammanfattning av enkätresultat

Sammanställning av de individuella enkäterna har skett med stöd av Artificiell Intelligens (AI), via funktion i upphandlat enkätverktyg.

Som fördelar med nuvarande enförvaltningslösning nämns samordningsvinster, effektiv resursanvändning och en enhetlig hantering mellan olika skolformer. Enförvaltningslösningen anses främja en sammanhållen utbildningskedja, vilket underlättar kommunikation och överföring mellan olika nivåer och bidrar till en mer likvärdig utbildning. Det framhålls att denna struktur minskar risken för intressekonflikter och skapar en tydligare gemensam strategi för kvalitetsarbete och pedagogisk utveckling.

Utmaningar med nuvarande enförvaltningslösning nämns i form av ineffektiva beslutsvägar, försvårad implementering, brist på flexibilitet och sämre dynamik i organisationen. Det uttrycks en risk för bristande representation av olika verksamheters särprägel och svårigheter med att säkerställa en likvärdig resursfördelning. Vidare framkommer en upplevelse av att större verksamheter prioriteras framför mindre vilket beskrivs kunna leda till orättvisa förutsättningar. Det uttrycks även en utmaning när det gäller det lokala inflytandet.

Som fördelar med en tvåförvaltningslösning omnämns att man ser möjlighet till tydligare beslutsvägar. Man ser även goda förutsättningar för ökad specialisering och verksamhetsnära arbete. Det lyfts att en mindre och mer avgränsad organisation kan leda till mer effektiva processer med större flexibilitet och delaktighet. Representation i högre utsträckning beskrivs kunna uppnås vilket uttrycks leda till ökad kunskap om specifika verksamhetsbehov.

När det gäller utmaningar med en tvåförvaltningslösning nämns ökade kostnader och minskad samverkan mellan olika skolformer. Detta beskrivs kunna leda till en sämre sammanhållen utbildningskedja och minskad likvärdighet. Kompetensförsörjning beskrivs som en utmaning i denna organisering då attraktiviteten kan se olika ut mellan skolformer vilket kan försvåra rekrytering av olika yrkesgrupper.

Sammanfattningsvis uttrycker respondenterna en skiftande syn på organisationsförslagen. Vissa ser behov av att dela upp förvaltningen för att bättre adressera specifika behov och förbättra resursanvändningen, medan andra ifrågasätter effektiviteten i en sådan uppdelning. Många efterlyser en tydligare problembeskrivning och mer genomtänkta alternativ innan beslut fattas. Det anses viktigt med dialog och transparens i den fortsatta processen och det finns en önskan om att berörda parter ska vara involverade i beslutsprocessen.

6. Tankar och medskick från processledarna

Nedan summerar vi våra tankar som processledare utifrån att ha inhämtat synpunkter från fokusgrupperna och gjort egna reflektioner under processens gång.

- Vår uppfattning är att deltagarna genomgående under processen har visat förståelse och professionalitet när det gäller synen på olika funktioners förutsättningar vid en en-förvaltningslösning alternativt två-förvaltningslösning. Tonen i dialogen har varit konstruktiv och respektfull.
- Vi bedömer att oavsett förvaltningslösning behöver kulturen i organisationen stärkas när det gäller samarbete och synen på det gemensamma uppdraget. Vidare ser vi behov av ett arbete kring hur centrala begrepp används i organisationen. Vi har under processens gång uppmärksammat att man använder ord där betydelsen verkar skilja sig åt, exempelvis "utbildningskedjan" och "en skolhuvudman". Detta kan vara försvårande i dialog och kommunikation. Skillnaden i upplevelser av begreppen blev också tydlig för oss då kritik riktats från flera deltagare i hur enkätfrågorna formulerats. Ett utvecklingsarbete kan behövas kring kommunikering och gemensam tolkning gällande centrala begrepp. Vi bedömer att ett sådant arbete skulle främja framtida retorik gentemot de olika verksamheternas målgrupper.
- Vid en eventuell tvåförvaltningslösning påtalas genomgående vikten av att resurser inte tas från kärnverksamhet för det förändringsarbete som skulle behövas inför en ny organisering.
- Vid flera av fokusgruppernas dialoger har frågeställningar lyfts om varför inte fler förslag varit aktuella än de som nämndinitiativet utgår ifrån. Det framkommer att man saknat en tydlig problembeskrivning inför denna process.
- Under processen har det blivit tydligt att uppfattningen om vad som ses som rätt framtida organisering avsevärt skiljer sig åt. Några fokusgrupper ser nuvarande organisering som den "enda lösningen" medan andra enbart ser en tvåförvaltningslösning som "enda lösningen" på framtida organisering.
- Oavsett förvaltningslösning ser vi att det finns förslag och idéer som är värdefulla att beakta som en del i organisationens utveckling. Även deltagarna har påtalat vikten av att ta tillvara de synpunkter som kommit fram vid fokusgrupperna.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2024-05-14

§ 79

Diarienum: KS-2024/00468

Nämndsinitiativ från Hans Lindberg (S): Uppdrag till för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden; Utredning av för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att utreda för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning och därefter återkomma till kommunstyrelsen med eventuellt förslag till förändrad förvaltningsorganisation.

Ärendebeskrivning

Hans Lindberg (S) tar ett nämndsinitiativ:

Kommunstyrelsen har enligt kommunfullmäktiges reglemente ansvar för att *en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls*. För att möta framtidens kompetensförsörjningsutmaning krävs strategiska satsningar på yrkesutbildning, vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. För att ge goda förutsättningar för en sådan utveckling finns behov av att se över nuvarande ordning med en enda gemensam utbildningsförvaltning som är underställd för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Kommunstyrelsen ger därför för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att utreda för- och nackdelar med nuvarande förvaltningslösning jämfört med en tvåförvaltningslösning och därefter återkomma till kommunstyrelsen med eventuellt förslag till förändrad förvaltningsorganisation.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2024-05-14

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

För- och grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse

2024-10-01

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienum: SK-2024/00294

Omarbetad delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

- att förslag till omarbetad delegationsordning, enligt bilaga 1, godkänns.

Ärendebeskrivning

Delegationsordningen är en grundsten i den kommunala organisationen. Nämnden måste kunna delegera viss beslutanderätt för att förvaltningen ska kunna ske effektivt. Vilka beslut som får delegeras framgår av kommunallagen. En delegationsordning tydliggör vilka beslut inom nämndens verksamhetsområde som behandlas av andra förtroendevalda eller tjänstepersoner än nämnden som helhet.

Syftet med delegering utifrån en delegationsordning är att besluten i mer detaljerade frågor ska fattas närmare verksamheten, och därmed underlätta för nämnden och förvaltningsledningen att ägna sig åt övergripande frågor som rör mål, kvalitet, uppföljning och strategisk planering.

Delegationsordningen är ett viktigt styrdokument som används och skickas in till myndigheter och domstolar, som stöd för att visa att beslut har fattats av behörig delegat tillika beslutsfattare.

På uppdrag av utbildningsdirektör har en systematisk översyn gjorts av nämndens delegationsordning och de beslut som fattas enligt aktuell lagstiftning inom nämnd och förvaltning. Utgångspunkten i revideringen är en mer verksamhetsanpassad delegationsordning, utifrån identifierande beslutsprocesser och delegater i återkommande frågor enligt lagstiftningen utifrån förvaltningens nuvarande organisation.

I revideringsarbetet har en jämförelse gjorts med ett antal andra kommuners motsvarande nämnder och förvaltningar samt inom Umeå

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00294

kommun. Formalia har justerats och en mer beskrivande inledning är tillagd. Laghänvisningar har setts över och korrigerats, ett nytt område gällande beslut utifrån Dataskyddsförordningen (GDPR) har lagts till samt förtydliganden utifrån skollagens krav gällande åtgärder mot kränkande behandling.

Vidare har vissa förtydliganden gjorts avseende beslut för att möta upp omvärlden, exempelvis vid hot och våld samt tillträdesförbud till verksamhet. Förtydliganden har också genomförts kring tillsyn och tillståndsgivning samt insynsrett i fristående huvudmäns verksamheter.

Redaktionella ändringar har genomförts då tidigare gymnasiesärskolan numera bytt namn till anpassad gymnasieskolan, samt kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning.

Slutligen har justeringar gjorts utifrån protokollsutdrag från Kommunfullmäktige, 2024-06-17, (KS-2014/01024) gällande revidering av reglemente för styrelse och nämnder, avseende delen som påverkar delegationsordningen för nämnden, som rör ersättare för ordförande och vice ordförande, samt civil beredskap och säkerhet.

Delegationsordningen kommer vara ett levande dokument som uppdateras vid behov utifrån ny lagstiftning, organisationsförändringar eller beslut som tas i nämnd, genom att uppdrag ges till förvaltningen att utarbeta rutiner för detta.

Översynen har utgått från ett pragmatiskt arbetssätt över lång tid, med interna remissrundor inom förvaltningen där förändringar föreslagits och bedömts.

Således visas omarbetat nytt förslag till delegationsordning i bilaga 1, mot befintlig delegationsordning i bilaga 2. Vid förändringar i delegationsordningar med mindre revideringar är det vanligt förekommande att förslag till ändring redovisas i befintlig delegationsordning för att direkt se föreslagen ändring, genom tillägg och markeringar och en upplysning om vad förändringen beror på. Detta har inte varit möjligt då arbetet med att föreslå en ny omarbetad delegationsordning varit så pass omfattande.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag omarbetad delegationsordning gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Bilaga 2: Befintlig delegationsordning gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00294

Beredningsansvariga

Emma Steen, jurist

Maud Karlström, samordnare

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Ann-Christine Gradin

utbildningsdirektör

Delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

SK- Dokumenttyp: Delegationsordning	
Dokumentansvarig: Nämndkansliet	Beslutsdatum: 2024-05-22 §50
Beslutad av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	DNR: SK-2024/00294-2

Delegation

I kommunallagen (KL 6:37) finns bestämmelser om delegering av ärenden inom en kommunal nämnd. Delegation innebär att beslutanderätten i ärenden som är angivna i delegationsordningen delegerats och att delegaten träder in i nämndens ställe, under förutsättning att utfärdade författningsbestämmelser, lagar, avtal, ekonomiska ramar och övriga riktlinjer för verksamheten iakttas. Besluten har samma rättsverkan som nämndens egna beslut.

Ärenden som är principiellt viktiga kan nämnden inte delegera (KL 6:38):

- principiella ärenden d v s ärenden som påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- framställningar eller yttrande till kommunfullmäktige
- yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras

Verkställighet

Delegering innebär att självständig beslutanderätt förs över från nämnden till delegaten. Föreligger ingen självständig beslutanderätt brukar man tala om så kallad ren verkställighet. I dessa ärenden saknas utrymme för självständiga bedömningar. Ofta är frågorna redan reglerade i lag eller avtal. Verkställighetsbeslut behöver ej anmälas i nämnden.

Ersättare för delegat

Vid kortare bortavaro då beslut inte kan vänta eller vid jäv, övertas rätten av närmaste chef eller av utbildningsdirektör. Beslut som har delegerats till utbildningsdirektören kan vidaredelegeras till annan tjänsteman (KL 7:6).

Vid utbildningsdirektörens frånvaro övertas beslutanderätten av biträdande utbildningsdirektör med ansvar för förskola, grundskola eller gymnasieskola alternativt tillförordnad utbildningsdirektör.

Ordföranden eller vid dennes frånvaro, vice ordförande, kan besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas (KL 6:39). Beslutet skall då anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Utöver delegationsordningen har kommunjuristerna fullmakt att företräda gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i mål och ärenden (GVN 150924 § 77).

Anmälan av delegationsbeslut till nämnd

Beslut som fattats med stöd av delegationsordningen ska anmälas i nämnd. Anmälningarna förs en förteckning i obruten nummerserie per kalenderår. Beslut som endast kan laglighetsprövas och inte anmäls i nämnd protokollförs särskilt (GVN 180124 § 6).

Nämndsekreteraren svarar för att förteckning av delegationsbeslut som upprättats delges ledamöterna vid nämndsammanträdet. Den dokumentation som rör delegationsbesluten finns att tillgå vid den avdelning/enhet som fattat besluten.

Personalärenden

Delegationsbeslut i personalärenden (se personalutskottets delegationer i personal- och organisationsfrågor) skall anmälas till personalnämnden och till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Meddelande om fattade beslut görs till nämndsekreterare eller registrator som anmäler till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt meddelar personalnämndens nämndsekreterare.

Besvär/överklagande av delegationsbeslut

Delegationsbeslut kan, liksom nämndens beslut överklagas antingen genom laglighetsprövning enligt Kommunallagen 13 kap, eller förvaltningsbesvär enligt den speciallag som tillämpats eller med stöd av Förvaltningslagen.

Överklagande med stöd av Kommunallagen skall ske inom tre veckor från den dag då bevis om justering av nämndens protokoll anslagits, alternativt protokoll över beslut tillkännagivits, på kommunens anslagstavla. Överklagande med stöd av speciallag eller Förvaltningslagen skall ske inom tre veckor från den dag den sökande delgavs beslutet.

Förkortade nedanstående yrkesbefattningar avser personal som är verksamma inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens (GVN) verksamhetsområde.

Förkortningar titlar, benämningar, lagar och förordningar		Förkortningar titlar, benämningar, lagar och förordningar	
AU	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott	KL	Kommunallag
AdmC	Administrativ chef	MFL	Marknadsföringslagen
ArbmC	Arbetsmarknadschef	N	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
BitrUD	Biträdande utbildningsdirektör	N adm	Nämndadministratör
DSF	Dataskyddsförordningen	N sek	Nämndsekreterare
EC	Ekonomichef	NC	Närmaste chef
EHC	Elevhälsoschef	OSL	Offentlighets- och sekretesslag
FL	Förvaltningslagen	R	Rektor
GC	Gymnasiechef	Pres	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens presidium
GyF	Gymnasieförordning	SFS	Svensk författningssamling
HSF	Hälsa- och sjukvårdsförordningen	Skoll	Skollagen SFS 2010:800
HSL	Hälsa- och sjukvårdslag	TF	Tryckfrihetsförordningen
HSL-FS	Socialstyrelsens föreskrifter i hälsa- och sjukvården	UD	Utbildningsdirektör
KC	Kanslichef	UtlL	Utlänningslag
KF	Kommunfullmäktige	VuxF	Förordning för Vuxenutbildning
KH	Kvalificerad handläggare	VuxC	Vuxenutbildningschef

Ärenden där nämnd beslutar

Följande avsnitt avser exempel på ärenden som inte delegeras till tjänsteperson

Ärendetyp					Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
A Nämnd, arbetsutskott, presidiet beslutar							
A.1	Generellt						
A.1.1	Beslut om överklagande till högre instans ifall domslut i första instans går kommunen emot						Se även B.2.4
A.1.2	Överenskommelse om interkommunal ersättning	SkolL 16:50-51, 17:23, 17:35-36, 19:43-44, 20:15					Överklagan till Förvaltningsrätten
A.1.3	Beslut om grundbelopp till fristående gymnasieskola och gymnasiesärskola	SkolL 16:52-53, 17:35-36, 19:45-46					Se även B.1.8 Överklagan till Förvaltningsrätten
A.1.4	Justeringar av beslutat utbildningsutbud	SkolL 15:30					Se även C.1.10
A.1.5	Plan för utbildning på Introduktionsprogram	SkolL 17:7					
A.1.6	Inrättande av lokala styrelser för del av skolväsendet	SkolL 4:15					
A.1.7	Prövning av uppdrag från nämndledamöter			AU			
A.1.8	Beslut om deltagande i kurser och konferenser för nämndens ledamöter			AU			
A.1.9	Yttrande till Socialstyrelsen						
A.2	Trygghet och studiero						
A.2.1	Beslut om avstängning från utbildningen	SkolL 5:17-20		Pres			Överklagan till Förvaltningsrätten

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
-----------	--------	---------	---

B Administrativa ärenden				
B.1	Ekonomi			
B.1.1	Utse beställare och attestanter inklusive ersättare	Attestreglemente	NC	Meddelas berörda
B.1.2	Avskrivning av fordran, kundförluster		EC	Anmäls i nämnd
B.1.3	Teckna avtal med ekonomiskt innehåll, förhyrning och uppsägning av lokaler, för huvudmannens räkning		UD BitrUD	Anmäls i nämnd
B.1.4	Att ingå och säga upp avtal om andrahandsuthyrning avseende sådana hyresavtal där verksamheter inom nämndens ansvarsområde är förstahandshyresgäst		UD BitrUD ArbmC	Anmäls i nämnd
B.1.5	Bidrag och ersättningar ur centrala medel till enskilda, organisationer och föreningar		UD	Anmäls i nämnd
B.1.6	Beslut om inackorderingstillägg	SkolL 15:32, 18:32, 20:19 d, andra stycket	BitrUD	Avslag anmäls i nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten
B.1.7	Beslut om tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av särskilt stöd	SkolL 16:54 SkolL 19:47	BitrUD	Anmäls i nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten
B.1.8	Avtal om ersättning till annan skolhuvudman för enskild elev på Introduktionsprogram	SkolL 17:26a	BitrUD	
B.1.9	Beslut om grundbelopp till fristående gymnasieskola och gymnasiesärskola för bidrag till nya huvudmän som tillkommer under året	SkolL 16:52-53, 19:45-46	UD BitrUD	Se även A.1.3 Anmäls i nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten

B Administrativa ärenden				
B.1.10	Åtagande om interkommunal ersättning, vuxenutbildning gymnasial nivå	SkolL 20:21	UD BitrUD VuxC	Anmäls i nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
B.1.11	Beslut om att underteckna ansökningar och beslut om rekvisition gällande extern finansiering med statsbidrag, EU medel eller liknande		UD EC	Anmäls i nämnd
B.1.12	Hantera frågor gentemot andra politiska beslutsinstanser avseende förändringar i investeringsbudget		UD	
B.2 Övrigt				
B.2.1	Nekande att lämna ut: a) sekretesshandling b) handling som ej bedöms vara allmän Förbehåll vid partsinsyn	OSL TF DSF MFL FL	UD KC KH N adm N sek	Anmäls i nämnd Överklagan till Kammarrätten
B.2.2	Rättidsbedömning inklusive avvisande av överklagande som för sent inkommen	FL 45	KC KH N adm	Anmäls i nämnd Överklagan till Kammarrätten
B.2.3	Underteckna mottagningsbevis och delgivningskvitto för inkommen handling		KH N adm	Verkställighet
B.2.4	Avge yttrande över ärende som överklagats till: a) första instans b) högre instans		a) delegat b) delegat	Anmäls i nämnd Observera att nämnd beslutar om <u>överklagande</u> till högre instans (rättsinstans) i de fall domslut i första instans går kommunen emot, se A.1.1
B.2.5	Beslut om att ej lämna ut information till den registrerade	DSF	KC	Anmäls i nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten från 180525
B.2.6	Undertecknande av tjänsteskrivelse till tillsynsmyndigheter angående anmälningar		UD	Anmäls i nämnd

B	Administrativa ärenden			
	och tillsynsärenden			

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
-----------	--------	---------	---

C Gymnasieskola och gymnasiesärskola				
C.1	Utbildning och studievägar			
C.1.1	Beslut om hur kommunen organiserar sin gymnasieskola	SkolL 15:30, 16:12, 16:15, 29:19	UD	Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
C.1.2	Ansökan om godkännande av utbildning som särskild variant	GyF 5:4	UD	Anmäls i nämnd
C.1.3	Ansökan om godkännande av utbildning som rikrekryterande utbildning	GyF 5:14	UD	Anmäls i nämnd
C.1.4	Ansökan om nationellt godkänd idrottsutbildning	GyF 5:28	UD	Anmäls i nämnd
C.1.5	Ansökan till Skolverket om ny kurs	GyF 1:6	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.6	Beslut om att ersätta arbetsplatsförlagt lärande (APL) med skolförlagd utbildning	GyF 4:13	GC	Anmäls i nämnd
C.1.7	Fastställa kurser som individuella val	GyF 4:7 4:7a	GC	Anmäls i nämnd
C.1.8	Beslut om APL på högskoleförberedande program	GyF 4:12	R	Anmäls i nämnd
C.1.9	Beslut om att en elevs utbildning på ett nationellt program till sitt innehåll får avvika från vad som annars gäller (om särskilda skäl)	SkolL 16:14	UD	Anmäls i nämnd

C Gymnasieskola och gymnasiesärskola				
C.1.10	Beslut om justering av utbildningsutbud i samband med slutlig antagning i juni		UD BitrUD	Se även A.1.4
C.2	Lärotider			
C.2.1	Beslut om antal lov- och studiedagar samt om höst- och vårterminens början och slut	GyF 3:1–2	UD	Anmäls i nämnd
C.2.2	Fastställande av andra läsårstider för viss utbildning om utbildningsinslag förutsätter det	GyF 3:2	UD	Anmäls i nämnd
C.2.3	Beslut om att fördela utbildningen på nationella program på längre tid än 3 år	SkolL 16:15	UD	Anmäls i nämnd
C.2.4	Beslut om att fördela utbildningen inom gymnasiesärskolan på längre tid än 4 år	SkolL 19:17	UD	Anmäls i nämnd
C.2.5	Antal undervisningstimmar för kurs, ämnesområde, gymnasiearbete och gymnasiesärskolearbete. Undervisningstidens fördelning över läsåren.	GyF 4:22	BitrUD GC	Anmäls i nämnd
C.3	Mottagning, behörighet, antagning			
C.3.1	Yttrande över ansökan till annan kommun	SkolL 16:48	BitrUD	Verkställighet
C.3.2	Beslut om mottagande till nationellt program, inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning	SkolL 16:43 SkolL 16:44 SkolL 16:47	BitrUD	Anmäls i nämnd. Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
C.3.3	Beslut om resetillägg vid elevresor	Regler om elevresor § 91 Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor	AdmC	Anmäls i nämnd. Överklagas till Förvaltningsrätten
C.3.4	Beslut om mottagande till gymnasiesärskolan	SkolL 18:5	UD	Anmäls i nämnd.

C Gymnasieskola och gymnasiesärskola				
	om den sökande tillhör målgruppen, samt beslut att den inte tillhör målgruppen	SkolL 18:7 SkolL 19:29		Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
C.3.5	Behörighetsprövning och antagning samt urval till gymnasieskolan	SkolL 15:12, 16:36 GyF 7:2,3	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.3.6	Beslut om antagning till gymnasiesärskolan	SkolL 18:12 GyF 7:13	UD	Anmäls i nämnd
C.3.7	Fördelning av elever på inriktningar i högre årskurs då inriktningsgaranti ej medgivits	GyF 7:6 SkolL 16:7	GC	Anmäls i nämnd Se även C.3.2 och C.3.4
C.3.8	Beslut om behörighet och mottagande till programriktat val eller till yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever.	SkolL 17:14	BitrUD	Anmäls i nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
C.3.9	Beslut om behörighet och mottagande av, nordiska sökande till gymnasieskolan och övriga utländska sökande	GyF 12:6 GyF 12:11 SkolL 16:29	UD	Anmäls i nämnd
C.3.10	Beslut om förlängd undervisning	GyF 9:7	R	Anmäls i nämnd
C.3.11	Beslut om behörighet och mottagning till fjärde tekniskt år	SkolL 17a:18 SkolL 15:12	UD BitrUD	Anmäls i nämnd. Överklagan till skolväsendets överklagandenämnd Hemkommunens yttrande inhämtas före beslut.
C.4 Introduktionsprogrammen				
C.4.1	Beslut om synnerliga skäl för behörig elev att gå yrkesintroduktion eller individuellt alternativ	SkolL 17:11	BitrUD	Anmäls i nämnd
C.4.2	Beslut om utbildning i mindre omfattning än heltid om särskilda skäl finns och eleven begär det	SkolL 17:6	GC	Anmäls i nämnd
C.4.3	Beslut att inte erbjuda elev från grundskola yrkesintroduktion och individuellt alternativ om det finns synnerliga	SkolL 17:16	BitrUD GC	Anmäls i nämnd

C Gymnasieskola och gymnasiesärskola				
C.5	Kvalitetsarbete			
C.5.1	Information till hemkommun om frånvaro	Skoll 15:15 Skoll 18:15	UD BitrUD	Verkställighet

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
-----------	--------	---------	---

D Vuxenutbildning; kommunal vuxenutbildning				
D.1	Mottagning, behörighet, antagning			
D.1.1	Yttrande över ansökan till annan kommun			
	a) Ansökan till kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå eller till särskild utbildning på grundläggande nivå	Skoll 20:14	BitrUD VuxC	Anmäls i nämnd Se även B.1.9 (angående interkommunal ersättning)
	b) Ansökan till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning på gymnasial nivå	Skoll 20:21	VuxC	Anmäls i nämnd
D.1.2	Beslut om mottagande av sökande			
	a) Beslut om mottagande av sökande till kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå eller till särskild utbildning på grundläggande nivå	Skoll 20:13	BitrUD VuxC	Anmäls i nämnd. Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
	b) Beslut om mottagande av sökande till	Skoll 20:22		

D Vuxenutbildning; kommunal vuxenutbildning				
	kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller till särskild utbildning på gymnasial nivå c) Beslut om mottagande av sökande till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare	SkolL 20:33		
D.1.3	Beslut om antagning till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning på gymnasial nivå	Skoll 20:23	BitrUD	Anmäls i nämnd
D.1.4	Beslut om att undervisningen för elev skall upphöra och på nytt beredas plats	SkolL 20:9	BitrUD VuxC	Anmäls i nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
D.1.5	Beslut om vilka nationella kurser, ämnen och nivåer i ämnen som utbildning ska ges i	Förordning om vuxenutbildning 2:9 (2011:1108)	Rektor	Anmäls i nämnd
D.2	Studiestartstöd			
D.2.1	Prövning om sökande tillhör målgruppen för studiestartsstöd.	Lag om studiestartsstöd 27 § (2017:527)	VuxC	Anmäls i nämnd

E Elevhälsan				
E.1.1	Svara för anmälningsskyldigheten till Socialstyrelsen enligt Lex Maria	Patientsäkerhetslag 3:5 (2010:659)	EHC	Anmäls i nämnd
E.1.2	Anmälan till IVO, inspektionen för vård och omsorg när det befaras att legitimerad personal kan utgöra fara för patientsäkerheten.	Patientsäkerhetslag 3:7 (2010:659)	UD	Anmäls i nämnd

F Åtgärder mot kränkande behandling				
F.1.1	Utredning och vidtagande av åtgärder vid anmälان om kränkande behandling	SkolL 6:10	UD	Anmäls i nämnd

Delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Dokumenttyp: Delegationsordning	Beslutsdatum: 2024-10-23
Dokumentansvarig: Ann-Christine Gradin Utbildningsdirektör	DNR: SK-2024/00294 ersätter SK-2021/00332
Beslutad av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Reviderad:

Innehåll

Delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	1
1 Om delegation	3
1.1 Delegationsbestämmelser	3
1.2 Verkställighet	3
1.3 Ärenden som inte får delegeras enligt kommunallagen.....	4
1.4 Ersättare för delegat	4
1.5 Ärenden som inte återfinns i delegationsordningen	5
1.6 Jäv	5
1.7 Anmälan av delegationsbeslut till nämnd.....	5
1.8 Personalärenden	5
1.9 Civil beredskap och säkerhet	5
1.10 Överklagan av delegationsbeslut	6
1.10.1 Laglighetsprövning	6
1.10.2 Förvaltningsbesvär	6
2 Förklaring av förkortningar	7
2.1 Delegater	7
2.2 Lagar och förordningar.....	8
3 Delegationsordning	9
A. Nämnd, ordförande, arbetsutskott, presidiet beslutar	9
A.1 Generellt	9
B. Administrativa ärenden.....	10
B.1 Generellt.....	10
B.2 Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp	11
B.3 Offentlighet och sekretess samt överklaganden	12
B.4 GDPR	13
B.5 Tillsyn och anmälningsärenden.....	13
C. Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	14
C.1 Organisering av utbildning och studievägar	14
C.2 Mottagning, antagning och behörighet	15
D. Vuxenutbildning; kommunal vuxenutbildning	17
D.1 Mottagning, behörighet, antagning.....	17
D.2 Studiestartstöd	18
E. Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling	18

1 Om delegation

En nämnd har till uppgift att fatta ett stort antal beslut i flera olika ärendetyper. Hanteringen måste fungera både rättssäkert och effektivt. Detta kräver bland annat att ärenden kan hanteras snabbt, både utifrån medborgarnas intressen och med hänsyn till nämndens egna behov.

Syftet med delegationen är att avlasta nämnden från att behöva fatta beslut i samtliga ärenden som faller inom nämndens ansvarsområde. Genom delegation effektiviseras den kommunala förvaltningen och medborgarna ges en bättre service. Delegering innebär överföring av beslutanderätt från nämnden till ett presidium, arbetsutskott, en ledamot eller ersättare eller en anställd tjänsteperson som är underställd nämnden. Det är inte möjligt att delegera till en grupp anställda eller en grupp anställda och förtroendevalda att gemensamt fatta beslut.

Delegering innebär att befogenheten att fatta beslut överlämnas och det delegerade beslutet fattas sedan på nämndens vägnar. Det är uppgiften som delegeras och inte ansvaret som sådant. Delegaten har emellertid det fulla ansvaret för handläggning och beslutsfattande i de ärenden som delegationen omfattar. Beslutanderätten enligt delegationsordningen gäller tillsvidare och kan återkallas eller ändras av nämnd eller förvaltningschef.

Delegationsordningen bör vara ett dokument som regelbundet uppdateras, utifrån ny lagstiftning eller organisationsförändringar som uppkommer samt av nämnden fattade beslut. Av punkt B.1.5 och B.1.6 framgår delegater för löpande uppdateringar av delegationsordningen med anledning av organisationsförändringar, lagändringar och nämndbeslut. Uppdateringar sker månadsvis efter fattade beslut i nämnd som rör delegationsordningen samt efter beredning i utbildningsdirektörens ledningsgrupp gällande ny lagstiftning eller organisationsförändringar.

1.1 Delegationsbestämmelser

I 6 kap. 37 § kommunallagen finns bestämmelser om delegering av ärenden inom en kommunal nämnd. Delegation innebär att beslutanderätten i ärenden som är angivna i delegationsordningen delegerats och att delegaten träder in i nämndens ställe, under förutsättning att utfärdade författningsbestämmelser, lagar, avtal, ekonomiska ramar och övriga riktlinjer för verksamheten iakttas. Besluten har samma rättsverkan som nämndens egna beslut.

1.2 Verkställighet

Beslut av rent förberedande eller rent verkställande karaktär, exempelvis där beslutet är givet på förhand utan att det innefattar en bedömning, till exempel beslut om debitering enligt en fastställd taxa, kräver ingen delegation. Föreligger ingen självständig beslutanderätt brukar man tala om så kallad ren verkställighet. Sådana beslut kan tjänstepersoner fatta självständigt. Verkställighetsbeslut behöver ej anmälas i nämnden.

Beslutsfattande där en tjänsteperson pekas ut som beslutsfattare i speciallagstiftning kräver inte heller delegation från nämnden, utan sådana beslut fattar den tjänsteperson som är delegat självständigt med stöd utifrån lagstiftningen. Detta innebär exempelvis att en skolhuvudman, en kommunal utbildningsnämnd, inte kan besluta om något som rektor har getts beslutanderätt eller ansvar för genom skollagen eller andra författningar.

1.3 Ärenden som inte får delegeras enligt kommunallagen

Enligt 6 kap. 38 § kommunallagen får nämnden inte delegera beslutsfattanderätten när det gäller:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Beslutanderätten får inte heller delegeras till en automatiserad beslutsfunktion när det gäller ärenden där beslut överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen, ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas, ärenden om upphandling eller ärenden om valfrihetssystem.

1.4 Ersättare för delegat

Enligt 7 kap. 6 § kommunallagen framgår att om en nämnd uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen att fatta beslutet. Det innebär att förvaltningschef får delegera beslutanderätten i ett led men bestämmelserna i kommunallagen avseende vidaredelegation medger dock inte att beslutanderätt vidaredelegeras i flera led.

Vid utbildningsdirektörens frånvaro övertas beslutanderätten av biträdande utbildningsdirektör med ansvar för gymnasieskola, vuxenutbildning samt arbetsmarknad och integration alternativt tillförordnad utbildningsdirektör. Som allmän princip gäller att ersättare inte bör besluta i viktiga ärenden om beslutet utan större nackdel kan vänta till delegaten återkommer.

Delegation sker till delegat på lägsta beslutade nivå, det innebär att tjänsteperson på högre chefsnivå inom förvaltningen, vid behov har rätt att träda in som delegat.

Vidare framgår av 6 kap. 39 § kommunallagen att en nämnd får uppdra åt ordföranden, eller annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Enligt 6 kap. 40 § kommunallagen ska beslutet då anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Av kommunfullmäktiges beslutade reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder (KS-2014/01024, KS-2023/00651, reviderad 2024-06-17) framgår gällande ersättare för ordföranden. Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter. Om ordföranden eller vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

Utöver delegationsordningen har kommunjuristerna fullmakt att företräda gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i mål och ärenden (SK-2015/00329) samt jurist vid utbildningsförvaltningen genom vidaredelegation från kommunjuristerna (SK-2024/00053).

1.5 Ärenden som inte återfinns i delegationsordningen

Ärenden som inte återfinns i delegationsordningen ska beslutas av nämnden, om ärendet är av principiell karaktär eller om det av författning tydligt framgår att det är nämnden som ska besluta i frågan.

I övriga fall beslutar den som handlägger och har delegationsrätt i liknande ärenden.

1.6 Jäv

Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärende som berör delegatens egna personliga förhållanden eller där jäv enligt 6 kap. 28–32 §§ kommunallagen föreligger. Den som är jävig i ett visst ärende får inte besluta i det eller delta i handläggningen av ärendet. Om en delegat är jävig överlämnas ärendet för avgörande till överordnad chef eller till nämnden. Handläggaren i ett ärende måste själv uppmärksamma jävsituationen och informera ansvarig chef.

1.7 Anmälan av delegationsbeslut till nämnd

Enligt 6 kap. 40 § kommunallagen beslutar nämnden i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegationsordningen anmäls till nämnd därav ska beslut anmälas till nämnd om inte annat anges.

Väljer nämnden att vissa beslut inte ska anmälas till nämnd ska ett särskilt beslut om detta fattas. I de fall beslut kan överklagas med laglighetsprövning enligt kommunallagens 13 kap. och om dessa beslut inte anmäls till nämnd ska besluten protokollföras särskilt och tillkännages på kommunens anslagstavla, enligt 8 kap. 10 § första stycket punkt 3. Tillkännagivandet av beslut är viktigt för att besluten som fattats ska vinna laga kraft. Nämnden har tidigare beslutat om tillkännagivanden av delegationsbeslut som endast kan laglighetsprövas (GVN Beslut 2018-01-24, 6 § SK-2016/00058). Eftersom protokollen ska tillkännages på anslagstavlan måste hänsyn tas till offentlighets och sekretesslagen samt dataskyddsförordningen (GDPR).

För delegerade beslutsärenden förs en förteckning i obruten nummerserie per kalenderår (SK- nr). Nämndsekreteraren svarar för att förteckning av delegationsbeslut som upprättats delges ledamöterna vid nämndsammanträdet. Den dokumentation som rör delegationsbesluten finns att tillgå vid den avdelning eller enhet inom utbildningsförvaltningen som fattat besluten.

1.8 Personalärenden

Beslut i personalärenden fattas enligt Delegationsordning i personal- och organisationsfrågor, KS-2019/00709, reviderad 2023-07-01. Dessa ärenden anmäls inte till nämnden.

1.9 Civil beredskap och säkerhet

I samtliga nämnders gemensamma reglemente framgår följande gällande civil beredskap och säkerhet.

Nämnden ansvarar för den civila beredskapen i nämndens verksamheter. Detta innebär att nämnden ansvarar för att det kontinuerligt genomförs analys, planering och förberedelser för att upprätthålla kontinuitet och tillgodose ändamålsenlig säkerhet och beredskap i de verksamheter som nämnden

ansvarar för. Nämnden ansvarar för att förebygga, hantera och följa upp/utvärdera händelser som berör nämndens verksamheter.

Nämnden ansvarar för att upprätta en ändamålsenlig organisation i beredskaps – och säkerhetsfrågor. Nämnden ansvarar för att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskapsområdet.

1.10 Överklagan av delegationsbeslut

Beslut som har delegerats från nämnden kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut, det vill säga antingen med stöd av 13 kap. kommunallagen genom laglighetsprövning tidigare även kallat kommunalbesvär eller med stöd av speciallagstiftning genom förvaltningsbesvär, se mer nedan.

1.10.1 Laglighetsprövning

Beslut som inte kan överklagas med förvaltningsbesvär kan överklagas genom laglighetsprövning, enligt kommunallagen 13 kap. Laglighetsprövning innebär enbart en prövning av ett besluts laglighet och bara den som är medlem i kommunen kan överklaga. Domstolen kan endast pröva lagligheten av beslutet kommunen fattat, men inte lämpligheten i ett beslut. Domstolen kan upphäva det överklagade beslutet, men inte sätta något annat beslut i dess ställe. Om beslutet upphävs innebär det att kommunen måste fatta ett nytt beslut. Det kan medföra att hela processen som föregår beslutet måste tas om, av aktuell nämnd inom kommunen igen.

Överklaganden genom laglighetsprövning ska ske inom tre veckor från den dag då justering tillkännagivits på kommunens officiella anslagstavla av protokollet från det nämndsammanträde, då delegationsbeslutet anmäldes.

Ett överklagande som innebär laglighetsprövning ska alltid vidarebefordras till domstolen även om det har kommit in för sent, till aktuell nämnd eller förvaltning eftersom det är domstolen som gör rättidsprövningen/bedömningen i sådana ärenden, jämfört med förvaltningsbesvär se nedan.

1.10.2 Förvaltningsbesvär

Beslut som fattas enligt speciallagstiftning som kan överklagas ska innehålla en besvärshänvisning, där det framgår vart beslutet går att överklaga och hur man gör för att överklaga. Exempelvis i 28 kap. skollagen framgår i kapitlet gällande överklagande, att beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, eller Skolväsendets överklagandenämnd samt att flertalet beslut har överklagandeförbud. Övriga beslut från en kommun som inte omnämns särskilt i skollagen kan därmed endast överklagas enligt 13 kap. kommunallagen, se ovan.

Överklagande genom förvaltningsbesvär ska ske inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet. Endast den som beslutet angår och som beslutet kan anses ha gått emot, kan överklaga ett beslut genom förvaltningsbesvär. Vanligtvis elev och dess vårdnadshavare, eller elev själv över 16 år vilket framgår av skollagen 29 kap. 12 §.

Överklagandet ska lämnas eller skickas till utbildningskontoret Umeå kommun, som därefter senast inom en vecka överlämnar ärendet till anvisad besvärsinstans. Har överklagandet kommit in för sent ska nämndens delegat fatta ett avvisningsbeslut, som anger att överklagan inkommit för sent. Ett sådant beslut är i sin tur också överklagbart.

När domstolen vanligtvis förvaltningsrätten, prövar ett överklagat beslut har den samma behörighet som den beslutsfattande kommunens nämnd, och kan således sätta ett helt nytt beslut i dess ställe eller enbart ändra beslutet i vissa delar, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Domstolen kan även upphäva det underliggande beslutet eller återförvisa målet till kommunen för förnyad handläggning.

Om ett överklagat beslut ändras ska det nya beslutet överlämnas till domstolen oberoende av hur beslutet ändras, helt eller delvis. Det innebär att klaganden inte behöver överklaga även det nya beslutet för att detta ska omfattas av domstolens prövning. Det innebär också att det nya beslutet alltid måste beaktas av domstolen vid dess prövning.

2 Förklaring av förkortningar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har utöver punkterna under avsnitt A, delegerat ansvaret för den löpande och dagliga förvaltningen för nämndens verksamhetsområde till utbildningsdirektör UD, som i sin tur ansvarar för att leda det övergripande arbetet på utbildningsförvaltningen som involverar tjänstepersoner på utbildningskontorets enheter och avdelningar.

Nedanstående förkortningar av delegater avser personal som är verksamma inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområde.

2.1 Delegater

AdmC	Administrativ chef
AU	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott
BitrUD	Biträdande utbildningsdirektör
BitrR	Biträdande rektor
EC	Enhetschef
EHC	Elevhälsochef (verksamhetschef elevhälsa)
EkC	Ekonomichef
GA	Gymnasieantagningen i Västerbotten
HRC	HR-chef inom utbildningsförvaltningen
Jur	Jurist inom utbildningsförvaltningen
KC	Kanslichef
NC	Närmsta chef
Nhandl	Nämndhandläggare
Nsek	Nämndsekreterare
OC	Områdeschef
Pres	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens presidium
R	Rektor
Reg	Registrator inom utbildningsförvaltningen
UD	Utbildningsdirektör
Utr-GDPR	Utredare GDPR tillika personuppgiftssamordnare
VC	Verksamhetschef

2.2 Lagar och förordningar

ArbmL	Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160)
DL	Diskrimineringslagen (SFS 2008:567)
DSF (GDPR)	Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SFS 2018:218)
ElevR	Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor
FL	Förvaltningslagen (SFS 2017:900)
FVux	Förordning om vuxenutbildning (2011:1108)
GyF	Gymnasieförordningen (SFS 2010:2039)
HSL	Hälsa- och sjukvårdslag (SFS 2017:30)
KL	Kommunallag (SFS 2017:725)
MFL	Marknadsföringslag (SFS 2008:486)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (SFS 2009:400)
PatSäkl	Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659)
SFS-nr	Svensk författningssamling, anger år då lag eller förordningen beslutas
Skoll	Skollag (SFS 2010:800)
SkL	Skadeståndslagen (SFS 1972:207)
SPSM	Förordning med instruktion för Specialpedagogiska skolmyndigheten (SFS 2011:130)
StuSt	Lag om studiestartsstöd (SFS 2017:527)
TF	Tryckfrihetsförordningen (SFS 1949:105)
UtlL	Utlänningslag (SFS 2005:716)

3 Delegationsordning

Ärenden där nämnd, ordförande arbetsutskott, presidiet beslutar

Följande avsnitt avser exempel på ärenden som inte delegeras till tjänsteperson

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
A. Nämnd, ordförande, arbetsutskott, presidiet beslutar			
A.1 Generellt			
A.1.1	Beslut i brådskande ärenden, som inte kan vänta till nästkommande nämnd	KL 6 kap. 37, 39 §§	Ordf Anmälan till nämnd
A.1.2	Beslut om tillträdesförbud på skolenhet eller annan inom nämndens verksamhetsområden	ArbmL 3 kap. 2 §	Ordf Överklagan till Förvaltningsrätten Beslutet ska vara tidsbegränsat
A.1.3	Beslut om avstängning från utbildningen	Skoll 5 kap.17–20 §§	Pres Ordf Överklagan till Förvaltningsrätten Beslut avser huvudmannanivå för längre tid av terminen. Utgångspunkten är att rektor besluta om kortare tid.
A.1.4	Beslut om bidrag (ersättningsbelopp) till fristående gymnasieskola	Skoll 16 kap. 5 2–53 §§ 17 kap. 35–36 §§ 19 kap. 45–46 §§ Gy F 13 kap.	Nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten
A.1.5	Beslut om interkommunal ersättning	Skoll 16 kap. 50–51 §§ 19 kap. 43–44 §§ 24 kap. 15 §	Nämnd
A.1.6	Utse verksamhetschef för elevhälsa (EHC)	HSL 4 kap. 2 §	Nämnd Anmäls även till IVO som är tillsynsmyndighet
A.1.7	Beslut om hur kommunen organiserar sin gymnasieutbildning samt justeringar av beslutat utbildningsutbud	Skoll 15 kap. 30 §	Nämnd
A.1.8	Plan för utbildning på Introduktionsprogram	Skoll 17 kap.7 §	Nämnd
A.1.9	Beslut om att anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år	Skoll 17a kap. 2 §	Nämnd
A.1.10	Prövning av uppdrag från nämndsledamöter	KL 6 kap. 37 §	AU
A.1.11	Beslut om deltagande i kurser och	KL	AU

A. Nämnd, ordförande, arbetsutskott, presidiet beslutar

	konferenser för nämndens ledamöter	6 kap. 37 §		
A.1.12	Beslut om överklagande till högre instans i fall domslut i första instans går kommunen emot		Nämnd	Se även B.3.3

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
-----------	--------	---------	---

B. Administrativa ärenden

B.1 Generellt				
B.1.1	Beslut i brådskande extraordinära ärenden som inte kan vänta, till exempel översvämningar, hot och våld mot skolenhet/verksamhet		UD BitrUD	
B.1.2	Ta emot, utreda och besvara inkomna klagomål som rör utbildningen på huvudmannanivå. Vidta nödvändiga åtgärder utifrån inkomna klagomål.	Skoll 4 kap. 7–8 §§	UD BitrUD	Enligt rutin på utbildningsförvaltningens hemsida – synpunkter och klagomål. Gäller enbart gymnasie- och vuxenutbildning
B.1.3	Beslut om fastställande av krisledningsplan för nämndens förvaltning		UD	Enligt nämndens reglemente avseende Civil beredskap och säkerhet samt Riktlinje för Umeå kommuns arbete med civil beredskap beslutad av KF (KS-2023/00819) 18 december 2023, Policy för civil beredskap 2024–2026 och Plan för civil beredskap 2024-2026
B.1.4	Ansvar för anmälningsskyldigheten till IVO enligt Lex Maria	PatSäkl 3 kap. 5–7 §§	EHC	Anmäls till nämnd
B.1.5	Redaktionella ändringar i delegationsordningen vid exempelvis organisationsförändringar, lagändringar och beslut av nämnd		UD BitrUD KC N sek Jur	Information till nämnd gällande organisations- och lagändringar.
B.1.6	Mindre redaktionella förändringar i styrdokument beslutade av nämnden		UD BitrUD KC N sek Jur	Exempelvis uppdatering av hänvisning till lagrum, hänvisning till funktion etc
B.1.7	Beslut om att nyttja hemkommunens insynsrätt i fristående utbildningsverksamhet	Skoll 15 kap. 34 §	UD BitrUD	Anmäls till nämnd

B. Administrativa ärenden

B.1.8	Information till hemkommun om elev börjar/slutar eller är frånvarande från utbildning	Skoll 15 kap. 15 § 18 kap. 15 §	R	
B.1.9	Underteckna samverkansavtal med andra kommuner gällande gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning.	Skoll 2 kap. 2a-b §§	UD BitrUD	Anmäls till nämnd
B.2 Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp				
B.2.1	Beslut i civilrättsliga skadestånds- och ersättningsärenden understigande ett halvt prisbasbelopp	SKL	UD BitrUD	Gäller ej arbetsrättsliga skadestånd
B.2.2	Beslut att utse attestanter		UD	UD med rätt att vidaredelegera Anmäls till nämnd Attestreglemente för Umeå kommun ska följas KS-2022/01036
B.2.3	Utse beställare av varor och tjänster		NC	Anmäls ej till nämnd Meddelas berörda Attestreglemente för Umeå kommun ska följas KS-2022/01036
B.2.4	Avskrivning av fordran, kundförluster		EkC	Anmäls i nämnd
B.2.5	Teckna avtal med ekonomiskt innehåll (intäkter/kostnader) - motsvarande ett värde överstigande 500 tkr - inom ramen för den egna verksamhetens budget		UD BitrUD EkC HrC KC OC EC VC EHC R	Attestreglemente för Umeå kommun ska följas KS-2022/01036. Vid upphandling (LOU) ska kontakt tas med Upphandlingsbyrån. Gäller ej för leasingavtal, se Regler och riktlinjer för finansiell verksamhet, KF 2019-09-03
B.2.6	Teckna avtal gällande förhyrning och uppsägning av lokaler, för huvudmannens räkning		UD BitrUD VC	Attestreglemente för Umeå kommun ska följas KS-2022/01036 Gäller exempelvis andrahandsupplåtelser inom arbetsmarknad och integrations verksamhet
B.2.7	Undertecknande av avtal och		UD	

B. Administrativa ärenden

	skrivelser utan ekonomiskt innehåll		BitrUD VC OC EC R	
B.2.8	Beslut om inackorderingstillägg, elevresor och kontantersättning	Skoll 15 kap. 32 § 18 kap. 32 § 20 kap. 19 d § 2 st ElevR	AdmC	Utgår från beslut GVN SK-2022/00258, 23-10-25. Regler för ansökan om elevresor och inackorderingstillägg för Umeå kommuns gymnasieelever Överklagan till Förvaltningsrätt Överklagade beslut anmäls till nämnd
B.2.9	Beslut om tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av extraordinära stödåtgärder	Skoll 16 kap. 54 § 19 kap. 47 § 22 kap. 20 § GyF 13 kap. 7 §	BitrUD	Anmäls i nämnd Överklagan till Förvaltningsrätten
B.2.10	Beslut om ersättning till annan skolhuvudman för enskild elev på Introduktionsprogram och kommunal vuxenutbildning	Skoll 17 kap. 23–27 §§ 20 kap. 15, 21a §§	BitrUD OC	Utgångspunkten är interkommunal ersättning enligt 24–27 §§, om inte den anordnande huvudmannen och hemkommunen kommer överens om annat. Överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd, gäller 20 kap. 21a § på elevnivå
B.2.11	Beslut om att underteckna ansökningar och beslut om rekvisition gällande extern finansiering med statsbidrag, EU-medel eller liknande – på huvudmannanivå Beslut om att underteckna ansökningar och beslut om rekvisition gällande extern finansiering med statsbidrag, EU-medel eller liknande – gällande egen verksamhet		UD BitrUD EkC EC VC OC	Anmäls i nämnd Exempelvis statliga myndigheter Skolverket Arbetsförmedlingen, SPSM, Migrationsverket, Europeiska socialfonden, Jordbruksverket, och Erasmus-projekt
B.3 Offentlighet och sekretess samt överklaganden				
B.3.1	Nekande att lämna ut: a) sekretesshandling b) handling som ej bedöms vara allmän c) e-postadresser	TF 2 kap. 2§ 12§ MFL	UD KC N adm N sek	Anmäls i nämnd Överklagan till Kammarrätten

B. Administrativa ärenden

	Beslut om att lämna ut handling med förbehåll vid partsinsyn	OSL 10 kap. 3§ och 14 §		
B.3.2	Rättidsbedömning inklusive avvisande av överklagande som för sent inkommen	FL 45–47 § Skoll 29 kap. 11 §	UD KC Reg Jur	Anmäls i nämnd Överklagan till Kammarrätten
B.3.3	Avge yttrande över ärende som överklagats till: a) första instans b) högre instans		a) delegat b) delegat	Anmäls i nämnd Observera att nämnd beslutar om <u>överklagande</u> till högre instans (rättsinstans) i de fall domslut i första instans går kommunen emot. Se även A.1.12
B.4 GDPR				
B.4.1	Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beslut gällande inskickad anmälan om personuppgiftsincident	DSF Artikel 33	Jur Utr.GDPR Reg	Anmäls till nämnd
B.4.2	Fastställande av konsekvensbedömning	DSF Artikel 35	UD BitrUD	Anmäls till nämnd
B.4.3	Undertecknande av personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) Innefattar även rätt att ändra eller avsluta avtal	DSF Artikel 28	UD BitrUD	Anmäls till nämnd PUB-avtal tecknas vanligtvis i samband med, ett huvudavtal som innebär personuppgifts-behandling mellan parterna.
B.4.4	Rätt att teckna datadelningsavtal för fastställande av gemensamma personuppgiftsbehandlingar med annan personuppgiftsansvarig	DSF Artikel 26	UD BitrUD	Anmäls till nämnd
B.4.5	Beslut om utlämnande av registerutdrag	DSF Artikel 15	Jur Utr.GDPR Reg	
B.4.6	Beslut om avslag på begäran om registerutdrag	DSF Artikel 12 Artikel 12.6	Jur Utr.GDPR Reg	Anmäls till nämnd Ev. överklagan prövas först av delegat innan den skickas till förvaltningsrätten
B.4.7	Beslut om rättelse och radering av personuppgifter eller begränsning av personuppgiftsbehandling	DSF Artikel 16–18	Jur Utr.GDPR Reg	Beslut får ej strida mot annan lag som reglerar informationshantering. Ev. överklagan prövas först av delegat innan den skickas till förvaltningsrätten
B.5 Tillsyn och anmälningsärenden				
B.5.1	Undertecknande av tjänsteskrivelse		UD	Anmäls till nämnd

B. Administrativa ärenden

	till tillsynsmyndigheter angående anmälningar, tillsyns- och granskningsärenden		BitrUD	Gäller ärenden på individ, skol- och enhetsnivå <u>Exempelvis:</u> Skolinspektionen (SI) Barn- och elevombudet (BEO) Lärarnas ansvarsnämnd (LAN) Diskrimineringsombudsmannen (DO) Justitieombudsmannen (JO) Miljö- och hälsoskydd (MHS) Arbetsmiljöverket (AV) Umeåregionens brandförsvär Vid UD:s frånvaro, är BitrUD delegat
--	---	--	--------	--

Ärendetyp

Lagrum

Delegat

Överklagande, inhämtande av information

C. Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

C.1 Organisering av utbildning och studievägar

C.1.1	Beslut om vilka inriktningar på utbildningar som ska erbjudas och antalet platser	Skoll 15 kap. 30 b-32 a§§	UD BitrUD	Se punkt A.1.7 Nämnd beslutar enligt Skoll 15 kap.30 § om att erbjuda gymnasieutbildning
C.1.2	Beslut om att fördela utbildningen på nationella program på längre tid än 3 år	Skoll 16 kap 15 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.3	Beslut om att fördela utbildningen inom anpassad gymnasieskola på längre tid än 4 år	Skoll 19 kap.17 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.4	Ansökan om godkännande av utbildning som särskild variant	GyF 5 kap. 4 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.5	Ansökan om godkännande av utbildning som riksrekryterande utbildning	GyF 5 kap. 14 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.6	Ansökan om nationellt godkänd idrottsutbildning	GyF 5 kap. 28 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.7	Ansökan om ett nytt ämne eller en ny nivå i ett befintligt ämne	GyF 1 kap.6 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.1.8	Beslut om att ersätta arbetsplatsförlagt lärande (APL) med skolförlagd utbildning	GyF 4 kap. 13 §	R	Gäller endast om platser inte kan tillhandahållas eller på grund av säkerhetsskäl
C.1.9	Fastställa ämnen som programfördjupningar och	GyF	OC	

C. Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

	<p>individuella val</p> <p>Beslut om antal undervisningstimmar för ämne, ämnesområde, gymnasiearbete och gymnasiesärskolearbete.</p> <p>Undervisningstidens fördelning över läsåren</p>	4 kap.6–7, 7a, 22 §§		
C.1.10	Beslut om APL på högskoleförberedande program	GyF 4 kap 12 §	OC	
C.1.11	Beslut om att en elevs utbildning på ett nationellt program till sitt innehåll får avvika från vad som annars gäller (om särskilda skäl)	Skoll 16 kap. 14 §	OC R	
C.1.12	Teckna skriftligt avtal (utbildningskontrakt) för elev och arbetsplats vid gymnasial lärlingsutbildning	Skoll 16 kap. 11a § 19 kap. 10 a §	R	
C.1.13	Beslut om fjärrundervisning samt anmälan till Skolinspektionen	Skoll 21 kap. 9 § GyF 4a kap. 5–6 §§	UD BitrUD	
C.1.14	Beslut om antal lov- och studiedagar samt om höst- och vårterminens början och slut	GyF 3 kap. 1–2 §§	UD	Anmäls i nämnd
C.1.15	Fastställande av andra läsårstider för viss utbildning om utbildningsinslag förutsätter det	GyF 3 kap.2 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd
C.2 Mottagning, antagning och behörighet				
C.2.1	Beslut om mottagande till nationellt program, inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning	Skoll 16 kap.43–44, 47 §§	BitrUD	GA i Västerbotten hanterar preliminär och slutlig antagning. Umeå kommun beslutar om mottagande
C.2.2	Beslut om mottagande till anpassad gymnasieskola om den sökande tillhör målgruppen, samt beslut att den inte tillhör målgruppen	Skoll 18 kap. 5, 7 §§ 19 kap. 29 §	UD	Anmäls i nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd, gäller 18 kap. 5, 7 §§ samt 19 kap. 29 § 1 st
C.2.3	Beslut om att låta erbjudandet av utbildning på ett nationellt program omfatta att eleven senare ska antas till en nationell inriktning, en särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning inom programmet	Skoll 19 kap. 11 §	BitrUD	
C.2.4	Beslut om antagning till anpassad	Skoll	UD	Anmäls i nämnd

C. Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

	gymnasieskola	18 kap.12 § GyF 7 kap. 12, 13 §§		Vid fler sökanden än antalet platser, se beslut GVN SK-2023/00028, Urvalskriterier anpassad gymnasieutbildning, beslutad 23-03-22
C.2.5	Behörighetsprövning och antagning samt urval till gymnasieskolan	Skoll 15 kap.12 § 16 kap.36 § GyF 6 kap. 1 § 7 kap. 2–3 §§	UD BitrUD	GA i Västerbotten hanterar preliminär och slutlig antagning på uppdrag av Umeå kommun som ytterst beslutar om antagning
C.2.6	Beslut om preliminär antagning Slutligt beslut om antagning ska om möjligt fattas före den 1 juli det år utbildningen börjar	GyF 7 kap. 7 §		Se C 2.5
C.2.7	Beslut om antagning under pågående läsår. Huvudmannen får besluta att den sökande ska genomgå ett inträdesprov för att visa att eleven har de kunskaper och färdigheter som krävs	GyF 7 kap. 8 §	BitrUD	Gäller om plats finns och eleven är behörig
C.2.8	Fördelning av elever på inriktningar i högre årskurs då inriktningsgaranti ej medgivits	Skoll 16 kap. 7 § GyF 7 kap. 6 §	OC	Beslut utgår enligt rutin om betyg i åk 9
C.2.9	Beslut om behörighet och mottagande till programinriktat val eller till yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever	Skoll 17 kap. 14 §	BitrUD	GA i Västerbotten hanterar preliminär och slutlig antagning. Umeå kommun får ta del av den slutliga antagningen
C.2.10	Beslut om behörighet och mottagande av, nordiska sökande till gymnasieskolan och övriga utländska sökande	Skoll 16 kap. 29 § GyF 12 kap.6, 11 §§	BitrUD	Anmäls i nämnd
C.2.11	Beslut om behörighet och mottagning till fjärde tekniskt år	Skoll 17a kap 18 §	UD BitrUD	Anmäls i nämnd. Överklagan till skolväsendets överklagandenämnd, gäller 17a kap. 18 § Hemkommunens yttrande ska inhämtas före beslut
C.2.12	Beslut om synnerliga skäl för behörig elev att gå yrkesintroduktion eller individuellt alternativ	Skoll 17 kap. 11 § GyF 6 kap. 2 §	BitrUD	
C.2.13	Beslut om byte av studieväg - byte av program - byte av inriktning	GyF 7 kap. 9 §	BitrUD R	Om eleven är under 18 år ska vårdnadshavarna ges tillfälle att yttra sig

C. Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

C.2.14	Beslut om utbildning i mindre omfattning än heltid om särskilda skäl finns och eleven begär det	Skoll 17 kap. 6 §	R	
C.2.15	Beslut att inte erbjuda elev från anpassad grundskola yrkesintroduktion och individuellt alternativ om det finns synnerliga skäl	Skoll 17 kap. 16 § 2 st	BitrUD OC	
C.2.16	Beslut om förlängd undervisning för enskild elev	GyF 9 kap.7 §	R	Anmäls i nämnd Se GVN beslut SK-2014/00207, § 55 Ersättning utgår endast under 3 års utbildning, baserat på 2500p
C.2.17	Fortlöpande bedöma en nyanländ elevs kunskaper	GyF 6 kap. 7 §	R	

Ärendetyp

Lagrum

Delegat

Överklagande, inhämtande av information

D. Vuxenutbildning; kommunal vuxenutbildning

D.1 Mottagning, behörighet, antagning

D.1.1	Yttrande över ansökan till kommunal vuxenutbildning i annan kommun	Skoll 20 kap.14, 21 §§	BitrUD OC	Anmäls inte till nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd, gäller 20 kap. 14 § 2 st
D.1.2	Beslut om mottagande av sökande till kommunal vuxenutbildning	Skoll 20 kap. 13, 22, 33 §§	BitrUD OC	Anmäls i nämnd. Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd
D.1.3	Beslut om antagning till kommunal vuxenutbildning och anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå och samt anpassad utbildning på gymnasial nivå	Skoll 20 kap. 11, 11 a, 23 §§ FVux 3 kap. 2§	BitrUD	
D.1.4	Beslut om att minska tid inom utbildning i svenska för invandrare	Skoll 20 kap. 24 §	R	Om eleven begär det och huvudmannen finner det förenligt med utbildningens syfte
D.1.5	Beslut om att utbildningen på kursen ska upphöra för elev som saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller inte gör tillfredsställande framsteg	Skoll 20 kap. 9 §	BitrUD OC	Anmäls i nämnd Överklagan till Skolväsendets överklagandenämnd, gäller 20 kap. 9 § 2–4 st
D.1.6	Beslut om vilka nationella kurser,	FVux	R	Anmäls i nämnd

D. Vuxenutbildning; kommunal vuxenutbildning

	ämnen och nivåer i ämnen som utbildning ska ges	2 kap. 9 §		
D.2 Studiestartstöd				
D.2.1	Prövning om sökande tillhör målgruppen för studiestartstöd	StuSt 27 §	EC (för syv)	

Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Överklagande, inhämtande av information
-----------	--------	---------	---

E. Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

E.1.1	Ta emot och hantera anmälan från rektor eller biträdande rektor, eller annan personal att ett barn/en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	Skoll 6 kap. 10 §	EHC	Redovisning till nämnd sker en gång per läsår enligt beslutat årshjul Se Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier inom de kommunala gymnasieskolorna, beslutad av Biträdande Utbildningsdirektör 180123, reviderad 211227
E.1.2	Beslut om att upprätta och fastställa plan mot kränkande behandling samt skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder mot trakasserier och diskriminering	Skoll 6 kap. 8 § DL 3 kap. 16, 20 §§	R BitrR	Varje rektor ansvarar för att en plan upprättas för sin skolenhet
E.1.3	Beslut om åtgärder för att främja, förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling vuxenutbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå	Skoll 6 kap. 7 § DL 3 kap. 16 §	R BitrR	
E.1.4	Genomföra anmälan, utredning och åtgärder när ett barn/en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	Skoll 6 kap. 10 § DL 2 kap. 7 §	R BitrR	

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

§ 55

Diarienum: SK-2024/00294

Omarbetad delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Från beslutsdatum 2024, 2025, 2026

Arbetsutskottets beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta

- att förslag till omarbetad delegationsordning, enligt bilaga 1, godkänns efter genomförda redaktionella ändringar.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

- att förslag till omarbetad delegationsordning, enligt bilaga 1, godkänns.

Ärendebeskrivning

Delegationsordningen är en grundsten i den kommunala organisationen. Nämnden måste kunna delegera viss beslutanderätt för att förvaltningen ska kunna ske effektivt. Vilka beslut som får delegeras framgår av kommunallagen. En delegationsordning tydliggör vilka beslut inom nämndens verksamhetsområde som behandlas av andra förtroendevalda eller tjänstepersoner än nämnden som helhet.

Syftet med delegering utifrån en delegationsordning är att besluten i mer detaljerade frågor ska fattas närmare verksamheten, och därmed underlätta för nämnden och förvaltningsledningen att ägna sig åt övergripande frågor som rör mål, kvalitet, uppföljning och strategisk planering.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

Delegationsordningen är ett viktigt styrdokument som används och skickas in till myndigheter och domstolar, som stöd för att visa att beslut har fattats av behörig delegat tillika beslutsfattare.

På uppdrag av utbildningsdirektör har en systematisk översyn gjorts av nämndens delegationsordning och de beslut som fattas enligt aktuell lagstiftning inom nämnd och förvaltning. Utgångspunkten i revideringen är en mer verksamhetsanpassad delegationsordning, utifrån identifierande beslutsprocesser och delegater i återkommande frågor enligt lagstiftningen utifrån förvaltningens nuvarande organisation.

I revideringsarbetet har en jämförelse gjorts med ett antal andra kommuners motsvarande nämnder och förvaltningar samt inom Umeå kommun. Formalia har justerats och en mer beskrivande inledning är tillagd. Laghänvisningar har setts över och korrigerats, ett nytt område gällande beslut utifrån Dataskyddsförordningen (GDPR) har lagts till samt förtydliganden utifrån skollagens krav gällande åtgärder mot kränkande behandling.

Vidare har vissa förtydliganden gjorts avseende beslut för att möta upp omvärlden, exempelvis vid hot och våld samt tillträdesförbud till verksamhet. Förtydliganden har också genomförts kring tillsyn och tillståndsgivning samt insynsrett i fristående huvudmäns verksamheter.

Redaktionella ändringar har genomförts då tidigare gymnasiesärskolan numera bytt namn till anpassad gymnasieskolan, samt kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning.

Slutligen har justeringar gjorts utifrån protokollsutdrag från Kommunfullmäktige, 2024-06-17, (KS-2014/01024) gällande revidering av reglemente för styrelse och nämnder, avseende delen som påverkar delegationsordningen för nämnden, som rör ersättare för ordförande och vice ordförande, samt civil beredskap och säkerhet.

Delegationsordningen kommer vara ett levande dokument som uppdateras vid behov utifrån ny lagstiftning, organisationsförändringar eller beslut som tas i nämnd, genom att uppdrag ges till förvaltningen att utarbeta rutiner för detta.

Översynen har utgått från ett pragmatiskt arbetssätt över lång tid, med interna remissrundor inom förvaltningen där förändringar föreslagits och bedömts.

Således visas omarbetat nytt förslag till delegationsordning i bilaga 1, mot befintlig delegationsordning i bilaga 2. Vid förändringar i delegationsordningar med mindre revideringar är det vanligt förekommande att förslag till ändring redovisas i befintlig delegationsordning för att direkt se föreslagen ändring, genom tillägg och markeringar och en upplysning om vad förändringen beror på. Detta har inte varit möjligt då arbetet med att föreslå en ny omarbetad delegationsordning varit så pass omfattande.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag omarbetad delegationsordning gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Bilaga 2: Befintlig delegationsordning gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beredningsansvariga

Emma Steen, jurist

Maud Karlström, samordnare

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Tjänsteskrivelse

2024-09-24

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diariennr: SK-2022/00320

Revidering av arbetsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna föreslagen revidering i enlighet med tjänsteskrivelsen och bilaga.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har den 17 juni 2024 fattat beslut om att revidera gemensamma regler och riktlinjer i reglementet för styrelse och nämnder (§92 KS-2014/01024).

Kommunfullmäktiges beslut innefattade även att uppdra till nämnder att genomföra översyn och vid behov revidera egna arbetsordningar i enlighet med beslutade revideringar av reglementet.

En av dessa revideringar avsåg avsnittet om ersättare för ordförande. Tidigare skrivning gav nämnden möjlighet att utse en ersättare i det fall ordföranden på grund av sjukdom eller av annat själv var förhindrad att fullgöra uppdraget. För att likställa villkoren för uppdraget beslutades av Kommunfullmäktige om en revidering för att även omfatta rollen som vice ordförande.

Stycket med rubriken *Ersättare för ordföranden* kompletterades så att det i nuvarande reglemente avser både ordförande/vice ordförande.

Med anledning av att det i nämndens arbetsordning för arbetsutskottet finns motsvarande skrivning avseende ersättare för ordföranden förslås därför att en likalydande ändring görs i nämndens dokument.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Arbetsutskottets arbetsordning – förslag

Bilaga 2: Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2022/00320

Beslutet ska skickas till
KS diarium

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

Arbetsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

Dokumenttyp: Arbetsordning		
Dokumentansvarig: Utbildningsförvaltningens kansli		Beslutsdatum: 2022-12-14, rev. 2024-10-23
Godkänd av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Version: [2.0]	Dnr: SK-2022/00320-49

Arbetsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

Arbetsutskottet är nämndens beredningsorgan. Utskottet fattar beslut i de ärenden som delegerats i enlighet med nämndens delegationsordning.

~~-Om ordförande i utskottet är förhindrad att fullgöra uppdrag under en längre tid, får nämnden utse en annan ledamot att som ersättare för ordförande fullgöra dennes uppgifter.~~

-Om ordföranden eller vice ordförande i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

-Ersättare skall närvara vid utskottets sammanträde endast om en ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Den ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde svarar för att inkalla ersättare. Ersättare kallas in enligt den av Kommunfullmäktige beslutade inkallelseordningen för nämnden, vilken är likalydande för arbetsutskottet.

-Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet ska fyllnadsval snarast förrättas.

-Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer.

-Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller då minst två ledamöter begär det.

-Utskottet får handlägga ärenden när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Arbetsutskottets uppgifter

1. Besluta i ärenden i enlighet med nämndens delegationsordning
2. Förbereda ärenden inför beslut i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
3. Lämna förslag till beslut i ärenden som ska beslutas i nämnden
4. Fortlöpande följa och utveckla kvaliteten i nämndens arbete
5. Verka för att nämnden får del av ett bra underlag inför beslut
6. Initiera ärenden till nämnden, samt skapa en kontinuerlig framförhållning och planering av nämndarbetet
7. Följa upp genomförandet av beslut i nämnden

Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Beslutad av:
Fullmäktige

Dokumenttyp:
Reglemente

Diarienummer:
KS-2014/01024

Ansvarig nämnd
Kommunstyrelsen

Beslutsdatum:
Se revideringslogg i slutet av
dokumentet

Version
1.1.1

Innehåll

1. Gemensamma regler och riktlinjer	3
1.1 Nämndernas uppdrag	3
1.2 Nämndernas arbetsformer	5
2. Nämnds specifika reglementen	10
2.1 Kommunstyrelsen	10
2.2 Krisledningsnämnd	17
2.3 Byggnadsnämnden	18
2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	20
2.5 Tekniska nämnden	22
2.6 Individ- och familjenämnden	24
2.7 Äldrenämnden	26
2.8 För- och grundskolenämnden	28
2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	30
2.10 Kulturnämnden	32
2.11 Fritidsnämnden	33
2.12 Valnämnden	35
2.13 Personalnämnden	36

1. Regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente gäller alla nämnder i Umeå kommun, om inte annat anges i det nämndspecifika reglementet. För gemensamma nämnder finns separat antagna reglementen.

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

1.1 Nämndernas uppdrag

Samtliga nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de grunduppdrag, mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

Nämnden ansvarar inom denna ram för upprättande av verksamhetsplan och budget.

Nämnden ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Nämnden ansvarar för sin förvaltning, dess organisation, kompetensförsörjning samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige. Nämnden har det operativa personalansvaret och övergripande arbetsmiljöansvaret för sin förvaltning.

Respektive nämnd svarar inom sitt område för:

- att informera om verksamheten och nämndens arbete såväl internt som till allmänheten,
- att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det egna verksamhetsområdet görs,
- att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster,
- att fortlöpande reformera det kommunala regelbeståndet inom verksamheten,
- nämnden är personuppgiftsansvarig enligt gällande lagstiftning om behandling av personuppgifter för de personuppgifter som nämnden behandlar,
- att lämna instruktioner till annan nämnd gällande behandling av nämndens personuppgifter,
- digitala tjänster och informationssystem som stödjer nämndens verksamhet,
- informationssäkerhet
- sin information, dess förvaltning och dess användbarhet.
- att ansöka om statsbidrag gällande nämndens verksamhet,
- att i övrigt fullgöra de uppgifter som fullmäktige överlämnar till nämnden.

Talerätt

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, undantaget personalärenden, inom sitt verksamhetsområde och därvid träffa

överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Samverkan med andra nämnder

För fullgörande av sina arbetsuppgifter äger nämnden att från kommunens övriga styrelser, nämnder och befattningshavare inhämta de upplysningar som nämnden för sin verksamhet finner behövliga.

Nämnderna ska därutöver verka för samverkan med kommunens övriga nämnder och bolag för att gemensamt nå kommunens övergripande mål och uppdrag.

Brukarmedverkan

Nämnden ska i sitt arbete verka för att uppnå en dialog med medborgare och brukare.

Arkiv

Nämnden ansvarar för att nämndens arkiv vårdas och förtecknas i enlighet med arkivlagen. För kommunen finns ett särskilt upprättat arkivreglemente, kommunstyrelsen är arkivmyndighet.

Taxefrågor och dylikt

Nämnden ska upprätta förslag till taxor och avgifter inom nämndens område, samt att besluta i ärenden gällande tillämpningen av fullmäktige antagen taxa. Nämnden får besluta om mindre taxor som ej är av principiell beskaffenhet.

I förekommande fall beslutar nämnden om mindre uthyrningar för de lokaler nämnden disponerar/förvaltar.

Civil beredskap och säkerhet

Nämnden ansvarar för den civila beredskapen i nämndens verksamheter. Detta innebär att nämnden ansvarar för att det kontinuerligt genomförs analys, planering och förberedelser för att upprätthålla kontinuitet och tillgodose ändamålsenlig säkerhet och beredskap i de verksamheter som nämnden ansvarar för. Nämnden ansvarar för att förebygga, hantera och följa upp/utvärdera händelser som berör nämndens verksamheter.

Nämnden ansvarar för att upprätta en ändamålsenlig organisation i beredskaps- och säkerhetsfrågor. Nämnden ansvarar för att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskaps området.

1.2 Nämndernas arbetsformer

I tillämpliga delar gäller dessa bestämmelser även i utskottens arbete, där nämnden inte beslutat annat.

Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde svarar för att inkalla ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in. Ersättare kallas in i den ordning de tagits upp kommunfullmäktiges valprotokoll.

Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden eller vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

Närvarorätt

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordföranden har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver, om särskilda skäl föreligger, medge ledamot i kommunstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Nämnden får också ge annan förtroendevald som inte är ledamot i kommunstyrelsen rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Närvarorätten enligt första och andra stycket ovan gäller inte i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammanträdenas tidpunkt

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Offentliga sammanträden

Nämnden beslutar om huruvida sammanträden i nämnden ska vara öppna för allmänheten.

Digital nämndadministration

Alla handlingar rörande nämnden hanteras digitalt och distribueras endast digitalt till ledamöter och ersättare i nämnderna.

I undantagsfall, om ordföranden så beslutar, får handlingar distribueras på annat sätt.

Ställa in sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Sammanträde på distans

Kommunstyrelse eller nämnd får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska i förväg anmäla detta till ordförande och kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Styrelsen/ nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/ nämnden.

Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet i god tid innan sammanträdet, dock senast 3 dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt eller inom annan tid.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Presidium

Där annat inte anges består nämndens presidium av ordförande och vice ordförande.

Ordföranden

Nämndens ordförande ska

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens verksamhet, effektiviteten i denna samt ta initiativ i dessa frågor,
- främja samverkan mellan nämnden och kommunens övriga nämnder och bolag
- representera vid uppvaktningar, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.
- Svara för att nämnden får de sakupplysningar som är behövliga för att fatta beslut,
- Verka för att arbetsklimatet i nämnden präglas av respekt, tillit och förtroende.

Ordföranden får fatta beslut i ärenden som är så brådskande att ärendets avgörande inte kan vänta till dess nämnden kan sammankallas, beslutet skall anmälas vid nästkommande nämndssammanträde.

Nämndinitiativ

Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet ej kan avgöras under sammanträdet.

Protokoll

Nämnden ska föra protokoll över sina sammanträden. Protokollen bör publiceras på kommunens webbsida om det inte föreligger hinder däremot.

Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämndens bestämmer.

Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämndens ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denna av vice ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och i förekommande fall, kontrasigneras av den som utsetts därtill.

Utskott

I de nämnder som enligt detta reglemente skall ha utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande. Om nämnd vill bilda eller avveckla utskott krävs beslut i kommunfullmäktige samt revidering av detta reglemente.

De nämnder som har utskott ska fastställa arbetsordning som tydliggör vilka frågor som ska hanteras i utskottet, hur utskottets arbete ska bedrivas samt delegation från nämnd till utskottet.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att tjänstgöra får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden göra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra, Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer, Sammanträdet ska också hållas när ordföranden anser att det behövs. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena, kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, Stadsdirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärenden beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

2. Nämnds specifika reglementen

2.1 Kommunstyrelsen

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare. Kommunstyrelsens presidium består av ordförande samt 1:e och 2:e viceordförande

Utskott

Kommunstyrelsen har ett näringslivs- och arbetsutskott, ett planeringsutskott samt ett hållbarhetsutskott. Utskotten har 7 ledamöter och 7 ersättare.

Kommunstyrelsens grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för:

- Kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor & lönehantering
- ekonomi, styrning & upphandling
- kommunikation
- Översiktsplanering
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling & innovation

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken.

Kommunstyrelsens lednings- och styrfunktion

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och

samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, detta innebär bland annat att leda, samordna och utveckla:

- den kommunala demokratin och dialogen med kommunens medborgare
- kommunens insatser för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet, inklusive marknadsföring av platsen Umeå
- den översiktliga planeringen och användning av mark och vatten samt samordning och planering av infrastruktur såsom energi, trafik, kommunikationer och vatten/avlopp
- markpolitiken och markberedskap samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- energiplaneringen samt att energihushållningen främjas
- strategiska HR-processer och arbetsgivarfrågor
- kommunövergripande Intern och extern kommunikation
- det kommunövergripande arbetet med informations säkerhet
- det kommunövergripande arbetet med interna säkerhetsfrågor i kommunen
- den kommunala verksamhetens kvalitet
- kommunens arbete med hållbarhetsfrågor,
- kommungemensam utvecklingskapacitet och innovationsförmåga
- det kommungemensamma funktionshindersrådet, interreligösa rådet, landsbygdsrådet, brottsförebyggande rådet och det kommungemensamma arbetet med minoritetsfrågor
- det kommunövergripande arbetet med informationsförvaltning
- kommungemensam samordning internt och externt i trygghetsskapande och brottsförebyggande syfte
- att jämställdhet mellan kvinnor och män främjas

Kommunstyrelsen ska med uppmärksamhet följa och bevaka sådana frågor som ingår i den kommunala kompetensen och är av vikt för kommunens medlemmar, nämnder och bolag.

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att leda arbetet med och samordna utformningen av styrningen av hela den kommunala verksamheten. Detta innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna:

- planeringen av kommunens ekonomi och verksamheter.
- en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.
- beredning av kommunövergripande styrdokument av organiserande, aktiverande och normerande karaktär (inklusive men ej begränsat till mål och riktlinjer)

- arbetet med att kommunövergripande och kommungemensamma styrdokument är aktuella, relevanta, inbördes samordnade och samlade i en kommungemensam förteckning.
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet,
- arbetet med att övervaka att av fullmäktige fastställda styrdokument, mål, uppdrag och planer för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt,
- arbetet med samordning och att samordningsträffar genomförs med nämndpresidierna och förvaltningscheferna,
- övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
- Kommunstyrelsen ansvarar vid behov för beslut om att:
- omfördela budgetramar mellan nämnderna under förutsättning att berörda nämnder är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens totala budget.
- samordning och gränsdragning mellan kommunens nämnder samt mellan kommunens nämnder och bolag. Principiella gränsdragningsfrågor ska tillställas kommunfullmäktige.
- göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd

Civil beredskap

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samordning, analys, planering och beredskapsförberedelser.

Kommunstyrelsen är ansvarig för utvärdering av kriser och andra oönskade händelser efter att kommunen aktiverat någon del av sin krisledning/krisorganisation

Säkerhetsskydd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för säkerhetsskydd i kommun en i enlighet med gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsens uppföljnings- och uppsiktsansvar

Kommunstyrelsen leder och samordnar uppföljningen av kommunens ekonomiska ställning, kommunens utveckling och verksamheter. Detta innebär att kommunstyrelsen har ansvar för att:

- i enlighet med fullmäktiges direktiv tillse att uppföljning och rapportering sker till fullmäktige från samtliga nämnder och bolag
- följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
- en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,

- ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet samt av kommunen förvaltade stiftelser och av kommunen helägda och delägda bolag.
- inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,

Ansvar för kommunens företag och stiftelser

Kommunstyrelsen ska

- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
- ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna
- löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagen är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i
- att årligen innan sista maj i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet skall delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister föreligger, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och de bolag som kommunen helt eller delvis äger utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under året,

Kommunstyrelsens övriga åtaganden

Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa av fullmäktige meddelade föreskrifter härför. Medelsförvaltningen omfattar placering och

upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar. Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.

Arbetsgivarfrågor

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:

- vara anställningsmyndighet för samtlig personal i kommunen och därvid hantera frågor relaterade till lagen om anställningsskydd
- fastställa delegationsordning för personal- och organisationsfrågor
- svara för kommunövergripande lönebildning
- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- svara för tillämpning av arbetsrättsliga lagar och avtal,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- lämna uppdrag som avses i 6 kap 3 § Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47)
- vara pensionsmyndighet
- besluta om stridsåtgärd

Talerätt

Kommunstyrelsen för kommunens talan i sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen och får därvid träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal på kommunens vägnar. Detta gäller också mål där någon begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan. Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i personalärenden.

Ansvar för övriga lagstadgade uppgifter

- Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd.

- Kommunstyrelsen fullgör de uppgifter som ankommer på kommunen under höjd beredskap enligt gällande lagstiftning.
- Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.
- Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.
- Kommunstyrelsen utgör huvudman för undersökningar och sanering av förorenade områden, både på privat och kommunal mark, som finansieras av naturvårdsverket. Kommunstyrelsen avgör vilka objekt som kommunen ska söka bidrag för.
- Särskilt ansvar för kommunens visseblåsarfunktion

Övriga åligganden

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

- reformering av kommunens regelbestånd och utformningen av fullmäktiges handlingar,
- Hantering av kommunens grafiska profil och varumärke inklusive ärenden angående kommunens heraldiska vapen
- Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplatser och sociala kanaler.
- att bevaka kommunens intressen vid expropriation, fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnadsväsende, gemensamhetsanläggningar och andra ärenden som är jämförliga med dessa,
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd,
- Ansvara för kommunövergripande system som behandlar personuppgifter och enligt upprättad registerförteckning tillhör kommunstyrelsen. I de fall angivna system behandlar personuppgifter för andra nämnder är kommunstyrelsen personuppgiftebiträde till dessa nämnder.
- vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige,
- att utse dataskyddsombud för kommunens personuppgiftsbehandling hos kommunstyrelsen, nämnder och motsvarande kommunala organ.

Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden

- vid behov ta upp lån och ingå borgen inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit,
- göra tekniska förändringar av budgetramar, förändringarna skall vara kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget,
- verkställa kommunens upphandling av varor och tjänster i de fall ansvar för upphandling ej delegerats till annan nämnd
- styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt,
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige,
- förvärv och överlåtelse av fast egendom genom köp, försäljning, byte, gåva, fastighetsreglering, expropriation, inlösen med stöd av plan- och bygglagen,
- upplåta och belasta kommunens fasta egendom med tomträtt, arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- anskaffa rätt till utrymme i annans mark, byggnader eller anläggningar med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- besluta om markanvisning för kommande exploatering,
- godkänna exploateringsavtal som avser genomförande av detaljplaner som antas av byggnadsnämnden,
- beslut om gatukostnader enligt plan- och bygglagen,
- yttra sig över ansökningar om tillstånd enligt kamerabevakningslagen (2018:1200).
- besluta om ansökan avseende permutation/upphörande av kommunens förvaltade donationer, fonder och stiftelser

2.2 Krisledningsnämnd

Sammansättning

Krisledningsnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Krisledningsnämndens presidium består av ordförande och vice ordförande. Personalunion med kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott ska råda.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Krisledningsnämnden fullgör de uppgifter som i fredstid åligger kommunen enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Delegering från fullmäktige

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild enligt 4 kap 3 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

När krisledningsnämnden ska träda i funktion

Ordföranden, eller om hon eller han har förhinder vice ordföranden, bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion. Fullmäktige kan besluta om att nämndens verksamhet ska upphöra.

Övertagande av övriga nämnders verksamhet

När nämnden är i funktion får den besluta att överta en nämnds verksamheter och därmed fatta beslut i den utsträckning det är nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens omfattning. Beslutet ska anmälas till närmast följande kommunfullmäktigesammanträde.

De händelser som kan hanteras inom ordinarie organisation ska hanteras i denna och verksamheten ska därmed ej övertas.

2.3 Byggnadsnämnden

Sammansättning

Byggnadsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Byggnadsnämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande

Byggnadsnämndens grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvarar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mätning- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Byggnadsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan-och byggnadsväsendet.

Byggnadsnämnden ansvarar för

- den grundläggande mät-och kartverksamheten,
- det administrativa och ekonomiska ansvaret för den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM),
- den kommunala tillsynen över och den kommunala tillståndsprövningen av uppsättandet av skyltar inom kommunen,
- delar av den kommunala tillsynen avseende strandskyddet,
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken rörande kommunens egna fastigheter som tekniska nämnden förvaltar med undantag från dispenser för bortforsling,
- handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

Delegering från kommunfullmäktige

Byggnadsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL,
- antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL, med undantag för de planer och bestämmelser som ska beslutas av kommunfullmäktige,

- dispenser från förbud enligt 7 kap 15 § miljöbalken gällande strandskydd i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar
- bostadsanpassningsärenden,
- namnsättning av gator/vägar, torg, parker, kvarter o dyl samt kommunens institutioner och anläggningar.

2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammansättning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden presidium består av ordförande samt vice ordförande

Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet, serveringstillstånd, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling inom miljöövervakning, energieffektivisering, klimatpåverkan och naturvård samt utgör ett kompetensstöd i miljöfrågor vid fysisk planering. Nämnden medverkar till en ökning av allmänhetens medvetenhet om miljö-, natur-, och hälsoskyddsfrågor samt energi, klimat, och hållbar konsumtion. Nämnden ansvarar även för budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och för kommunens förvaltare i enlighet med föräldrabalken.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter:

- inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt miljöbalken (1998:808) och annan lagstiftning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
- enligt livsmedelslagen (2006:804),
- enligt alkohollagen (2010:1622),
- enligt lag om tobak och liknande produkter (2018:2088),
- enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
- enligt lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805),
- enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730),
- enligt lagen om sprängämnesprekursorer (2014:799),
- enligt socialtjänstlagen (2001:453) avseende skuldsatta personer,
- enligt 7 kap miljöbalken gällande ansvar för tillsyn och dispenser från förbud där kommunen har rätt att fatta beslut, med undantag av dispenser i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar som beslutas av byggnadsnämnden,
- enligt strålskyddslagen (2018:396),
- enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa avseende saneringsintyg.
- enligt lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Till nämndens uppgifter hör även:

- att medverka till att allmänhetens medvetenhet om miljö- och hälsoskyddsfrågor samt naturvård ska ökas
- att erbjuda rådgivning i privatekonomiska och konsumenträttsliga frågor
- att erbjuda rådgivning om energi- och klimatfrågor till privatpersoner, företag och organisationer
- att bidra med expertstöd inom miljö- och naturvärden i planprocessen
- att genomföra miljöövervakning av luft, vatten, buller och natur.

Nämnden svarar vidare för kommunens förvaltare som fullgör uppgifter enligt föräldrabalken (1949:381).

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen,
- enligt miljöbalken pröva frågor om bortforsling genom kommunens försorg av annat avfall än hushållsavfall samt enligt avfallsförordningen och de lokala föreskrifterna om avfallshantering medge dispens från att forsla bort sådant avfall.

2.5 Tekniska nämnden

Sammansättning

Tekniska nämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Tekniska nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Tekniska nämndens grunduppdrag

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst. Nämndens uppdrag är att:

- planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser
- försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov
- svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem
- svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden
- tillhandahålla färdtjänst
- tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster
- fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Tekniska nämnden är kommunens organ för planering, förvaltning och drift av kommunens anläggningar, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Tekniska nämnden ska:

- ha ett helhetsansvar för kommunens lokalförsörjning avseende planering, förvaltning och utveckling av verksamheternas lokaler samt boende för sociala behov
- svara för planering, byggande av kommunala fastigheter och anläggningar
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta mark som utgör allmän plats
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken med undantag från dispenser för bortforsling samt ärenden rörande kommunens egna fastigheter
- svara för kommunens uppgifter enligt §§ 2-4 i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- svara för förvaltning och reinvestering av kommunens detaljplanlagda gator, parker och naturområden.

- svara för samordning och utveckling för driften av kommunens IT- och telefonisystem samt ID-nyckelorganisation
- svara för IT-support till kommunens verksamheter avseende gemensamma administrativa system
- svara för att kortsiktigt och långsiktigt ge kommunens verksamheter de IT-mässiga digitaliseringsförutsättningarna
- leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation
- svara för städning av lokaler där kommunen bedriver verksamhet, såvida detta inte ålagts annan
- svara för att producera kvalitetssäkrade och näringsriktiga måltider till kommunens verksamheter
- fullgöra kommunens uppgifter enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst
- fullgöra kommunens uppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor.
- samordna kommunens fordonsanskaffning och fordonsnyttjande.
- svara för samordning av kommunens dagvattenhantering

I de fall Tekniska nämnden ansvarar för drift av system som behandlar personuppgifter för andra nämnder är Tekniska nämnden personuppgiftsbiträde till dessa nämnder.

Delegering från kommunfullmäktige

Tekniska nämnden ska fatta beslut i följande ärendegrupper:

- igångsättningstillstånd av investeringar i byggnader och anläggningar, inklusive fastställande av förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut och avtal avseende kommunens bygg, anläggnings- och installationsentreprenader med tillhörande drifts- och underhållsentreprenader
- extern förhyrning av lokaler/fastigheter för kommunens behov
- ändring av bilagorna till lokala allmänna ordningsföreskrifterna

2.6 Individ- och familjenämnden

Sammansättning

Individ- och familjenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Individ- och familjenämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare samt ett individ- och familjeutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Individ- och familjenämndens grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år).

Individ- och familjenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Individ- och familjenämndens övergripande ansvar för alla åldrar:

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd, förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagen (2001:453) genom att ha det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Särskilda bestämmelser finns gällande barn och unga, personer med missbruk, brottsoffer, och våldsutsatta personer

Nämnden fullgör de uppgifter som en kommun respektive socialnämnd ansvarar för enligt:

- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

- Lag (1988:870) om vård av missbrukare.
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn.
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan.
- Anordna gravsättning enligt 5 kap 2§ begravningslag (1990:1144)

Individ- och familjenämndens ansvar för personer under 65 år:

För personer under 65 år fullgör nämnden de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagens (2001:453) särskilda bestämmelser för personer med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30):

- i kommunens särskilda boenden för personer med funktionshinder,
- för personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård), samt
- till personer under vistelsetid på daglig verksamhet.

Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).

Nämnden har rätt att lämna stöd till boende och lämna kompensation till enskilda inom socialtjänsten enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Delegering från kommunfullmäktige

Individ- och familjenämnden beslutar om förfrågningsunderlag, tilldelning och uppföljning av utförare enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV).

Nämnden ansvarar för:

- förvaltning och utdelning av medel från Biståndsfonden och Augusta Karlssons fond,
- bidragsgivning till vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom det sociala området.

2.7 Äldrenämnden

Sammansättning

Äldrenämnden (ÄN) består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Äldrenämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Äldrenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunens socialnämnd enligt Socialtjänstlagens (2001:453) särskilda bestämmelser för olika grupper enligt 5 kapitlet rörande äldre människor, människor med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående inom dessa målgrupper. Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.

- Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunen som huvudman enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) rörande personer inom särskilt boende för äldre samt personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård). Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).
- Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.
- Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns pensionärsråd
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, gällande servicetjänster till äldre.

Delegering från kommunfullmäktige

- Förvaltning och utdelning av medel från Blomsterfonden.

- Förfrågningsunderlag, tilldelning och uppföljning av utförare enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV).

2.8 För- och grundskolenämnden

Sammansättning

För- och grundskolenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

För- och grundskolenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

För- och grundskolenämnden ansvarar för de åligganden som åvilar kommunen enligt skollagen och annan lagstiftning som rör nämndens område och inte ska fullgöras av annan.

Nämnden ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas i nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt modersmålsundervisning i nämndens verksamheter.

Vidare ansvarar nämnden för myndighetsutövning enligt skollagen, för både kommunala och fristående verksamheter, exempelvis gällande skolskjuts samt interkommunala frågor.

Nämnden svarar för ledning, samordning och utveckling av det kommunala skolväsendet.

Nämnden ska

- Ansvara för arbetsmiljön för de barn och elever som finns i nämndens verksamhet
- Samverka med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- Samordna kommunens kvalitetsredovisning för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.
- Svara för en god samverkan med barn, elever, föräldrar och adekvata organisationer/föreningar.

- Utredda ansökan om tillstånd för fristående huvudmän att bedriva förskoleverksamhet eller enskild pedagogisk omsorg, genomföra en ägar- och ledningsprövning samt prövning av ek. förutsättningar.
- Genomföra regelbunden tillsyn av sådan fristående verksamhet som beviljats godkännande enligt ovan.
- Samverka med Umeå universitet och övriga högskoleutbildningar i Umeå.

2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sammansättning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Nämnden svarar för kommunens åtaganden enligt skollagstiftningen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt undervisning i svenska för invandrare. Nämnden svarar vidare för sysselsättningsbefrämjande åtgärder, samt för den kommunala mottagningen av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Nämnden ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, och svarar exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt arbetsplatsförlagt lärande (APL). Vidare ansvarar nämnden för bestämmelserna kring elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.

Nämnden ansvarar även för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden, sommarjobb för gymnasieungdomar samt för rekrytering av arbets- och praktikplatser för ungdomar och vuxna långtidsarbetslösa, samt personer med funktionshinder.

Nämnden ska:

- Ansvara för arbetsmiljön för de elever som finns i nämndens verksamhet.
- Samverka med för- och grundskolenämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- Samordna kommunens kvalitetsredovisning för samtliga gymnasieskolor och vuxenutbildning.
- Svara för en god samverkan med elever, vårdnadshavare och adekvata organisationer/föreningar.
- Samverka med Umeå Universitet, högskoleutbildningar i Umeå samt andra utbildningsanordnare inom området.
- Tillhandahålla, leda och samordna kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och vuxenutbildning som särskild utbildning på såväl grundläggande som gymnasial nivå, samt verka för en sammanhållen utbildning för nyanlända.
- Arbeta för en god integration och samverkan samt ta emot och tillhandahålla bosättning för vissa nyanlända invandrare.
- Finansiell samordning av verksamhet inom ramen för samordningsförbundet.
- Samverka med Arbetsförmedlingen, och andra aktörer, näringsliv samt offentliga arbetsgivare samt andra adekvata organisationer/föreningar.

2.10 Kulturnämnden

Sammansättning

Kulturnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Kulturnämnden svarar för den politiska styrningen av kommunens verksamheter såsom folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang.

Utöver detta har kulturnämnden även ett ansvar för Sveriges depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden svarar för de uppgifter som åligger kommunen i enlighet med Bibliotekslag (2013:801) samt Museilag (2017:563).

Kulturnämnden ska inom ansvarsområdet:

- medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor.
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten,
- medverka i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser,
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja amatör- och annan skapande verksamhet,
- inom sitt ansvarsområde ge möjlighet till konstnärliga upplevelser,
- stödja och främja internationellt utbyte inom kulturområdet,
- samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet

2.11 Fritidsnämnden

Sammansättning

Fritidsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Fritidsnämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Utöver sitt grunduppdrag har nämnden följande särskilda ansvarsområden:

- Fritidsnämnden har ett ansvar inom följande politikområden, idrottspolitiken, ungdomspolitiken, folkhälsopolitiken, friluftslivspolitiken och politiken för det civila samhället
- Aktivt delta i planering och utveckling av attraktiva livsmiljöer
- Korttidsuthyrning av hela kommunens skol- och idrottslokaler för föreningsverksamhet
- Långtidsuthyrning av lokaler för föreningsverksamhet
- Kommunens skyldigheter enligt spellagen
- Kommunens ansvar avseende bygdemedel
- Samordning och bidragshandläggning till föreningslivet, även för andra nämnders räkning
- Ansvar för småbåtshamnar och anläggningar för fritidsbåtar samt för vissa farleder för fritidsbåtar.
- Samverka och/eller samordna arrangemang
- Delar ut stipendier för värdefulla insatser inom idrotts- och föreningsliv.

Delegering från kommunfullmäktige

Fritidsnämnden beslutar i följande grupper av ärenden:

- bidrag till föreningar och organisationer i enlighet med de regler fullmäktige fastställt

- mindre justeringar av regler för Umeå kommuns stöd till föreningslivet
- regler för tillfälliga bidrag till föreningslivet
- lotteritillstånd
- fritidsnämnden ansvarar för rätten till namnen på de idrottsanläggningar/arenor som ägs av Umeå kommun samt möjligheten att överlåta denna rättighet för ett särskilt objekt under en tidsbegränsad period.
- mindre justeringar av taxor och avgifter i kommunala idrotts-, fritids- och badanläggningar
- beslut om särskilda överenskommelser utöver fastställd prislista i samband med uthyrning av lokaler och anläggningar

2.12 Valnämnden

Sammansättning

Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) samt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

Nämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler.

Nämnden ansvarar för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Delegering från kommunfullmäktige

Valnämnden ska besluta i följande ärenden:

- förhyrning av vallokaler,
- upphandling av de tjänster som kan behövas för fullgörande av valnämndens skyldigheter i samband med val.

2.13 Personalnämnden

Sammansättning

Personalnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Personalnämndens grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor.

Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna

Nämnden ska:

- med uppmärksamhet följa och bevaka personalpolitiska frågor som är av intresse och vikt för kommunen och dess nämnder
- verka för samordning och utveckling i personalpolitiska frågor, samt däri ge råd och bistånd till övriga nämnder
- personalnämnden verkar för och följer upp parternas lokala samverkansavtal.
- svara för en enhetlig och sammanhållen lönepolitik
- samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet och se till att verksamheten drivs enligt arbetsmiljölagen och dess föreskrifter samt kommunens arbetsmiljöpolicy
- samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för
- mångfald och inkludering i organisationen och bland kommunens anställda
- samordna genomförande och uppföljning av kommunfullmäktiges personalpolitiska
- mål och uppdrag
- svara för beredning av personalpolitiska frågor inför hantering i kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Revideringar

Datum och §	Eget diarienummer	Version
2024-06-17 §89	KS-2023/00651	1.1.1
2024-06-17 §92		1.1.0
2024-02-26 §35	KS-2023/00267	1.0.1
2023-10-30 §184	KS-2023/00699	1.0.1
2023-11-27 §228	KS-2023/00368	1.0.1
2023-12-18 §257		1.0
2023-04-24 §70	KS-2023/00241	1.0
2023-06-19, § 107		
2022-11-28, § 199		
2022-06-20, § 125		
2020-03-30, § 58		
2018-11-26		
2018-01-29		
2017-11-27		
2014-11-24, § 150		

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

§ 56

Diariernr: SK-2022/00320

Revidering av arbetsordning för arbetsutskottet

Arbetsutskottets beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att godkänna föreslagen revidering i enlighet med tjänsteskrivelsen och bilaga.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna föreslagen revidering i enlighet med tjänsteskrivelsen och bilaga.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har den 17 juni 2024 fattat beslut om att revidera gemensamma regler och riktlinjer i reglementet för styrelse och nämnder (§92 KS-2014/01024).

Kommunfullmäktiges beslut innefattade även att uppdra till nämnder att genomföra översyn och vid behov revidera egna arbetsordningar i enlighet med beslutade revideringar av reglementet.

En av dessa revideringar avsåg avsnittet om ersättare för ordförande. Tidigare skrivning gav nämnden möjlighet att utse en ersättare i det fall ordföranden på grund av sjukdom eller av annat själv var förhindrad att fullgöra uppdraget. För att likställa villkoren för uppdraget beslutades av Kommunfullmäktige om en revidering för att även omfatta rollen som vice ordförande.

Stycket med rubriken *Ersättare för ordföranden* kompletterades så att det i nuvarande reglemente avser både ordförande/vice ordförande.

Med anledning av att det i nämndens arbetsordning för arbetsutskottet finns motsvarande skrivning avseende ersättare för ordföranden förslås därför att en likalydande ändring görs i nämndens dokument.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2024-10-09

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Arbetsutskottets arbetsordning – förslag

Bilaga 2: Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Tjänsteskrivelse

2024-10-14

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diarienumr: SK-2024/00007

Delegationsbeslut och anmälningsärenden – gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2024-10-23

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Inför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde 2024-10-23 redovisas anmälda delegationsbeslut och anmälningsärenden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanställning med bilagor, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

UMEÅ KOMMUN
Sammanträdesdatum 2024-10-23

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Nr	Beslutsdat	Delegat	Ärendets art	Diarienummer
74	2024-08-09	Nicklas Wallmark	Beslut: Antagning under pågående läsår, 1 elev - Dragonskolan	SK-2024/00300-20
75	2024-09-06	Nicklas Wallmark	Beslut: Antagning utifrån synnerliga skäl, 1 elev	SK-2024/00300-19
76	2024-09-16	Sara Kemppainen	Beslut: Förlängd undervisningstid - enskild elev - Dragonskolan	SK-2024/00193-13
77	2024-09-30	Susanne Berglund	Beslut: Förlängd undervisningstid - enskild elev - Midgårdsskolan	SK-2024/00193-14
78	2024-10-02	Susanne Berglund	Beslut: Förlängd undervisningstid - enskild elev - Midgårdsskolan	SK-2024/00193-15
79	2024-09-12	Nicklas Wallmark	Beslut: Inackorderingstillägg: Läsår 24/25- 8 st avslag	SK-2024/00373- 1,6,22,38,41,48,51,62
80	2024-09-12	Nicklas Wallmark	Beslut: Inackorderingstillägg: Läsår 24/25- 24 st Beviljas	SK-2024/00373- 3,7,8,9,10,11,13,14,16,18,23,2 4,34,36,40,43,52,53,54,57,58,5 9,60,61
81	2024-10-01	Nicklas Wallmark	Beslut: Inackorderingstillägg: Läsår 24/25- 5 st Beviljas	SK-2024/00373- 47,63,65,66,67
82	2024-09-12	Stina Andersson	Beslut: Sökande Resetillägg: Kontantersättning. Läsår 24/25-Beviljas	SK-2024/00427- 1,3,5,6,8,9
83	2024-09-12	Stina Andersson	Beslut: Sökande Resetillägg: Färdtjänst. Läsår 24/25-Beviljas	SK-2024/00427- 2,4,7,10,11

Datum	Anmälningsärenden (inkomna beslut och domar): Datum-Beslutsinstans/Beslutshavare-Ärende/Mål/Beslut	Diarienummer
2024-09-20	Skolinspektionen: Beslut - Tillsyn av den anpassade gymnasieskolan vid Dragonskolan - Uppföljning av beslut - Ärendet avslutas	SK-2023/00462-31
2024-09-10	KSNAU: Beslut - Fördelning av kommunens andel av extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen - KS-2024/00765	SK-2024/00376-4
2024-09-10	KSNAU: Beslut - Teknisk ramjustering - Licenser - KS-2024/00431-2	SK-2024/00431-2
2024-09-12	Umeåregionens brandförsvaret: Beslut - Tillsynsärende på Forslundagymnasiet - Ärendet avslutas	SK-2024/00024-3
2024-09-30	Skolinspektionen: Beslut - Ansökan om godkännande som huvudman - Ekonomiprogrammet inriktning ekonomi - NTI Gymnasiet Umeå - Ansökan	SK-2024/00482-1
2024-10-08	KSNAU: Beslut - Återrapport av uppdrag: Översyn av investeringar - KS-2024/00433	SK-2024/00299-8

Datum	Skriftlig information till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Diarienummer
-------	--	--------------

Denna behandling '90/24 Utbildningsdirektören informerar' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '91/24 Information om budget och verksamhetsplan' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '92/24 Uppföljning personalplanering' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '93/24 Uppföljning kvalitetsdeklarationer, Arbetsmarknad och integration' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '94/24 Gymnasievalet 2024/2025' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '95/24 Sökta statsbidrag' har inget tjänsteutlåtande.